

**YÜKSEKÖĞRETİMDE MİKRO-KREDİ SİSTEMİNİN UYGULANMASINA
YÖNELİK GÖRÜŞLER VE BİR MİKRO-KREDİ UYGULAMASI**

Doktora Tezi

Aslıhan BAĞCI SEZER

Eskişehir 2025

**YÜKSEKÖĞRETİMDE MİKRO-KREDİ SİSTEMİNİN UYGULANMASINA
YÖNELİK GÖRÜŞLER VE BİR MİKRO-KREDİ UYGULAMASI**

Aslıhan BAĞCI SEZER

DOKTORA TEZİ

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Evrim GENÇ KUMTEPE

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Ocak 2025

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Aslıhan BAĞCI SEZER'in “Yükseköğretimde Mikro-Kredi Sisteminin Uygulanmasına Yönelik Görüşler ve Bir Mikro-Kredi Uygulaması” başlıklı tezi, 06/01/2025 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca, Uzaktan Eğitim Anabilim dalı doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

	<u>Unvanı - Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Üye (Tez Danışmanı) :	Prof. Dr. Evrim GENÇ KUMTEPE	
Üye :	Prof. Dr. Deniz TAŞCI	
Üye :	Doç. Dr. Esra Pınar UCA	
Üye :	Dr. Öğr. Üyesi Erdem ERDOĞDU	
Üye :	Dr. Öğr. Üyesi Celal Murat KANDEMİR	

.....

Prof. Dr. Saime ÖNCE

Anadolu Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ÖZET

YÜKSEKÖĞRETİMDE MİKRO-KREDİ SİSTEMİNİN UYGULANMASINA YÖNELİK GÖRÜŞLER VE BİR MİKRO-KREDİ UYGULAMASI

Aslıhan BAĞCI SEZER

Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ocak 2025

Danışman: Prof. Dr. Evrim GENÇ KUMTEPE

Geleneksel yükseköğretim sistemleri, içinde bulunduğumuz çağın değişimlerine yeterince hızlı uyum sağlayamadığından, mezunlarda önemli bir beceri açığı oluşmakta ve yaşamboyu öğrenme gerekliliklerini karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Bu çalışma, içinde bulunduğumuz çağın hızla değişen beceri taleplerine yanıt olarak esnek, modüler ve kişiselleştirilmiş öğrenme modellerine olan ihtiyacı ele alarak, yükseköğretimde mikro-kredi sisteminin uygulanabilirliğini incelemektedir. Çalışma, karma yöntem yaklaşımıyla iki aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. Birinci fazda, öğrenenler, öğretim üyeleri, yükseköğretim yöneticileri ve politika yapıcılar gibi çeşitli paydaşlardan nitel veriler görüşmeler yoluyla toplanmış; mikro-kredi sistemine ilişkin algı ve beklentiler belirlenmiştir. Bu bulgular, bir mikro-kredili dersin tasarımına rehberlik etmiştir. İkinci fazda, tasarlanan bu ders uygulanmış ve katılımcı geri bildirimleri çevrimiçi anketler ve odak grup görüşmeleri aracılığıyla toplanarak, dersin etkinliği ve uygunluğu değerlendirilmiştir. Bulgular, mikro-kredi sisteminin beceri açığını kapatmada ve yaşamboyu öğrenmeyi desteklemede önemli bir potansiyele sahip olduğunu vurgulamaktadır; ancak, başarıyı sağlamak için düzenleyici çerçevelere ve kurumsal bağlılığa ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırma, mikro-kredilerle ilgili tasarım, uygulama ve değerlendirme süreçlerine dair pratik bilgiler sunarak katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mikro-krediler, Yükseköğretim, Yaşamboyu öğrenme, Esnek öğrenme, Beceri geliştirme, Paydaş katılımı

ABSTRACT

OPINIONS ON THE IMPLEMENTATION OF MICRO-CREDENTIAL SYSTEM IN HIGHER EDUCATION AND A MICRO-CREDENTIAL APPLICATION

Aslıhan BAĞCI SEZER

Department of Distance Education

Graduate School of Education, Anadolu University, January 2025

Advisor: Prof. Dr. Evrim GENÇ KUMTEPE

Traditional higher education systems are struggling to adapt quickly enough to the changes of this age, resulting in significant skill gaps among graduates and inadequacies in meeting the requirements of lifelong learning. This study addresses the need for flexible, modular, and personalized learning models in response to the rapidly changing skill demands of the modern era, focusing on the applicability of the micro-credential system in Turkish higher education. The research was conducted in two phases using a mixed-methods approach. In the first phase, qualitative data were collected through interviews with various stakeholders, including learners, faculty members, and policymakers, to identify perceptions and expectations regarding the micro-credential system. These findings guided the design of a micro-credential-based course. In the second phase, the designed course was implemented, and participant feedback was collected through online surveys and focus group discussions to evaluate its effectiveness and relevance. The findings highlight that micro-credential system holds significant potential in bridging the skills gap and supporting lifelong learning. However, regulatory frameworks and institutional commitment are necessary to ensure their success. This research contributes practical insights into the design, implementation, and evaluation processes of micro-credentials.

Keywords: Micro-credentials, Higher education, Lifelong learning, Flexible learning, Skill development, Stakeholder engagement

TEŞEKKÜR

Doktora sürecim sadece akademik bir çalışmayı tamamlamaktan ibaret değildi; aynı zamanda sabır, disiplin ve sebat gibi kişisel değerleri içselleştirdiğim, kendime yeni bir perspektiften bakmayı öğrendiğim bir yolculuk oldu. Şükran doluyum....

Tezim boyunca, derin bilgi birikimi ve yönlendirmeleriyle çalışmama katkı sağlayan danışman hocam Prof. Dr. Evrim GENÇ KUMTEPE'ye en içten teşekkürlerimi sunarım. Kendisi yalnızca bir danışman değil, aynı zamanda bana ilham veren bir yol gösterici oldu. Beni hep daha derin düşünmeye teşvik etti ve zorluklar karşısında destekleyici tavrıyla bana cesaret verdi. Tüm mesleki hayatım boyunca ondan aldığım bilgi ve değerlerin bana yol göstereceğinden eminim.

Tez izleme jürimde bulunan, değerli görüş ve katkılarıyla çalışmamın gelişmesine ve son şeklini almasına büyük destek sağlayan kıymetli hocalarım Prof. Dr. Deniz TAŞCI ve Dr. Öğr.Üyesi Erdem ERDOĞDU'ya da teşekkürü borç bilirim. Ayrıca tez savunmamda değerli geribildirimleriyle çalışmama önemli katkılar sağlayan Doç.Dr. Esra Pınar UCA'ya ve Dr. Öğr.Üyesi Celal Murat KANDEMİR'e teşekkür ederim. Bu süreç boyunca gerek aldığım derslerde gerekse tüm akademik yolculuğum boyunca bilgileri ve rehberlikleriyle bana katkı sağlayan tüm hocalarıma minnettarım. Her birinin katkısı, bugün burada olmamın temelini oluşturmuştur.

Hayatım boyunca beni koşulsuz sevgisi ile destekleyen, sabrı ve fedakârlığıyla, her zor anımda "Sen yaparsın" diyerek gücümü hatırlatan anneme ne kadar teşekkür etsem azdır.

Tezimin, sadece benim değil, bu günün hayalini kuran ve dualarıyla bana güç veren babamın da bir başarısı olduğunu düşünüyorum. Onun inancı ve sevgisi bu çalışmayı tamamlama yolculuğumda en büyük ilham kaynaklarından oldu, emeklerini ödeyemem.

Ve bu yolculuğun gizli kahramanına, sevgili eşim Samet'e teşekkür etmek istiyorum. Bu tez, yalnızca benim değil, onun da sabrı, sevgisi ve sonsuz desteğiyle gerçekleşti. Hayallerime her şeyden çok inanan, beni cesaretlendiren, moralimi yükselten ve ne kadar yorulmuş olursam olayım bana her zaman elini uzatan bir eşe sahip olmak, benim için en büyük şanstı. Daha nicelerine...

Aslıhan BAĞCI SEZER

06/01/2025

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla” tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

.....

(İmza)

Aslıhan BAĞCI SEZER

(Öğrencinin Adı Soyadı)

06/01/2025

ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ KULLANIM BEYANI

Bu tezi hazırlarken üretken yapay zekâ programlarından destek almadığımı beyan ederim. Tezin hazırlığı aşamasında üretken yapay zekâ programlarından sadece çeviri desteği aldım. Üretken yapay zekâ programlarından aldığım bilgilerin doğruluğunu kontrol ettiğimi bildiririm.

Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

.....
(İmza)

.....
(Öğrencinin Adı Soyadı)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BAŞLIK SAYFASI	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
TEŞEKKÜR	v
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ.....	vi
ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ KULLANIM BEYANI	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ.....	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xiii
KISALTMALAR DİZİNİ	xiv
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem.....	1
1.2. Amaç	3
1.3. Önem	3
1.4. Varsayımlar.....	4
1.5. Sınırlılıklar	4
2. ALANYAZIN	5
2.1. Açık ve Uzaktan Öğrenme	5
2.2. Eğitimde Açıklık	8
2.3. Yeniliklerin Yayılması.....	11
2.4. Yaşamboyu Öğrenme	14
2.5. Önceki Öğrenmelerin Tanınması (ÖÖT)	19
2.6. Blok-zincir (Blockchain) Teknolojisi ve Eğitimde Uygulamaları	20
2.7. Mikro-Kredi Kavramı.....	20

2.8. Mikro- Kredilerin Kullanım Alanları.....	22
2.9. Mikro- Kredilerin Özellikleri	23
2.10. Mikro-Krediler ve Akreditasyon	24
2.11. Eğitsel Mikro-Krediler	30
2.12. Mikro-Kredilerin Taksonomisi	36
2.12.1. Kredili eğitsel kazanımlar	39
2.12.2. Kredisiz eğitsel kazanımlar.....	39
2.12.3. “Paketlenmiş” (Bundled) kavramı	40
2.12.4. “Ayrıştırılmış” (Unbundled) kavramı	40
2.13. Dijital Rozetler (Digital Badges)	42
2.13.1. Dijital rozetler (Digital Badges) nedir?.....	42
2.13.2. Dijital rozetlerin tarihsel gelişimi.....	43
2.14. Avrupa Birliği ve Mikro-Krediler.....	45
2.14.1. Avrupa Birliği destekli "MicroHE" projesi.....	46
2.14.2. Avrupa Birliği destekli “MicroBol” projesi	49
2.15. Alanyazındaki Mikro-Kredi Uygulamaları.....	50
3. YÖNTEM.....	55
3.1. Araştırma Modeli	55
3.2. Araştırma Ekibi ve Katılımcılar	57
3.3. Veri Toplama Araçları.....	58
3.3.1. Etik bildirim	58
3.3.2. Görüşme protokolleri	58
3.3.3. Ders değerlendirme ölçeği.....	61
3.4. Veri Toplama Süreci	62
3.4.1. Çalışmanın 1.fazı.....	62
3.4.2. Çalışmanın 2. fazı.....	63
3.4.2.1. Mikro-krediler ve öğretim tasarımı:.....	64
3.4.2.2. Politika, yönetmelikler ve paydaşlar:	66
3.4.2.3. Ölçme ve değerlendirme:	67

3.4.2.4. <i>Eğitimde dönüşüm ve uygulama alanları:</i>	68
3.4.2.5. <i>Riskler:</i>	68
3.5. Verilerin Analizi	74
3.5.1. Birinci faza ait verilerin analizi	74
3.5.2. İkinci faza ait verilerin analizi.....	76
4. BULGULAR.....	78
4.1. Yükseköğretimde Mikro-Kredilendirme konusunda Paydaş Görüşleri ve Uygulanabilirlik Önerileri - Faz 1'in bulguları:	78
4.1.1. Mikro-krediler ve öğretim tasarımı	80
4.1.1.1. <i>Temel unsurlar</i>	80
4.1.1.2. <i>Tasarım uygulama ve kalite güvencesi</i>	87
4.1.2. Politika, yönetmelikler ve paydaşlar	92
4.1.2.1. <i>Yasal düzenlemeler ve sınırlılıklar</i>	92
4.1.2.2. <i>Paydaşlar ve etkileşim</i>	98
4.1.3. Ölçme ve değerlendirme.....	116
4.1.3.1. <i>Nitelik ve standardizasyon</i>	116
4.1.3.2. <i>Ölçme yöntem ve araçları</i>	119
4.1.3.3. <i>Sorunlar ve kaygılar</i>	124
4.1.3.4. <i>Dijital yeterlilik belgeleri ve sertifikaları</i>	126
4.1.4. Eğitimde dönüşüm ve uygulama alanları	130
4.1.4.1. <i>Dönüşüm ihtiyacı ve gereksinimler</i>	130
4.1.4.2. <i>Yenilikçi ve modüler eğitim ihtiyacı</i>	135
4.1.4.3. <i>Uygulama alanları</i>	141
4.1.5. Riskler	145
4.1.5.1. <i>Sistem ve uygulama ile ilgili riskler</i>	145
4.1.5.2. <i>Kurumsal ve idari riskler</i>	147
4.1.5.3. <i>Kalite ve güvenilirlik endişeleri</i>	149
4.2. Birinci Fazın Bulgularının Özeti.....	151
4.2.1. Mikro-krediler ve öğretim tasarımı	151

	<u>Sayfa</u>
4.2.2. Politika, Yönetmelikler ve Paydaşlar	152
4.2.3. Ölçme ve Değerlendirme	153
4.2.4. Eğitimde Dönüşüm ve Uygulama Alanları.....	154
4.2.5. Riskler	155
4.3. Mikro-Kredili Derse Yönelik Katılımcı Deneyimleri ve Görüşleri: Faz 2'nin Bulguları	156
4.3.1. Ankete yönelik bulgular	157
4.3.2. Odak grup görüşmesinin bulguları	170
4.3.2.1. Olumlu yönler	170
4.3.2.2. Katkılar	172
4.3.2.3. Güçlükler	174
4.3.2.4. Karşılanmayan beklentiler	175
4.3.2.5. Benzer derse katılım	177
4.3.2.6. Öneriler	179
4.4. İkinci Faz Bulguları Genel Değerlendirme	181
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	183
5.1. Sonuç ve Tartışma	183
5.2. Öneriler	195
5.3. Gelecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	197
KAYNAKÇA	199
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

TABLÖLER DİZİNİ

Sayfa

Tablo 3.1	Birinci Fazda Yapılan Görüşmeler	74
Tablo 3.2	Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik Uygulamaları	76
Tablo 4.1	Mikro-Kredili Ders Anketine Katılanların Demografik Dağılımları	157
Tablo 4.2	“T Testlerine” İlişkin Algılanan Yetkinlik Seviyelerinin Genel Dağılımı.	160
Tablo 4.3	“ANOVA” Testine İlişkin Algılanan Yetkinlik Seviyelerinin Genel Dağılımı	162
Tablo 4.4	“Korelasyon” Testine İlişkin Algılanan Yetkinlik Seviyelerinin Genel Dağılımı	164
Tablo 4.5	Ölçme ve Değerlendirme Etkinliklerine Yönelik İstatistikler	169

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1	Futurelearn’de Verilen Mikro-Kredili Eğitimlere Örnekler	33
Şekil 2.2	Futurelearn’deki Bir Dersin Mikro-Kredilendirmesi Hakkında Bilgi.	34
Şekil 2.3	Edx Tarafından Verilen Bir Mikro-Yüksek Lisans Belgesi Örneği	35
Şekil 2.4	Udacity Tarafından Verilen Bir Nano-Diploma Belgesi Örneği	36
Şekil 2.5	Mikro-Kredi Taksonomisi	37
Şekil 3.1	Sıralı Gömülü Karma Desen	56
Şekil 4.1	Birinci Faza Ait Görüşme Verilerinden Elde Dilen Ana ve Alt Temalar ..	80
Şekil 4.2	T Testine Yönelik Yetkinlik Algısı (N=13).....	159
Şekil 4.3	ANOVA Testine Yönelik Yetkinlik Algısı (N=13).....	161
Şekil 4.4	Korelasyon Testine Yönelik Yetkinlik Algısı (N=13).....	163
Şekil 4.5	Dersin Yapısı ve Materyallerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı (N=13).....	165
Şekil 4.6	Lisansüstü Çalışmalara ve İş Hayatına Dersin Katkısı (N=13)	166
Şekil 4.7	Genel Memnuniyetle İlgili Yanıtların Dağılımı	167
Şekil 4.8	Olumlu Yönler Temasının Kodları	171
Şekil 4.9	Katkılar Temasının Kodları	172
Şekil 4.10	Güçlükler Temasının Kodları	174
Şekil 4.11	Karşılanmayan Beklentiler Temasının Kodları	176
Şekil 4.12	Benzer Derse Katılım Temasının Kodları.....	177
Şekil 4.13	Öneriler Temasının Kodları	179

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	: Avrupa Birliği
MOOC	: Massive Open Online Courses (Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersler)
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu

1. GİRİŞ

Bu bölümde tez çalışmasının problemi, amaçları, taşıdığı önemi ve mevcut sınırlılıkları sunulmaktadır.

1.1. Problem

21. yüzyılda hızla değişen teknoloji ve iş dünyası, bireylerin ve kurumların sürekli olarak yeni bilgi ve becerilere ihtiyaç duymasına neden olmaktadır. Bu durum, geleneksel yükseköğretim programlarının mezunlarına kazandırdığı bilgi ve becerilerin hızla güncelliğini yitirmesine ve mezunlar arasında ciddi bir beceri açığının oluşmasına yol açmaktadır. Dünya Ekonomik Forumu (2023), COVID-19 pandemisinin ardından çalışanların %60'ının 2027 yılına kadar mevcut becerilerini yenilemek zorunda kalacağını öngörmektedir. Tüm bu açılardan, yükseköğretim kurumlarının esnek, hızlı ve hedefe yönelik eğitim modelleri geliştirmesi büyük bir gereklilik haline gelmiştir. Kesin rakamı belli olmamakla birlikte önümüzdeki on yıl içinde yeni teknolojilerin milyonlarca işi şekillendireceği ve hatta yeni iş kollarının ortaya çıkacağı artık genel kabul gören bir öngörüdür. Bu gelişmelerin sonucunda, çoğu çalışanın işlerinde daha az üretken ve daha az memnun olması ve hatta tamamen işsiz kalması olasıdır. Deloitte (2018) tarafından yapılan bir çalışmaya göre, sadece imalat endüstrisinde bile 2018 ile 2028 arasında yaklaşık 2,4 milyon iş pozisyonunun beceri açığı sebebiyle doldurulamayacağı öngörülmektedir.

Kurum ve kuruluşlar için personel alımı, eğitim ve beceri geliştirme altyapısı oluşturmak oldukça zor ve zahmetlidir (Uygun, 2015). Bu nedenle birçok şirket, uzun vadede kariyerlerini geliştirebilecekleri kişileri bulmak yerine, mevcut boşlukları hızla doldurabilecek adaylara yönelmektedir. Aynı şekilde, bireyler için de yeniden eğitim almak ve yeni beceriler öğrenmek zaman ve çaba gerektiren göz korkutucu bir süreçtir.

Üniversitelerde lisans programlarına yıllar içerisinde güncellemeler yapılmakla birlikte, bilgi ve beceri eksikliği olan kişilerin yenilenmiş müfredat ile yeniden yüz yüze bir lisans programına katılmaları genellikle uygulanabilir bir seçenek değildir. Ayrıca, öğretim programlarının hızla değişen beceri ihtiyaçlarına uygun şekilde güncellenmesi de kolay ve hızlı bir süreç değildir (Malkoç, 2019). Hızla güncellenen programlarla bireylerin yeniden eğitim aldığı varsayılsa bile, mezun olana kadar yeni teknolojilerin ve araçların

gelişmesiyle daha güncel bilgi ve becerilere ihtiyaç duyulabileceğinden, bu süreç bir kısır döngüye dönüşebilir. Kuruluşların ve bireylerin karşı karşıya kaldığı bu zorluklar, eğitimde daha esnek ve hızlı çözümler geliştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır (Ferd., 2024). Bu noktada, “mikro-krediler” (micro-credentials) sistemi hem çalışanların hem de işverenlerin ihtiyaçlarına pratik bir şekilde cevap verebilen, hızla değişen beceri gereksinimlerine uyum sağlayan bir model olarak öne çıkmaktadır.

Bu bağlamda Yeniliklerin Yayılması (Diffusion of Innovations) teorisi, mikro-kredi sisteminin yükseköğretimde benimsenmesi sürecinin anlaşılması için önemli bir çerçeve sunmaktadır. Everett Rogers (1962) tarafından geliştirilen bu teori, yeniliklerin toplumda nasıl yayıldığını ve benimsenme süreçlerini açıklar. Mikro-kredi sisteminin yükseköğretimde benimsenmesi, politika yapıcılar, öğretim üyeleri ve öğrenenler gibi farklı paydaşların bu yeniliği algılayışı ve adapte oluşuyla doğrudan ilişkilidir. Mikro-kredilerin sağladığı esneklik ve modüler yapı, yeniliğin göreceli avantajı ve uyumluluğu gibi unsurlar, bu sistemin yayılımını etkileyen önemli faktörlerdir.

Bununla birlikte, mikro-kredi sisteminin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için önceki öğrenmelerin tanınması önemli bir unsurdur. Önceki öğrenmelerin tanınması, bireylerin daha önce edindikleri bilgi ve becerilerin resmi olarak kabul edilmesini ve yeni kazanımlarına entegre edilmesini sağlar. Bu süreç, mikro-kredilerin etkili bir şekilde tasarlanması ve uygulanmasında kritik bir rol oynamaktadır.

Ayrıca, “yaşamboyu öğrenme” kavramı da mikro-kredi sisteminin uygulanabilirliğini destekleyen önemli bir eğitim felsefesidir. Yaşamboyu öğrenme, bireylerin yaşamları boyunca sürekli öğrenmeye açık olmalarını ve gelişen ihtiyaçlara göre bilgi ve becerilerini güncellemelerini teşvik eder. Mikro-kredi tabanlı eğitimler, bireylerin kariyerleri boyunca ihtiyaç duydukları özel yetkinlikleri hızlı ve etkili bir şekilde kazanmalarına olanak tanıyan yaşamboyu öğrenmenin somut bir uygulaması olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda mikro-kredi sistemi, bireylerin iş gücü piyasasında rekabet gücünü artırırken aynı zamanda yükseköğretim kurumlarının da değişen beceri taleplerine hızla uyum sağlamasına katkıda bulunacaktır.

1.2. Amaç

Geleneksel eğitim sistemlerinin hızla değişen iş dünyasının ve bireylerin dinamik öğrenme ihtiyaçlarına karşı yetersiz kalması, mikro-kredi tabanlı derslerin sunduğu esnek öğrenme modelini daha da önemli hale getirmektedir. Mikro-krediler, bireylerin sürekli gelişen mesleki yeterlilik ihtiyaçlarına hızlı ve hedefe yönelik bir çözüm sunarken, yükseköğretimde de yenilikçi bir yaklaşım olarak değerlendirilmelidir. Dünya çapında her geçen gün daha fazla gündeme gelen bu eğitim modeli, Oliver tarafından (2019) şu şekilde tanımlanmıştır: "Mikro-krediler, formal bir yeterliliğin ek, alternatif veya tamamlayıcı bir bileşeni olarak verilen değerlendirmeye dayalı bir öğrenme sertifikasıdır" (s.19). Bu uygulama sayesinde, bireyler eğitim süreçlerinde ve/veya mezuniyet sonrasında, mesleki alanlarında ihtiyaç duydukları kritik yeterlikleri kazanıp kendilerini geliştirebilirler.

Bu tez çalışmasının amacı, ilgili paydaşların konuya ilişkin görüş ve önerilerini derleyerek, alanyazın ve mevcut uygulamalar kapsamında Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde mikro-kredili bir ders tasarlamak, uygulamak ve derse katılan öğrenen ve ilgili paydaşların görüşleri ile söz konusu sistemi değerlendirmektir.

Araştırma soruları aşağıda verilmiştir:

- 1) Faz 1: Yükseköğretimde mikro-kredilendirme uygulamalarıyla ilgili paydaşların (yöneticiler, öğretim üyeleri ve öğrenenler) görüş, deneyim ve uygulanabilirlik konusundaki önerileri nelerdir?
- 2) Faz 2: Mikro-kredilendirme için tasarlanan eğitimle ilgili katılımcı deneyimleri ve görüşleri nelerdir?

1.3. Önem

Bu çalışma sayesinde hem paydaşların mikro-kredi sistemini ne boyutta algıladığı ve deneyimlediği tespit edilmiş, hem de araştırma sürecinde mikro-krediler konusundaki alanyazına yapılan katkılar ile bu uygulamaların yaygınlaştırılmasına taban oluşturulabilecektir.

Sonuç olarak Türk yükseköğretim sistemi, içinde bulunduğumuz dijital çağda yenilikçi bir eğitim modelini benimsemiş ve en iyi şekilde bu sistemden faydalanmanın yollarını keşfetmiş olacaktır. İşte tüm bu sebeplerden ötürü, bu tez çalışmasının açık ve uzaktan öğrenme alanına sağlayacağı katkılar açısından önemli bir çalışma olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca, yapılan alanyazın taramasında, Türkiye bağlamında adı geçen konuyla ilgili benzer bir çalışmanın yapılmadığı tespit edilmiştir. Çevrimiçi arama motorlarında mikro-kredi terimi kullanılarak yapılan arama sonuçlarının hemen hemen hepsinin finansal çalışmalar olduğu görülmüştür. Bu açıdan da çalışmanın son derece özgün olduğu iddia edilebilir.

1.4. Varsayımlar

Bu tez çalışmasına ilişkin varsayımlar aşağıda belirtilmektedir:

- Tez çalışması sürecinde yapılan tüm görüşmelerde katılımcıların samimi cevaplar verdiği varsayılmaktadır. Buna ek olarak, katılımcıların doldurdukları ölçeklerdeki maddeleri doğru okuduğu ve birbirlerinden etkilenmeden cevapladığı varsayılmaktadır.
- Bu tez çalışması kapsamında verilen mikro-kredi tabanlı dersin çevrimiçi olarak sunulmasıyla, açıklık felsefesine dayanarak katılımcılara eğitimlere erişim kolaylığı sağlandığı varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışmada, Türkiye’de bir yükseköğretim kurumunda mikro-kredi sisteminin uygulanmasına yönelik görüşler belirlenmesi ve bu görüşler ışığında bir uygulama gerçekleştirilmesi amaçlandığından, çalışmanın kapsamı ulusal düzeyde olup, Türkiye’deki paydaşlardan 2022-2024 yılları arasında toplanan veriler üzerinde çalışılmıştır.

Bu tez çalışmasının ilk fazında özellikle görüşmeler sürecinde maksimum çeşitlilik örnekleme kullanarak farklı alanlardan ve hedef kitleden paydaşların görüşleri alınmıştır. Bu aşamada katılımcılar ulaşılabilen kişiler ile sınırlıdır.

2. ALANYAZIN

Bu bölümde, araştırmanın konusu bağlamında, açık ve uzaktan öğrenme, eğitimde açıklık, yaşamboyu eğitim ve eğitsel mikro-kredilere dair alanyazındaki çalışmalar ve uygulamalar ele alınmıştır.

2.1. Açık ve Uzaktan Öğrenme

Açık ve uzaktan eğitim, zaman ve mekân esnekliğine dayanan; öğretim sürecinde eğitimciler ile öğrenenlerin etkileşim halinde olduğu, ancak fiziksel olarak aynı ortamda konumlanmadıkları ve dijital cihazlar ve çeşitli iletişim teknolojileri kullanarak iki yönlü iletişim gerçekleştirdikleri bir öğrenme sürecidir (Moore, 2013). Simonson vd. (2019) tarafından ifade edildiği gibi açık ve uzaktan eğitim, öğrenenleri sürecin kontrolüne geçiren bir öğretim modelidir; öğrenenler zaman içerisinde ne kadar yetenek ve özgürlüğe sahip olduğunu fark ederler. Bu modelin ayrılmaz bir parçası da iletişim teknolojisi araçlarıdır (Simonson vd., 2019). Bir başka ifadeyle açık ve uzaktan öğrenme, öğrenenlerin öğrenme sürecinde aktif bir rol almalarını ve kendi öğrenme hedeflerini belirlemelerini sağlamaktadır (Moore ve Kearsley, 2011). Aynı zamanda bu eğitim yöntemi, öğrenmeye erişim konusunda engelleri ortadan kaldırdığı için daha geniş bir kitleye eğitim imkanı sunabilmektedir (Garrison ve Kanuka, 2004). Bu modelle herkesin öğrenme fırsatlarına erişebilmesi artık mümkün ve ulaşılabilir bir hedef olarak görülmektedir. Özellikle gelişmekte olan bölgelerde, bu modelin sunduğu esneklik ve erişilebilirlik, büyük bir potansiyele sahiptir. Orta ve Uzak Doğu ile Afrika'da açık ve uzaktan öğrenmenin gelişimi ve yaygınlaşması, gelecekte giderek daha fazla önem kazanacaktır.

Açık ve uzaktan öğrenmenin temelleri, 21.yüzyılda kullanılan dijital teknolojilerden çok daha önceye, 19. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Moore ve Kearsley (2011), açık ve uzaktan öğretimin tarihsel gelişimini inceledikleri çalışmalarında, bu modelin temellerinin 1880'lerde ev kadınları, işçiler ve çiftçiler gibi farklı grupların mektupla eğitim taleplerine dayandığını belirtmektedir. Bu süreç, teknolojinin gelişimi ve toplumun değişen ihtiyaçları doğrultusunda beş ana döneme ayrılmıştır (Taylor, 2001). Ancak, açık ve uzaktan öğrenmenin geniş çapta benimsenmesi, yirminci yüzyılın sonlarına doğru gerçekleşmiştir. Bu dönemlerin ve evrelerin ayrıntıları aşağıda ele alınmıştır.

Birinci Evre: Açık ve uzaktan öğrenme kavramı, posta yoluyla öğrenme ile başlamıştır. Bu dönem, 1880'lerde evde çalışmak isteyen kadınlar, işçiler ve çiftçiler gibi hedef kitleye yönelik mektupla öğretim şeklinde ortaya çıkmıştır (Cleveland-Innes, 2010). Bu dönemde, öğrenenler öğrenme materyallerini posta yoluyla almışlar ve ödevlerini posta yoluyla göndermişlerdir (Moore ve Kearsley, 2011). Posta yoluyla öğrenme, çoğunlukla uzaktaki öğrenenlerin eğitim almalarına olanak sağlamış ve daha sonraki uzaktan eğitim modellerinin gelişiminde de temel bir rol oynamıştır.

İkinci Evre: Çok Ortamlı Model adı da verilen ikinci evre öğrenim materyallerinin basılı kitaplardan sunum sayfalarına, hatta kasete dönüştüğü, 60'lı – 70'li yılların başlarında ortaya çıkmıştır (Taylor, 1995). Moore ve Kearsley'e (2011) göre, bu isimlendirme, özellikle görsel, işitsel ve sayısal ortamlarda kullanılan çok boyutlu programlar dikkate alınarak yapılmıştır. Bu dönemde öğrenme materyalleri, birçok kaynaktan toplanıp, öğrenenin kullanımına sunulmuştur. Öğrenen burada kendi hızında çalıştığından öğretimi daha fazla kontrol etme imkanı bulmuştur. Bu dönemde teknolojik aletlerle materyal hazırlanmış, dağıtılmış ve değerlendirilmiştir (Moore ve Kearsley, 2011). Çok ortamlı model, açık ve uzaktan öğrenmenin gelişiminde kritik bir dönem olarak kabul edilmektedir. Bu model öğrenme materyallerinin çeşitlenmesi ve öğrenenlerin kendi hızlarında öğrenme imkanı bulması açısından bir dönüm noktasıdır (Taylor, 1995). Ayrıca, bu dönemdeki teknolojik gelişmeler, öğrenme materyallerinin hazırlanmasını ve değerlendirilmesini kolaylaştırarak, malzemelerin öğrenenlere daha kısa sürede sunulmasına olanak sağlamıştır (Moore ve Kearsley, 2011).

Üçüncü Evre: Kabaca Uzaktan Öğrenme Modeli; öğrenenlerin derslere, görsel-işitsel iletişim teknikleri (TV ve radyo) aracılığıyla dersleri, izlemesi döneminde öğrenim, yüz yüze eğitim ve mektuptan, radyo ve televizyon yoluyla ulaşılan derslere dönüşmüştür (Moore ve Kearsley, 2011). Böylece evde eğitim yaygınlaşmış ve gelişmekte olan ülkelerde bile eğitim olanakları artmıştır. Üçüncü evrede, öğrenme materyallerine daha hızlı erişim ve bu materyallerin kolayca öğrenme sürecine dahil edilebilmesi, mekân ve zaman kısıtlamalarının ortadan kalkmasıyla birlikte, öğrenenlerin motivasyonunu ve öğrenme isteğini artırmıştır. Ayrıca öğrenme malzemeleri ve sınavlar daha hızlı hazırlanıp değerlendirilebilmiş, bu sayede kitlesel hale gelerek çalışma maliyetlerini düşürmüştür (Holmberg vd., 2005). 1980'lerde bilgisayar ağlarının ve güçlü vericiye

sahip uyduların gelişmesiyle birlikte, video bandının yaygınlaşması uzaktan öğrenme modellerin gelişim yöndeki tahminleri doğrulamıştır (Keegan, 2013).

Dördüncü Evre: “Esnek Eğitim Modeli” olarak da adlandırılan dördüncü evre bir önceki iki evrenin karışımıdır. Öğrenenlere esnek bir çalışma ortamı sunulması ve kendi hızlarında öğrenme imkanı tanınması öğrenenin kontrolünü artırırken, kavramsal zorluklarla baş edebilme kolaylığı sağlamıştır (Taylor, 1995). Bu model, öğrenenlerin yer ve zaman kısıtlaması olmaksızın dijital eğitim materyallerine erişmelerine ve kendi öğrenme süreçlerini en verimli şekilde planlamalarına olanak tanımaktadır. Esnek öğrenme modelinde öğrenenler, farklı platformlar üzerinden çeşitli türlerde yayınlara erişebilirler (Saidi vd., 2021). Bu, öğrenenlerin öğrenme deneyimlerini bireyselleştirir ve öğrenme sürecini daha etkin kılar. Esnek öğrenme modeli, özellikle iş dünyasındaki çalışanlar ve yoğun programı olan kişiler için çok uygun bir öğrenme yöntemi olarak kabul edilmektedir (Cleveland-Innes, 2010).

Beşinci Evre: 2000’li yılların başında ortaya çıkan “Web 2.0” dönemi ile kullanıcılar artık içerik üretebilir hale gelmiş ve paylaşım ön plana çıkmıştır. Bu yeni internet teknolojileri nesli, açık ve uzaktan eğitimde beşinci evrenin başlangıcını işaret etmektedir (Bozkurt, 2017). Bu evrede eğitim yönetimi programları, açık kaynak temelli yazılımlar ve bulut bilişim teknolojileri kullanılarak, öğrenenin kendisi de öğrenme sürecinde daha fazla rol alması ve bireysel öğrenme rotalarını belirleyebilmesi mümkün hale gelmiştir (Hrastinski, 2008). Ayrıca, mobil cihazların ve sosyal medyanın yaygın kullanımı, öğrenenlerin her zaman ve her yerden erişebildikleri, karşılıklı etkileşim ve yardımlaşma imkanı sunan, yeni öğrenme modelinin gelişmesine katkı sağlamıştır (Bozkurt, 2017). Ayrıca bu gelişmelerle, açık ve uzaktan eğitim alanı hızla genişlemiş ve daha da önem kazanmıştır (Allen ve Seaman, 2017).

Bu evrelerin gelişimi, açık ve uzaktan öğrenmenin zaman içinde nasıl dönüştüğünü ve yenilendiğini ortaya koymaktadır. Mektupla öğrenme ile başlayan ilk dönem, eğitime fiziksel olarak erişimi olmayan bireylere sunularak temel bir başlangıç oluşturmuştur. Çok ortamlı modelin öne çıktığı ikinci evre, basılı materyallerden ses ve video gibi farklı kaynaklara geçişi sağlarken, öğrenenlere öğrenme hızını kontrol etme fırsatı tanımıştır. Üçüncü evre, radyo ve televizyon gibi iletişim araçlarının kullanımıyla geniş kitlelere

erişimi mümkün kılmış ve uzaktan öğrenimi kitlesel hale getirmiştir. Dördüncü evre olan esnek eğitim modeli, dijital materyaller ve çeşitli platformlarla bireyselleştirilmiş öğrenim imkanı sunarak öğrenenlerin kontrolü ele almasını sağlamıştır. Beşinci evre ise, Web 2.0 ve bulut bilişim gibi yeni internet teknolojileriyle, öğrenenlerin yalnızca pasif kullanıcı değil, aynı zamanda içerik üreten aktif katılımcılar haline gelmesine olanak tanımaktadır. Bu süreç, açık ve uzaktan öğrenmenin teknolojik ilerlemelerle birlikte değişen eğitim ihtiyaçlarına uyum sağladığını ve bu alandaki yeniliklerin gelecekte de devam edeceğini göstermektedir.

Hatta açık ve uzaktan öğrenmenin içinde bulunduğumuz dijital dönüşüm çağına girilmesiyle birlikte yeni bir evreye ulaştığını söyleyebiliriz. Bu dönemde yapay zeka, büyük veri, artırılmış ve sanal gerçeklik gibi yenilikçi teknolojiler, kişiselleştirilmiş ve etkileşimli öğrenme deneyimlerini mümkün kılmaktadır. Blok-zincir tabanlı kimlik doğrulama ve sertifikalandırma sistemleri ise güvenilirliği artırırken, hibrit öğrenme modelleri çevrimiçi ve yüz yüze eğitimi birleştirerek esnek bir yapı sunmaktadır. Dijital dönüşüm çağı, açık ve uzaktan öğrenmenin daha öğrenen merkezli ve erişilebilir hale gelmesini sağlayarak eğitimde yeni bir devrim niteliği taşımaktadır.

2.2. Eğitimde Açıklık

Dünya üzerinde yaşayan insanların, bilgiyi elde etme konusundaki fırsatlarının, öncelikle coğrafi ve ikincil olarak sosyal sınırlar nedeniyle kısıtlı olmasını eleştirel bir sorun olarak gören açık ve uzaktan öğrenme alanı, öğrenme fırsatlarının herkes açısından eşit olması gerektiği temel felsefesine dayanır (Moore, 1993). Açık ve uzaktan öğrenme, öğrenenlere sosyal ve fiziksel sınırlamalar nedeniyle eğitimden mahrum kalmadan, öğrenenlere istedikleri zaman ve mekanda esnek bir öğrenme ortamı sunarak, süreci daha aktif bir şekilde katılmalarını sağlamaktadır. İsteğe bağlı olarak bu eğitim modeli öğrenenlerin iş, aile ve kişisel sorumluluklarına uygun öğrenme programları düzenlemelerine de imkân tanır (Wang, 2009). Bu esneklik, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmelerle birleştiğinde, öğrenenlere daha geniş bir öğrenme deneyimi ve erişim imkânı sunmaktadır. Tüm bu gelişmeler, sadece esneklik sunmakla kalmayıp, aynı zamanda eğitimde açıklık ilkesinin daha etkili bir şekilde hayata geçirilmesine de katkı sağlamaktadır.

Açıklık, günümüzde, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişme nedeniyle, bilgi ve iletişim teknolojisinin eğitimde fiziksel sınırlamaları ortadan kaldırarak, öğrenenlere farklı öğrenme materyallerine, farklı öğrenme kaynaklarına erişim kolaylığı sağlaması nedeniyle daha da önem kazanmaktadır (Wang, 2009). Bu durum, açık ve uzaktan öğrenme felsefesinin eşitlikçi bir eğitim sistemini mümkün kılması yönüyle, sosyal ve ekonomik farklılıkların azaltılmasına katkı sağlayıcı bir rol oynamaktadır. Açık ve uzaktan öğrenme felsefesinin öğrenenlerin kendi öğrenme ihtiyaçlarına uygun bir ortam oluşturabilmelerini sağlamayı hedefler ve bu, onun benzersiz bir yapı taşıdır. Esnek öğrenme modeli, öğrenenlerin öğrenme süreçlerini kişiselleştirmelerine ve kendi öğrenme stillerine göre ilerledikleri konulara uygun öğrenme materyallerini seçmelerine olanak tanımaktadır. Bu da onlar için öğrenme sürecini daha cazip hale getirebilir öğrenenlerin başarısını olumlu biçimde etkileyebilir (Garrison ve Kanuka, 2004).

21.yüzyıldaki teknolojik gelişmeler, açık ve uzaktan öğrenme yöntemlerinin yaygınlaşmasına büyük katkı sağlamaktadır. Uzaktan eğitim, öğrenenlere daha fazla esneklik ve özgürlük sağlamak ve geleneksel eğitim sistemlerine göre daha ekonomik olabilmektedir (Anderson ve Dron, 2011). Bunun yanı sıra, uzaktan eğitim yöntemleri, öğrenenlerin öğrenme materyallerine daha kolay ve hızlı bir şekilde erişebilmelerini sağlamakta, öğrenme sürecini kendi hız ve imkanlarına göre yönetmelerine olanak tanımakta ve böylece öğrenme deneyimini daha kişiselleştirilmiş hale getirmektedir (Kim ve Bonk, 2006). Ayrıca, bu öğrenme modeli, öğrenenlerin öğrenme sürecini daha aktif ve etkili hale getirerek, daha yüksek bir öğrenme başarısı ve tatmini sağlamaktadır (Garrison ve Cleveland-Innes, 2005).

Açık ve uzaktan öğrenmenin temel taşlarından biri olan açıklık, herkesin öğrenme fırsatlarına eşit bir şekilde erişebilmesini sağlamaktadır. Öğrenenlerin yaş, din, ırk, cinsiyet ve eğitim geçmişi fark etmeksizin eğitim kaynaklarına erişim şansı elde etmeleri, eğitim fırsatlarının daha geniş bir kitleye ulaşmasını sağlamaktadır. Bu sayede, eğitime erişimin önündeki eşitsizlikler azaltılarak, toplumsal eşitliğin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır. Bununla birlikte eğitimde açıklık kavramı, yükseköğretim kurumlarına erişimi kısıtlayan faktörlerin ortadan kaldırılmasını da hedeflemektedir. Bu faktörler arasında finansman, coğrafi uzaklık, zaman sınırları, iş yükü ve öğrenenlerin sosyal statüleri yer almaktadır. Açık ve uzaktan öğrenme, eğitimde açıklık felsefesiyle uyumlu

olarak, bu engelleri aşmak için önemli bir enstrüman olarak kabul edilmektedir (Süral, 2008). Bu yöntem, yükseköğretim kurumlarının sınırlı kontenjanları nedeniyle eğitim alamayan veya özel hayatlarındaki yoğunluk nedeniyle geleneksel sınıf eğitimine katılamayan öğrenenlerin ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olabilmektedir (Casserly ve Smith, 2006).

Açık ve uzaktan eğitimin felsefesi, öğrenme fırsatlarını tüm insanlara açık hale getirirken aynı zamanda eğitimde eşitlik ve adaleti de hedeflemektedir. Bu amaç doğrultusunda, açık sınıflar, açık üniversiteler, açık eğitim kaynakları ve Kitleli Açık Çevrimiçi Dersler (MOOC'lar) gibi birçok açık öğrenme modeli oluşturulmuştur. Açık sınıf modelleri, geleneksel yüz yüze eğitimde sınırlı kalan öğrenen sayısını artırmak, öğrenenlerin ihtiyaçlarına uygun şekilde ders seçimi yapmalarını sağlamak ve bilgi paylaşımını artırmak için tasarlanmıştır (Olakanmi, 2017). Açık üniversiteler ise, üniversite eğitime erişimi sınırlayan faktörleri ortadan kaldırmayı amaçlayarak, herkesin yükseköğretim görmesini sağlamayı hedeflemektedir (Daniel, 2012). Açık eğitim kaynakları, öğrenenlerin öğrenme materyallerine erişimini kolaylaştırarak, bilgiye erişim fırsatını artırırken aynı zamanda ders materyallerinin yeniden kullanımını ve paylaşımını da sağlamaktadır (Atkins vd., 2007).

MOOC'lar ise, açık ve uzaktan öğrenmenin en popüler örneklerinden biridir. Dünya çapında milyonlarca öğrenene açık olan bir kitleli çevrimiçi dersler, herhangi bir ücret ödmeden, herhangi bir zaman ve yerde, önceden kayıt yaptırmak zorunda kalmadan üniversite seviyesinde dersler sunmaktadır (Liyanagunawardena vd., 2013). Bu modeller, öğrenenlere özgürlük ve esneklik sağlayarak, her yaşta, her yerde ve her seviyede öğrenmeyi mümkün kılarak, eğitim fırsatlarını artırarak ve eşitliği sağlayarak eğitimde açıklığın temel hedeflerini gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. MOOC'lar gibi yenilikçi eğitim modellerinin dünya çapında benimsenmesi, bu tür yeniliklerin toplumda nasıl yaygınlaştığını anlamayı gerektirir. Bu bağlamda, Everett Rogers'ın 1962'de geliştirdiği Yeniliklerin Yayılması teorisi, yeni teknolojilerin ve fikirlerin benimsenme süreçlerini açıklayan önemli bir çerçeve sunmaktadır.

2.3. Yeniliklerin Yayılması

Yeniliklerin Yayılması, Everett Rogers tarafından 1962’de geliştirilen ve yeni teknolojilerin veya fikirlerin zamanla bir sosyal sistem vasıtasıyla yayılma sürecini anlatan teorik bir çerçevedir. Bu çerçeve, eğitim de dahil olmak üzere birçok farklı alanda yaygın olarak kullanılmaktadır. Eğitim bağlamında, yeni teknoloji veya öğretim yöntemleri gibi yeniliklerin benimsenmesi ve yaygınlaştırılması, öğrenenlerin öğrenme çıktıları üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilmektedir. Bununla birlikte, eğitimde yeniliklerin benimsenmesini ve uygulanmasını etkileyen çeşitli faktörler olabileceğinden, yayılma süreci her zaman kolay olmamaktadır (Rogers, 2003).

Eğitimde yeniliklerin yayılmasını etkileyen kilit faktörlerden biri, yeniliğin algılanan görelî avantajıdır. Öğretmenler, öğrenme çıktılarını artırabileceklerine veya derslerini daha kapsamlı bir şekilde sunabileceklerine inandıklarında, yenilikleri benimseme ve uygulama olasılıkları artar. Diğer önemli faktörler arasında mevcut uygulamalarla uyumluluk, yeniliğin karmaşıklığı ve kaynakların ve desteğin mevcudiyeti yer almaktadır. Eğitimdeki yeniliklerin yayılması, kişisel ağlar, profesyonel gelişim fırsatları veya hükümet politikaları gibi çeşitli kanallar aracılığıyla gerçekleşebilmektedir. Son yıllarda dijital teknolojiler, işbirlikçi öğrenme için çevrimiçi platformların kullanımı veya uyarlanabilir öğrenme yazılımlarının sınıflara entegrasyonu gibi eğitimdeki yeniliklerin yayılmasında önemli bir rol oynamıştır (Rogers vd., 2019).

Rogers (2003) tarafından geliştirilen Yeniliklerin Yayılması teorisi, bir sistem, organizasyon veya topluluk içinde zaman içinde nasıl değişiklikler meydana geldiğini açıklamayı amaçlamaktadır. Rogers, tarım yenilikleriyle ilgili çalışmalarından (Ryan ve Gross, 1943) kaynaklanan ilgisinden yola çıkarak, yeniliklerin veya değişimlerin toplumda nasıl gerçekleştiğini ve neden bazı yeniliklerin başarılı olamadığını incelemek üzere bu teorik çerçeveyi daha da genişletmiştir. Rogers (2003), bir yeniliği "bir birey veya diğer benimseyen birimler tarafından yeni olarak algılanan bir fikir, uygulama veya nesne" olarak tanımlamaktadır. Ona göre, insan davranışı açısından bir fikrin ilk kullanımı veya keşfinden bu yana geçen süre ile 'nesnel' olarak yeni olup olmadığı pek önemli değildir (Rogers, 2003). Rogers bir yeniliğin benimsenme hızını, o yeniliğin kalitesine veya özellikleriyle ilişkilendirir. Bu kapsamda Rogers benimsenme hızını

etkileyen beş temel özellik olduğunu belirtmektedir: Göreceli avantaj, uyumluluk, karmaşıklık, denenebilirlik ve gözlemlenebilirlik (Rogers, 2003, s.15).

Göreceli avantaj, "bir yeniliğin, yerini aldığı fikirden daha iyi algılanma derecesini" ifade ederken, uyumluluk, "bir yeniliğin, potansiyel benimseyicilerin mevcut değerleri, geçmiş deneyimleri ve ihtiyaçları ile tutarlı algılanma derecesi" olarak tanımlanmıştır (Rogers, 2003:15). Karmaşıklık "bir yeniliğin, anlaşılmasının ve kullanılmasının ne kadar zor algılandığının ifade ederken, denenebilirlik, "bir yeniliğin sınırlı bir şekilde deneysel olarak kullanılabilme derecesi" ile ilgilidir (Rogers, 2003, s.16). Yeniliğin son özelliği olan gözlemlenebilirlik, Rogers'a göre, "bir yeniliğin sonuçlarının diğerleri tarafından görülebilirliği derecesini" ifade etmektedir (Rogers, 2003, s.16). Bu beş niteliğin öne çıkan tarafı ise bir yeniliğin başarılı bir şekilde benimsenmesinin toplumun değerleri, normları, varsayımları ve davranışları ile bağlantılı olmasıdır. Aslında, yukarıda belirtilen beş özellikten hareketle, bir yeniliğin başarılı bir şekilde uygulanması için topluma, örgüte veya sisteme ne kadar ihtiyaç duyulduğu açıktır (Rogers, 2003).

Bununla birlikte, yeniliklerin yayılma teorisinin yalnızca bir teknoloji, fikir, uygulama veya ürünün toplumda yayılmasıyla ilgili olmadığı, aynı zamanda yeniliklerin ortaya çıktığı ve benimsendiği "evrensel sosyal değişim süreci" ile ilgili olduğu vurgulanmaktadır (Rogers, 2003, s.16). Yeniliklerin yayılma süreci bir fikrin veya uygulamanın zaman içinde kabul edilmesini, bu sürecin belirli iletişim kanallarına bağlı olmasını ve bir sosyal yapı ile kültürel değerler sistemiyle ilişkili olmasını içermektedir (Katz vd., 1963, s.240). Rogers (2003)'a göre bir yeniliğin yayılmasını etkileyen dört temel unsur bulunmaktadır. Bunlar, yeniliğin kendisi, iletişim kanalları, yeniliklerin benimsenmesi için gereken zaman ile iç ve dış etkileri birleştiren bir sosyal sistemdir. Ayrıca, bu süreçte insan sermayesinin önemli bir etkisi olduğu belirtilmekte, yani yeniliği anlayan, benimseyen ve yayma kapasitesine sahip bir insan kitlesi olması gerekmektedir, aksi takdirde sürdürülebilirlik sağlanamamaktadır. Yükseköğretimde yeniliklerin yayılması özellikle e-öğrenme uygulamalarının kullanımı gibi kendine özgü dinamiklere sahip özel bir durumdur. E-öğrenme terimi, teknoloji destekli öğrenme, karma öğrenme, MOOC'lar ve kişiselleştirilmiş çevrimiçi öğrenmeyi içeren tüm eğitim teknolojilerini kapsamaktadır. Bates (2011)'e göre, e-öğrenme, eğitimde önemli bir yenilik olarak değerlendirilmektedir.

Bir organizasyondaki yenilik süreci, iki ana faaliyet grubundan oluşmaktadır (Rogers, 2003). Bunlar: (1) Yeniliğin benimsenmesi için bilgi toplama, kavramsallaştırma ve planlama, benimseme kararına varma gibi başlatma faaliyetleri ve (2) Yeniliğin kullanıma sokulmasında yer alan tüm olaylar, eylemler ve kararlar olarak tanımlanan uygulama faaliyetleridir. Bireyler bir yeniliği kabul etmeyi seçtiğinde, Rogers (2003) bu kişilerin bir dizi süreçten geçtiğini iddia etmektedir. Bu süreç, "yenilik karar süreci" olarak tanımlanır ve beş aşamayı içerir: (1) Bilgi aşaması, benimseyenin bir yeniliğin varlığına maruz kalıp, işlevini anlama aşamasıdır, (2) İkna aşaması, benimseyenin yenilikle ilgili olumlu veya olumsuz bir tutum oluşturduğu aşamadır, (3) Karar aşaması, benimseyenin bir yeniliği benimsemek veya reddetmek için seçim yaptığı faaliyetleri içeren aşamadır, (4) Uygulama aşaması, benimseyenin yeniliği kullanmaya başladığı aşamadır ve (5) Onay aşaması, benimseyenin zaten yapılmış olan yenilik kararını pekiştirmek için arayışa girdiği ve yenilikle ilgili çelişkili mesajlarla karşılaşırsa bu kararını tersine çevirebileceği aşamadır (Rogers, 2003, s.171-189).

Bireylerin yenilikle ilgili karar alma süreçleri, toplumsal düzeyde bu yeniliklerin farklı gruplar arasında yayılma hızını ve şeklini de doğrudan etkilemektedir. Bu yayılma süreci, kanallar aracılığıyla, "yenilikçiler" den "erken benimseyenlere", ardından "erken çoğunluğa", "geç çoğunluğa" ve son olarak "geride kalanlara" doğru gerçekleşmektedir (Rogers, 2003, s.282-286). Yenilikler oluşturmak için genellikle finansal olanakları ve teknolojik uzmanlığı olan insanlar, örneğin Steve Jobs veya Bill Gates, "yenilikçiler" olarak kabul edilmektedirler. Onlar "maceracı" olarak tanımlanmakta ve daha çok yerelleştirilmiş ilişkilerden ziyade küresel ilişkilere odaklanmaktadır. "Erken benimseyenler" ise "yenilikçilerden daha çok yerel sosyal sistemin bütünleşik bir parçasıdır" ve "birçok sosyal sistem üyesinin rol modelini oluştururlar" (Rogers, 2003, s.283). Bu kişiler, toplumlarında saygın bir konuma sahiptir ve "yeni fikirlerin başarılı, ayrıntılı uygulanmasının somut bir örneği" olarak tanımlanırlar (Rogers, 2003, s.283). Erken benimseyenlerin bir yeniliği onaylamasından sonra, yayılma zinciri "erken çoğunluk" ile devam etmektedir. Erken çoğunluk, erken benimseyenlerin takipçileri olarak tanımlanırken, "geç çoğunluk" ise genellikle yeniliği toplumda bir norm haline geldikten sonra benimseyen sıradan, çoğu zaman kuşkulu üyeler olarak tasvir edilmektedir (Rogers, 2003). Yayılma süreci, "geride kalanlar" ile sona ermektedir.

Rogers, toplumda geleneksel, izole olmuş, genellikle geçmişte köklü ve sınırlı kaynakları olan bireyleri bu gruba dahil etmiştir (2003). Bir yeniliğin uygulanması ve yayılması sırasında meydana gelen çok sayıda süreç ve kanalı anlamak önemlidir, çünkü bu bir sürecin ne kadar karmaşık olduğunu göstermektedir. Ayrıca, yenilikçi uygulamaların yayılmasında yerel düzeydeki insanların ne kadar önemli olduğunu gösteren yeniliklerin yayılması çerçevesinin önemi de ortaya konulmaktadır. Yeniliklerin yayılması, bireylerin öğrenme yaklaşımlarını ve eğitimle olan etkileşimlerini de şekillendirmektedir. Bu bağlamda, yaşamboyu öğrenme, bireylerin yeniliklere uyum sağlayarak sürekli öğrenme süreçlerini sürdürmelerini destekleyen önemli bir kavramdır.

2.4. Yaşamboyu Öğrenme

Yaşamboyu öğrenme, bireylerin ömür boyu öğrenmeye istekli oldukları fikrine dayanan bir eğitim felsefesidir. Bu yaklaşım, birçok ülkede eğitim politikalarının temel taşı olarak kabul edilmektedir. Yaşamboyu öğrenmenin teorik açıdan ele alınması, bireylerin bu felsefeye neden ihtiyaç duyduklarını ve farklı yaş gruplarındaki bireylerin bu felsefeden nasıl yararlanabileceklerini anlamak için önemlidir. Bu felsefe, bireylere öğrenme sürecinin herhangi bir döneminde, herhangi bir yerde ve çeşitli yöntemlerle devam edebilme imkanı sunmaktadır (Morgan-Klein ve Osborne, 2007). Bu anlayış, bireylerin öğrenme isteğini ve ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflerken, onların kendilerini sürekli olarak geliştirmelerine de destek olmaktadır. Ayrıca, yaşamboyu öğrenme, insanların mesleki becerilerini ve bilgi düzeylerini artırarak iş gücü piyasasındaki yerlerini güçlendirmelerine de olanak tanımaktadır (Vignoles vd., 2004). Bununla birlikte, tüm öğrenme türlerini kapsayan ve "beşikten mezara" kadar süren bir süreç olarak tanımlanan yaşamboyu öğrenme anlayışı, kimi zaman "ömür boyu öğrenme veya "hayat boyu öğrenme" olarak da adlandırılmaktadır. Avrupa Komisyonu'nun (2000) kullandığı tanım, araştırmacılar ve politika yapıcıları arasında en yaygın kabul gören tanımlardan biridir. Buna göre yaşamboyu öğrenme kişisel, sivil, sosyal ve/veya istihdamla ilgili çeşitli bir bakış açısından bilgi, beceri ve yetkinlikleri artırıcı her türde bilinçli öğrenmeyi içerir. Genellikle, öğrenme üç türe ayrılmaktadır. Bunlar formal (örgün), formal olmayan (yaygın) ve informal öğrenmedir. Formal yani örgün öğrenme, resmi bir eğitim kurumu çerçevesinde düzenlenirken; formal olmayan öğrenme, kurslar veya atölyeler gibi planlı ancak belgeyle sonuçlanmayan süreçleri ifade eder; informal öğrenme ise günlük

yaşamda kendiliğinden gerçekleşen öğrenme türüdür. Formal, formal olmayan ve informal öğrenme, sadece öğrenmenin dikey boyutunu değil aynı zamanda yatay boyutunu da (yaşamboyu öğrenme) göstermektedir. Bir başka deyişle, öğrenmenin dikey boyutu, genellikle örgün eğitim yoluyla, okuldan başlayıp yükseköğretime kadar belirli bir hiyerarşi içinde ilerleyen planlı ve resmi öğrenme süreçlerini kapsar. Yatay boyut ise bireyin yaşamı boyunca formal olmayan (kurslar, atölyeler) veya informal (günlük yaşam deneyimleri) yollarla her türlü öğrenmeyi kapsar. Bu boyut, öğrenmenin bir eğitim kurumuyla sınırlı olmadığını, bireyin hayatının her aşamasında gerçekleştiğini gösterir. Bu kapsayıcı anlayış, bireylerin hayatlarının her aşamasında, çeşitli yöntemler ve ortamlar aracılığıyla sürekli olarak öğrenmeye devam etmeleri gerektiğini vurgular. Örgün eğitimden aldıkları resmi diplomalar, formal olmayan kurslar ve atölyeler aracılığıyla kazandıkları beceriler ve günlük deneyimler yoluyla elde ettikleri bilgiler, bu sürecin ayrılmaz parçalarıdır. Yaşamboyu öğrenme, öğrenenlerin çeşitli bilgi ve beceri setlerini kazanmasına ve entegre etmesine yardımcı olarak yeni bilgi ve becerileri anlama, iletme ve hatta icat etme sürecini kolaylaştırmaya yardımcı olmaktadır (Ouane 2009).

Yaşamboyu öğrenme, birçok teorik yaklaşımın birleşiminden oluşan bir eğitim felsefesi olarak da görülebilir. Bunlar arasında Yetişkin Öğrenmesi Teorisi, Öğrenme Çıktısı Yaklaşımı, Öğrenme Ekolojisi ve Nöroplastisite gibi teoriler yer almaktadır (Nørgård, 2021). Yetişkin öğrenmesi teorisi, öğrenmenin yaşla birlikte değişebildiğini ve bireylerin öğrenme sürecine katılım nedenlerinin farklı olabileceğini belirtmektedir (Merriam ve Baumgartner, 2020). Öğrenme çıktısı yaklaşımı ise öğrenmenin bir sonuç olarak değerlendirilmesi gerektiğini savunmaktadır (Biggs, 2014). Öğrenme ekolojisi, bireylerin öğrenme sürecinde çevrelerinin etkisine odaklanırken, nöroplastisite teorisi öğrenmenin beyindeki sinir ağlarındaki değişikliklerle gerçekleştiğine işaret etmektedir (Drago-Severson, 2009). Tüm bunlar, yaşamboyu öğrenmenin çok boyutlu doğasını ve bireylerin öğrenme süreçlerini nasıl etkilediğini anlamada önemli bir çerçeve sunmaktadır.

Bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler sonucunda, dünyanın hızla değişen dinamiklerine uyum sağlamak, toplumların gelişimi ve bireyler için büyük bir önem taşımaktadır (Erdil vd., 2016). Mevcut gerçekleri doğru bir şekilde analiz edebilmek, güncel kalabilmek ve değişen koşullara uyum sağlayabilmek için yaşamboyu öğrenme bir zorunluluk haline gelmiştir (Wilson vd., 2018). Sürekli eğitim bu uyumu sağlamanın

anahtarıdır ve yaşamboyu öğrenme, sürekli eğitimin destekleyicisi ve çözümü olarak kabul edilmektedir (Bath ve Smith, 2009; Güleç vd., 2012). Bu kapsamda, uygulama alanındaki kavramsal değişimin ötesine geçme gerekliliğini fark edebilen ve yeni değişimlere hazırlıklı olan ülkelerin ve toplumların kontrol altında olacağı bir dünya profili oluşmaktadır (Güleç vd., 2012). Bu nedenle, yaşamboyu öğrenme oldukça kapsamlı ve önemli bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bilgi temelli bakış açılarının bir sonucu olarak, bireylerde yeni bilgiler öğrenme ve nitelik kazanma ihtiyacı giderek daha belirgin hale gelmiştir. Hızlı bilgi alışverişine, farklı ve yeni bilgi edinme çabalarına uyum sağlamak, sadece bu öğrenme anlayışı ile mümkündür. Geleneksel eğitim anlayışına göre, bilgi ve beceri kazanma süreci sadece okul sınırları içindeki formal eğitimle sınırlıdır. Ancak günümüzde öğrenme kısıtlamalarını kaldırmak için eğitimi yeniden düzenlemek şarttır. Toffler'a (1970, s.80) göre, "21. yüzyılın cahil insanları, okuma yazma bilmeyenler değil, öğrenemeyenler ve tekrar öğrenemeyenlerdir". Yaşamboyu öğrenme, bireylerin tam potansiyelini ortaya çıkarmak için mevcut eğitim sisteminin yeniden yapılandırılması hedefiyle ilişkilendirilen bir kavramdır (Akbaş ve Özdemir, 2002). Bu anlayışın temel amacı, toplumun her bireyini mümkün olan en yüksek eğitim seviyesine ulaştırmayı teşvik etmektir. Avrupa Komisyonu (2000) tarafından hazırlanan Devlet Planlama Teşkilatı'nın "Yaşamboyu Eğitim" raporunda, yaşamboyu eğitimin üç temel hedefinin altı çizilmiştir. Bunlar, ansiklopedik bilginin sona erdirilmesi, bilginin geleneksel yollarla aktarılmasının sonlandırılması ve eğitimin demokratikleştirilmesidir. Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan bu raporda yaşamboyu öğrenmenin genel amaçları şöyle ifade edilmiştir:

1. Bireylerin yaşamları boyunca eşit fırsatlar sunan toplumlar oluşturmak ve onların istek ve ihtiyaçlarına dayalı eğitim-öğretim sağlamak.
2. İş yöntemleri, iş yeri organizasyonu ve değişen mesleki taleplerle değişen bilgi ve becerileri edinmelerine olanak tanımak ve bu eğitimi sağlayan yolları belirlemek.
3. İnsanların modern toplumsal yaşamın tüm yönlerinde yer almalarını desteklemek.

Ranson vd., (2001), yaşamboyu öğrenmenin amaçlarının, demokratik bir toplum için öğrenme, nitelikli bir iş gücü ve daha iyi bir yaşam olduğunu belirtmiştir. Öğrenme bir süreçtir ve aslında ömür boyu sürmektedir. Devam eden öğrenme süreci, akademiden

sosyal bağlamlara kadar yaşamın her aşamasında kendini göstermektedir. Birçok araştırmacı yaşamboyu öğrenen olmak için gerekli temel yetkinliklerin ve değerlerin tanımlanmasının gerekliliğinden bahsetmişlerdir (Boburka vd., 2014). "Yaşamboyu öğrenme bireylerin yaşamları boyunca farklı dönemlerde ve farklı ortamlarda bilgi, beceri ve yeterlilik kazanmalarını sağlayan devamlılık isteyen bir süreçtir" (Cornford, 2002, s.358). Ranson vd., (2001) bu konuyla ilgili olarak, "ömür boyunca süren öğrenme anlayışının, resmi eğitim ve öğretimde kurumsallaşmış ve akredite edilmiş katılımlardan ziyade kurum dışında gerçekleşen öğrenmenin analizini gerektirdiğini" ifade etmişlerdir.

Hager (2004) insanlar için yaşamboyu öğrenmeyi kaçınılmaz görmekte ve öğrenmenin sürekli bir süreç olması nedeniyle yaşamboyu öğrenmenin bir unsuru olarak informal öğrenmeyi kabul etmektedir. Longworth (2003), yaşamboyu öğrenmeyi, öğrenenlere öğrenme stilleri ve ihtiyaçlarına uygun şekilde öğrenmeye katılabilecekleri araçlar sağlamak şeklinde değerlendirmekte ve bunu sınırlı bir anlamda öğretme veya eğitme olarak görmemektedir. Yazar, ayrıca Avrupa Komisyonu'nun yaşamboyu öğrenmeyi "kişisel, yurttaşlık, sosyal ve/veya istihdam perspektifinde bilgi, beceri ve yetenekleri geliştirmeyi amaçlayan, yaşamboyu süren tüm öğrenme etkinlikleri" olarak tanımladığını belirtmektedir. Jarvis (2007) ise yaşamboyu öğrenme için daha geniş bir çerçevede tanımlamaktadır. Ona göre "Yaşamboyu öğrenme, tüm kişiliğini (genetik, fiziksel ve biyolojik yapısı ile zihin, bilgi, beceri, tutum, değerler, duygular, inançlar ve duyularını) kapsar ve sosyal durumların algılanan içeriğinin bilişsel, duygusal veya pratik olarak (veya bunların herhangi bir kombinasyonu) dönüştürülmesi ile bireyin biyografisine entegre edilmesi sonucunda, sürekli değişen ve daha deneyimli bir hale gelme sürecidir (Jarvis, 2007, s.134).

Bu tarz bir öğrenme, çocukluk, ergenlik veya erken yetişkinlikle sınırlı olan öğrenme veya eğitimden ziyade, herkesin hayatları boyunca katılacağı bir süreklilik olarak tanımlanmaktadır (OECD, 2001). MacLean (1981), yaşamboyu öğrenmeyi bilinçli bir şekilde öğrenme sürecine katılmayı içeren, amaçlı ve kasıtlı bir öğrenme olarak ifade etmektedir. Slowey ve Schütze (2000), yaşamboyu öğrenme sürecini öğretim ve öğrenmede sınırlı kaynakları daha etkili kullanma yolları bulmak, hızla artan eğitim ihtiyaçlarını karşılamak, farklı geçmişlere sahip artan sayıda öğrenenin beklentilerini karşılama, yeni kariyerler ve fırsatlar yaratma ile hızlı değişimlere uyum sağlama, internet

ve teknolojinin yaygınlaşması ve bilgi toplumuna geçiş sürecine uyum sağlama gibi özelliklerle tanımlamaktadır. Yazarlar, yaşamboyu öğrenenlerin sahip olması gereken becerileri şu şekilde sıralamaktadır: ana dilde etkili iletişim, yabancı dilde iletişim becerisi, matematik ve fen bilgisi yeterliliği, temel teknoloji becerileri, sayısal yeterlilikler, nasıl öğreneceğini öğrenme becerisi, sosyal ve vatandaşlık yeterlilikleri, girişimcilik ve kültürel farkındalık ile kendini ifade etme. (Beycioğlu ve Konan, 2008; Güleç vd., 2012; Güneş ve Deveci, 2020; Jones, 2005).

Yaşamboyu öğrenme, bireylerin kendi kendini gerçekleştirme sorumluluğuna dikkat çekmektedir (Falasca, 2011). Yaşamboyu öğrenme ayrıca insanların belirsizlik ve güvensizlik sorunlarıyla başa çıkmasına olanak tanımaktadır (Edwards ve Usher, 2001). Ayrıca, Endres vd. (2021), yaşamboyu öğrenmenin yaşamda karşılaşılabilecek değişikliklere verilecek etkin yanıtlardan biri olması nedeniyle üniversite düzeyinde gerekli öğrenme stratejisinin oluşturulmasının oldukça önemli olduğunu düşünmektedir. OECD (2001) ve Cropley'in (1980, s.3) yaşamboyu öğrenme özelliklerini şöyle ifade etmişlerdir:

- Her bireyin bütün yaşamı boyunca devam eder,
- Modern yaşamın sürekli değişen koşullarına yanıt olarak gerektiği gibi bilgi, beceri ve tutumların sistematik olarak kazanılmasına, yenilenmesine, yükseltilmesine ve tamamlanmasına yol açar ve son amaç her bireyin kendini gerçekleştirmesini teşvik etmektir.
- Başarılı uygulamaları için, insanların kendiliğinden öğrenme faaliyetlerine katılmak için artan yetenekleri ve motivasyonlarına bağlıdır
- Formal, formal olmayan ve informal dahil tüm mevcut eğitim etkilerinin katkısını kabul eder.

Yaşamboyu öğrenimin teşviki bireylerin, grupların veya toplulukların çok şey kazanmasını sağlamaktadır (Merriam ve Kee, 2014). Kişiler, yaşamboyu öğrenme yoluyla bireysel, toplumsal ve mesleki gelişmelerde bulunmaktadır (Günüç vd., 2014). Harris (1999) ayrıca mesleki bağlamda yaşamboyu öğrenmenin faydalarını desteklemektedirler. Yaşamboyu eğitim alan yükseköğretim öğrenenleri alanlarındaki gelişmeleri takip etmek için yüksek verim sağlarlar (Coşkun ve Demirel, 2012). Bu kapsamda, bir birey, hayat boyu refahı artırmak için bilgi, beceri ve eğilimler kazanır ve

genişletir (Laal ve Laal, 2012). Bu nedenle, bu öğrenme felsefesinde "hem bireysel ihtiyaçlarını hem de ilgili toplumun ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik, bireyleri kendilerine ve topluluklarına karşı sorumlu hale getirecek ve toplumun tüm düzeylerinde etkin bir şekilde anlamalarını ve katılımlarını sağlayacak bilinçli sürekli öğrenme süreci olmalıdır" (Tagoe, 2012; Laal ve Laal, 2012). Yaşamboyu öğrenme, bireylerin sürekli gelişimlerini desteklerken, eğitim süreçlerinde esneklik ve çeşitlilik gereksinimini de beraberinde getirmektedir. Bu gereksinimler, geleneksel eğitim modellerinin ötesine geçilerek daha kişiselleştirilmiş ve modüler yaklaşımların benimsenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, bireylerin farklı öğrenme ihtiyaçlarına yanıt verebilecek yenilikçi çözümler arasında mikro-kredi kavramı öne çıkmaktadır.

2.5. Önceki Öğrenmelerin Tanınması (ÖÖT)

Önceki Öğrenmelerin Tanınması (Recognition of Prior Learning- RPL), bireylerin formal ve formal olmayan ortamlarda kazandıkları bilgi, beceri ve deneyimlerin eğitim kurumları tarafından değerlendirilerek tanınmasını ifade eder. Bu yaklaşım, bireylerin geçmişte kazandıkları yeterliliklerin değerlendirilmesi ve eğitim süreçlerine entegre edilmesini sağlar (OECD, 2021). Önceki öğrenmenin tanınması, bireylerin kariyer gelişimlerini desteklerken, aynı zamanda eğitim maliyetlerini ve sürelerini azaltarak öğrenme süreçlerini hızlandırır (Harris, 2014).

Mikro-kredi sistemleri kapsamında önceki öğrenmenin tanınması, bireylerin daha önce edindikleri bilgi ve becerilerin kısa süreli ve odaklı derslerle tamamlanarak resmi yeterlilikler kazanmalarını kolaylaştırır (Cedefop, 2018). Bu süreç, bireylerin iş gücü piyasasında daha hızlı yer edinmelerini ve sürekli değişen mesleki taleplere uyum sağlamalarını destekler. Ayrıca, önceki öğrenmenin tanınması sayesinde öğrenenler zaman ve maliyet açısından avantaj elde ederek eğitim süreçlerine daha aktif katılım gösterebilirler (Singh ve Duvekot, 2013).

Avrupa Mesleki Eğitimi Geliştirme Merkezi'nin 2015'te yayınladığı "Formal ve Formal Olmayan Öğrenmeyi Doğrulamaya Yönelik Avrupa Yönergeleri" raporu, ÖÖT uygulamalarının yaygınlaştırılmasını ve yükseköğretim kurumlarında etkin şekilde kullanılmasını önermektedir. Türkiye'de ise Yükseköğretim Kurulu, önceki öğrenmenin tanınması süreçlerinin uygulanabilirliğini artırmak için çeşitli politikalar geliştirmektedir.

Fakat, Türkiye'de yükseköğretim kurumlarının ÖÖT süreçlerini uygulamalarında yasal bir engel bulunmamakla birlikte, bu uygulamaların henüz yaygınlaşmadığı ve bir fırsata dönüşmediği görülmüştür (Aydemir, 2019).

2.6. Blok-zincir (Blockchain) Teknolojisi ve Eğitimde Uygulamaları

Blok-zincir (Blockchain) teknolojisi, dağıtık ve değiştirilemez veri kayıtları sayesinde güvenilir, şeffaf ve doğrulanabilir bir veri yönetim sistemi sunar (Nakamoto, 2008). Eğitim alanında blok-zincir teknolojisi, özellikle sertifikalandırma ve kimlik doğrulama süreçlerinde devrim niteliğinde yenilikler getirmiştir. Blok-zincir tabanlı dijital rozetler ve sertifikalar, bireylerin kazandıkları yeterliliklerin güvenli bir şekilde saklanmasını ve işverenler tarafından kolayca doğrulanmasını sağlar (Grech ve Camilleri, 2017).

Mikro-kredi sistemlerinde blok-zincir teknolojisinin kullanımı, eğitimde sahteciliği önlerken, sertifikaların uluslararası düzeyde tanınmasını kolaylaştırır (Ralston, 2020). Blok-zincir teknolojisi, eğitim verilerinin merkeziyetsiz bir sistemde güvenli şekilde saklanmasını sağladığından, eğitim kurumları ve işverenler arasında güvenilir bir doğrulama mekanizması oluşturur (Lin vd., 2023).

Ayrıca, blok-zincir teknolojisi mikro-kredilerin kişiselleştirilmesi ve uyarlanabilir öğrenme ortamlarının geliştirilmesi açısından da önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu teknoloji sayesinde, öğrenenlerin tamamladıkları modüller anlık olarak kaydedilip doğrulanabilir ve işverenler ile doğrudan paylaşılabilir (Turkanovic vd., 2018). Blok-zincir teknolojisinin yükseköğretimdeki mikro-kredi uygulamalarıyla entegrasyonu, Türkiye’de de üzerinde çalışılması gereken yenilikçi bir alan olarak öne çıkmaktadır. Bu doğrultuda, eğitim kurumlarının blok-zincir tabanlı sistemleri benimsemesinin hem yerel hem de uluslararası düzeyde rekabet gücünü artıracığı söylenebilir.

2.7. Mikro-Kredi Kavramı

Eğitim alanındaki teknolojik gelişmeler ve değişen öğrenme ihtiyaçları, geleneksel öğrenme modellerinin yerini alan yeni öğrenme modellerinin geliştirilmesine yol açmıştır. Bu yeni modellerden biri de mikro-krediler olarak adlandırılan kısa süreli, konu odaklı ve beceri tabanlı belgeleme programlarıdır. Bu bölümde mikro-kredi kavramı, özellikleri ve kullanım alanları ele alınmıştır.

Mikro-kredilerle yapılandırılmış dersler, belirli bir konuda belirli bir beceri veya yeterliliğin belgelendirilmesine yönelik kısa süreli, konu odaklı ve modüler bir öğrenme programlarıdır. Bu programlar, çoğunlukla dijital ortamda sunulmakta ve öğrenenlere esneklik imkânı sağlamaktadır. Mikro-kredi yapısıyla tasarımılanan eğitimler, öğrenenlerin kendi öğrenme hedeflerine göre öğrenme deneyimlerini özelleştirmelerine olanak tanımaktadır. Bu programlar genellikle sertifika, diploma veya rozet şeklinde sunulmakta ve öğrenenin kazandığı becerileri ve yeterlilikleri kanıtlamaktadır. Türkçe’de "Mikro-yeterlilikler" olarak da adlandırılan mikro-krediler (micro-credentials), belirli bir becerinin veya yeterliliğin geçerli ve güvenilir bir ölçme değerlendirme sonrasında belgelendirilmesini ifade etmektedir. Ancak, alanyazında yapılan tanımların çeşitliliği, kavramların ortak bir anlamda kullanılmasını zorlaştırmaktadır. Bu nedenle, mikro-kredi kavramının net bir tanımı için alanyazında kavramsal bir birliğin sağlanması gerekmektedir (OECD, 2023; Pupinis ve Kirdulyte, 2020).

Mikro-krediler, dünya genelinde her geçen gün daha fazla tartışılan yenilikçi eğitim yaklaşımlarından biri haline gelmektedir. Bu konuda yapılan yaygın tanımlardan biri, mikro-kredilerin "formal bir yeterliliğin ek, alternatif veya tamamlayıcı bir bileşeni olarak verilen, değerlendirmeye dayalı bir öğrenme sertifikası" olduğu şeklindedir (Oliver, 2019, s.19). Önde gelen kitlesel açık çevrimiçi eğitim sağlayıcılarından biri olan FutureLearn'e göre, mikro-krediler "hızla popülerlik kazanan bir mikro öğrenme hareketinin parçası olup, bireylerin mesleki veya kişisel ilgi alanlarında kısa sürede gerekli becerileri edinmelerine yardımcı olmaktadır (FutureLearn, 2021). Çevrimiçi mikro-krediler, tam bir diploma almak için gereken zaman ve maliyet taahhüdü olmaksızın hızlı bir şekilde büyüyen sektörlerde iş bulma imkanı sunmaktadır. Bunlar gerek bağımsız bir sertifika olarak gerekse akademik kredi olarak kullanılabilirler. Her mikro-kredi, resmi bir değerlendirmeyi içermektedir (FutureLearn, 2021). Bu açıklamalar, mikro-kredilerin değerlendirmeye dayalı öğrenme sertifikaları olduğunu, mesleki veya kişisel gelişimde gereken becerileri kazanmak için tasarlandığını ve bazılarının akademik kredi olarak kullanılabileceğini belirtmektedir.

Mikro-krediler, geniş tabanlı nitelikler için kullanılan bir diploma veya sertifikadan farklıdır. Diploma veya sertifikaların aksine, mikro-krediler, çevrimiçi sınavlara katılma, sunumlar hazırlama veya makale yazma gibi etkinliklerin tamamlanmasıyla elde edilen

küçük ölçekli yeterliliklerdir. Bu etkinlikler, bir panel veya uzman ekibi tarafından incelenmekte ve kazanılan mikro-krediler dijital bir formatta belgelendirilerek kanıtlanmaktadır. Belgeleme, bir e-portfolyo çıktısı, dijital bir rozet veya başka bir formatta sunulabilmektedir. Mikro-kredilerin, belirli standartlar veya yetkinliklerle ilgili olarak resmi olarak onaylanmış veya kabul edilmiş olduğu ve öğrenenin öğrenme sürecinden sorumlu bir kurum veya danışman tarafından verildiği belirtilmektedir.

Mikro-krediler, diğer kurumlar tarafından tanınabilecek bir formatta listelenebilirken, rozetler ise herhangi bir amaçla verilebilir ve herkes tarafından düzenlenebilir. Dolayısıyla her rozeti mikro-kredi olarak değerlendirmek doğru değildir. Mikro-kredilerin asıl önemi, belirli bir becerinin tam anlamıyla kazanılması veya bilginin öğrenilmesinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, mikro-krediler, özellikle açık rozetler olarak bilinen ve diğer kurumlar ya da sosyal medya platformları aracılığıyla paylaşılabilen bir belgeleme yöntemi olarak da hizmet vermektedir (Contact North, 2020).

2.8. Mikro- Kredilerin Kullanım Alanları

Günümüzde hızla değişen iş dünyası ve işgücü piyasası, bireylerin sahip olduğu beceri ve yeterliliklerin sürekli olarak güncellenmesini ve çeşitlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu durum, geleneksel öğrenme modellerinin ötesine geçerek yenilikçi ve esnek yaklaşımların benimsenmesini gerektirmektedir. Bu bağlamda, mikro-krediler, öğrenme süreçlerine daha erişilebilir, modüler ve bireyselleştirebilir hale getirerek, eğitim ve belgelendirme alanında giderek artan bir öneme sahip olmaya başlamıştır (Glastra vd., 2004).

Mikro-krediler, kısa süreli ve özelleştirilmiş eğitim programları yoluyla bireylere yoğun yaşam tempolarını sürdürürken kendilerini güncelleme esnekliği sunmakta ve bir sertifika ile belgelendirilerek iş başvurularında kullanılabilme imkanı sağlamaktadır. Bu sertifikalar, geleneksel akademik dereceler gibi uzun süreli eğitimler yerine, daha kısa süreli, konu odaklı ve özelleştirilmiş eğitimlerden elde edilmektedir. Bu nedenle, mikro-krediler, özellikle hızlı ve sürekli değişen iş dünyasında çalışanların sahip olmaları gereken becerilerin güncel tutulması için önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir (OECD, 2023).

Mikro-krediler, geniş bir yelpazede kullanım alanına sahiptir. Eğitim alanında mikro-krediler, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla kullanılmaktadır. Öğretmenler, öğrenen ihtiyaçlarına yönelik özelleştirilmiş eğitim programlarına katılarak, daha etkili ve kaliteli bir eğitim fırsatı sunma şansı elde etmektedir (Friedler, 2018). Benzer şekilde, sağlık sektöründe mikro-krediler, sağlık profesyonellerinin mesleki bilgi ve becerileri güncel tutmalarına yardımcı olmaktadır. Örneğin, hemşireler, hasta bakımı, hastalık yönetimi ve tıbbi terminoloji gibi konularda mikro-krediler kazanarak, mesleki yeterliliklerini geliştirebilmektedir (Glastra vd., 2004). Mikro-krediler ayrıca, iş dünyasında da kullanılabilir. Örneğin, dijital pazarlama, veri analitiği, proje yönetimi gibi konularda mikro-krediler kazanarak, çalışanlar işlerinde daha verimli olabilmektedir. İşverenler işe alım süreçlerinde adayların sahip olduğu mikro yeterlikleri değerlendirerek, adayların belirli becerilere ne ölçüde sahip oldukları konusunda daha net bir fikir edinebilir (Resei vd., 2019). Bu yaklaşım, işe alım kararlarının daha bilinçli ve hedef odaklı bir şekilde verilmesine olanak tanımaktadır.

2.9. Mikro- Kredilerin Özellikleri

Mikro-krediler, geleneksel eğitim sisteminden farklılık gösteren çeşitli özelliklerle karakterize edilmektedir. Bunlardan ilki, mikro-kredilerin kısa süreli eğitim fırsatları sunmalarıdır. Mikro-kredi programları, belirli bir konuda yoğun ve hedefe yönelik bir öğrenme deneyimi sağlamakta olup genellikle birkaç hafta veya ay gibi kısa bir sürede tamamlanabilmektedir. İkinci olarak, mikro-krediler konu veya beceri odaklıdır ve belirli bir konuda öğrenme deneyimini özelleştirmeyi hedeflemektedir. Bunlar, öğrenenlerin kendi öğrenme hedeflerine göre belirli bir konuda öğrenme deneyimini tasarlamalarını sağlamaktadır. Üçüncü olarak, mikro-kredili dersler öğrenme içeriklerinin bağımsız ve bölümlere ayrılmış şekilde sunulan bir yapıya sahiptir. Bu modüler yapı, öğrenenlere belirli bir konuyu kendi ihtiyaçlarına uygun bir şekilde tamamlamalarına olanak tanıyarak öğrenme sürecini esnek ve yönetilebilir hale getirmektedir. Ayrıca mikro-krediler genellikle dijital ortamda sunulmakta ve öğrenenlere esneklik ve erişilebilirlik sağlamaktadırlar. Bu özellikleri sayesinde mikro-kredili dersler, öğrenme sürecini daha hızlı, özelleştirilmiş ve esnek hale getirerek, öğrenenlerin işgücü piyasasındaki ihtiyaçlara daha hızlı uyum sağlamasını sağlamaktadır (Yilik, 2021). Kısaca ifade etmek gerekirse,

mikro-krediler geleneksel eğitim sisteminden farklı olarak aşağıdaki temel özelliklerle öne çıkmaktadır:

- **Kısa Süreli:** Mikro-krediler, belirli bir konuda kısa süreli ve yoğun bir öğrenme deneyimi sunar. Bu dersler genellikle birkaç hafta veya aylık bir zaman diliminde tamamlanabilir.
- **Konu/Beceri Odaklı:** Mikro-krediler, belirli bir konuda öğrenme deneyimini özelleştirmeyi hedefler. Bunlar sayesinde öğrenenleri kendi öğrenme hedeflerine göre belirli bir konuda öğrenme deneyimini tasarlayabilir.
- **Modüler Yapı:** Mikro-krediler, öğrenenlerin öğrenme deneyimlerini modüller halinde tamamlamalarını sağlayan bir yapıya sahiptir.
- **Dijital ve Erişilebilir:** Mikro-krediler, çoğunlukla çevrimiçi platformlar üzerinden sunulur ve dijital ortamda erişilebilir olmaları sayesinde öğrenenlere esneklik sağlar. Bu özellik, mikro-kredilerin dijital ortamda saklanması, paylaşılmasını ve kolayca erişilebilmesini sağlar.

2.10. Mikro-Krediler ve Akreditasyon

Son yıllarda, mikro-kredili derslerin ve programların yaygınlaşması, yükseköğretim politikalarında ve eğitim yaklaşımlarında önemli bir değişime yol açmıştır. Bu değişim, eğitim süreçlerinin daha modüler, kişiselleştirilebilir ve erişilebilir hale gelmesiyle birlikte, bireylerin becerilerinin küçük ölçekli ve yetkinliğe dayalı sertifikalarla belgelenmesini ön plana çıkarmaktadır. Dijital rozetler olarak da bilinen mikro-krediler, bireylerin belirli bir beceri ve veya bilgi alanındaki yetkinliklerini kısa vadeli ve yetkinliğe dayalı sertifikalarla belgelemektedir (Avrupa Birliği, 2020c). Bununla birlikte, bu sertifikaların işverenler veya diğer eğitim kurumları tarafından tanınabilir olması için akreditasyon sürecine dahil edilmesi önemlidir. Bu kapsamda akreditasyon ise, akreditasyon ise bir eğitim kurumu veya programının belirli kalite ve standartlarına uygunluğunu doğrulayan resmi bir tanıma sürecidir.

Mikro-kredilerin ortaya çıkışı, beceriye dayalı eğitim ve iş gücü eğitimi için artan talebe bir yanıt olarak şekillenmiştir. Geleneksel diploma programlarından farklı olarak, mikro-krediler esnek bir yapıya sahiptir, bireylerin öğrenme deneyimlerini saklayabilmesine olanak tanır ve nispeten kısa bir sürede tamamlanabilir. Bu durum mikro-kredileri iş

piyasasında rekabetçi kalabilmek için yeni beceriler geliştirmek veya mevcut becerilerini güncellemek isteyen çalışan profesyoneller için cazip bir seçenek haline getirmektedir. Bunlara ek olarak, mikro-krediler, tam bir diploma programına devam etmek için zamanı, kaynağı veya isteğı olmayan kişiler için alternatif bir yetkinlik doğrulama mekanizması sağlamaktadır (Brown ve Mhichil, 2021).

Son yıllarda ortaya çıkan mikro-kredi kavramı, henüz tam olarak net bir tanıma kavuşmamıştır. Bununla birlikte uygulamalar da halen gelişim sürecini sürdürmektedir. Çoğu ülkenin ulusal yeterlilik çerçevelerinde, mikro-kredilere yer verilmediği bilinmektedir. Bu nedenle, mikro-krediler genellikle açık evrimii dersler, yetkinlik geliştirme programları, beceri değerlendirmeleri ve özel amaçlı sertifikalar gibi farklı biçimlerde uygulanmaktadır. Bu eşitlilik, mikro-kredilerin hem ülkeler arasında hem de ülke sınırlarında tanınmasını ve taşınabilirliğini zorlaştırmaktadır (Bowen ve Drysdale, 2017; Oliver, 2019).

Genel olarak, mikro-krediler, yetkinlikleri sertifikalandırma, istihdam edilebilirliği geliştirme ve yükseköğretime erişimi genişletme gibi bir dizi gereksinimin potansiyel çözümü olarak görülmektedir. Mikro-kredilerin ileri düzeyde tasarımıyla ilgili teorik ve uygulamalı birçok yayın bulunmaktadır (Oliver, 2022; Gaftandzhieva vd., 2022; Shapiro Futures vd., 2020; Wheelahan ve Moodie, 2021). Bunlardan bazıları yetkinlik tabanlı öğrenme için mikro- kredilerin kullanımı hakkındadır (Ahmat vd., 2021; Palmer, 2021; Brown ve Mhichil, 2021). Ancak, var olan alanyazının büyük bir kısmı, mikro-kredileri değişen iş dünyasında çalışanların işyerine uyum sağlama ve yenilikleri öğrenme ihtiyaçları bağlamında ele almaktadır (Bowen ve Drysdale, 2017; Oliver, 2019).

Belirli türdeki mikro-krediler mesleki eğitimde uzun bir süredir var olmasına rağmen, son zamanlarda yükseköğretim politikalarının odak noktası haline gelmiştir. Mikro-krediler, 2020'den önce farklı şekillerde var olmasına rağmen, COVID-19 kriziyle birlikte hükümetlerin artan işsizlikle mücadeleye yanıt olarak çeşitli alanlarda uygulamaları hızlandırması ve üniversitelerin yeni pazarları ve hedef kullanıcı gruplarını tanıma çabası sayesinde daha da önem kazanmıştır.

Avrupa Komisyonu'nun mikro-krediler konusundaki yaklaşımını temel aldığı ana belgeler arasında, Stratejik ereve Belgesi olan *Avrupa Eğitim Alanı ve ötesine Yönelik*

Avrupa İşbirliği için Konsey Kararı (2021-2030) (Avrupa Birliği Konseyi, 2021), Sürdürülebilir Rekabet, Sosyal Adalet ve Dayanıklılık için Avrupa Beceri Gündemi (AB, 2020a) ve 2021-2027 Dijital Eğitim Eylem Planı (AB, 2020a) bulunmaktadır. Bu belgeler, daha esnek ve modüler öğrenim olasılıkları sağlarken, kapsayıcı öğrenme formları sunmayı hedeflemektedir. Ayrıca mikro-kredilere yönelik belgeler iki ana kullanıcı grubuna; üniversite öğrencileri ve yetişkin öğrenenlere odaklanmaktadır.

Mikro-krediler, özünde 21. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesi ve istihdam yerine istihdam edilebilirlik kavramını öne çıkarmaktadır. Bu kavram, yaşamboyu öğrenme ve birey tarafından seçilen bireysel öğrenme yollarını desteklemektedir. Odak noktası ise bireylerin ihtiyaçları ve ilgi alanlarıdır. Üniversiteler ve düzenleyici kurumların görevi ise bu seçimi kolaylaştırmaktır. Bu nedenle, özellikle yükseköğretim kurumları öğrenenlerinin istihdam edilebilirlik becerilerine odaklanarak, mikro-kredilerin temel hedefleri arasında yer almaktadır (Oliver, 2019). Bu durum öğrenenlerin işgücüne giriş şanslarını artırmak için önemli bir yaklaşım olarak görülmektedir. Avrupa Birliği, mikro-kredileri, kalite güvence standartlarına uyumlu kısa süreli öğrenme deneyimi sonunda kazanılan öğrenim çıktılarını belgeleyen sertifikalı bir öğrenme aracı olarak tanımlamaktadır (2020b). Bu belge, mikro-krediyi sağlayan kurum veya kuruluşun yanı sıra, kullanılan değerlendirme yöntemlerini, nitelikler çerçevesindeki düzeyi, kazanılan kredileri ve gerekli diğer bilgileri içermektedir. Ayrıca Oliver'a (2019) göre mikro-kredi, formel bir yeterliliğin yerine geçen, onu tamamlayan ya da onun bir parçası olan değerlendirilmiş öğrenmenin bir kanıtıdır.

Mikro-kredi, bir akademik yeterliliğin alt birimini oluşturabildiği gibi, daha kapsamlı bir yeterliliğe/dereceye eklemek üzere de biriktirilebilir ve kişisel portföye dahil edilebilir (MicroHE, 2019). MicroBol (AB, 2020e) raporuna göre, mikro-krediler, kişisel, sosyal, kültürel veya işgücü piyasası ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılan küçük ölçekli öğrenme programlarıdır. Bu programlar, yükseköğretim kurumları tarafından sunulabileceği gibi, Lizbon Tanıma Sözleşmesi gibi uluslararası tanıma standartlarına uygun şekilde de değerlendirilebilir. Aynı şekilde, mikro-krediler, uyumlu bir kalite güvence mekanizmasına dayandırılmalı; ulusal yeterlilikler çerçevesinde açıkça tanımlanmış öğrenim çıktılarını, ECTS¹ kredileriyle ifade edilen iş yükü ve net bir şekilde tanımlanmış değerlendirme yöntemleri ile kriterlerine sahip olmalıdır (Lantero vd.,

2021). Ayrıca, her tanımda ortak olan bir diğer nokta, mikro-kredilerin sadece resmi niteliklerin bir parçası veya tamamlayıcısı olarak değil, aynı zamanda bağımsız bir nitelik olarak da anlaşılabileceğidir. Bununla birlikte, mikro-krediler hem bir öğrenme deneyimi hem de bir yeterliliği belgeleyen bir araç olarak değerlendirilebilmektedir.

Geleneksel öğrenme programlarına kıyasla, mikro-kredi tabanlı dersler daha dar kapsamlıdır, daha kısa sürede tamamlanabilir, özellikle belirli bilgi ve becerilerin geliştirilmesine odaklanır ve derslerin sunumu esnek bir şekilde yapılmaktadır. Ayrıca mikro-krediler, daha kolay transfer edilebilmeleri için dijital formatta sunulmakta ve kalite güvence kriterlerini karşılamak amacıyla şeffaf ve doğrulanabilir değerlendirme araçlarıyla ilişkilendirilmelidir (OECD, 2021).

Lantero vd.'nin (2021) raporu sonuçları, Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın (EHEA) üye ülkelerinde, mikro-kredilerin Bologna araçları¹ bağlamındaki durumu ve uygulamalarını ortaya koymaktadır. Rapor, mikro-kredi kavramının ülkeden ülkeye farklı şekillerde anlaşıldığını vurgulamaktadır. Ayrıca ulusal yasal mevzuata mikro-dereceleri entegre etmeye yönelik düzenlemelerde oldukça farklı yaklaşımlar bulunduğunu belirtmektedir. Buna ek olarak, EHEA'nın çoğunluğunda mikro-kredilerin daha kolay transferini sağlamak için mevcut dereceleri dijitalleştirecek bir politikanın olmadığı ifade edilmektedir. Mikro-kredilerin büyük çoğunluğunun ise AKTS kredileriyle ifade edilen iş yüküne sahip olduğu görülmektedir (OECD, 2021). Ulusal yeterlilik çerçevelerine kıyasla mikro-kredilerin konumu, bu kredilerin belirli yükseköğretim kurumları dışındaki

¹ Bu araçlar, Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda (EHEA) ortak bir yapı oluşturmayı amaçlayan belirli politika ve mekanizmalardır. Öne çıkan Bologna araçları şunlardır:

- **ECTS (Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi-AKTS):** Öğrenen iş yükü ve öğrenim çıktılarına dayalı bir kredi sistemi.
- **Diploma Eki (Diploma Supplement):** Diploma bilgilerini şeffaf ve uluslararası kabul gören bir formatta sunan belge.
- **Yeterlilikler Çerçevesi (Qualifications Framework):** Eğitim seviyelerini ve yeterlilikleri tanımlayan yapı.
- **Kalite Güvence Standartları:** Eğitim programlarının akreditasyonu ve değerlendirilmesine ilişkin standartlar.

tanınırlığını kısıtlamaktadır. Bu durum, söz konusu kurumlar ve hükümetlerin koordineli çabalarını gerektiren bir zorluk olarak ortaya çıkmaktadır (Lantero vd., 2021).

Ülkelerin çoğu öğrenenlerin iş piyasasında rekabet edebilirliklerini artırmak amacıyla mikro-kredileri tanımaktadır. Bununla birlikte bazı ülkeler ise akademik amaçlar veya yükseköğretim programlarına geçişi desteklemek için tanıma sürecine hala devam etmektedir. Teknik niteliklerin eksikliği nedeniyle, bazı devletler yükseköğretim kurumları dışındaki sağlayıcılar tarafından sunulan mikro-kredileri tanımamaktadır. Ayrıca, mikro-kredilerin ulusal kalite güvence sistemlerine dahil edilmesi, harici kalite prosedürlerinin aşırı bürokratik olarak görülmesi nedeniyle önemli bir zorluk teşkil etmektedir (Halavais, 2013).

Mikro-krediler, işyerindeki informal öğrenmeyi resmi niteliklere daha iyi entegre etme fırsatı vermektedir. Daha açık bir şekilde açıklamak gerekirse, işyerinde informal yollarla kazanılan beceriler genellikle belgelenmez ve resmi olarak tanınmaz. Mikro-krediler ise, bu becerileri ölçme, değerlendirme ve sertifikalandırma yoluyla resmi eğitim sistemine entegre ederek bireyin iş gücü piyasasındaki profilini güçlendirme fırsatı sunar (Halavais, 2013). Yükseköğretim kurumları, öğrenenleri mesleki uygulamaya hazırlamak için daha fazla mesleki deneyimi entegre etmeye doğru bir eğilim sergilemektedir. Dünyanın yeni çehresinde insanlar, işlerinde daha işe yarar olmak ve hızlı bir şekilde uyum sağlamak için aktif bir şekilde kendilerini geliştirmek zorunda kalmaktadır. Bu bağlamda, çalışanlar ve öğrenenler arasındaki sınır belirsizleşmekte ve çalışma yaşamı daha önce olmadığı kadar karmaşık bir hal almaktadır.

Akreditasyon kuruluşları, kurumların eğitim programlarını ve hizmetlerini değerlendirerek belirli standart ve kriterlere sahip olmalarını sağlamaktadır (Halavais, 2013). Ancak, mikro-kredilerin akreditasyon sorunu, hala birçok ülkede eğitim sektörünün önemli bir sorunudur. Bunun nedeni, mikro-kredili derslerin geçerliliği ve değerinin kabul edilmesinde yaşanan zorluklarla ilgilidir. Birçok ülkede, mikro-krediler henüz akredite edilememiştir ve bu nedenle işverenler, bu kredilere sahip olan adayların beceri ve bilgi düzeylerine ilişkin bir fikir edinmekte zorluk çekebilirler. Ayrıca bu derslerin kalitesi ve eğitimi sağlayan kurumların itibarı, akreditasyon eksikliği durumunda belirsiz hale gelebilir (OECD, 2021). Bu durum, özellikle işverenler veya

diğer eğitim kurumları nezdinde, mikro-kredilerin yeterince tanınmaması veya kabul görmemesiyle sonuçlanabilir.

Bununla birlikte, bazı ülkelerde, mikro-kredilerin akreditasyonu yavaş yavaş gündeme gelmiştir. Örneğin, ABD'de bazı eğitim kurumları, mikro-kredileri bir diploma programının bir parçası olarak sunmakta ve bu programların geçerliliği ve değeri, eğitim kurumlarının akreditasyonu sayesinde sağlanmaktadır. Avrupa'da da benzer şekilde mikro-kredilerin akreditasyonu için adımlar atılmaktadır. Bu kapsamda, Avrupa Birliği'nin *Mesleki Eğitim ve Öğretim için Avrupa Kredi Transfer Sistemi* (European Credit Transfer System for Vocational Education and Training-ECVET) programı, mikro-kredilerin tanınması ve akreditasyonu için bir çerçeve sağlamaktadır. Bu program, mesleki eğitim ve öğretiminde kalite ve saydamlığı artırmayı amaçlayan bir sistem içermektedir. ECVET, mesleki eğitim kurumları arasında kredilerin transferini kolaylaştırmak ve işverenlerin ihtiyaç duydukları beceri setlerini tanımlamak için tasarlanmıştır (Yılık, 2021). Bu bağlamda, ECVET'in, mesleki eğitimde kredi transferini kolaylaştırma ve iş piyasasının ihtiyaçlarını karşılayan beceri setlerini tanımlama konusundaki işlevi, mikro-krediler için de bir çözüm sunabilir.

Mikro-kredi yaklaşımıyla tasarımılanan derslerin akreditasyonunun ECVET programı aracılığıyla gerçekleştirilebileceği düşünülmektedir. ECVET, farklı ülkelerdeki mesleki eğitim kurumları arasında kredilerin transferini kolaylaştırdığı için, mikro-kredilerin uluslararası tanınırlığını ve geçerliliğini sağlayabilir. Ayrıca, ECVET programı, mesleki eğitimde ulusal ve uluslararası standartların belirlenmesine yardımcı olabilir ve bu da mikro-kredilerin kalitesini artırabilir. Bununla birlikte, mikro-kredilerin akreditasyonu konusunda bazı sorunlar da ortaya çıkabilir. Örneğin, farklı ülkelerdeki mesleki eğitim kurumlarının farklı akreditasyon standartlarına sahip olması nedeniyle, mikro-kredilerin uluslararası düzeyde tanınması ve geçerli olması mümkün olmayabilir. Ayrıca, mikro-kredilerin akreditasyonu için belirlenen standartların, öğrenenlerin gerçek dünya becerilerini ölçme konusunda yetersiz kalması da bir sorun olabilir (Ryan Bergin vd., 2018).

Sonuç olarak mikro-kredili derslerin akreditasyonu için yapılan bu çabalar, henüz küresel düzeyde bir standardizasyonla sonuçlanmamıştır. Bu nedenle, mikro-kredilerin

uluslararası kabulü, hala çözüm bekleyen bir sorun olarak görülmektedir. Özellikle, farklı ülkelerdeki mesleki ve akademik gereksinimlerin çeşitliliği, mikro-kredilerin tanınmasını ve taşınabilirliğini daha da karmaşık hale getirmektedir. Ancak tüm bu sorunlar aşılaraq uluslararası bir standardizasyon sağlanması hem öğrenenlerin hem de işverenlerin mikro-kredilerin sağladığı beceriler ve bilgiler hakkında güvenilir bir fikir edinmelerini sağlayabilir (Ryan Bergin vd., 2018).

2.11. Eğitsel Mikro-Krediler

Diğer sektörler gibi, eğitim sektörü de birçok açıdan dijital teknolojilerden etkilenebilmektedir. Dijital teknolojiler, öğrenme kaynaklarına erişim şeklini, öğrenme etkinliklerine katılımı, öğrenenlerle ve diğer eğitimcilerle iletişimi ve etkileşimi yeniden şekillendirmektedir (Delgado vd., 2015). Hatta dijital teknolojiler, öğrenme kurumlarının modern pozisyonlarını ve öğrenme kurumlarının rollerini yeniden tanımlamaktadır. Geleneksel öğrenme kurumlarını karakterize eden fiziksel mekanlar ve dönemler artık geçerliliğini yitirmektedir ve öğrenme, önceden belirlenmiş bir yerdeki öğrenenlerin ve eğitimcilerin varlığına ve belirli bir zamana bağlı olmaktan çıkmış bulunmaktadır (Ally, 2009; Porter vd., 2016).

Akıllı telefonlar ve tabletler gibi taşınabilir cihazların yaygınlaşması ile birlikte öğrenme materyallerine her yerden ve her zaman erişim sağlamak mümkün hale gelmiştir (Shuledirect, 2017). Benzer şekilde, internet ve arama motorları tarafından desteklenen dünya genelindeki bilgi veri tabanlarının hızlı artışı nedeniyle, eğitimciler artık tek bilgi kaynağı olmaktan çıkmıştır (Goldie, 2016). Öğrenme, makine ve uzmanlar tarafından oluşturulan öğrenme düğümlerinden oluşan ağlar şeklinde sosyal bir süreç haline gelmiştir (Goldie, 2016). Bu nedenle, öğrenenler artık öğrenme kurumları veya eğitimciler gibi tek bir bilgi kaynağına bağlı kalmamaktadır (Margaryan vd., 2011).

Dijital devrim, Massachusetts Institute of Technology (MIT), Harvard ve Stanford gibi çeşitli yükseköğretim kurumları tarafından sunulan ve dünya genelinde öğrenenlerin katıldığı kitlesel açık çevrimiçi derslerin (MOOC'lar) oluşturulmasını kolaylaştırmıştır. Ayrıca, internette birçok alanda, profesyonellerin belirli becerileri edinmelerine yardımcı olan beceri tabanlı mikro-k dersler bulunmaktadır. İnternetin demokratik yapısı, dijital bilgi ve altyapı aracılığı ile cinsiyet ve coğrafi konum gibi engellerin aşılabılmesine

olanak sağlamaktadır (Castells, 2004). Diğer dönüşümler arasında dijital kitaplar ve diğer bilimsel kaynaklar, çevrimiçi öğreticiler, forumlar ve video dersler, bloglar ile www.youtube.com, www.coursera.org, www.futurelearn.com gibi platformlar yer almaktadır (Castells, 2000; Goldie, 2016).

Geleneksel öğrenme kurumlarının fiziksel mekanlara ve belirli zaman dilimlerine dayalı öğrenme anlayışı dijital teknolojilerin gelişmesiyle birlikte önemli ölçüde dönüşmüştür. Mobil cihazların da katkısıyla öğrenme artık belirli bir mekâna ve zamana bağlı olmaktan çıkarak daha esnek ve erişilebilir bir yapıya bürünmüştür. Bu süreçte öğrenme, sosyal bir etkileşim ve ağ oluşturma sürecine dönüşmüştür (Margaryan vd., 2011). Dijital teknolojilerin etkisi sadece formal öğrenmeyle sınırlı değildir. Öğrenenler, MOOC'lar gibi çevrimiçi dersler aracılığıyla dünyanın herhangi bir yerindeki üniversiteden dersler alabilmektedirler. Bu gelişme, öğrenenlere sadece zaman ve mekân bağımsızlığı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda farklı kültürel ve akademik perspektiflere erişim sunarak öğrenme deneyimlerini zenginleştirmektedir. Bununla birlikte ne yazık ki, eğitim kurumlarının ve işverenlerin eğitimi değerlendirme ve ona değer biçme yaklaşımlarında uzun yıllardır kayda değer bir değişiklik yaşanmamıştır (Gallardo, 2020). Öğrenenlerin ölçme ve değerlendirilmesi halen geleneksel notlandırma ve transkript sistemlerine dayanmaktadır. Transkriptler, öğrenenlerin belirli bir konudaki başarıları ve performanslarını belgelese de öğrenenlerin eleştirel düşünme, yenilik odaklı düşünme gibi üst düzey becerileri aktarmada yetersiz kalmaktadır (Gallardo, 2020). İkinci olarak, geleneksel transkriptler dijital ortamda paylaşılamamakta veya diğer dijital araçlarla uyumlu değildir (Caldarelli ve Ellul, 2021). Üçüncü olarak, belirli notlar ve kategoriler vermek için kullanılan kanıtlar ve kriterlerin eksikliği, işe alım uzmanları ve kabul memurlarının başvuru sahiplerinin hangi bilgi, beceri ve başarıları elde ettiklerini belirlemesini zorlaştırmaktadır (Caldarelli ve Ellul, 2021; Sorensen, 2020).

Tüm bu eksikliklerin üstesinden gelmek için, mikro-sertifikalar veya diğer bir deyişle mikro-krediler önerilmiştir. Bu sertifikalar, öğrenenlerin kazandığı belirli becerileri, bilgileri ve yetkinlikleri doğrulamak amacıyla verilmektedir. Mikro-krediler dijital ve şeffaf bir sistem kullanarak bu becerileri belgelendirmekte ve sertifika sahiplerine dijital olarak kullanmalarını ve paylaşımlarını sağlamaktadır. Geleneksel transkriptlerin aksine, dijital rozetler ayrıntılı bilgi sağlayan metaverilerle temsil edilmektedir (Sorensen, 2020).

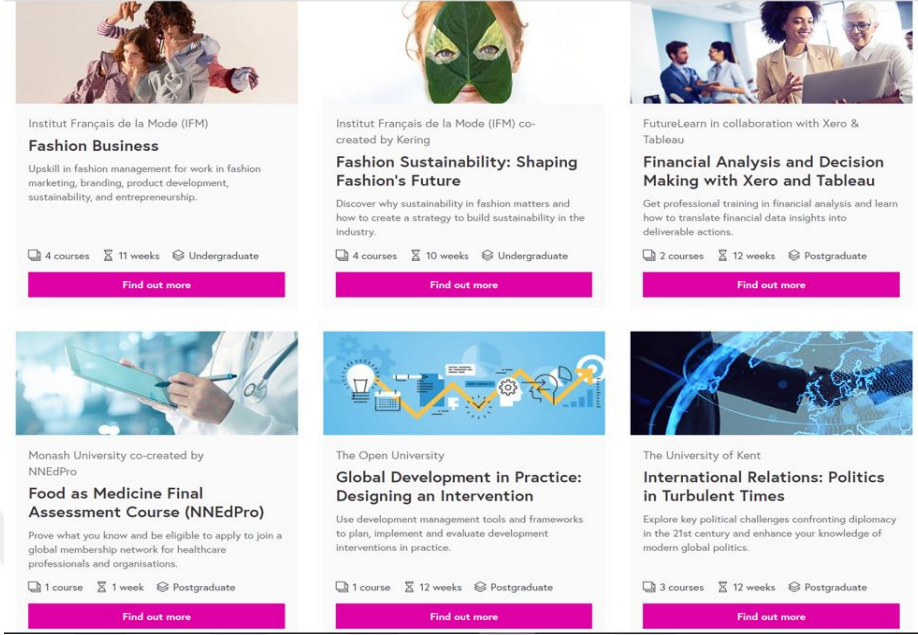
Bu bilgi, rozetin başlığı, kazanmak için gereken kriterleri, rozetin veren kuruluşu ve böyle bir başarının kanıtlarını içermektedir (Caldarelli ve Ellul, 2021). Bu, mikro-kredilerin ve dijital rozetlerin geleneksel muadillerinden daha şeffaf olmasını sağlamaktadır (Lemoine ve Richardson, 2015).

Özellikle açık rozetler olmak üzere dijital rozetler, farklı platformlar ve sosyal medya sitelerinde paylaşılabılır ve birbirleriyle uyumlu olacak şekilde tasarlanmaktadır (Carey ve Stefaniak, 2018). Böylece, dijital rozetler öğrenenlerin özgeçmişlerinin ayrıntılı bir versiyonuna erişim sağlarken işverenler, eğitim kurumları gibi paydaşlara bir rozetin değerlendirilmesi ve verilmesinde kullanılan kanıtlar ve kriterler hakkında daha fazla bilgi sunmaktadır (Caldarelli ve Ellul, 2021).

Mikro-kredili dersler, yalnızca belirli konuda uzmanlaşmak için gereken bilgileri değil, aynı zamanda içinde bulunduğumuz yüzyıla en iyi şekilde uyum sağlamak için ihtiyaç duyulan çeşitli becerileri de kapsamaktadır. Örneğin, bu konular öz-denetim, etkili iletişim veya ekip çalışması hakkında olabileceği gibi, dijital pazarlama veya veri analitiği konularında da olabilir.

Şekil 2.1

Futurelearn'de Verilen Mikro-Kredili Eğitimlere Örnekler

Kaynak: FutureLearn, 2022.

Şekil 1’de, önde gelen mikro-kredi sağlayıcısı platformlardan biri olan FutureLearn’de verilen mikro-kredili eğitimlere yönelik bazı örnekler gösterilmiştir. Bu eğitimler sadece mühendislik ya da işletme temelli değil, psikoloji, edebiyat, politika, tarih, hukuk, bilişim, tıp ve sanata kadar uzanan çok çeşitli alanları kapsamaktadır. Bu platformda öğrenenler, alan uzmanlarından aldıkları derslerin sonunda, çevrimiçi eğiticiler tarafından değerlendirilen etkinlikler ve proje-tabanlı ödevler ile mikro-kredi kazanırlar. Bu kredileri öğrenenler gerek uzmanlaştıkları konudaki becerilerinin bir delili olarak gerekse başka alanlarda saydırmak üzere kullanabilirler.

Şekil 2.2

Futurelearn'deki Bir Dersin Mikro-Kredilendirmesi Hakkında Bilgi.

What you will receive

15 UK credits at Postgraduate level from The Open University

You'll receive an Open University certificate confirming that you have received 15 academic credits at postgraduate level 7. Credits are awarded on passing the final assessment.

Find out how credits work and where you can use them in our [FAQs](#).

Kaynak: FutureLearn, 2022.

FutureLearn'de verilen bir dersin bilgilendirme kısmında, dersin başarıyla tamamlanması durumunda öğrenenin kaç krediyle ödüllendirileceği ve bu kredilerin nerede, ne amaçla geçerli olabileceği belirtilmiştir (ör., Bu sertifikayla, İngiliz Açık Üniversitesinde lisansüstü kredisi olarak kullanılabilecek 15 kredi ile ödüllendirileceksiniz, vb.). Şekil 2'de bu tür bilgilendirmelerin bir örneği gösterilmiştir. Mikro-kredilerin sunum şekli, içeriğin ve değerlendirmenin niteliğine göre değişmektedir fakat çoğu mikro-kredi, çevrimiçi öğrenme yoluyla edinilebilir ve buradaki asıl odak nokta talep edilen yetkinliğin değerlendirmesidir. Ancak yüz yüze veya harmanlanmış öğrenme yoluyla da sunulan dersler mevcuttur.

“Mikro kredi” terimi, insanların daha kısa bir beceri edinimi tanımlamak için kullandıkları tek etiket değildir. Aslında, ICDE (International Council for Open and Distance Education) (2019) ve OECD (Organisation for EconomicCo-operation and Development) (2020) gibi alandaki bazı kuruluşlar, yalnızca mikro-kredi bilgilerini değil, aynı zamanda dijital rozetleri ve gerek sektör gerek işverenler tarafından tanınan sertifikaları da içeren daha geniş bir şemsiye terim olarak "**Alternatif Krediler**" kavramına sıklıkla atıfta bulunmaktadır. Aynı zamanda, **dijital rozetler**, **nano-diplomalar** ve **mikro-sertifikalar** biçiminde kredilendirme, çevrimiçi olarak alınan derslerin onaylanmasında kullanılan yeni kavramlardır. Buna ek olarak, bu konu son zamanlarda ülkemizde de yükseköğretim gündeminde yer almakta olup, bu kavram “**mikro-yeterlilikler**” olarak adlandırmaktadır.

Dijital rozetler, ders kredisinden ziyade içerik bilgisini akredite etmeyi hedefler. Diğer taraftan, bu rozetlerin kesin biçimi hala tartışmaya açıktır; şeffaf ve herkes tarafından verilebilir tamamen açık mikro-krediler ile güvenilir kurumlar tarafından verilen doğrulanmış mikro-krediler birbiri ile yarış halindedir. Bunların yanı sıra, büyük bir MOOC sağlayıcısı olan edX (2016) mikro-yeterlikler kapsamında “mikro-lisans” ve “mikro-yüksek lisans” kavramlarını ortaya atmıştır. Söz konusu platformda, dünyanın önde gelen üniversiteleri tarafından sunulan ve bir dönemlik yüksek lisans eğitime denk gelen bir dizi dersi başarıyla tamamlayanlara dijital bir sertifika verilmektedir. Ayrıca, üniversitelere kabul alınması durumunda, bu dersler bir dönemlik eğitim olarak sayılmaktadır. Örnek bir sertifika Şekil 3’te sunulmuştur:

Şekil 2.3

Edx Tarafından Verilen Bir Mikro-Yüksek Lisans Belgesi Örneği

Kaynak: edX, 2022.

Bir başka popüler MOOC (Massive Open Online Courses- Kitleli Çevrimiçi Dersler) sağlayıcısı olan Udacity (2014) ise literatüre ve uygulamaya “nano-diploma” kavramını kazandırmıştır. Bu modelde, öğrenenlerin bilgisayar bilimleri ile ilgili alanlarda özel beceriler geliştirmelerine yardımcı olan dijital sertifikalı çevrimiçi eğitimler verilmektedir. Örnek bir sertifika Şekil 4’te sunulmuştur.

Şekil 2.4

Udacity Tarafından Verilen Bir Nano-Diploma Belgesi Örneği

Kaynak: Udacity, 2022.

2.12. Mikro-Kredilerin Taksonomisi

Mikro-kredi programları farklı disiplinlerde ve çeşitli seviyelerde sunularak sertifikalandırılabilir. Bu doğrultuda, mikro-kredilerin taksonomisi, bu programların sistematik bir şekilde sınıflandırılması ve analiz edilmesi için önemli bir araç olarak kullanılmaktadır. Taksonomi, bir öğrenme programının ne tür bir beceri veya bilgi setini kapsadığını, hangi seviyede olduğunu ve hangi sektörlerle uygun olduğunu saptamada kullanılan bir çeşit sınıflandırma sistemidir. Bir başka deyişle, mikro-kredi taksonomisi, programların amacına, kapsamına, hedef kitlesine ve beceri seviyesine göre sınıflandırılmasını sağlamaktadır. Bu taksonomi, öğrenme yönetim sistemleri için önemli bir araçtır, çünkü öğrenenlerin eğitim gereksinimleri ve iş dünyasındaki gereksinimler göz önünde bulundurularak öğrenme programları düzenlenebilir (Brown, 2019).

Mikro-krediler, geleneksel diploma veya sertifikaların yanı sıra giderek daha popüler hale gelen öğrenme ve öğretme yöntemlerinden biridir. Daha önce de belirtildiği gibi, farklı kurumlar tarafından sunulan farklı mikro-kredi programları arasında karşılaştırılabilirlik ve tanınırlık eksikliği nedeniyle bir standardizasyon ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Mark Brown, 2019 yılında Dublin City Üniversitesi'nde gerçekleştirilen MicroHE

konferansında, bu soruna çözüm olarak *Mikro-Krediler Taksonomisi* sunmuştur. Brown'a göre taksonomi, öğrenme deneyimlerini iki ana kategoriye ayırmaktadır: *Kredi kazanılan öğrenme deneyimleri* ve *kredi kazanılmayan öğrenme deneyimleri*.

Şekil 2.5

Mikro-Kredi Taksonomisi

Kaynak: M. Brown, 2020, Çeviri: A. Bağcı Sezer.

Kredi kazanılan öğrenme deneyimleri daha geleneksel bir eğitim anlayışına sahiptir ve öğrenenlerin akademik ilerlemeleri için puan kazandırmayı amaçlamaktadır. Kredi kazanılmayan öğrenme deneyimleri ise daha çok beceri edinmek ve yetkinlik geliştirmek için kullanılır. Şekil 2.5'te şematize edilen taksonomide, mikro-krediler ve ilgili öğrenme deneyimlerini iki temel eksen etrafında sınıflandırmaktadır. Bu eksenlerin ve içeriklerin açıklaması aşağıda verilmiştir:

1. Dikey Eksen, Kredili ve Kredisiz olarak iki taraftan oluşur. Kredili taraf, resmi olarak tanınan veya bir diploma programına katkı sağlayan öğrenme deneyimlerini ifade eder. Bu tür öğrenme çıktıları genellikle AKTS gibi uluslararası kredi sistemleri ile ilişkilendirilir. Kredisiz kategori ise resmi bir krediyle ilişkilendirilmeyen, ancak

öğrenenlerin bilgi, beceri veya deneyim kazandıkları informal veya formal olmayan öğrenme süreçlerini kapsar. Genellikle sertifika, rozet veya diğer belgelerle desteklenir ancak resmi bir dereceyle bütünleştirilmez.

2. Yatay Eksen, Paket Halinde ve Ayrıştırılmış olmak üzere iki kategoriden oluşur. Paket Halinde sunulan mikro-kredilerde öğrenme deneyimleri, belirli bir programa veya yapıya entegre edilmiş şekilde sunulur. Örneğin, kısa dersler veya bir dereceye yönelik modüler yapılar bu kategoriye girer. Ayrıştırılmış tarafta ise öğrenme deneyimleri bağımsızdır ve daha esnek bir yapıya sahiptir. Rozetler ve ödüller gibi bireysel kazanımları belgeleyen uygulamalar bu kategoriye girer (Brown, 2019).

Brown'a göre, bu iki eksen, kurumların mikro-kredileri daha iyi tanımlamalarına, sınıflandırmalarına ve açıklamalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, bu taksonomi, öğrenenlerin kazandıkları beceri, bilgi ve değerleri daha net bir şekilde belirtmelerine de olanak tanımaktadır. Brown, ayrıca, mikro-krediler taksonomisinin, kurumlar arasında standart bir dil oluşturulmasını sağlayarak, öğrenenlerin kazandıkları becerileri daha iyi ifade etmelerine yardımcı olacağını vurgulamaktadır. Bunun yanı sıra, öğrenenlerin mikro-krediler kazanımlarını tamamlayarak, daha büyük bir diploma veya sertifika programında başarılı olma olasılıklarının artabileceğini de vurgulamaktadır (Brown, 2019).

Avrupa Birliği (AB), yükseköğretimde mikro-kredilerin yaygınlaştırılması konusunda aktif bir rol oynamaktadır. Bu komisyon, mikro-kredilerin eğitsel kazanımlarını tanımlamak için bir çerçeve sunmakta ve mikro-kredilerin daha fazla sayıda öğrenene erişmesine yardımcı olmaktadır (2020b).

Bu çalışmalarının bir diğer önemli yönü de mikro-kredilerin tanınması ve geçerliliği konusunda standart bir çerçeve sağlamasıdır. Bu, eğitim kurumları ve işverenler arasındaki işbirliğini ve karşılıklı tanınmayı arttıracak ve öğrenenlerin ve yetişkinlerin aldıkları eğitimden daha fazla fayda sağlamalarına yardımcı olacaktır. Sonuç olarak, Avrupa Birliği'nin mikro-krediler için geliştirdiği çerçeve, yükseköğretimde mikro-kredilerin daha yaygın hale gelmesine yardımcı olmakta ve mikro-kredilerin daha özelleştirilmiş ve ölçülebilir hale gelmesini sağlamaktadır. Aşağıda geliştirilen bu çerçevenin bileşenleri incelenmiştir.

2.12.1. Kredili eğitsel kazanımlar

Mikro-krediler taksonomisinde “kredilendirilen” (credit-bearing) olarak adlandırılan eğitsel kazanımlar, öğrenenlerin bir öğrenme deneyiminden akademik krediler kazanabileceği eğitim programlarıdır. Bu eğitim programları, öğrenenlerin belirli bir süre boyunca belirli bir ders veya derslerden başarıyla geçmeleri durumunda kredi kazanmalarını sağlamaktadır. Bu krediler, öğrenenlerin daha ileri seviyedeki eğitim programlarına kabul edilmelerinde veya mezuniyet gereksinimlerini karşılamalarında kullanılabilir (AB, 2020b). Kredili eğitim programları, öğrenenlerin ilerlemelerini ölçme ve değerlendirme için bir sistem sunmaktadır. Öğrenenlerin başarıları, notlar, sınavlar veya diğer performans göstergeleri yoluyla ölçülür. Bu ölçümler, öğrenenlerin kredi kazanmaları için gerekli standartları belirlemek için kullanılmaktadır.

Kredili eğitim programları, öğrenenlere belirli bir alanda uzmanlaşma fırsatı sunarken, aynı zamanda işverenler için de önemli bir değer sunmaktadır. İşverenler, kredili eğitim programlarında başarılı olan öğrenenlerin belirli bir alanda yetkin olduğunu ve bir belge veya diploma alarak bunu kanıtladıklarını belirleyebilmektedirler. Buradan hareketle, mikro-kredilerin taksonomisinde kredili eğitsel kazanımların yer alması, mikro-kredilerin değerini artırmakta ve öğrenenlerin, işverenlerin ve yükseköğretim kurumlarının ihtiyaçlarını karşılamaktadır (AB, 2020b). Bu taksonomi, kaliteli eğitim programlarına erişimi artırırken, aynı zamanda öğrenenlerin eğitimlerini tamamlamalarına yardımcı olacak bir çerçeve sunmaktadır.

2.12.2. Kredisiz eğitsel kazanımlar

Mikro-krediler taksonomisinde kredisiz (non-credit bearing) eğitsel kazanımlar, geleneksel eğitim sistemi dışında yer alan bir öğrenme yöntemi olarak tanımlanmaktadır. Kredisiz eğitsel kazanımların kredi değeri olmamasına rağmen, öğrenme deneyimlerinin niteliği açısından birçok avantajı vardır. Kredisiz eğitsel kazanımların amacı, öğrenenlere özelleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sunmak ve onları gelecekteki kariyer hedeflerine hazırlamaktır. Kredisiz eğitsel kazanımların, sadece kredi verilmemesi nedeniyle önemsiz olarak görülmesi doğru değildir. Ayrıca kredisiz eğitsel kazanımlar, işverenler tarafından da oldukça kabul görmektedir, çünkü bu kazanımlar, öğrenenlerin kariyerlerine yeni beceriler ve deneyimler eklemelerine olanak tanımaktadır. Özellikle

dijital çağda, kredisiz eğitsel kazanımlar, öğrenenlerin mevcut becerilerini geliştirmeleri ve iş dünyasının ihtiyaçlarına uygun hale getirmeleri için önemli bir rol oynamaktadır (Beirne vd., 2020).

Sonuç olarak, mikro-kredilerin taksonomisi, kredisiz eğitsel kazanımların kredi verilmemesine rağmen değerli bir öğrenme deneyimi sunabileceğine işaret etmektedir. Bu kazanımların yüksek kaliteli olması ve özelleştirilmiş bir öğrenme deneyimi sunması, öğrenenlerin kariyer hedeflerine etkin bir şekilde hazırlanmalarını ve iş dünyasının taleplerine uygun beceriler edinmelerini sağlamak açısından büyük öneme sahiptir.

2.12.3. “Paketlenmiş” (Bundled) kavramı

Mikro-Kredilerin taksonomisinde vurgulanan "paketlenmiş" kavramının önemi ve kullanımı ise şöyledir: "Paketlenmiş" mikro-krediler, farklı eğitim kazanımlarının bir araya getirilerek tek bir paket oluşturulması anlamına gelmektedir. Bu paket, bir dizi eğitim kazanımını içerebilmekte ve genellikle belirli bir konuda uzmanlaşmak veya belirli bir mesleki alanda yetkinlikler kazanmak için kullanılmaktadır. "Bundled" kavramı, belirli bir alandaki tam bir uzmanlık sağlamayı amaçlayan programların sınıflandırılmasında sıklıkla kullanılmaktadır (AB, 2020b).

"Paketlenmiş" kavramı, özellikle mesleki eğitim ve yetkinlikler alanında önemlidir. Mesleki eğitim programları, belirli bir iş veya meslek için gerekli becerileri kazandırmayı hedeflemektedir. Bu tür programlar genellikle belirli bir alandaki tüm becerileri kapsar ve öğrenenlerin bir meslekte tam bir uzmanlık kazanmalarını sağlamaktadır. Bu nedenle, mesleki eğitim programları genellikle "paketlenmiş" olarak sınıflandırılmaktadır.

Özetle, mikro-krediler taksonomisinde "paketlenmiş" kavramı, belirli bir alandaki tam bir uzmanlık sağlamayı amaçlayan eğitim programlarını sınıflandırmada önemli bir rol oynamaktadır. Bu sınıflandırma, öğrenenlerin ihtiyaçlarına uygun programları seçmelerine yardımcı olmakta ve mesleki eğitim programlarına odaklanarak, işgücü piyasasındaki ihtiyaçları karşılamayı hedeflemektedir.

2.12.4. “Ayrıştırılmış” (Unbundled) kavramı

Mikro-kredilerin taksonomisinde yer alan bir diğer kavram "ayrıştırılmış" olarak adlandırılan mikro-kredilerdir. "Ayrıştırılmış" mikro-krediler, belli bir eğitim

programının parçası olmayan, bireysel bir eğitim birimi veya modülü şeklinde sunulan mikro-kredilerdir. Bu tür mikro-krediler, öğrenenlere esneklik sağlamak ve öğrenme hedeflerine daha uygun bir şekilde çalışmalarına izin vermektedir. Örneğin, bir öğrenen belirli bir konuda bilgisini güncellemek isteyebilir ve sadece o konuda bir mikro-kredi alarak bu hedefine ulaşabilmektedir (Beirne vd., 2020). Taksonominin "ayrıştırılmış" kategorisi, bu tür mikro-kredilerin paketlenmiş mikro-kredilerden farklı olduğunu vurgulamaktadır. "Paketlenmiş" mikro-krediler, birden fazla eğitim birimini veya modülünü içeren bütünlük bir mikro-kredi paketidir. Öğrenenlerin tamamlamaları gereken belirli bir program veya ders yükümlülüğüne sahip olmaları gerekebilir. Bu tür mikro-krediler, belirli bir eğitim programını tamamlamak isteyen öğrenenler için idealdir. Bununla birlikte, "ayrıştırılmış" mikro-kredilerin, özellikle mesleki gelişim gibi belirli bir konuda uzmanlaşmak isteyen öğrenenler için değeri oldukça yüksektir. Bu tür mikro-krediler, öğrenenlerin kendi öğrenme yollarını ve hedeflerini belirlemelerine izin vermektedir. Ayrıca, "ayrıştırılmış" mikro-kredilerin, öğrenenlerin mesleki portföylerini zenginleştirmelerine ve öğrenme deneyimlerini belgelemelerine yardımcı olduğu görülmektedir. Kısaca, "ayrıştırılmış" mikro-kredilerin de dahil olduğu geniş bir mikro-kredi yelpazesini tanımlamakta ve farklı öğrenen ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik esnek bir yaklaşım sunmaktadır.

Günümüzde yükseköğretim denetlemeleri genellikle resmi eğitim programlarına odaklanmaktadır, bu nedenle MOOC'lar gibi çevrimiçi öğrenme fırsatları yükseköğretim kurumları için halen bir akreditasyon sorunu teşkil etmektedir. Mikro-kredi taksonomisi çeşitli çevrimiçi eğitim programları hakkında bilgi sağlayarak ve bu programları yükseköğretim kurumlarıyla karşılaştırarak bu türden sorunların üstesinden gelmeyi amaçlamaktadır. Bu yaklaşım, öğrenenlerin kazandıkları becerileri resmi olarak tanıtılmalarına olanak tanırken, eğitim sistemine de öğrenme süreçlerini daha fazla kontrol edebilme esnekliği sunmaktadır (AB, 2020c). Bu kapsamda hayata geçirilen Avrupa Birliği destekli bir proje olan MicroBol projesinde, Bologna Süreci kapsamında, mevcut sürecin mikro-krediler için de işletilip işletilemeyeceğini ve bu sürecin farklı şekillere uyarlanması gerekip gerekmediği araştırılmıştır. Bu proje kapsamında uluslararası bir konsorsiyum, mikro-kredilerle ilgili mevcut uygulamaları ve politikaları değerlendirmek için karar vericiler, uzmanlar gibi ilgili paydaşların bir araya getirerek, mikro krediler için

ortak bir Avrupa çerçevesi önermeyi amaçlamıştır. Şimdiye kadar mikro-kredilerin akreditasyonuna dair atılan ilk önemli adımının bu olduğu söylenebilir. Bu projenin detaylarına ilerleyen bölümde yer verilecektir.

2.13. Dijital Rozetler (Digital Badges)

Günümüzde dijital teknolojiler, öğrenme ve öğretme süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Dijital teknolojilerin eğitim süreçlerine entegrasyonu, bireylerin başarılarını ve yetkinliklerini daha görünür hale getirmeyi mümkün kılmaktadır. Bu teknolojilerin en dikkat çekici olanlarından biri de dijital rozetler (digital badges) olup, bu rozetler öğrenme çıktılarını belgelemek ve paylaşmak için giderek daha popüler bir araç haline gelmiştir.

2.13.1. Dijital rozetler (Digital Badges) nedir?

Dijital Rozetler birçok farklı amaçla, çevrimiçi ortamlarda kullanıcıların başarılarını, becerilerini ve kazanımlarını göstermek amacıyla kullanılan küçük görsel sembollerdir (Grant ve Shawgo, 2013). Dijital rozetler genellikle;

- Eğitim kurumları tarafından, öğrenenlerin kazanımlarını sergilemek
- İşverenler tarafından, potansiyel adaylarının becerilerini ve deneyimlerini göstermek/değerlendirmek
- Sivil toplum kuruluşları tarafından, gönüllü faaliyetlerin tamamlanmasını veya özel yeteneklerin sergilenmesini teşvik etmek ve
- Bireyler tarafından, kendilerini çevrimiçi ortamlarda tanıtmak ve sosyal ağlarda etkileşim kurmak

gibi amaçlar için kullanılmaktadır. Bu amaçlar, dijital rozetlerin farklı sektörlerde ve çeşitli bağlamlarda esnek bir şekilde nasıl kullanılabileceğini göstermektedir.

Dijital rozetler, çeşitli formatlarda tasarlanabilir ve genellikle bir grafik veya sembol içermektedir. Bu sembol, kullanıcının yeteneklerine veya kazanımlarına atıfta bulunan bir sembol veya simge olabilmektedir. Örneğin, bir dijital rozet, bir kullanıcının bir dersi tamamlamasını veya bir sertifika programını tamamlamasını göstermek için kullanılabilmektedir (Grant ve Shawgo, 2013). Dijital rozetler, yalnızca öğrenme süreçlerini veya profesyonel gelişimi belgelemekle kalmaz, aynı zamanda kişilerin sosyal

ağlarda diğerleri ile etkileşime girerken kendilerini ifade etmelerine olanak tanır. Ayrıca, bu rozetler bireylerin ve kurumların daha geniş bir kitleye ulaşmasına yardımcı olur, böylece bilgi ve becerilerin paylaşılmasını teşvik eder ve profesyonel ağların genişlemesine katkı sağlar.

2.13.2. Dijital rozetlerin tarihsel gelişimi

Dijital rozetlerin kökeni, 2000'li yılların başlarına kadar uzanmaktadır. Bunlar ilk olarak, Amerika Birleşik Devletleri'nde çevrimiçi oyunlar için kullanılan "başarı rozetleri" (achievement badges) olarak ortaya çıkmıştır. Daha sonra, 2011 yılında Mozilla tarafından sunulan açık kaynaklı bir proje olan "Open Badges" ile dijital rozetlerin kullanımı eğitim sektöründe yaygınlaşmıştır. Söz konusu proje, herhangi bir öğrenme deneyiminin başarısını göstermek için kullanılabilecek bir açık standart geliştirmeyi amaçlamıştır (Reid vd., 2015).

2012 yılında, dijital rozetlerin kullanımı, MacArthur Vakfı tarafından finanse edilen "Dijital Rozetler ve Öğrenme Ekosistemi" (Digital Badges and Learning Ecosystem) adlı çalışma raporla rozetlerin kullanım amaçları ve öğrenmedeki yeri tanımlanmıştır. Kısaca, bu rapor, dijital rozetlerin çeşitli öğrenme deneyimlerini belgelemek ve tanınmak için kullanılabileceğini göstermiştir. Dijital rozetler, eğitim süreçlerinde, öğrenenlerin öğrenme deneyimlerini görselleştirmelerine ve paylaşımlarına olanak tanıyan araçlardır. Bu yöntem, öğrenenlerin edindikleri bilgi ve becerileri potansiyel işverenler başta olmak üzere geniş bir kitleye etkin bir şekilde kanıtlamalarını kolaylaştırmaktadır. Dijital rozetler, öğrenenlerin kariyer gelişimini destekleyici belgeler olarak işlev görmekte, böylece eğitimden istihdama geçiş süreçlerinde önemli bir rol üstlenmektedirler (Reid vd., 2015).

2013 yılına gelindiğinde, MacArthur Foundation, Dijital Medya ve Öğrenme Yarışması'nın bir parçası olarak bir dizi proje başlatmıştır. Bu projelerin birçoğu, öğrenenlerin becerilerini göstermeleri için çevrimiçi olarak verilen rozetleri kullanmalarını sağlamıştır. 2014 yılında IMS Küresel Öğrenme Konsorsiyumu (Global Learning Consortium), Açık Rozetleri (Open Badges), öğrenme faaliyetleri için tanımlayıcı veri etiketleri içeren bir dijital rozet standardı olarak kabul etmiştir. Bu kabul, dijital rozetlerin benimsenmesinde önemli bir adım olmuştur (Lemoine ve Richardson,

2015). Bunu izleyen yıllarda, dijital rozetlerin kullanımı hızla artmış ve eğitim alanında öğrenme kazanımlarının görselleştirilmesinde yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Microsoft ve Pearson, dijital rozetlerin kullanımını kolaylaştırmak ve yönetmek için Açık Rozetler (Open Badges) platformuyla uyumlu "Dijital Krediler" (Digital Credentials) adlı bir proje yürütmüştür (Ifenthaler vd., 2016). Bu proje, eğitim teknolojileri alanında önemli bir adım olarak değerlendirilmekte olup, öğrenenler ile profesyoneller arasında dijital yeterliliklerin tanınmasını ve paylaşılmasını teşvik ederek bireylerin kariyer hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmuştur.

Bu gelişmelerin yanı sıra, birçok yükseköğretim kurumu ve eğitim kurumu, dijital rozetleri sertifikalandırma ve akreditasyon süreçlerinde kullanmaya başlamıştır. Bu sayede, öğrenenlerin öğrenme deneyimleri ve becerileri, dijital rozetler aracılığıyla belgelenebilmekte ve işverenler tarafından daha pratik bir şekilde değerlendirilebilmektedir. Örneğin, Harvard Üniversitesi, öğrenenlerinin bilgi ve becerilerini dijital rozetler aracılığıyla belgelendirmelerine olanak tanıyan *Harvard Open Badges* sistemini kullanmaktadır (Reid vd., 2015).

Bununla birlikte dijital rozetlerin kullanımı sadece eğitim alanında değil, iş dünyasında da artmaktadır. İşverenler, bu rozetler sayesinde adayların işle ilgili becerilerini kolayca değerlendirebilmektedir. Ayrıca, işverenler dijital rozetler aracılığıyla çalışanların becerilerini güncel tutabilmekte ve işlerine uygun eğitimleri sağlayabilmektedir. Bu nedenle, birçok işletme, dijital rozetlerin kullanımını iş süreçlerinde yaygınlaştırmaktadır (Educause, 2017).

Dijital rozetlerin kullanımının artması, bu rozetlerin değerlendirilmesi konusunda da yeni zorluklar ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla, dijital rozetlerin güvenilirliği ve geçerliliği konusunda standartlar oluşturmak ve bunları uygulamak oldukça önemlidir. Dijital rozetlerin nasıl verileceği, kimlere verileceği ve rozetlerin içeriği konusunda da daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir.

Sonuç olarak, dijital rozetlerin tarihi gelişimi, öğrenme deneyimleri ve kazanımların dijital ortamda temsil edilmesine duyulan ihtiyaç başlamıştır. Mozilla Foundation'ın Open Badges girişimi, MacArthur Foundation'ın projeleri ve IMS Global Learning Consortium'un dijital rozet standardını kabul etmesi, dijital rozetlerin kullanımının

artmasını sağlamıştır (Mozilla Foundation, 2021; MacArthur Foundation, 2021; IMS Global Learning Consortium, 2021). Dijital rozetlerle ilgili bu gelişmeler, dijital öğrenme materyallerinin tanınması ve akreditasyonu konusunda yeni kapılar açmaktadır, bu da mikro-krediler gibi daha esnek eğitim modellerinin benimsenmesine doğal bir geçiş sağlamaktadır.

2.14. Avrupa Birliği ve Mikro-Krediler

Avrupa Birliği (AB), eğitim ve öğrenme süreçlerinde yenilikçi yaklaşımların benimsenmesi ve dijital dönüşüm sürecinin hızlandırılması konusunda önemli adımlar atmaktadır. Bu kapsamda, AB'nin 2020 Eğitim ve Öğrenme Stratejisi'nde özellikle vurgulandığı gibi, mikro-krediler gibi alternatif öğrenme yöntemleri üzerinde çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir. Bu strateji, eğitim sistemlerinin daha esnek ve bireyselleştirilmiş hale getirilmesini teşvik ederek, öğrenenlere ve profesyonellere kariyer yollarında sürekli gelişim imkanı sunmayı amaçlamaktadır. AB, eğitim alanında yürüttüğü çalışmalarda özellikle mesleki eğitime odaklanmaktadır. Bu kapsamda, mikro-krediler gibi alternatif öğretim yöntemleri geliştirilerek mesleki eğitimde kullanılması hedeflenmiştir. AB'nin mikro-krediler üzerine yaptığı çalışmaların temel amacı, öğrenenlerin mesleki yeterliliklerini arttırmalarını sağlamak ve istihdam edilebilirliklerini yükseltmektir (AB, 2020c).

Avrupa Birliği'nin bu alandaki en önemli çalışmalarından biri, Erasmus+ Programı kapsamında yürütülen "MicroHE" projesidir. Bu proje, mikro-kredilerin yükseköğretim alanında yaygınlaşmasını sağlamak ve öğrenenlerin dijital becerilerini geliştirmek amacıyla hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında, öğrenenlere yönelik olarak, mikro-kredi programları oluşturulmuş ve bu programlar sayesinde öğrenenlerin dijital bilgi ve becerileri geliştirilmiştir (AB, 2020d). Bu proje kapsamında, öğretmenlere yönelik olarak, mikro-kredili dersler geliştirilmiş, böylece eğitimcilerin dijital araçları ve yöntemleri etkin kullanma kapasiteleri güçlendirilmiştir. Bu çalışma, dijital dönüşüm sürecinin eğitim alanındaki yaygınlaşmasını destekleyerek, öğretmenlerin öğretim metodolojilerini çağdaşlaştırmalarına olanak tanımıştır (AB, 2020d).

Avrupa Birliği destekli MicroBol projesi, mikro-kredilerin işgücü piyasasındaki kullanımını artırmayı hedefleyen bir diğer proje olarak öne çıkmaktadır. Proje, işgücü

piyasasında yüksek talep gören becerileri belgelemek için bir mikro-kredi belgeleme sistemini geliştirmeyi hedeflemiştir. Mikro-krediler, herhangi bir alanda ve herhangi bir seviyede öğrenme ihtiyacı olan bireyler için çeşitli öğrenme fırsatları sunmaktadır. Ayrıca, bu mikro-kredili dersler, bireylerin işe alımda öne çıkmalarına, kariyerlerinde yükselmelerine ve mevcut işlerinde daha iyi performans sergilemelerine yardımcı olmaktadır (AB, 2020e).

Kısaca tüm bu projelerde mikro-kredilerin, profesyonel gelişim süreçlerini destekleyerek, öğrenenlerin sürekli eğitim yoluyla yetkinliklerini geliştirmeleri ve bu yetkinlikleri hızlı ve etkin bir şekilde iş dünyasına uygulamaları desteklenmiştir. Bu özellikleriyle, mikro-kredili dersler, bireylerin sürekli değişen işgücü piyasasında rekabet avantajı kazanmalarına ve kariyer hedeflerine ulaşmalarına önemli katkılar sunar. Geleneksel eğitim modellerinin aksine, mikro-krediler, bireylerin belirli bir beceri veya konuda belirli bir seviyeye ulaştıklarını gösteren açık belgelere sahip olmalarını sağlamaktadır. Bu belgeler, işverenlerin ve diğer ilgili paydaşların, bireylerin sahip oldukları becerileri kolayca anlamalarına ve değerlendirmelerine olanak tanımaktadır. Bireyler, işlerinin yanı sıra, tam zamanlı eğitim veya diğer kişisel yükümlülüklerle birlikte öğrenme fırsatlarına sahip olabilirler. Bu özellikleriyle, mikro-kredili dersler, bireylerin sürekli değişen işgücü piyasasında mesleki gelişimlerine daha fazla fırsat sunarak rekabet avantajı kazanmalarına ve çalışma saatlerine uygun bir öğrenme deneyimi sunarak kariyer hedeflerine ulaşmalarına önemli katkılar sunar. İzleyen başlıkta, adı geçen bu projelerin detaylı incelenmesine yer verilmiştir.

2.14.1. Avrupa Birliği destekli "MicroHE" projesi

Avrupa Birliği, yükseköğretimde mikro öğrenme ve mikro-kredi modellerinin kullanımını desteklemek amacıyla çeşitli projeler başlatmaktadır. Bu projelerden biri olan "MicroHE" projesi, yükseköğretimde mikro öğrenme ve mikro-diploma modellerinin benimsenmesine yönelik bir dizi faaliyet yürütmektedir.

Avrupa Birliği tarafından desteklenen ve 2019-2021 yılları arasında yürütülen MicroHE projesinin amacı, yükseköğretimde mikro öğrenme ve mikro-kredi modellerinin benimsenmesini teşvik etmektir. Proje, öğrenenlerin, öğrenmelerini tamamlamak için belirli becerileri kazanmalarını sağlayan modüler bir öğrenme yaklaşımını sunmaktadır.

Bu proje, Avrupa'daki yükseköğretim kurumları arasındaki işbirliğini teşvik etmek amacıyla başlatılan bir inisiyatiftir. Bu süreçte özellikle mikro-kredilerin entegrasyonu üzerine odaklanılarak, yükseköğretimde daha esnek ve bireyselleştirilmiş öğrenme yollarını desteklemek amaçlanmıştır. MicroHE, yükseköğretim kurumları arasında mikro-kredilerin tanımlanması, akreditasyonu ve transferi konularında işbirliği yapılmasını sağlayacak sistemlerin geliştirilmesine yardımcı olmuştur (AB, 2020d).

MicroHE projesi, yükseköğretim kurumları arasında mikro-kredi programlarının tanınmasını kolaylaştırmak için açık kaynaklı bir mikro-kredi tanımlama ve transfer sistemini (MicroHE Open Badges Platformu) geliştirmiştir. Bu platform, mikro-kredili derslerin diğer ülkelerdeki yükseköğretim kurumları tarafından kolayca tanınmasını sağlamaktadır. Proje ayrıca, mikro-kredi programlarının işverenler tarafından değerlendirilmesini kolaylaştırmak için bir değerlendirme sistemi geliştirmeyi hedeflemiştir. Bu sistem, mikro-kredi programlarının içeriğini, kazandırmayı amaçladığı becerileri ve başarı ölçütlerini değerlendirmek için kullanılmaktadır. Bu proje, öğrenenlerin ve işverenlerin mikro-diploma programlarına daha fazla güven duymasına ve değer vermesine yardımcı olacak şekilde, mikro-kredi programlarının saygınlığını artırmaya yönelik önemli bir adımdır (AB, 2020d).

MicroHE projesi ayrıca, yükseköğretimde mikro-üniversite dereceleri ve mikro-kredilerin kullanımını artırmayı hedefleyen bir girişimdir. Bu proje, özellikle yükseköğretim sistemi içindeki öğrenme fırsatlarına erişimde eşitsizlikleri azaltmayı mikro-üniversite dereceleri ve mikro-kredilerin oluşturulması, geliştirilmesi ve tanınması için politika önerileri sunarak yükseköğretimdeki söz konusu yenilikleri desteklemektedir. Bu kapsamda, proje mikro-kredi belgeleri ve mikro-diplomaların tanınması için akademik ve iş dünyası paydaşlarını bir araya getirmeyi, eğitim kurumları arasındaki işbirliklerinin artırılmasını, dijital araçların kullanımını ve veri paylaşımını desteklemeyi amaçlamaktadır (AB, 2020d).

Projenin kapsamı, yükseköğretim kurumlarındaki öğrenenlerin yanı sıra, yetişkin eğitiminde de mikro-üniversite dereceleri ve mikro-kredilerin kullanımının artırılmasını da içermektedir. Ayrıca, proje, öğrenme sürecinde yeni yollar arayan öğretim üyeleri ve eğitim yöneticileri için yenilikçi eğitim modellerinin geliştirilmesini de hedeflemektedir.

Bu kapsamda, MicroHE projesi, yükseköğretimdeki yenilikleri ve öğrenme fırsatlarına erişimdeki eşitsizlikleri azaltarak öğrenenlerin, öğretim üyelerinin ve işverenlerin ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamaktadır. Projeye dahil olan paydaşlar, öğrenenlerin ve çalışanların kariyer hedeflerine ulaşmalarını kolaylaştırmayı ve yükseköğretim kurumlarının dijital dönüşümünü desteklemeyi amaçlamaktadır (MicroHE, 2019).

MicroHE projesi, mikro-öğrenme ve mikro-kredilerin kullanımını yaygınlaştırmak, öğrenenlerin öğrenme yollarını çeşitlendirmek ve Avrupa Yükseköğretim Alanı içinde bu yaklaşımların benimsenmesini teşvik etmek amacıyla yürütülmüştür. Proje, 2017-2019 yılları arasında gerçekleştirilmiş olup, 13 Avrupa ülkesinden 25 yükseköğretim kurumunu kapsamaktadır. MicroHE projesinin sonuçları, mikro-öğrenme ve mikro-diplomaların Avrupa Yükseköğretim Alanı içindeki kabulünü arttırmayı ve bu yaklaşımları yaygınlaştırmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, proje kapsamında hazırlanan Mikro-Öğrenme ve Mikro-Diplomalar Avrupa Çerçevesi (Micro-HE-AVC) dokümanı, mikro-öğrenme ve mikro-diplomaların tanımını ve bunların Avrupa Yükseköğretim Alanı ile ilişkisini açıklamaktadır (MicroHE, 2019).

Bu proje kapsamında, Avrupa genelindeki yükseköğretim kurumları arasında ortak standartlar ve protokoller oluşturulması hedeflenmektedir. Böylece öğrenenler, farklı üniversiteler tarafından sunulan mikro-kredili derslere daha kolay erişebilir ve bu kredileri kendi yükseköğretim yollarında kullanabilirler. MicroHE'nin temel amaçlarından biri, yükseköğretimdeki öğrenme deneyimlerini daha erişilebilir ve modüler hale getirmek, öğrenenlerin kişisel ve profesyonel gelişimlerine daha iyi uyum sağlayacak şekilde öğrenme süreçlerini kişiselleştirmektir. Ayrıca, bu proje yükseköğretimde dijital dönüşümü teşvik ederek, eğitim teknolojilerinin ve online öğrenme platformlarının kullanımını artırma potansiyeline sahiptir. MicroHE, bu bağlamda, yükseköğretim kurumlarının mevcut eğitim sistemlerini daha dinamik ve esnek hale getirerek, Avrupa eğitim sektöründe önemli bir yenilikçi hareket olarak öne çıkmaktadır.

Proje sonuçları, mikro-öğrenme ve mikro-kredilerin yükseköğretimde kullanımının artmasını sağlamak için öğretim üyeleri, kurum yöneticileri ve öğrenenler arasında farkındalığın artırılması gerektiğine dikkat çekmektedir. Bu kapsamda, proje

kapsamında bir dizi eğitim materyali geliştirilmiş ve yayınlanmıştır. Ayrıca, mikro-öğrenme ve mikro-diplomaların tanınması ve kabul edilmesi için Avrupa Yükseköğretim Alanı içinde bir dizi politika önerisi geliştirilmiştir. MicroHE projesinin sonuçları, yükseköğretimde öğrenenlerin öğrenme yollarını çeşitlendirmesi ve mikro-öğrenme ve mikro-diplomaların kullanımı sayesinde daha fazla esneklik kazanması gibi faydaları vurgulamaktadır. Ayrıca, bu yaklaşımların kullanımının artmasıyla birlikte öğrenenlerin işverenler tarafından aranan becerileri edinmeleri ve iş bulma şanslarının artması gibi ekonomik faydalar da ortaya çıkmaktadır (AB, 2020d). Sonuç olarak, MicroHE projesi mikro-öğrenme ve mikro-diplomaların Avrupa Yükseköğretim Alanı içindeki kabulünü arttırmayı ve bu yaklaşımları yaygınlaştırmaya yönelik önemli bir çabalar içermektedir.

2.14.2. Avrupa Birliği destekli “MicroBol” projesi

Avrupa Birliği tarafından desteklenen bir diğer proje olan MicroBol projesinin amacı mikro-kredi tabanlı içeriğin öğrenme başarısı ve öğrenen motivasyonu üzerindeki etkilerini incelemektedir. Proje ayrıca işletmelerin işgücü talepleri ile eğitim sistemleri arasındaki uçurumu kapatmayı da hedeflemektedir. Bu proje, öğrenme sürecini daha erişilebilir, ölçülebilir ve ödüllendirilebilir hale getirmek için dijital rozetler veya başarı belgeleri kullanmaktadır. Öğrenme içeriği mikro öğrenme birimlerine bölünmüş olup, bu birimlerin tamamlanmasıyla elde edilen dijital rozetler, öğrenenlerin ilerlemelerini somut bir şekilde göstermektedir. Bu yaklaşım, öğrenenlerin kendi başarılarını adım adım takip etmelerine ve her bir öğrenme aşamasında tanınmalarına olanak tanır (AB, 2020e).

MicroBol projesi (AB, 2020e), mikro-kredilerin ve dijital rozetlerin kullanımı ve kabul edilebilirliği konusunda farkındalığı artırmaya yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda, proje kapsamında bir dizi eylem planı uygulanmıştır. Bu projenin faaliyetleri arasında, mikro-kredilerin ve dijital rozetlerin kullanımı ve kabul edilebilirliği hakkında araştırmalar yapmak, uluslararası işbirliği ve deneyim paylaşımı yapmak, dijital rozetleme uygulamalarını geliştirmek, dijital rozetlerin kabul edilebilirliğini artırmak ve bir dizi eğitim materyali hazırlamak yer almaktadır. Proje, işletmelerin ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünü yetiştirmek için eğitim sistemleri ile işbirliği yapılmasının önemini vurgulamıştır.

MicroBol projesi, öğrenenlerin öğrenme sürecinde daha motive olmalarına ve daha etkili bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olmaktadır. Dijital rozetler veya başarı belgeleri, öğrenenlere öğrenme hedeflerine ulaşmak için bir yol haritası sağlamaktadır. Bu yaklaşım, öğrenenlerin eğitim sürecindeki ilerlemelerini sistematik olarak izlemelerine ve öğrenme hedeflerine ulaştıklarında bu başarıları resmi olarak belgeleyebilmelerine olanak tanır. Bu durum, öğrenenlerin öğrenme sürecine daha fazla bağlılık göstermelerine ve daha yüksek öğrenme başarısı elde etmelerine yardımcı olmaktadır. Ek olarak, öğrenenler aldıkları dijital rozetler veya başarı belgeleri sayesinde özgüvenlerini artırabilmekte ve öğrenme sürecinde daha aktif bir şekilde yer almaktadırlar. (AB, 2020e).

Özetle, bu iki projenin temel odaklarını karşılaştırdığımızda MicroHE'nin özellikle yükseköğretimde mikro-kredi ve diploma modellerinin benimsenmesini merkeze aldığını, MicroBol'un ise mikro-krediler ve dijital rozetlerin kullanımını ve kabul edilebilirliğini artırmaya yönelik etkinliklere odaklandığını söyleyebiliriz. MicroHE, daha geniş bir kapsamda ve Avrupa genelinde çok sayıda yükseköğretim kurumunu içerirken, MicroBol daha spesifik bir odakla dijital rozetleme ve mikro-krediler üzerine yoğunlaşmaktadır. Her iki proje de öğrenenlerin öğrenme deneyimlerini geliştirmeyi ve yükseköğretim sistemlerini çağdaştırmayı amaçlamıştır, ancak MicroHE daha geniş bir etki alanına sahipken, MicroBol'un özellikle öğrenme motivasyonu ve öğrenen başarısına odaklandığı söylenebilir.

2.15. Alanyazındaki Mikro-Kredi Uygulamaları

Önceki bölümlerde tartışıldığı gibi, mikro-krediler sürekli değişen iş piyasasının gerekliliklerine yanıt olarak eğitim ve mesleki gelişimde yeni bir paradigma sunmaktadır. Bu esnek öğrenme modeli, bireylerin özelleştirilmiş beceriler kazanmasını ve kariyerlerinde ilerlemelerini destekleyerek, sahadaki sürekli eğitim ihtiyacını etkili bir şekilde karşılamaktadır. Ayrıca, mikro-kredilerin uygulanış biçimi ve etkileri, eğitim ve iş dünyasında yeni standartlar oluşturma potansiyeline sahiptir.

Mikro-krediler yükseköğretimde inovatif bir yaklaşım olarak giderek daha fazla kabul görmektedir ve başta ABD ve Avrupa'daki üniversiteler olmak üzere birçok ülkede uygulanmaya başlanmıştır. Bununla birlikte, bu eğitim programları, farklı disiplinlerde

ve sektörlerde birçok uygulama alanı bulmuştur. Örneğin, Microsoft'un sertifika programları, IBM'in Open Badge programı ve edX'in MicroMasters programı gibi çevrimiçi eğitim platformları, bireylerin esnek öğrenme fırsatlarından faydalanmasını sağlamaktadır. Mikro-kredi programlarının bu denli yaygınlaşmasının temel nedenleri arasında, öğrenenlere esneklik ve öğrenme hızlarını kendi ihtiyaçlarına göre ayarlamalarına olanak tanıyan bir yapı sunması, işverenlerin işe alım süreçlerinde daha spesifik becerilere odaklanmalarını sağlaması ve öğrenenlere daha düşük maliyetli eğitim seçenekleri sunması sayılabilir (Hunt vd., 2021).

Mikro-kredilerin önemli bir avantajı, öğrenme fırsatlarını çeşitlendirme ve uyarlama kapasiteleridir ve öğrenenlerin işgücü piyasasında yüksek talep gören yetkinlikleri geliştirmelerini sağlar (Bideau ve Kearns, 2022). Ayrıca, mikro-krediler, eğitim ve öğretime erişimi genişletmek için bir araç olarak hizmet edebilir ve daha çeşitli öğrenenler için istihdam edilebilirliği ve kariyer gelişimini destekleyebilir (Bideau ve Kearns, 2022). Bununla birlikte, mikro-kredili derslerin yükseköğretimde uygulanmasının zorlukları da yok değildir. Mevcut araştırmalar, mikro-kredi bilgilerinin entegrasyonunun geleneksel yükseköğretim ortamında yıkıcı olabileceğini ve kurumların aşması gereken çeşitli politika ve teknolojiyle ilgili engeller ortaya çıkarabileceğini ortaya koymuştur (Pirkkalainen vd., 2022). Bu zorlukların üstesinden gelmek, öğrenenler, eğitimciler, işverenler ve politika yapımcılar da dahil olmak üzere paydaşlar arasında işbirliğine dayalı bir çaba gerektirmektedir (Varadarajan vd., 2023). Mikro-kredilerin yükseköğretimde başarılı bir şekilde uygulanması, öğrenme deneyimini dönüştürme, öğrenenleri güçlendirme ve işgücünün değişen ihtiyaçlarını karşılama potansiyeline sahiptir.

Son yıllarda, mikro-krediler, eğitim alanında giderek artan bir popülerlik kazanmış ve bu konudaki akademik alanyazın hızla zenginleşmeye başlamıştır. Mevcut çalışmalar, genellikle mikro-kredili derslerin uygulanış biçimlerini, öğrenme süreçlerine olan etkilerini ve bu sistemin eğitim ile iş dünyasındaki potansiyel katkılarını derinlemesine analiz etmeye odaklanmaktadır. Hunt vd. (2021), mikro-kredilerin esnek yapısının hem bireyler hem de işverenler için cazip olduğunu, bu sistemin öğrenme hızını kişiselleştirme ve öğrenme içeriklerini bireyin ihtiyaçlarına uyarlama fırsatı sunduğunu vurgulamaktadır. Bu görüş, Berry vd. (2019) tarafından da desteklenmektedir. Berry ve

diğerleri, mikro-kredilerin bireylerin kendi öğrenme yollarını şekillendirmelerine olanak tanıyan özelleştirilmiş bir öğrenme modeli sunduğunu ve bu nedenle geleneksel kredi sistemlerinin bir tamamlayıcısı olarak hizmet edebileceğini öne sürmüşlerdir (2019). Bu bulgular, mikro-kredilerin bireysel öğrenme deneyimlerini güçlendirdiği ve kariyer hedeflerine ulaşmayı kolaylaştırdığı fikrini desteklemektedir. Ancak, bu sistemin etkili bir şekilde işlemesi için standardizasyon ve tanınma gibi yapısal sorunların çözülmesi gerektiğine dikkat çekmektedirler.

Mikro-kredilerin öğrenme süreçleri üzerindeki etkileri, Rottmann ve Duggan (2021) tarafından detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Araştırmaları, mikro-kredilerin öğrenme motivasyonunu artırmada etkili olduğunu ve öğrenenlerin öğrenme hedeflerine daha odaklı bir şekilde ulaşmalarını sağladığını göstermektedir. Bu çalışmada, mikro-kredilerin zorluk seviyesi ile öğrenenlerin başarıları arasındaki ilişkiye de dikkat çekilmiş, zorlu görevlerin öğrenenlerin daha fazla mikro-kredi almalarına teşvik ettiğine işaret edilmiştir. Benzer şekilde, Joseph vd. (2021), mikro-kredilerin öğrenme sonuçlarını ve öğrenenlerin motivasyon düzeylerini artırmada etkili olduğunu bulmuşlardır. Araştırmalarında, dijital rozetler gibi araçlarla desteklenen mikro-kredilerin öğrenenlerin başarı oranlarını yükselttiği ve gerçek dünya uygulamaları ile bağlantı kurarak öğrenme süreçlerini daha anlamlı hale getirdiği gösterilmiştir.

Clayton vd. (2014) ise mikro-kredilerin etkilerini deneysel bir yaklaşımla inceleyerek, bu sistemin öğrenme becerileri ve motivasyon üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koymuştur. Çalışmaları, mikro-kredilerin yalnızca bireylerin öğrenme hedeflerini belirlemelerine yardımcı olmakla kalmayıp, aynı zamanda bu hedeflere ulaşma motivasyonlarını da artırdığını göstermektedir. Bu bulgular, mikro-kredilerin bireysel öğrenme deneyimlerini destekleyen güçlü bir araç olduğunu vurgulamaktadır. Bununla birlikte, mikro-kredilerin geniş çapta benimsenmesiyle ilgili yapısal sorunlar da alanyazında sıklıkla ele alınmaktadır. Oliver (2019), mikro-kredilerin güvenilirliği, geçerliliği ve fiyatlandırması gibi konularda karşılaşılan zorluklara dikkat çekmekte ve bu sorunların sistemin yaygınlaşmasını engelleyebileceğini ifade etmektedir. Benzer şekilde, Berry vd. (2019), mikro-kredilerin tanınması ve standardizasyonu konusundaki eksikliklerin bu sistemin işlevselliğini sınırlayabileceğini belirtmektedir. Bu eleştiriler,

mikro-kredilerin yalnızca bireysel düzeyde değil, kurumsal ve sistemik düzeyde de geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Palmer (2017), yaşamboyu öğrenmenin artık ekonomik bir zorunluluk haline geldiğini vurgulamaktadır. Palmer çalışmasında mikro-kredilerin bireylerin sürekli öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilecek hızlı ve özelleştirilmiş bir yol sunduğunu ortaya koymaktadır. Ancak Palmer, finansman ve erişim gibi sorunların mikro-kredilerin potansiyel etkisini sınırlayabileceği konusunda da uyarılmaktadır. Bu bağlamda, Yılık (2021) mikro-kredilerin yükseköğretim sistemine entegrasyonunun bireylerin öğrenme deneyimlerini kişiselleştirme ve özelleştirme kapasitelerini artırdığını, aynı zamanda işverenlerin yetkinlik değerlendirmelerinde daha etkili bir araç sunduğunu belirtmektedir. Bir başka deyişle, özellikle de salt akademik başarı yerine beceriye dayalı değerlendirmeleri giderek daha fazla tercih eden bir iş piyasasında, istihdam edilebilirliği ve kariyer beklentilerini artıran değerli ek nitelikler olarak giderek daha fazla kabul etmektedir (Yılık, 2021). Dolayısıyla, geleneksel dereceler hala prestijli olsa da mikro-krediler hem sektörlerin hem de öğrenenlerin, değişen taleplerine yanıt verebilecek önemli bir yer edinmektedir.

Bu çalışmalar mikro-kredilerin bireysel öğrenme deneyimlerini ve iş dünyası ile eğitim arasındaki bağları nasıl dönüştürdüğünü açıkça göstermektedir. Ancak, mikro-kredilerin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için, sistemin yapısal sorunlarının çözülmesi ve daha geniş bir standart çerçevesinde ele alınması gerekmektedir. Alanyazındaki bulgular, mikro-kredilerin eğitimde bireysel esneklik ve iş dünyasında spesifik beceri geliştirme açısından büyük bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, bu potansiyelin tam anlamıyla gerçekleştirilmesi için daha fazla araştırma ve uygulamalı çalışmalar gereklidir. Bu zorlukların üstesinden gelmek, öğrenenler, eğitimciler, işverenler ve politika yapıcılar da dahil olmak üzere paydaşlar arasında işbirliğine dayalı bir çaba gerektirmektedir (Varadarajan vd., 2023).

Yükseköğretimde mikro-kredilerin yükselişi, öncelikle işgücünün değişen talepleri ve öğrenenlerin değişen tercihleri tarafından yönlendirilen birbiriyle ilişkili birkaç faktöre bağlanabilir. Sektörler giderek daha fazla uzmanlaşmış beceriler aradıkça, mikro-kredili dersler bireylerin niteliklerini geliştirmeleri için esnek ve hedefe yönelik bir yol

sunmakta, bu da onları özellikle becerilerini geliştirmek için hızlı ve etkili yollara ihtiyaç duyan çalışan profesyoneller için cazip hale getirmektedir (Wirth, 2022). Dahası, deneyimsel öğrenmeye yapılan vurgunun artması mikro-kredileri pratik bir çözüm olarak konumlandırmıştır. Ayrıca, lisans öğrenenlerinin sıklıkla arzuladığı uygulamalı deneyim ihtiyacıyla iyi bir uyum içindedirler (Wirth, 2022). Bu uyum sadece daha özel bir eğitim deneyimini kolaylaştırmakla kalmaz, aynı zamanda teori ve uygulama arasındaki boşluğu da doldurur. Sonuç olarak, esneklik, iş piyasası ihtiyaçlarına uygunluk ve bireylerin belirli yetkinlikleri gösterme kapasitesi, ağdaş yükseköğretimde mikro-kredilerin popürlüğine önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır.

Sonuç olarak, mikro-krediler, bireysel öğrenme deneyimlerini güçlendirme ve iş piyasasının değişen taleplerine yanıt verme potansiyeli ile hem eğitim hem de iş dünyasında önemli bir dönüşüm yaratmaktadır. Ancak alanyazındaki çalışmalar, mikro-kredilerin etkili uygulanması için standardizasyon, tanınırlık ve erişim gibi yapısal zorlukların ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Türkiye bağlamında, bu zorlukların ve fırsatların nasıl şekillendiğini anlamak, mikro-kredilerin yükseköğretim sistemine entegrasyonu ve işlevselliği açısından kritik öneme sahiptir. Bu doğrultuda, Türkiye’de farklı paydaşların görüşlerine ve bir mikro-kredi uygulamasına odaklanılarak, bu yenilikçi modelin yerel bağlamdaki uygulanabilirliği değerlendirilmiştir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırma ekibi ve katılımcılar, veri toplama süreci ile veri toplama araçları ve bu verilerin analizinde kullanılan yöntemler açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Mikro-kredili sistemlerin kullanımına yönelik hazırlanan bu tez çalışmasında, sıralı gömülü karma yöntem yaklaşımı kullanılmıştır. Nicel ve nitel stratejileri harmanlayan karma yöntem yaklaşımı, araştırmacılara daha sağlam analizler için fırsatlar sağladığından, değerlendirme çalışmalarında yaygın olarak kullanılmaktadır (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004). Araştırma sorularını yanıtlamak için ihtiyaç duyulan çeşitli bakış açılarını yakalamak amacıyla nitel ve nicel verilerin bir kombinasyonu gereklidir. Özellikle, mikro-kredi sistemi hakkında elde edilecek verilerin ulusal boyutta uygulanabilirliği ve genelleştirilebilmesi amaçlansa da mikro-kredi sisteminin benimsenme kararlarının kurumlara özgü bağlamsal ayrıntılarının da ortaya konması gerekmektedir. Bu örnekte nitel ve nicel verilerin entegrasyonu, mikro-kredi sisteminin makro düzeyde yükseköğretime ve mikro düzeyde bir kuruma entegrasyonunun daha iyi anlaşılması için esastır (Creswell ve Tashakkori, 2008).

Gömülü karma yöntem başta da belirtildiği gibi hem nicel hem de nitel veri toplama ve analiz yöntemlerini sabit bir yapı içinde birleştiren bir araştırma tasarımıdır. Bu tasarımda, bir veri türüne (nicel ya da nitel) öncelik verilebilir ya da biri diğer veri türünün içine gömülür (Creswell ve Plano Clark, 2007). Bu çalışma özelinde, sıralı gömülü karma araştırma tasarımı tercih edilmiştir. Bu tasarım, önce nitel veri toplama ve analiz aşamasının, ardından diğer aşamanın gerçekleştirilmesini içerir. İki aşama birbiriyle bağlantılıdır ve bir aşamanın sonuçları bir sonraki aşamayı bilgilendirir. Sıralı gömülü tasarım, araştırmacıların bir aşamadan elde edilen bulguları bir sonraki aşamaya rehberlik edecek şekilde geliştirerek araştırma sorusunu daha derinlemesine anlamalarını sağlar. Veri toplama ve analiz için sistematik ve yinelemeli bir yaklaşım sunarak araştırma konusunun daha kapsamlı bir şekilde incelenmesine olanak tanır.

İki fazlı olarak uygulanan bu tasarımda, ana çalışma nitel araştırma olarak belirlenmiş ve ikinci faz hem nitel hem de nicel verilerle çalışmanın bulgularını destekleyecek şekilde planlanmıştır. Destekleyici veriler, ana veri toplamanın sonuçlarını güçlendireceğinden

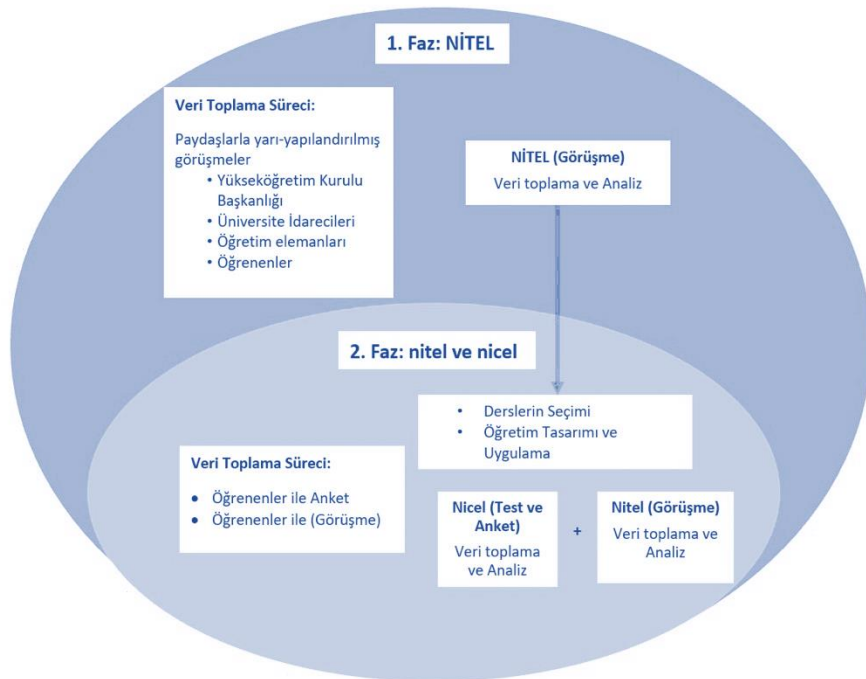
çalışmada gömülü karma yöntem kullanılmıştır (bk. Şekil 3.1). Birinci fazda farklı paydaşların görüş ve deneyimlerinden oluşan niteliksel veri dizinlerini çözümleyip birleştirerek mikro-kredi sisteminin nasıl algılandığını ve ne şekilde uygulanabileceğine ilişkin bilgiler görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Bu bilgiler ikinci fazda mikro-kredi sistem tasarımının çatısını teşkil etmiştir.

Araştırmanın ikinci fazında mikro-kredi tabanlı derslerin seçimi, tasarımı, uygulanması sürecinde ilk fazdan elde edilen bulgulardan ve alanyazındaki uygulamalardan faydalanılmıştır. İkinci fazda ders tasarımı, geliştirme ve sunmanın ötesinde bu geliştirilen dersin değerlendirilmesi hem anket hem de görüşme yöntemleriyle yapılmıştır. Bu aşamada kurum içinde yapılan bir mikro-kredi uygulamasıyla elde edilen çeşitli verilerin bütünlük yorumu söz konusu uygulamanın kurumsal düzeyde nasıl sunulduğu ve benimsendiği yönünde bilgiler sunmuştur.

Araştırmada kullanılan sıralı gömülü karma desene ilişkin aşamalar Şekil 3.1’de gösterilmiştir:

Şekil 3.1

Sıralı Gömülü Karma Desen

Bu kapsamda desenlenen çalışmada her iki faza göre oluşturulan araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

- 1) Faz 1: Yükseköğretimde mikro-kredilendirme uygulamalarıyla ilgili paydaşların (yöneticiler, öğretim üyeleri ve öğrenenler) görüş, deneyim ve uygulanabilirlik konusundaki önerileri nelerdir?
- 2) Faz 2: Mikro-kredilendirme için tasarlanan eğitimle ilgili katılımcı deneyimleri ve görüşleri nelerdir?

3.2. Araştırma Ekibi ve Katılımcılar

Bu tez çalışmasının konusu yükseköğretimde yeni bir sistem entegrasyonu olduğundan, çalışmanın birinci fazındaki katılımcılar, yükseköğretimin dört ana paydaşından oluşmuştur. Bu bağlamda, “yükseköğretim kurulunda görev alan kişiler, bir yükseköğretim kurumunda görevli idareciler (bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, vb.), öğretim üyeleri ve lisansüstü öğrenenler” ile eş-zamanlı yarı-yapılandırılmış görüşmeler düzenlenmiştir.

Bu amaçla iletişime geçilen paydaşların dağılımına göre;

- 3 Yükseköğretim Kurulu -Uzaktan Öğretim Politikaları Komisyonunda görevli öğretim üyesi,
- Açık ve Uzaktan Eğitim hizmeti veren bir üniversitede görev yapan
 - 7 öğretim üyesi
 - 4 idari pozisyonu olan öğretim üyesi ve
 - 7 Uzaktan Eğitim programında doktora yapmakta olan lisansüstü öğrenen olmak üzere toplamda 21 kişi ile görüşmeler yürütülmüştür.

Araştırmanın ikinci fazında ise, birinci fazın verilerinin analizini takiben, bulgular esas alınarak mikro-kredi tabanlı bir eğitim hazırlanmıştır. Söz konusu ders lisansüstü eğitim alan öğrenenlere sunulmuş ve 2023-24 Eğitim-Öğretim yılının Bahar dönemi içerisinde 157 kişi derse kayıt yaptırmış olup, 13 kişi eğitimi başarı ile bitirmiştir. Bu öğrenenler eğitim sonunda sunulan değerlendirme anketine de katılım sağlamışlardır. Buna ek olarak, katılımcıların eğitimi bitiren 10 tanesi ile çevrimiçi formatta odak grup görüşmesi düzenlenmiş ve katılımcılar aldıkları eğitime dair deneyimlerini paylaşmışlardır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu kısımda veri toplama araçları listelenip tasarım ve süreçleri hakkında detaylı bilgi sunulmuştur.

3.3.1. Etik bildirim

Bu tez çalışmasında veri toplamak amacıyla planlanan tüm araçlar ve yöntemler için, araştırmanın yürütüldüğü kurumun Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 25.03.2022 tarihinde gerekli izinler alınmıştır (EK-13). Ayrıca, araştırma süreci boyunca etik ilkelere uygun hareket edilmiş ve katılımcıların mahremiyeti ile verilerin güvenliği titizlikle gözetilmiştir. Bu kapsamda, katılımcılardan bilgilendirilmiş onam formları alınmıştır.

3.3.2. Görüşme protokolleri

Bu bölümde, mikro-kredi sistemi ile ilgili olarak farklı fazlarda kullanılan görüşme protokolleri ele alınmaktadır. Görüşme protokolleri, mikro-kredi sistemine ilişkin paydaşların algılarını ve deneyimlerini derinlemesine anlamayı, sistemin uygulanabilirliğini değerlendirmeyi ve bu bağlamda niteliksel veri toplama sürecini desteklemeyi amaçlamaktadır. Her bir faz için geliştirilen protokoller, araştırmanın kapsamı ve hedeflerine uygun olarak yapılandırılmıştır. Aşağıda, her iki fazda kullanılan protokollerin ayrıntıları sunulmaktadır.

1. Fazda kullanılan görüşme protokolleri: Araştırmacı tarafından geliştirilen, paydaşların görüş ve deneyimlerinden oluşan niteliksel veri dizinlerini çözümleyip birleştirerek mikro-kredi sisteminin nasıl algılandığını ve ne şekilde uygulanabileceğine ilişkin bilgiler elde etmeyi hedefleyen görüşme protokolleri eklerde sunulmuştur (EK-1). Protokollerin nihai şekli araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak verilmiştir.

Protokoller dört farklı katılımcı grubuna göre düzenlenmiştir. Fakat temelde ana hatları açısından benzerlik göstermektedirler. Protokollerde yer alan bölümler aşağıdaki şekilde tasarlanmıştır;

- Bölüm 1: Tanışma: Bu bölümde, katılımcılarla iletişimi kolaylaştırmak amacıyla kısa bir tanışma gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların kendilerini tanıtmaları istenmiş ve araştırmanın amacı, kapsamı ve süreç hakkında bilgi

verilmiştir. Ayrıca, verdikleri dersler ve bu derslerin düzeyleri hakkında bilgi toplanmıştır. Bu bilgiler, katılımcıların mikro-kredi sistemine yönelik algı ve deneyimlerini analiz etmek için bir temel oluşturmuştur. Ayrıca, katılımcılara mahremiyet ve veri güvenliği konularında güvence sağlanmıştır.

- Bölüm 2: Mikro-Krediler Hakkında Bilgi, Destek ve Düzenlemeler: Bu bölümde, katılımcılara mikro-kredi kavramı ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Bu bağlamda katılımcıların mikro-kredilerle ilgili mevcut bilgi düzeyleri, deneyimleri, sağlanan destekler ve mevcut düzenlemelere ilişkin görüşleri ele alınmıştır. Mikro-kredi sistemini nasıl tanımladıkları, bu sistemin geleneksel derslerden ve sertifikalardan nasıl ayrıldığı gibi temel sorular yöneltilmiştir. Mikro-kredi sisteminin öğrenenler, işverenler ve yükseköğretim kurumları için sağladığı olası faydalar tartışılmış ayrıca üniversitelerin mikro-kredi sistemine ne kadar hazır olduğu, bu sistemi uygulamaya geçirmek için yapılması gereken düzenlemeler ve altyapı ihtiyaçları üzerinde durulmuştur. Katılımcılardan, eğitimciler olarak sistemin uygulanabilmesi için ne tür bir altyapıya ihtiyaç duyduklarını da açıklamaları istenmiştir. Bu sayede, farklı katılımcı gruplarının konuya yaklaşımlarını anlamaya yönelik temel bilgiler elde edilmiştir.
- Bölüm 3: Mikro-kredi Sisteminde Değerlendirme: Mikro-kredi uygulamalarının mevcut durumunu değerlendirmek amacıyla, katılımcılara bu sistemin avantajları ve karşılaşılan zorluklar hakkında sorular yöneltilmiştir. Özellikle mikro-kredilerle alınan eğitimlerin nasıl değerlendirileceği, kredilerin ölçme ve belgelendirme süreçlerinin nasıl olması gerektiği sorulmuştur. Ayrıca, mikro-kredilerin mevcut derslerin bir parçasını oluşturmalarına katılımcıların nasıl baktıkları değerlendirilmiştir. Katılımcılardan, mikro-kredi sisteminde hangi konu alanlarının öncelikli olması gerektiğine dair öneriler istenmiş ve bu sistemin geleceği ve bu sistemin yükseköğretimde ne gibi değişiklikler yaratabileceği tartışılmıştır.
- Bölüm 4: Özetleme: Görüşme sonunda, elde edilen bilgilerin genel bir özeti yapıldıktan sonra katılımcılara eklemek istedikleri herhangi bir husus olup olmadığı sorulmuş ve araştırmaya sağladıkları katkı için teşekkür edilmiştir.

Ayrıca, ihtiyaç duyulması halinde araştırmacılarla iletişim kurabilecekleri bilgiler paylaşılmıştır.

Bu aşamada kullanılan protokol, katılımcıların mikro-kredi sistemine ilişkin geniş bir bakış açısı sunmasını sağlamış ve sistemin avantajları, dezavantajları, uygulama gereklilikleri ile ilgili değerli bilgiler elde edilmiştir. Bu bilgiler, mikro-kredi sisteminin yükseköğretimde uygulanabilirliği üzerine öneriler geliştirilmesine zemin oluşturmuştur.

2. Fazda kullanılan görüşme protokolü: Bu tez çalışması kapsamında tasarımılanan mikro-kredi temelli eğitimi tamamlayan katılımcılar ile bir odak grup görüşmesi yapılmıştır. Katılımcıların bu eğitim hakkındaki değerlendirmelerini toplamayı amaçlayan bu görüşme protokolü beş temel sorudan oluşmuş ve ekte sunulmuştur (EK-11).

Bu görüşme protokolü, katılımcıların mikro-kredi temelli eğitim ile ilgili deneyimlerini, algılarını ve geribildirimlerini derinlemesine anlamak amacıyla uygulanmıştır. Protokol, katılımcılardan nitel veri toplamak için dikkatle tasarlanmış ve yapılandırılmıştır. Görüşmeler, önceden belirlenmiş sorular çerçevesinde ilerlemiş, ancak katılımcıların özgürce düşüncelerini ifade edebilmeleri için esneklik sağlanmıştır.

Görüşme sırasında katılımcılara, ders başlamadan önce kendilerine belirledikleri öğrenme hedefleri ve bu hedeflere ulaşıp ulaşmadıklarına dair değerlendirmeleri sorulmuştur. Bu bölüm, katılımcıların dersin beklentilerini karşılayıp karşılamadığına dair kişisel algılarını anlamayı hedeflemiştir.

İkinci bölümde, mikro-krediye dayalı eğitimin iş yaşamı ve lisansüstü eğitimle uyumu ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Bu aşamada katılımcılar, eğitimde öğrendiklerinin kişisel ve profesyonel gelişimlerine nasıl katkı sağladığını ve gelecekte bu bilgileri nasıl kullanabileceklerini paylaşmıştır. Bu sayede, eğitimin gerçek yaşamla bağlantısı ve pratik değeri hakkında derinlemesine bilgi elde edilmiştir.

Üçüncü bölümde, katılımcılardan edindikleri bilgi ve becerileri eğitim veya mesleki hayatlarına nasıl entegre edecekleri ve bu dersin onların hayatlarında neyi farklı yapmalarını sağlayacağı hakkında örnekler vermeleri istenmiştir. Bu, dersin somut

etkilerini ve katılımcıların kazandıkları yetkinlikleri nasıl kullanmayı planladıklarını anlamaya yönelik bir adımdır.

Son bölümde ise, ders sürecinde yaşadıkları olumlu ve olumsuz deneyimler hakkında geribildirim istenmiş, dersin en beğenilen ve geliştirilmesi gereken yönleri tartışılmıştır. Ayrıca, katılımcıların benzer konularda başka bir ders almayı düşünüp düşünmedikleri ve ilgi duydukları konular da değerlendirilmiştir. Görüşmeler sonucunda, katılımcıların derse ilişkin algıları, beklentileri ve önerileri üzerine değerli bilgiler elde edilmiş, bu da gelecekte benzer eğitim programlarının tasarımı ve geliştirilmesi için önemli bir referans oluşturmuştur.

3.3.3. Ders değerlendirme ölçeği

Bu tez çalışmasının ikinci fazının uygulama aşamasını oluşturan çevrimiçi eğitimin katılımcılarının, mikro-kredili bu dersler hakkındaki deneyimlerini öğrenmek amacıyla bir “ders değerlendirme” formu hazırlanmış ve gerekli etik kurul onayları da alınmıştır. Ölçek tipi sorulardan oluşan bu değerlendirme formu uygulanan mikro-kredili eğitimin son modülüne eklenmiş ve doldurulması gönüllülük esasına bırakılmıştır.

Bu ölçme aracının girişinde katılımcılara çalışmayı ve anketin amacını anlatan bir bilgilendirme yazısı sunulmuştur. Formun, *demografik bilgiler* bölümünde, katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, meslek bilgileri ve daha önce istatistik dersi alıp almadıkları sorgulanarak temel profilleri belirlenmiştir.

Formun diğer bölümleri beşli Likert ölçeğindeki ifadeleri içeren üç bölümden oluşmaktadır. Bunlar; algılanan yetkinlik, mikro-kredili derse yönelik deneyim ve genel memnuniyet olarak sınıflandırılmıştır. *Algılanan Yetkinlik* bölümünde, katılımcıların mikro-kredili dersin içeriğindeki (t-testleri, ANOVA ve korelasyon analizi) konulara yönelik istatistiksel yöntemlerdeki becerileri ile derse entegre edilen açık kaynak bir istatistiksel yazılım olan JASP’ı kullanma ve sonuçları yorumlama konusundaki yetkinlikleri değerlendirilmiştir.

Mikro-kredili Derse Yönelik Deneyim bölümünde, eğitim materyallerinin ve ders yapısının katılımcılar üzerindeki etkisi incelenmiş, dersin mesleki ve akademik gelişime

katkısı, beklentileri karşılama düzeyi ve bireysel çalışma temposuna uygunluğu değerlendirilmiştir.

Son olarak, *Genel Memnuniyet ve Geribildirim* bölümünde, katılımcıların eğitime dair genel memnuniyeti, benzer bir eğitim alma isteği ve eğitimi başkalarına tavsiye etme eğilimleri ölçülmüştür. Açık uçlu sorularla katılımcıların dersin beğenilen yönleri ve geliştirilmesi gereken alanlar hakkındaki görüşleri toplanmıştır. Bu ölçek, mikro-kredili eğitimlerin etkilerini analiz ederek gelecekteki uygulamaları iyileştirmek için bir temel sağlamayı amaçlamaktadır. (EK-2).

Toplam 30 maddeden oluşan bu form erişim kolaylığı açısından derse entegre edilmiş ve Google Forms aracılığı ile bir katılım linki oluşturulmuştur. Hazırlanan çevrimiçi form alan uzmanları tarafından kapsam geçerliliği bakımından incelenmiş, hedef kitleye benzer kişiler tarafından doldurularak test edilmiş ve düzeltilmesi gereken nokta olmadığına karar verildiğinde katılıma açılmıştır.

3.4. Veri Toplama Süreci

İki fazdan oluşan bu tez çalışması kapsamında, öncelikle mikro-krediler hakkındaki görüşleri belirleyip daha sonra bu görüşlere dayanarak bir çevrimiçi mikro-kredi tabanlı eğitim tasarlanmış ve uygulanmıştır. Her iki aşamada uygulanan veri toplama sürecine ilişkin detaylar aşağıda sunulmuştur.

3.4.1. Çalışmanın 1.fazı

Araştırmanın ilk fazında birinci araştırma sorusuna yanıt aramak amacıyla çalışmanın ana paydaşlarının mikro-krediler hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Burada öncelikli veri kaynağı olan “yükseköğretim kurulunda ilgili alanda/komisyonunda görev alan kişiler, bir yükseköğretim kurumunda görevli idareciler (bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, enstitü müdürleri vb.), öğretim üyeleri ve öğrenenler” ile eş-zamanlı yarı-yapılandırılmış görüşmeler düzenlenmiştir.

Bu amaçla hazırlanan görüşme protokolleri uzman görüşleri alınarak birçok düzeltme ve yeniden organize etme işlemleri sonucunda hazır hale getirilmiştir. EK-1’de görülebileceği gibi öğrenenler, öğretenler, idareciler ve yükseköğretim kurulu üyeleri için temelde aynı olsa da nispeten farklılaşan formlar düzenlenmiştir. Gönüllülük esasına göre

görüşülen katılımcıların her biri ile uygun tarihlerin ayarlanabilmesi için ortak bir çevrimiçi planlayıcı tasarlanıp her katılımcıya yollanmış, gelen dönüşlere göre bir görüşme ajandası oluşturulmuştur. Çevrimiçi bir video konferans programı olan Zoom platformu üzerinden her katılımcı ile 30-40 dakikalık görüşmeler yürütülmüştür. Yapılan görüşmeler, katılımcılardan izin alınarak, sesli ve görüntülü şekilde kayıt altına alınmıştır. Daha sonra bu sesler yazıya da dökülmüş ve analizine geçilmiştir. Bu konudan bir sonraki bölümde bahsedilmiştir.

3.4.2. Çalışmanın 2. fazı

Araştırmanın ikinci fazında ise, ilk fazdan elde edilen verilerin çözümlenmesi ve alanyazındaki uygulamaların incelenmesi temel alınarak bir mikro-kredi tabanlı eğitimin tasarımı ve uygulanması süreci başlatılmıştır. Birinci fazın veri analizi, mikro-kredili bir dersin öğretim tasarımı konusunda önemli görüş ve öneriler sağlamıştır. Bu doğrultuda, eğitim içeriklerini hazırlayacak ekiple yapılan toplantılar ve idarecilerle olan görüşmelerle birlikte, mikro-kredi tabanlı eğitimin öğretim tasarımı şekillendirilmiştir. Bu fazda, araştırmanın ikinci sorusuna yönelik mikro-kredili dersi alan katılımcıların ders hakkındaki görüş ve önerileri incelenmiştir.

Öncelikle, birinci fazda belirlenen öğrenme hedeflerine dayanarak eğitim modüllerinin akışı belirlenmiş ve içerik tasarımı yapılmıştır. Bu aşamada, öğretim üyeleriyle işbirliği içinde teorik ders anlatımı ve uygulamalı eğitim materyalleri hazırlanmıştır. Ayrıca, ölçme değerlendirme araçları ve değerlendirme kriterleri, birinci fazın sonuçlarına dayanarak belirlenmiştir.

Bu çerçevede, planlanan eğitimin içeriğine benzer konuları ele alan örnek çevrimiçi eğitim platformlarındaki dersler ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Bu incelemelerde, eğitim içeriklerinin sunumu, videoların kullanımı, sınav ve ödevlerin yapılandırılması ile başarıyla tamamlanan dersler sonucunda mikro-kredi kazanma süreçleri değerlendirilmiştir. Ayrıca, bu eğitimlerdeki değerlendirme yöntemleri ve geçerlilik süreçleri analiz edilerek, elde edilen bilgiler uygulanabilir hale getirilmeye çalışılmıştır. Tüm bu süreçlerde, tasarım ekibi ve idarecilerle düzenli toplantılar gerçekleştirilmiş ve bölümün ihtiyaçlarına en uygun tasarımın oluşturulması hedeflenmiştir. Aşağıda ders tasarımında dikkate alınan öğeler sunulmuştur.

3.4.2.1. Mikro-krediler ve öğretim tasarımı:

Bu çalışma kapsamında ders tasarımı katılımcı görüşmelerine dayandırılmış olup aşağıda detayları sunulmaktadır.

- Katılımcılar, öğrenim materyallerinin öğrenenlerin ihtiyaçlarına uygun olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Katılımcıların talepleri ve eğitim gereksinimleri doğrultusunda, öğrenenlerin açık kaynaklara yönlendirilmesini teşvik etmek ve bilimsel araştırma ile analiz yetkinliklerini geliştirmek amacıyla "JASP ile Temel İstatistiksel Testler" konulu mikro-kredili bir çevrimiçi eğitim tasarlanmıştır. Bu eğitim, katılımcıların istatistiksel yöntemleri uygulamaya yönelik beceriler kazanmalarını ve modern yazılımları etkin bir şekilde kullanmalarını hedeflemektedir.
- Mikro-kredi tabanlı eğitim tasarımı uygulama odaklı olmanın önemi vurgulandığından, bu doğrultuda bir yaklaşım benimsenmiş ve eğitim sürecinde uygulama odaklı bilgi ve beceriler kazandırılması öncelikli hedef olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, teorik bilgilerin yanı sıra katılımcıların pratik yaparak öğrenme deneyimlerini zenginleştirmelerine olanak tanıyan içerikler hazırlanmıştır.
- Görüşmelerde, eğitimin temel unsurlarının öğrenenlere özgüven kazandırmayı ve öğrenme materyallerinin çeşitliliğini sağlamayı hedeflemesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu doğrultuda hazırlanan eğitim programına çeşitli etkinlikler eklenmiş ve konuyu derinleştirmek amacıyla ilave materyaller hazırlanmıştır. Öğretim tasarımı, bu unsurları dikkate alarak öğrenme deneyimini zenginleştirecek şekilde yapılandırılmıştır.

Görüşmelerde, öğretim tasarımının uygulanmasında kalite güvencesinin önemine sıkça vurgu yapılması nedeniyle, eğitimin belirli standartları karşılamasını sağlamak amacıyla titiz bir hazırlık süreci yürütülmüştür. Bu süreçte, birçok uzman görüşüne başvurulmuş, ders materyalleri özenle seçilmiş ve Akademik Dürüstlük İlkeleri temel alınarak tasarım kriterleri oluşturulmuştur. Böylece, eğitimin hem içerik hem de uygulama açısından yüksek kaliteye ulaşması hedeflenmiştir.

Görüşmelerde, mikro-kredili eğitim tasarının esnek ve sürekli güncellenebilir bir yapıya sahip olması gerektiği özellikle vurgulanmıştır. Bu doğrultuda, hazırlanan eğitim programında, her bir modülün içerikleri dinamik bir yapıda tasarlanmış ve yeniliklere açık bir sistem benimsenmiştir. Modüller, alanla ilgili güncel gelişmeler, yeni araştırmalar ve katılımcı geribildirimleri doğrultusunda kolayca yeniden düzenlenebilir ve yenilenebilir şekilde yapılandırılmıştır. Böylece, eğitim içeriğinin her zaman en son bilgi ve uygulamalara uygun kalması sağlanmış, katılımcıların ihtiyaçlarına uyum sağlayan bir öğrenme deneyimi sunulması hedeflenmiştir.

Katılımcılar, eğitim süreçlerinde geribildirim toplama mekanizmalarının önemini vurgulamışlardır. Bu doğrultuda, hazırlanan eğitimin son bölümüne, öğrenenlerin deneyimlerini ve önerilerini aktarmalarına olanak tanıyacak bir geribildirim sistemi entegre edilmiştir. Bu sistem kapsamında, katılımcılardan eğitim sürecini değerlendirmeleri ve geliştirilmesi gereken alanlara ilişkin görüşlerini toplamak amacıyla detaylı bir ölçek ve yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmıştır. Geribildirim süreci, eğitimin sürekli iyileştirilmesi ve öğrenenlerin ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilmesi için kritik bir araç olarak tasarlanmıştır.

Mikro-Kredi ile yapılandırılmış ders tasarımının MOOC tasarımı ile farklılıkları:

Mikro-krediler genelde MOOC tabanlıdır ve MOOC'lar mikro-krediler için sıklıkla kullanılan bir platformdur. Bunun nedeni, MOOC'ların geniş bir erişim imkanı sunması, esnek öğrenme seçenekleri sağlaması ve dijital ortamda kolayca entegre edilebilir yapıya sahip olmasıdır. Fakat, bir birlerinden farklılaşan yönleri onları ayırmaktadır. Bu farklılıklar hem içerik tasarımı hem de uygulama süreçleri açısından yenilikçi bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Aşağıda, bu farklılıklar detaylı bir şekilde ele alınmıştır:

1. Hedef Kitle ve Katılımcı Profili

MOOC'lar genellikle dünya çapında geniş bir kitleye hitap etmek üzere tasarlanırken, mikro-kredi tabanlı dersler daha özel bir hedef kitleye yöneliktir. Bu çalışmada tasarlanan mikro-kredili derste, katılımcılar bir yükseköğretim kurumunda öğrenim gören lisansüstü bireyler gibi daha dar ve odaklı bir grup olarak belirlenmiştir. Bu durum, ders içeriğinin daha kişiselleştirilmiş olmasını ve belirli becerilere odaklanmasını sağlamıştır.

2. Ders İçeriğinin Modülerliğı

MOOC'lar genellikle geniş kapsamlı bir öğrenme deneyimi sunarken, mikro-kredi tabanlı dersler küçük öğrenme birimlerine odaklanır. Tez kapsamında geliştirilen ders, modüler bir yapıda tasarlanmış olup, her bir modül belirli bir beceri veya bilgi alanına odaklanmaktadır. Bu modüler yapı, katılımcıların ihtiyaç duydukları belirli becerileri kısa sürede edinmelerini sağlamayı hedeflemiştir.

3. Esneklik ve Uygulama Alanı

MOOC'ların geniş kapsamlı doğası, genellikle belirli bir bağlama özgü uygulamalara izin vermemektedir. Mikro-kredilerle yapılandırılan dersler ise Türk yükseköğretim bağlamında tasarlanmış ve uygulanmıştır. Bu bağlama özgü yaklaşım, dersin etkinliğini artırmış ve katılımcıların ihtiyaçlarına daha uygun bir yapı sunmuştur.

4. Kalite Güvencesi ve Standartlar

MOOC'larda kalite güvencesi genellikle standartlaştırılmış prosedürlere dayanırken, mikro-kredi dersinde kalite güvencesi süreçleri, yerel ihtiyaçlara ve paydaş geri bildirimlerine dayalı olarak dinamik bir şekilde tasarlanmıştır. Ders içeriğı ve uygulama yöntemleri hem nitel hem de nicel verilerle sürekli olarak değerlendirilmiştir.

5. Önceki Öğrenmelerin Tanınması

Tez çalışmasında, katılımcıların önceki öğrenme deneyimlerinin tanınması ve bu deneyimlerin ders içeriğine entegrasyonu önemsenmiştir. MOOC'lar ise genellikle katılımcıların önceki öğrenme deneyimlerine yönelik böyle bir entegrasyon sunmaz.

Özetle, tez kapsamında tasarlanan mikro-kredi tabanlı ders, MOOC'lara kıyasla daha kişiselleştirilmiş, modüler ve beceri odaklı bir yapıya sahiptir. Türk yükseköğretim bağlamında, bu tür bir yaklaşım, katılımcıların spesifik öğrenme ihtiyaçlarını karşılarken, dersin uygulanabilirliğini artırmıştır. Bu farklılıklar, mikro-kredi tabanlı derslerin MOOC'lardan ayrı bir öğrenme modeli olarak değerini ortaya koymaktadır.

3.4.2.2. Politika, yönetmelikler ve paydaşlar:

- Görüşmelerde, paydaşlarla iş birliğinin, tasarım sürecinin başarısında kritik bir rol oynadığı sıklıkla vurgulanmıştır. Bu doğrultuda, tasarım sürecinde ilgili

paydaşlarla kapsamlı görüşmeler gerçekleştirilmiş ve yapılan bu görüşmeler ve sonuçları, tez kapsamında detaylı bir şekilde raporlanarak sürecin şeffaflığı ve sistematik bir yaklaşımla yönetildiği ortaya konulmuştur.

- Katılımcılar, yasal düzenlemelerin eğitim tasarımını doğrudan etkilediğini ve bu düzenlemelere uygun hareket edilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda hazırlanan eğitim programında mevcut yasal sınırlılıklar dikkate alınarak ders tasarımı gerçekleştirilmiştir. Örneğin, eğitim karşılığında verilen mikro-kredinin geçerliliği, şimdilik sadece belirli bir öğretim elemanının dersinde kullanılabilir şekilde sınırlandırılmıştır. Mikro-kredinin genel geçerliği ise gelecekte yasal düzenlemeler ve politika değişikliklerine bağlı olarak çözümlenecek bir konu olarak bırakılmıştır.
- Öğretim tasarımı sürecinde, mevcut politika ve yönetmeliklere uyum sağlanmış ve buna göre izlenice hazırlanıp öğrenenlerle paylaşılmıştır.

3.4.2.3. Ölçme ve değerlendirme:

- Görüşmelere katılanlar, ölçme ve değerlendirmenin niteliği ile standardizasyonunun eğitimin etkili ve güvenilir olmasında önemli bir rol oynadığını belirtmişlerdir. Bu doğrultuda, hazırlanan eğitimde kullanılan tüm ölçme ve değerlendirme araçları, alanında uzman kişiler tarafından titizlikle tasarlanmıştır. Ayrıca, bu araçlar farklı uzmanların incelemesinden geçirilerek içeriğin doğruluğu, geçerliliği ve güvenilirliği açısından optimize edilmiştir. Bu süreç, öğrenenlere en nitelikli ve standartlara uygun değerlendirme materyallerinin sunulmasını sağlamış ve eğitimin kalitesini artırmayı amaçlamıştır.
- Katılımcılar, ölçme yöntem ve araçlarının, öğrenenlerin performansını doğru bir şekilde değerlendirebilmesi için titizlikle seçilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Bu kapsamda, mikro-kredi tabanlı eğitimin tasarımında kullanılan ölçme ve değerlendirme araçları öğrenme hedefleriyle uyumlu olacak şekilde geliştirilmiştir. Her bir araç, öğrenenlerin bilgi ve becerilerinin doğru bir şekilde ölçülmesini sağlamak için dikkatle tasarlanmış ve uygulanmıştır. Bu süreçte, öğrenen performanslarının objektif ve adil bir şekilde değerlendirilmesine büyük özen gösterilmiştir.

- Katılımcılar, dijital yeterlilik belgeleri ve sertifikaların, öğrenenlerin iş dünyasında rekabet avantajı elde etmelerine önemli bir katkı sağladığını belirtmişlerdir. Bu doğrultuda, eğitimi başarıyla tamamlayan katılımcılara birer e-sertifika düzenlenmiştir. Bu sertifika, katılımcıların elde ettikleri bilgi ve becerilerin bir kanıtı olarak saklanabilmekte ve iş dünyasında veya akademik platformlarda kullanılabilmektedir. Böylece, eğitim süreci yalnızca öğrenme kazanımlarıyla değil, aynı zamanda somut bir yeterlilik belgesi ile de desteklenmiştir.

3.4.2.4. Eğitimde dönüşüm ve uygulama alanları:

- Görüşmelere katılanlar, eğitimdeki önemli ihtiyaçların öğrenenlerin pratik deneyim kazanmalarına olanak sağlamak olduğunu dile getirmişlerdir. Hazırlanan eğitim bu bağlamda öğrenenlerin pratik deneyim kazanmalarını sağlamış ve teorik bilgilerin uygulamaya aktarılmasını desteklemiştir.
- Katılımcılar görüşmeler esnasında, günümüzde öğrenenlerin çağın gereksinimlerine uygun olarak yetişmeleri konusunda eksik kalındığına dikkat çekmiştir. Bu eleştiriler doğrultusunda hazırlanan eğitim, yenilikçi bir yaklaşım olan mikro-kredi tabanlı sistemi benimseyerek bu eksikliğe yanıt vermeyi amaçlamıştır. Eğitim, öğrenenlere esnek, bireyselleştirilebilir ve pratik odaklı bir öğrenme deneyimi sunarak, onların modern iş dünyası ve akademik beklentilere daha iyi uyum sağlamalarına katkıda bulunmayı hedeflemiştir.
- Mikro-kredilerin potansiyel uygulama alanları arasında istatistik, sıkça vurgulanan disiplinlerden biri olmuştur. Bu doğrultuda hazırlanan eğitim, istatistik alanında mikro-kredi uygulamalarına yönelik talepleri karşılamak üzere tasarlanmıştır. Eğitim, katılımcıların istatistiksel analiz becerilerini geliştirmelerini sağlarken, aynı zamanda mikro-kredi sisteminin bu alandaki uygulanabilirliğini desteklemiştir.

3.4.2.5. Riskler:

- Katılımcılar, öğretim tasarımı ve uygulanması sürecinde ortaya çıkabilecek risklerin önceden belirlenmesi ve bu risklere karşı uygun önlemlerin alınması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu doğrultuda, eğitmenler ve uzmanlar, potansiyel

sorunları öngörmek amacıyla çeşitli beyin fırtınaları gerçekleştirmiş ve kapsamlı bir değerlendirme yapmıştır. Örneğin, katılımcıların eğitimin verildiği dijital platformu etkili kullanamaması riskine karşı, eğitim programına bir “Oryantasyon Modülü” eklenmiştir. Bu modül, sistem kullanımıyla ilgili detaylı bilgilendirmeler ve rehberlik sağlayarak katılımcıların dijital araçları daha verimli kullanmalarını hedeflemiştir. Böylece, olası sorunların önüne geçilmiş ve eğitimin sorunsuz bir şekilde yürütülmesi sağlanmıştır.

Tüm bu tespitler sonrasında, “JASP ile Temel İstatistiksel Testler” konusunda mikro-kredili çevrimiçi bir eğitim için dersin izlencesi (EK-4), derste kullanılacak öğrenme materyalleri (okumalar, video, vb.) ve ölçme ve değerlendirme araçları derslerin öğrenme hedefleriyle ilişkilendirilerek üretilmiştir. JASP, istatistiksel analiz için ücretsiz olarak kullanılabilen açık kaynak kodlu bir yazılımdır. JASP yazılımının, diğer istatistik programlarına benzer bir kullanıma sahip olmasına rağmen, kullanıcı dostu arayüz sayesinde daha kolay öğrenilebilir ve uygulanabilir olduğu görülmüştür. Ayrıca, yazılımın gelecekte daha da yaygınlaşacağı öngörülerek, analizlerde bu programın kullanıldığı öncü bir eğitim tasarlanması hedeflenmiştir. Bu yaklaşım, hem katılımcıların istatistiksel analiz becerilerini geliştirmeyi hem de güncel teknolojilere uyum sağlamalarını desteklemeyi amaçlamaktadır. Geliştirilen ders öğrenme yönetim sistemine eklenmiş ve Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı yüksek lisans öğrenenlerinin kullanımına açılmıştır. Bu seçimin en temel sebebi, bu öğrenenlerin bir sonraki akademik dönemlerinde zorunlu bir istatistik dersi alacak olmaları ve bu derste, bu tez çalışması kapsamında hazırlanan eğitimi başarıyla tamamlayan katılımcıların aldıkları sertifikayı, dersin 1 AKTS’si olarak saydırabilmesi hedeflenmiştir. Bu çalışma kapsamında UZE560 dersinin öğretim üyesi, uygulanan mikro-kredili dersten sertifika almayı hak kazanan öğrencileri ilgili ünitelerin (t-testi, ANOVA ve korelasyon) ödevlerinden muaf tutmuştur. Ancak, diğer öğretim üyelerinin bu uygulamayı nasıl hayata geçirecekleri, ilgili yönetmeliklere ve ders planlamalarına bağlı olarak değişkenlik gösterebilir. Bu nedenle, sertifikaların derslerdeki kullanım biçimleri, kurumun önceki öğrenmenin tanınmasına yönelik uygulamaları ile öğretim elemanlarının pedagojik yaklaşımları ve dersin genel öğrenme hedefleri doğrultusunda farklılık gösterebilir.

Hazırlanan eğitimde, katılımcıların programa hızlı ve etkili bir şekilde uyum sağlamalarını desteklemek amacıyla, modüllerin akışı bir *Oryantasyon Modülü* ile başlamaktadır. Bu modül, eğitim platformunun kullanımına dair temel bilgileri sunmakta, katılımcıların modüller arası geçişlerde ihtiyaç duyabilecekleri rehberliği sağlamaktadır. Ayrıca, eğitim sürecinin yapısı, materyallerin kullanımı ve değerlendirme yöntemleri gibi konularda detaylı bilgilendirme yapılarak katılımcıların sürece hazırlıklı bir şekilde başlamaları hedeflenmiştir.

Bir sonraki modülde ise, katılımcıları derse ısındıran bir tanıtım videosu sunulmuş, dersin öğretim elemanları ve izlencesi paylaşılmıştır. Öğretim elemanlarının hazırladığı karşılama videosuna ek olarak, JASP'ın kendi resmi tanıtım videosu da bu modüle eklenmiştir. Açık ve uzaktan verilen bu eğitimde belli standartların yakalanabilmesi adına, Akademik Dürüstlük ilkeleri belirlenmiş ve başlangıç modülünde söz konusu ilkeler de paylaşılmıştır.

Eğitimde kullanılan ders videolarının konuları, detaylı bir şekilde ele alınmış ve her biri için ayrı ayrı senaryolar hazırlanmıştır (EK-5). Bu senaryolar, alan uzmanlarıyla defalarca gözden geçirilerek en doğru ve etkili anlatım biçimi oluşturulmuştur. Çekimlerde kullanılacak görseller ve sunular titizlikle hazırlanmış, bu materyallerle çeşitli denemeler yapılarak uygunluğundan emin olunmuştur. Nihai içerik, üniversiteye ait profesyonel bir stüdyoda, yüksek kalite standartlarına uygun şekilde çekilmiştir (EK-7). Bu süreç hem teorik içeriğin hem de görsel sunumun etkili ve bütünlüklü bir şekilde sunulmasını sağlamıştır.

Her bir teorik ders anlatım videosu için, katılımcıların öğrenme düzeylerini değerlendirmek amacıyla ölçücü kısa sınavlar hazırlanmış ve bu sınavlar için detaylı cevap anahtarları oluşturulmuştur (EK-6). Teorik anlatımların yanı sıra, anlatılan analizlerin uygulamalı olarak gösterildiği videolar da hazırlanmıştır (EK-8). Bu videolar, ekran kaydı formatında sunulmuş olup, adım adım analizlerin gerçekleştirilmesini ve ilgili çıktı tablolarının detaylı bir şekilde incelenmesini içeren öğretici içerikler olarak tasarlanmıştır. Her bir uygulama videosunun ardından, katılımcıların öğrenilen analizleri pekiştirmeleri için uygulama denemesi yapmalarını gerektiren etkinlik ödevleri verilmiştir (EK-9). Üç temel analiz türü (t-testleri, ANOVA ve korelasyon) için

hazırlanan üç modülün her birine, analizlerin gerçekleştirilmesi sürecini desteklemek amacıyla yazılı ders notları da eklenmiştir (EK-10). Bu notlar, teorik bilgileri özetlemekle birlikte, analizlerin adım adım nasıl yapılacağını açıklayan pratik yönergeler içermektedir. Katılımcılar, ders videoları ve uygulama ödevlerine ek olarak bu yazılı materyalleri rehber olarak kullanarak öğrenme süreçlerini daha etkili bir şekilde yönetebilme imkânı bulmuşlardır. Bu yapı hem teorik hem de uygulamalı öğrenmeyi destekleyerek katılımcıların bilgi ve becerilerini geliştirmelerini hedeflemiştir.

Tüm bu başlangıç ve ana ders modüllerinin sonuna ayrıca bir veri setleri modülü de oluşturularak eğitim boyunca yapılan etkinliklerde ve ödevlerde gerekli olacak tüm verilere kolay erişim imkanı sağlanmıştır. Eğitimin sonunda, katılımcıların edindikleri bilgi ve becerileri bütüncül bir şekilde uygulamalarını sağlamak amacıyla bir final projesi hazırlanmıştır. Bu proje kapsamında, katılımcılardan verilen bir veri seti üzerinde tüm analizleri (t-testleri, ANOVA ve korelasyon) kendi başlarına gerçekleştirmeleri istenmiştir. Proje, katılımcıların analiz süreçlerini anlama, doğru yöntemleri seçme, sonuçları yorumlama ve raporlama becerilerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Böylece, eğitim süreci teorik ve uygulamalı öğrenimden nihai bir performans değerlendirmesiyle tamamlanmıştır. Bunlara ek olarak, katılımcılara final sınavından önce doldurabilecekleri bir eğitim sonu anketi sunulmuş ve eğitimle ilgili görüşlerinin toplanması amaçlanmıştır. Bu anket uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanmış olup hem genel yetkinlik hem de genel memnuniyet durumlarına dair konuları içermiştir (EK-2).

Değerlendirme kriterleri, 100 üzerinden hesaplanacak başarı notuna göre yapılandırılmıştır. Buna göre, kısa sınavların (7 adet) başarı notuna katkısı %30, ödevlerin (3 adet) %30 ve final sınavının (1 adet) %40 olacak şekilde belirlenmiştir. Katılımcıların sertifika kazanabilmeleri için toplam başarı oranlarının en az %75 olması gerekirken, bu sertifikayı ders kapsamında saydırabilmeleri için toplamda %90 başarı elde etmeleri gerektiği izlencede açıkça belirtilmiştir. Ayrıca, final modülünün tamamlanmasının ardından, katılımcılara iyi dilek ve teşekkür mesajları sunan bir kapanış videosu eklenmiş ve böylece eğitim programının tüm akışı tamamlanmıştır.

Son olarak, eğitim tamamen hazırlandıktan ve sistemde yayınlandıktan sonra, katılımcılar için Zoom üzerinden bir tanışma ve bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Bu toplantı sayesinde katılımcılar, eğitmenlerle tanışma ve eğitimle ilgili akıllarına takılan soruları sorma fırsatı bulmuşlardır. Toplantı, daha fazla erişilebilirlik sağlamak amacıyla kayıt altına alınmış ve katılamayanlar ya da tekrar izlemek isteyenler için eğitimin başlangıç modülüne eklenmiştir. Bu uygulama, katılımcılara süreç hakkında daha fazla bilgi edinme ve eğitimin ilk adımlarında rehberlik sağlama amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu şekilde, mikro-kredi tabanlı dersin tasarımı birinci fazda elde edilen veriler ve çözümlemelerden çıkarılan bulgular doğrultusunda planlanmış ve hayata geçirilmiştir. Eğitim içeriği ve değerlendirme süreçleri, katılımcıların öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak ve beklentilerine yanıt vermek amacıyla dikkatle yapılandırılmıştır. Bu yaklaşım hem öğrenme deneyiminin etkinliğini artırmayı hem de katılımcıların bireysel hedeflerine ulaşmalarını desteklemeyi hedeflemiştir.

Bu süreçte yapılan öğretim tasarımının genel hatları şu şekilde özetlenebilir:

- 1) *Öğrenme hedefleri*, net bir şekilde belirlenmiştir.
- 2) *Öğretim tasarımı*, basitten karmaşığa ilerleyecek şekilde, konular hiyerarşik olarak sıralanmıştır.
- 3) *İçerik tasarımı*, ilgi çekici şekilde olabilmesi için çeşitli görseller ile zenginleştirilip, gerçek hayattan örneklerle açıklamalar yapılmıştır. İçeriğin öğrenme hedefleriyle uyumlu olmasına dikkat edilmiştir.
- 4) *Ölçme ve değerlendirme* sürecinde, her modülden sonra farklı türde kısa sınavlar ile biçimlendirici değerlendirmeler yapılmış, eğitimin sonunda ise uygulama odaklı bir final sınavı gerçekleştirilerek genel değerlendirme gerçekleştirilmiştir. Bu kombinasyon, katılımcıların öğrenme süreçlerini hem süreç içerisinde hem de genel olarak değerlendirme imkânı sağlamıştır. Ayrıca, bu yaklaşım ölçme ve değerlendirme sürecinin geçerliliğini ve güvenilirliğini artırmaya yönelik önemli bir adım olmuştur.
- 5) *Öğrenen desteği* olarak, öğrenenlere asenkron destek sunacak olan tartışma forumları oluşturulmuş ve eğitimin konularını pekiştirebilecek ek materyaller sunulmuş, okuma önerileri yapılmıştır.

- 6) *Esneklik ve erişilebilirlik* adına, eğitim ücretsiz olarak erişilebilen bir öğrenme yönetim sisteminde sunulmuştur. Eğitimde farklı öğrenen tiplerine hitap edebilmek amacıyla, derslerin bir kısmı teorik bir kısmı ise uygulamalı olarak tasarlanmıştır. Uygulama modüllerinde, açık kaynak kodlu JASP yazılımı kullanılarak katılımcıların istatistiksel analiz becerilerini geliştirmeleri hedeflenmiştir. Ayrıca, eğitim, katılımcılara kendi hızlarında öğrenme imkanı tanıyarak bireysel ihtiyaçlara uygun bir öğrenme deneyimi sunmaktadır.
- 7) *Akademiye ve sektöre uygunluk* anlamında ise seçilen eğitim konusu, istatistik alanında hem akademik hem de sektörel ihtiyaçlara uygun şekilde tasarlanmıştır. Bu doğrultuda, akademik açıdan istatistik konusunda uzman öğretim elemanlarının görüşlerine başvurulmuş, içeriklerin bilimsel doğruluğu ve kapsamı değerlendirilmiştir. Eğitimin içeriğinde hem akademik derinlik hem de uygulama odaklılık sağlayarak, katılımcıların hem akademik araştırmalarında hem de sektörel projelerinde istatistiksel analizleri etkin bir şekilde kullanabilmelerini hedeflemiştir.
- 8) *Kalite güvencesi* kapsamında, eğitimin uygulanmasının ardından öğrenenlerden geribildirimler toplanmış ve bu geribildirimler doğrultusunda gerekli değerlendirmeler ve iyileştirmeler yapılmıştır.
- 9) *Önceki öğrenmenin tanınması* hususu ise, bu araştırmanın sınırlılıklarından biri olarak görünmektedir. Eğitimi başarıyla tamamlayan katılımcılara dijital birer sertifika temin edilecek olsa da buradan kazanacakları krediyi derslerde veya başka ortamlarda saydırabilmek için ek protokol ve yönergelere ihtiyaç duyulmaktadır. Fakat yine de alınan kredi ve sertifikanın tanınmasının öğretim elemanları veya insan kaynakları sorumlularının inisiyatifinde mümkün olabileceği söylenebilir.

İkinci fazın veri toplama aşamasında, dersi alan katılımcıların dersin veriliş şekli, öğrenme materyallerinin içeriği, öğrenme çıktıları, ölçme ve değerlendirme, etkileşim vb. hakkındaki görüşleri hem bir anket hem de odak grup görüşmesi aracılığı ile elde edilmiştir. Her iki fazın sonunda çalışmaya katılan tüm aktörlerden elde edilen veriler bütüncül bir bakış açısıyla çözümlenerek yükseköğretim düzeyinde bir mikro-kredi uygulamasının yapılabilmesine yönelik teorik ve pratik bir bakış açısı sunulması

planlanmıştır. Çalışmanın sonuçları diğer kurumlara kendi kurumsal misyon ve profillerine ve de toplumsal ihtiyaçlara bağlı olarak, mikro-kredi uygulamalarını nasıl tasarlayabilecekleri yönünde bir kaynak oluşturabilir. Aynı zamanda sonuçlar mikro-kredi uygulamalarının geliştirilmesini desteklemek amacıyla ulusal düzeyde ilgili politikaların düzenlenmesine de katkı sağlayabilir.

3.5. Verilerin Analizi

Veri analizi iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada, ilgili paydaşlarla yapılan görüşmeler detaylı şekilde kodlanmış ve tematik başlıklar oluşturulmuştur. İkinci aşamada ise, mikro-kredili ders uygulanmış ve katılımcıların çevrimiçi olarak doldurduğu anketler betimsel istatistikler ile analiz edilmiş, eğitim sonunda öğrenenlerle yapılan odak grup görüşmelerinden elde edilen veriler ise tematik analize tabi tutulmuştur. Analiz sonucu elde edilen bulgular raporlanmıştır.

3.5.1. Birinci faza ait verilerin analizi

Araştırmanın birinci fazı bağlamında, “yükseköğretim kurulunda görev alan kişiler, üniversite idarecileri (bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, vb.), öğretim üyeleri ve öğrenenler” ile yürütülen eş-zamanlı yarı-yapılandırılmış görüşmeler toplamda 21 farklı kişi ile yapılmış ve ortalama 30 dakika sürmüştür. Tüm bu görüşmelerin detaylı deşifre işlemleri tamamlanmış ve tekrar tekrar okunup üzerinden geçilerek nitel analize hazırlanmıştır. Yapılan görüşmeler Tablo 3.1’de sıralanmıştır.

Tablo 3.1

Birinci Fazda Yapılan Görüşmeler

Kategori	Kişi	Tarih
Yükseköğretim kurulunda görev alan kişiler	Y1	31.05.2022
	Y2	23.06.2022
	Y3	30.06.2022
Üniversite idarecileri (bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, vb.)	İ1	06.06.2022
	İ2	15.06.2022
	İ3	30.06.2022
	İ4	04.07.2022

Tablo 3.1 (Devam)*Birinci Fazda Yapılan Görüşmeler*

Öğretim Üyeleri	H1	26.05.2022
	H2	01.06.2022
	H3	02.06.2022
	H4	03.06.2022
	H5	08.06.2022
	H6	09.06.2022
	H7	10.06.2022
Lisansüstü Öğrenenler	L1	25.05.2022
	L2	26.05.2022
	L3	27.05.2022
	L4	27.05.2022
	L5	28.05.2022
	L6	29.05.2022
	L7	29.05.2022

Analizde kullanılmak üzere MAXQDA programı edinilip, kullanımıyla ve açık kodlama tekniğiyle aşina olmak için online eğitimler alınmıştır. Açık kodlama, nitel veri analizinde kullanılan ve araştırmacıların topladıkları verileri anlamlandırmalarına yardımcı olan bir tekniktir. Açık kodlama sürecinde, araştırmacılar veri üzerinde çalışırken her bir bilgi parçasına anlamlı etiketler veya kodlar eklerler. Bu işlem, verileri ayrıntılı ve esnek bir şekilde incelemeyi gerektirir; yani, araştırmacılar önceden belirlenmiş kategorilere bağlı kalmadan veriyi analiz eder ve doğrudan veriden yeni kavramlar çıkarır. Strauss ve Corbin (1990), açık kodlamayı verileri dikkatlice inceleyerek olabildiğince detaylı kodlar oluşturma süreci olarak tanımlar. Bu süreç, nitel araştırmacıların veriyi keşfetmesine ve anlamasına olanak tanıyan önemli bir adımdır.

Görüşme deşifreleri, ses dosyalarıyla birlikte programa yüklenmiş ve ilk kodlama işlemleri gerçekleştirilmiştir. Tez danışmanından alınan geribildirimler doğrultusunda deşifrelere yeniden dönülerek daha ayrıntılı kodlamalar yapılmış, kod isimlerindeki gereksiz fazlalıklar temizlenmiş ve ifadeler daha anlaşılır hale getirilmiştir. Düzenlenen ve daha organize bir yapıya kavuşturulan kodlar üzerinden tematik alt başlıklar oluşturulmuş, bu başlıklar tez danışmanı ile birlikte gözden geçirilerek nihai ana temalara

ulaşılmıştır. Bu fazda verilerin ve bulguların geçerlik ve güvenilirliği adına Tablo 3.2 açıklanan işlemler gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3.2

Araştırmada Geçerlik ve Güvenirlik Uygulamaları

Kavram	Açıklama	Çalışmada Yapılanlar
İnandırıcılık	Araştırmanın katılımcıların gerçek deneyimlerini doğru bir şekilde yansıtmaya kapasitesine odaklanır.	Araştırmanın inandırıcılığını artırmak adına, görüşme deşifreleri dikkatlice incelenmiş ve elde edilen kodlar tekrar değerlendirilmiştir. Bu süreç, verilerin katılımcıların aktardıkları gerçek deneyimleri yansıttığından emin olunmasını sağlamıştır.
Tutarlılık ve Bağdaşlık	Araştırma sürecinin sistematik, açık ve tekrar edilebilir olmasını ifade eder. Sürecin değişen koşullara nasıl uyum sağladığını ve ne kadar iyi belgelenip raporlandığını değerlendirir.	Araştırmada tutarlılığı sağlamak amacıyla, kullanılan MAXQDA programı ve açık kodlama tekniği hakkında detaylı bilgi edinilmiş, süreç boyunca sistematik bir yaklaşım benimsenmiştir.
Doğrulanabilirlik	Araştırma bulgularının, araştırmacının önyargılarından bağımsız olarak tamamen veriye dayalı olmasını ifade eder.	Araştırmanın tarafsızlığını sağlamak ve kodlamaların veriye dayalı olmasını güvence altına almak amacıyla, kodlar ve temalar tez danışmanı ile birlikte gözden geçirilmiştir.
Aktarılabilirlik	Nitel araştırmada dış geçerlik yerine kullanılan bir kavramdır. Bulguların başka bağlamlara veya gruplara ne ölçüde aktarılabilirliğini ifade eder. Yoğun betimlemeler ve bağlam bilgisi aktarılabilirliği artırır.	Araştırmada bağlamin zengin bir şekilde aktarılması ve bulguların başka çalışmalarda değerlendirilebilir olması için tematik başlıklar dikkatle oluşturulmuş ve detaylı şekilde belgelenmiştir.

3.5.2. İkinci faza ait verilerin analizi

İkinci fazda, birinci fazın bulguları ve mevcut alanyazın doğrultusunda tasarımılanan mikro-kredi tabanlı eğitim katılımcıların kullanımına açılmıştır. Bu eğitimin son basamağında ise, katılımcıların eğitimi değerlendirebileceği bir anket sunulmuştur. Ankete verilen yanıtların örneklem büyüklüğü dikkate alındığında sadece betimsel istatistikler (yüzde, frekans dağılımları, merkezi eğilim ve yayılım ölçüleri) yardımıyla veriler analiz edilmiş ve görselleştirilmiştir.

Anketin son bölümünde yer alan, katılımcıların görüş ve önerilerine ilişkin açık uçlu sorular ise ayrı bir analiz sürecine tabi tutulmuştur. Bu sorulardan elde edilen yanıtlar, açık kodlama yöntemiyle analiz edilmiş ve bu kodlar üzerinden ana ve alt temalar

oluşturulmuştur. Bu tematik analiz, katılımcıların nitel geribildirimlerini anlamlandırmayı ve raporlamayı sağlamıştır. Tüm analizlerin görselleştirilmiş sonuçları, sonraki bölümde ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

Son olarak, eğitimi tamamlayan katılımcılarla bir odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmeleri, bir konuyu veya ürünü daha iyi anlamak için katılımcıların bir araya gelerek deneyimlerini ve düşüncelerini paylaştığı, moderatör tarafından yönlendirilen tartışmalardır. Bu yöntem, bireysel anketlerle elde edilemeyecek kadar zengin ve derinlemesine geribildirimlerin toplanmasına olanak tanır. Moderatör, katılımcıların fikirlerini özgürce paylaşmalarını teşvik eder ve grup içindeki etkileşimler, katılımcıların birbirlerinden ilham alarak daha fazla bilgi ve görüş paylaşmasını sağlar. Böylece, eğitimin etkisi, güçlü ve geliştirilmesi gereken yönleri daha kapsamlı bir şekilde ortaya çıkarılmıştır (Morgan, 1997; Krueger ve Casey, 2015).

10 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen odak grup görüşmesi sırasında, katılımcıların görüş ve deneyimleri güvenli ve çok sesli bir ortam sağlanarak toplanmıştır. Bu süreçte elde edilen nitel veriler, açık kodlama yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz, MAXQDA paket programı aracılığıyla gerçekleştirilmiş ve ses kaydının döküm dosyası belge sistemine eklenmiştir. Görüşmeler, titizlikle kodlanarak detaylı bir şekilde incelenmiş ve temaların oluşturulmasında odak grup görüşmesinde sorulan sorular rehberlik etmiştir.

Bulguların raporlanmasında, temalar ve kodlar MAXMap aracı kullanılarak görselleştirilmiş ve analiz süreci daha açıklayıcı hale getirilmiştir. Bu adımdan elde edilen bulguların ortaya konulmasının ardından, tez çalışmasındaki tüm bulgular bir bütün olarak yorumlanmış, tartışma ve sonuç kısmında kapsamlı bir şekilde sunulmuştur.

4. BULGULAR

Bu bölümde tez çalışması kapsamında toplanan verilerin çözümlemeleri, uygulama fazları ve araştırma soruları bağlamında yorumlanarak sunulmuştur.

4.1. Yükseköğretimde Mikro-Kredilendirme konusunda Paydaş Görüşleri ve Uygulanabilirlik Önerileri - Faz 1'in bulguları:

Araştırmanın birinci fazında, mikro-krediler ve öğretim tasarımları konusunda farklı bakış açıları ve derinlemesine bir anlayış elde etmek amacıyla çeşitli paydaşlarla kapsamlı görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler, akademisyenler, idareciler, politika yapıcılar ve öğrenenler gibi farklı gruplardan katılımcıları bir araya getirerek, mikro-kredi sistemlerinin eğitim sektöründeki uygulamalarını çeşitli perspektiflerden değerlendirmeyi amaçlamıştır. Katılımcıların yanıtları bütünsel olarak değerlendirilmiş olup, toplu bir analize tabi tutulmuştur. Araştırmanın birinci fazı sürecinde yapılan görüşmelerin analizi sonucunda elde edilen bulgular, ana ve alt temalar olarak şu şekilde özetlenebilir:

1. Mikro-krediler ve Öğretim Tasarımı:

- **Temel Unsurlar:** Mikro-kredilerin öğretim tasarımındaki temel bileşenleri ele alınır, öğrenme süreçlerinin temel unsurları belirlenir.
- **Tasarım, Uygulama ve Kalite Güvencesi:** Mikro-kredi sistemlerinin tasarlanması, uygulanması ve bu süreçlerde kalite güvencesinin nasıl sağlandığına dair detaylar incelenir.

2. Politika, Yönetmelikler ve Paydaşlar:

- **Yasal Düzenlemeler ve Sınırlılıklar:** Mikro-kredi uygulamalarını etkileyen yasal çerçeveler ve bu çerçevelerin getirdiği sınırlamalar tartışılır.
- **Paydaşlar ve Etkileşim:** Çeşitli paydaş gruplarının mikro-krediler konusunda nasıl etkileşime geçtiği ve bu sürecin dinamikleri ele alınır.

3. Ölçme ve Değerlendirme:

- **Nitelik ve Standardizasyon:** Mikro-kredilerin niteliklerinin nasıl standardize edildiği ve bu süreçlerin önemi vurgulanır.
- **Ölçme Yöntemleri ve Araçları:** Kullanılan ölçme yöntemleri ve araçlarına dair bilgiler verilir, bu yöntemlerin etkinliği değerlendirilir.
- **Sorunlar ve Kaygılar:** Ölçme ve değerlendirme süreçlerinde karşılaşılan temel sorunlar ve ortaya çıkan kaygılar açıklanır.
- **Dijital Yeterlilik Belgeleri ve Sertifikaları:** Dijital platformlarda kullanılan yeterlilik belgeleri ve sertifikaların rolü ve önemi tartışılır.

4. Eğitimde Dönüşüm ve Uygulama Alanları:

- **Dönüşüm İhtiyacı ve Gereksinimler:** Eğitim alanında yaşanan dönüşümün gereklilikleri ve bu dönüşümde mikro-kredilerin oynadığı rol üzerinde durulur.
- **Uygulama Alanları:** Mikro-kredilerin eğitim sektöründe uygulandığı alanlar ve bu uygulamaların getirdiği yenilikler anlatılır.

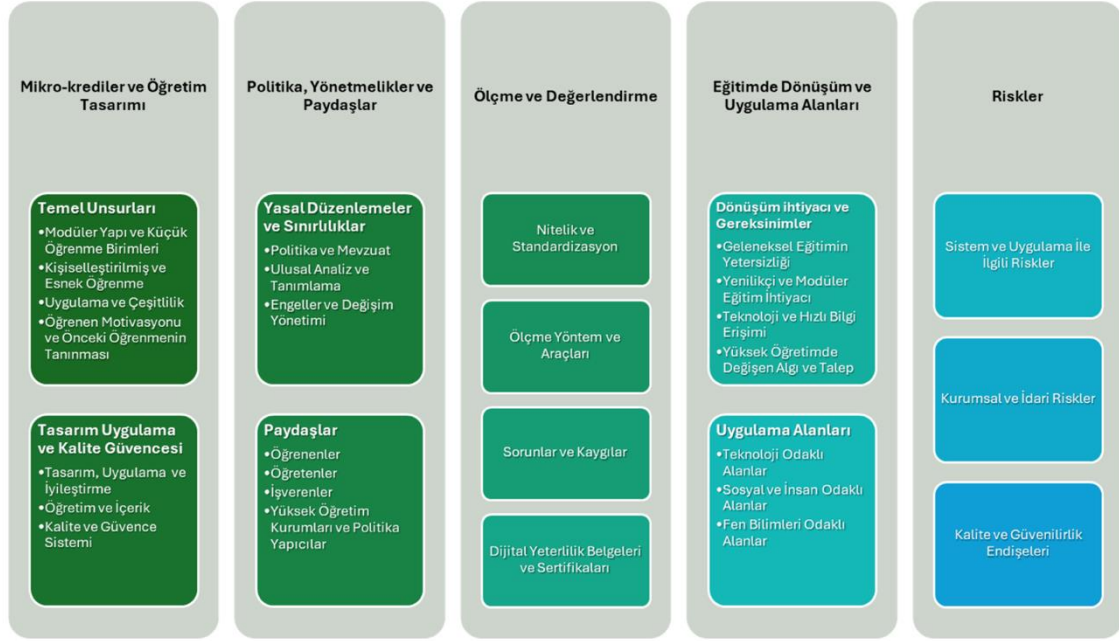
5. Riskler:

- **Sistem ve Uygulama ile İlgili Riskler:** Mikro-kredi sistemlerinin uygulamasında karşılaşılabilecek sistemsel riskler incelenir.
- **Kurumsal ve İdari Riskler:** Kurumsal ve idari yapılar içinde mikro-kredilerin uygulanmasının yaratabileceği riskler değerlendirilir.
- **Kalite ve Güvenilirlik Endişeleri:** Mikro-kredilerin kalite ve güvenilirlik düzeyleri hakkında endişeler ve bu konuda alınabilecek önlemler tartışılır.

Geliştirilen tema ve alt temalara ilişkin yapılar aşağıdaki Şekil 4.1’de sunulmuştur:

Şekil 4.1

Birinci Faza Ait Görüşme Verilerinden Elde Edilen Ana ve Alt Temalar

4.1.1. Mikro-krediler ve öğretim tasarımı

Mikro-krediler ve Öğretim Tasarımı temasında mikro-kredilere yönelik eğitim yaklaşımları ve tasarımı üzerine odaklanılmıştır. Bu temaya ilişkin görüşler, “Temel Unsurlar” ve “Tasarım, Uygulama ve Kalite Güvencesi” şeklinde iki alt tema özelinde sınıflandırılmıştır. “Temel unsurlar”, mikro-kredilerin modüler yapısı, kişiselleştirilmiş ve esnek öğrenme, uygulama ve çeşitlilik, öğrenen motivasyonu ve önceki öğrenmenin tanınması gibi konuları içermektedir. “Tasarım uygulama ve kalite güvencesi” ise, öğretim tasarımı, içerik ve kalite sistemlerine odaklanmaktadır.

4.1.1.1. Temel unsurlar

Temel Unsurlar alt temasının içerisinde ise listelenen dört kategori: “Modüler ve Küçük Öğrenme Birimleri”, “Kişiselleştirilmiş ve Esnek Öğrenme”, “Uygulama ve Çeşitlilik” ve “Öğrenen Motivasyonu ve Önceki Öğrenmenin Tanınması” olarak sıralanabilir.

4.1.1.1.1. Modüler ve küçük öğrenme birimleri

Katılımcılara mikro-kredili eğitim denildiğinde zihinlerinde neler canlandığı sorulduğunda, genellikle büyük bir çoğunluğu “Bütünün parçalara ayrılmasıdır”, “Isırık

boyutundadır”, “Daha odaklı bir öğrenme modelidir” ve “Dersin öğrenme çıktılarının sadece belli bir kısmını kapsar” şeklinde yanıtlar verilmiştir. Bu açıdan mikro-kredilerin modüler ve küçük öğrenme birimleri oluşunun hem öğrenen hem öğretene hem de idari pozisyonundaki bireyler için belirgin bir özellik olarak öne çıktığı görülmektedir.

Bir lisansüstü öğrenenin bu konudaki yanıtı şöyledir:

“Mikro-krediler daha çok şöyle görüyorum, hani büyük resmin parçaların büyük resmi parçalayıp, daha verimli bir şekilde eğitimi sürdürmek kişiye bunu aktarmak amacıyla daha özel, daha niş alt yeteneklerin sunulması olarak görüyorum” (L4 – lisansüstü öğrenen).

Katılımcılar aynı zamanda, “mikro” olanın yeterliliklerin kendisinin değil, konu alanının olduğunun altını çizmiş, mikro-kredilerin akademik derecesinin daha küçük, ancak becerisinin daha derin olduğundan bahsetmişlerdir:

“Acaba bu mikro yeterlilik mi? Kesinlikle değil. Mikro yeterlilik değil. Bu bir yeterlilik. Fakat kapsadığı yeterlilik bizim gördüğümüz o büyük yeterliliğin bir parçası sadece. Küçümsenecek, azımsanacak bir derece değil. Eğer o çok önemli bir yetkinlikse içinden çekip çıkarabileceğimiz bir projeyi alıp götürebilecek bir yetkinlik de olabilir. O yüzden yetkinliğe vurgu yapılmıyor. Dereceye vurgu yapıldığını düşünüyorum kendimce.” (İ1- Üniversitede İdareci)

Mikro-kredili derslerin öne çıkan bir diğer özelliği ise makro derecelere göre daha “kısa sürede” tamamlanabilmeleri ve belli konulara çok daha “odaklı” tasarlanıyor olmalarıdır.

4.1.1.1.2. Kişiselleştirilmiş ve esnek öğrenme

Mikro-kredi tabanlı eğitimin avantajlı olduğu belirtilen bir özelliği ise kişiselleştirilmiş eğitime imkan tanınmasıdır ve buna dair özellikler ortak olarak şöyle sıralanmıştır: “Kişiselleştirilmiş bir öğrenme modelidir”, “Kişisel ilgi alanına göre alınabilirler”, “Kendi hızında öğrenme imkanı sağlar” ve “Kişilerin bireysel ihtiyaçlarıyla ilgilidir”.

Mikro-kredilerin sunduğu bu avantajı örneklendirmek isteyen bir katılımcı şöyle söylemiştir:

“...yani öbür türlü dediğim gibi, hani yemeğin herkese aynı yemeğin aynı miktarda verilmesi gibi. Yani çok iştahı açık olanı da var. O gün karnı tok olana da var. Belki vejetaryen olanı da var, işte hasta olanı da var. Herkesin ilgi ve ihtiyaçları farklı...” (L3)

Tüm bunların yanı sıra, mikro-kredilerin öğrenenlere “esneklik ve özgürlük hissi vermesi” de yanıtlarda fazlasıyla dile getirilen bir husustur. Hatta bir katılımcı bu konuyla ilgili şu ifadeleri kullanılmıştır:

“Bir kere bunlar daha Flexible bence. Yetişkinler için biz hep ne diyoruz? Kendi öğrenmelerine sahip çıkan ve kendi öğrenme rotalarını çizebilen, kendi konularını seçebilen tam bu dediğimiz şey. Kendi çalışmalarını planlayabilecekleri için yetişkinler aslında burada daha böyle bir Flexible bir öğrenme planlaması sağlıyor kişiye. Kendi öğrenme planlamasını ya da tasarımını yaratmasını sağlıyor sanki.” (İ1)

4.1.1.1.3. Uygulama ve çeşitlilik

“Mikro yeterlikler uygulamaya dönüktür” ifadesini sıklıkla kullanan katılımcılar, mikro-kredilerin yetkinlik temelli olduğunu vurgular niteliktedir. Katılımcılar bu noktada, mikro-kredi tabanlı bu derslerde öğretilenlerin teoride kalmayıp gerçek bir yetkinlik olarak uygulandığını görmenin öneminden bahsetmişlerdir. Ayrıca katılımcıların bir kısmı bu yetkinliklerin detayına dikkat çekerek “Mezuniyet sonrası kullanılacak yetkinliklerle sınırlı değildir” ve “Sürekli güncellenirler” demişlerdir. Bir üniversite idarecisinin bu konudaki ifadesi de şöyle olmuştur: “Beceri ve yetkinlik odaklı olduğunu düşünüyorum mikro yeterliliklerin. Daha çok gelişen dünyaya yönelik beceri.” (İ3). Bu hususta, YÖK komisyonlarında görev alan bir diğer katılımcı, mikro-kredilerin “üniversite eğitimi tamamlayıcı eğitimler” olarak tanımlamanın önemini şu sözlerle altını çizmiştir:

“Özellikle teknolojik alanda çok ciddi bir değişim var. Bu değişime daha çok ayak uydurabilen alanlarda verilen bir eğitimi algılıyorum ben. Tamamlayıcı bir eğitim olarak düşünüyorum kafamda. Bizim geleneksel eğitimimizi aslında bazen rekabet halinde mi? Acaba geleneksel eğitim ortadan kalkıyor mu? Konvansiyonel eğitim gidiyor mu bunun yerine? Hayır, ben böyle bir şey olduğunu düşünmüyorum. Tam tersine bizim geleneksel eğitimimiz zaten devam edecek ama onun yenilenmesi gerekiyor. Ben mikro yeterliklerle sahip olacağımız eğitimin daha da zenginleşeceğini düşünüyorum. Onu tamamlayacağını düşünüyorum.” (Y3 – YÖK Komisyon üyesi)

Öte yandan katılımcıların mikro-kredilerin “yenilikçi bir yaklaşım” olduğu ve “yapıcı yıkım” oluşturacağına dair yorumları da bu eğitim modelinin potansiyelini gözler önüne sermektedir. Bir öğretim üyesinin bu konuda belirttiği, mikro-kredilerin yükseköğretimi “en çok zorlayacak olan” olması, bu modelin sadece mevcut eğitim sistemine alternatif

bir seçenek sunmakla kalmayıp, aynı zamanda mevcut eğitim paradigmasını dönüştürme gücüne sahip olduğunu vurgulamaktadır:

“Peki bu Yükseköğretim için ne demek oluyor? Bence kitlesel açık çevrimiçi dersler şey değildi... Disruptive Innovation diye böyle yıkıcı yenilik filan diye sunuldu ya. Kitlesel çevrimiçi dersler değildi ama mikro yeterliliklerdi Yükseköğretimi bence en çok zorlayacak olan.” (H1- Öğretim üyesi)

Katılımcının, yükseköğretim alanında mikro-kredilerin sunduğu bu "disruptive innovation" yani yıkıcı yeniliğin mevcut sistemlerin sınırlarını zorlayarak daha esnek, erişilebilir ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sağlama potansiyeline işaret etmektedir. Bu bağlamda, mikro-kredilerin eğitimde nasıl bir dönüşüm yaratacağı ve bu dönüşümün uzun vadeli etkilerinin ne olacağı, önemli bir tartışma konusudur.

4.1.1.1.4. Öğrenen motivasyonu ve önceki öğrenmenin tanınması

Katılımcılar mikro-krediler ile önceki öğrenmenin tanınması arasında önemli bir bağ olduğunu vurgulamış ve mikro-kredilerin yaygınlaşması “önceki öğrenmelerin tanınmasını sağlayacak” şeklinde öngörülerde bulunmuşlardır. Bu bağlamda, mikro-kredilerin sağladığı önemli bir avantaj, "önceki öğrenmelerin tanınması" ile bireylerin motive edilmesi olarak öne çıkmaktadır. Katılımcılar, mikro-kredilerin hem geçmiş öğrenme deneyimlerini değerlendirmeye alması hem de bu sürecin bireyleri daha fazla öğrenmeye teşvik etmesi sayesinde, öğrenenlerin motivasyonuna dolaylı bir destek sunabileceğini belirtmişlerdir. Bu özellik, öğrenenlerin mevcut bilgi ve becerilerini tanıyan ve onları yeni öğrenme fırsatlarına yönlendiren bir yapı olarak mikro-kredilerin, eğitim süreçlerini kişiselleştirmede ve öğrenme motivasyonunu artırmada etkili bir araç olabileceğini göstermektedir. Örneğin bir öğrenen bu konuda şöyle konuşmuştur:

“...dersi önceden almışsam, öğrenmişsem, kendini yeterli hissediyorsan ve yeni alacağım eğitimde de bu öncesinin önceki öğrendiğim bu öğrenmenin tanınarak mikro yeterlilik bağlamında bunu pas geçme es geçme hakkım varsa evet böyle bir şeyi tercih ederim. Çünkü az önce de dediğim gibi bu bana zaman maliyeti noktasında daha cazip geliyor. Yani böyle bir şeyi gerçekten isterim. (L1)”

Ayrıca birçok öğrenen bu sistemin Türkiye’de, özellikle kendi üniversiteleri öncülüğünde gerçekleşmesinin oldukça muhtemel olduğunu belirtmişlerdir. Bir katılımcı bu konuyla ilgili şu ifadeleri kullanmıştır:

“...dünyada belli başlı işte coursera dan udemy den tamamlamam gereken önceden belirlenmiş dersler olur. Onları tamamladığım zaman ve gerekli sertifikaya gerekli sonuç raporuna üniversite teslim ettiğim zaman o dersten muaf olma ve o dersi tamamlama gibi bir imkanın olması bence çok tatlı olur. Çok güzel oluyor hani gerçekten. Özellikle Anadolu üniversitesinde bu, Türkiye’de en iyi uygulanabilir bir yapıda olduğunu düşünüyorum.” (L4)

Bu konuda eğitimciler, öğrenenlerle benzer görüşleri paylaşarak, mikro-kredilerin sunduğu fırsatları destekleyici beyanlarda bulunmuşlardır. Çoğu katılımcının vurguladığı, "mikro-krediler ile bildiğimiz konulardan muaf olmak zaman kazandırır" ifadesi, eğitimciler tarafından da onaylanmıştır. Bu durum, mikro-kredilerin öğrenme süreçlerinde esneklik sağlayarak öğrenenlerin zaten hakim oldukları konuları tekrar etmek zorunda kalmadan ilerlemelerine olanak tanıdığını ve böylece daha verimli bir öğrenme deneyimi sunduğunu göstermektedir. Eğitimcilerin bu konudaki pozitif geribildirimleri, mikro-kredilerin eğitim sistemlerinde nasıl bir fark yaratabileceğine dair önemli bir işaret olarak kabul edilebilir. Bir öğretim üyesinin bu konudaki sözleri şu şekildedir: “Diyorum ki; ben niye saatlerimi ve günlerimi verdiğim, sertifikalandırılmış bir şekilde verilen bu dersleri tekrar alayım?” (H5). Fakat bazı katılımcılar, mikro-kredilerin potansiyelini kabul etmelerine rağmen, bu konuya endişeli bir yaklaşım sergilemişlerdir. Özellikle üniversitede görev yapan bir idarecinin yorumu, bu endişeleri özetler niteliktedir. İdareci şöyle demiştir:

“Orada benim önerim şu. Artık eğer öyle bir programda sayacaksanız derste bir şey, mutlaka çok iyi bu Recognition of Prior Learning’le ilgili, Önceki Öğrenmenin Tanınmasıyla ilgili iyi bir politika belgesi de hazırlamanız, süreçleri oluşturmanız, değerlendirme sistemi oluşturmanız, nerelerden hangi standartlarda dersler alınacak karar vermemiz ondan sonra bunları kabul etmemiz gerekiyor.” (İ4)

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) komisyonu üyesinin de bu konudaki benzer görüşlerini paylaşmıştır:

“Mesela bizim yıllardır konu yine konuşup yapamadığımız bir başka şey, geçmiş öğrenmelerin tanınması. O Recognition of Prior Learning dediğimiz şey. Bu mesela mikro kredilendirmeler buna da açık olmalı. Yönetmelikler, mevzuatlar buna da açık olmalı. Algılar da biraz buna açık olmalı. Ben diyelim ki, biliyorum AR kullanmayı. Senin bana öğretmene otuz saat dersine katılmaya ihtiyaç duymadan ben bunu işim gereği bir şekilde öğrendim ama

bana sadece sertifikasyonu lazım. Buna da açık olmalıyız. Benim dersimi takip etmeden de sadece sınavıma girip o sertifikayı alabilmeli, mikro-krediyi alabilmeli.” (Y1)

YÖK komisyon üyesinin bu yorumu, mikro-kredilerin öğrenme yönetimindeki rolüne dair mevcut sistemlerdeki esnekliği artırma ihtiyacına dikkat çekmektedir. Katılımcı, geçmişte edinilen bilgi ve becerilerin resmi olarak tanınmasının önemini vurgulayarak, mikro-kredilerin bu süreci desteklemesi gerektiğini belirtmiştir. Bu, özellikle iş hayatında kazanılan uygulamaya dönük deneyimlerin akademik olarak tanınabilmesi için hem mevzuatın hem de algıların daha açık ve esnek olması gerektiğini işaret etmektedir. Böyle bir yaklaşımın benimsenmesi, öğrenenlerin gereksiz tekrarlardan kaçınarak zaman ve kaynak tasarrufu yapmalarına olanak tanıyacak ve öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirecektir. Bu yorum, mikro-kredilerin eğitim sistemlerinde nasıl bir dönüşüm yaratabileceğine dair kritik bir perspektif sunmaktadır.

Başka bir öğretim üyesi ise, bu mevcut sistemin kendi bu yeniliklere adapte etmezse varlığını sürdürmekte sıkıntı çekeceğini şu ifadelerle belirtmiştir:

“Mevcut değerlendirme süreçlerinin mikro yeterlilikleri de tanıyacak şekilde ya da adapte edecek, uyarlayacak şekilde bir düzenleme yaparlarsa bu hızla gelen selin karşısında o selin ivmesiyle yollarına devam edebilirler. Arkalarına güçlü bir rüzgâr alırlar. Yok, direnç gösterirlerse varlıkları beş on yıl içerisinde tehlikeye girecek diyebiliriz.” (H4)

Aynı öğretim üyesi, mikro-kredilerin saydırılması ve önceki öğrenmenin tanınması sürecinin farklı yönlerinin de detaylı planlanması gereken çok basamaklı bir konu olduğundan söz ederken şunları dile getirmiştir:

“Mikro-yeterlilikler ya da önceki öğrenme tanınması süreçlerini bilecekseniz hocayla başlamıyor iş. Öğrenci daha admission (kayıt) sürecinde başlıyor. Sizin oradaki personelinizin eğitimi olması lazım.” (H4)

Mikro-kredilerin motivasyon kaynağı olarak görülmesinin bir diğer nedeni, öğrenenlere sunulan fırsat eşitliğidir. Bu bağlamda, öğrenenlerin farklı kurumlardan ders alabilme imkanı, eğitimdeki esnekliği ve erişilebilirliği artırarak daha geniş bir öğrenme ağına erişim sağlamaktadır. Bu avantajı vurgulayan bir YÖK komisyon üyesi görüşmelerde şunları belirtmiştir:

“Bir başka faydası belki fırsat eşitliği sağlıyor gerçekten. Ben mesela ODTÜ'den gidip bir ders alamam belki ama kendi olanaklarımla orayı kazanamamışım ama gidip ODTÜ'den ya

da hatta MIT'den bir tane ders alıp kendimi geliştirme şansı bulabiliyorum. Eskiden bunlar yoktu. Bu tabii hem mikro kredilendirmelerin hem de uzaktan eğitimin belki de global anlamda daha büyük şemsiyeden baktığımızda onun sağladığı da bir avantaj.” (Y1)

Kısaca, "Mikro-krediler ve Öğretim Tasarımı" başlığı altında iki ana alt tema incelenmiştir: "Temel Unsurlar" ve "Tasarım, Uygulama ve Kalite Güvencesi." Temel Unsurlar kapsamında, mikro-krediler; genellikle büyük bir konuyu daha küçük, yönetilebilir parçalara ayırarak sunan, oldukça küçük boyutlarda eğitim konularını içeren ve daha odaklı bir öğrenme modeli olarak değerlendirilir. Bu tanım sistemin, modüler ve küçük öğrenme birimlerini içerdiğine işaret etmektedir. Bu yaklaşım, öğrenme materyallerini daha sindirilebilir ve spesifik hale getirerek, öğrencilerin belirli konulara yoğunlaşmalarını ve bu konuları daha etkin bir şekilde özümsemelerini sağlar.

Ayrıca, kişiselleştirilmiş ve esnek öğrenme imkanı sunarak, öğrenenlere kendi ilgi alanlarına göre ders seçme ve öğrenme hızlarını kendilerinin belirleme özgürlüğü tanır. Uygulama ve çeşitlilik açısından, mikro-krediler beceri odaklıdır ve öğrenilen becerilerin pratikte kullanılmasını vurgular; bu beceriler sürekli olarak güncellenir ve geliştirilir, bu da özellikle teknolojik değişimlerin hızla gerçekleştiği alanlarda önemlidir.

Öğrenen motivasyonu ve önceki öğrenmenin tanınması, mikro-kredilerin önemli bir özelliğidir; bu süreç öğrenenleri motive eder ve önceki öğrenmelerin tanınmasını kolaylaştırarak fırsat eşitliği sunar. Ayrıca, mikro-krediler sayesinde öğrencilerin daha önce edindikleri bilgi ve beceriler resmi olarak tanınır ve değerlendirilir, bu da onların yeni öğrenme fırsatlarına daha hazır ve istekli bir şekilde yaklaşmalarını sağlar.

Tasarım, Uygulama ve Kalite Güvencesi bölümünde ise, mikro-kredilerin uygulanması ve yönetimi, özellikle önceki öğrenmelerin tanınması ve mikro-kredilendirmelerin nasıl entegre edileceği gibi konular dikkat gerektirir. Bu sürecin uygulanmasına yönelik bazı endişeler de bulunmaktadır; özellikle yasal düzenlemelerin ve mevcut eğitim politikalarının önceki öğrenmelerin tanınmasını nasıl desteklediği veya sınırladığı konusunda endişeler dikkate değerdir. Öğrencilerin geçmiş deneyimlerinin resmi tanınırlığının, eğitim kurumları ve akreditasyon organları tarafından kabul edilmesi için gerekli yasal altyapının yeterince geliştirilmemiş olması, bu sürecin tam potansiyeline ulaşmasını engelleyebilir. Bu durum, eğitim politikalarının yenilenmesi ve daha esnek, kapsayıcı yaklaşımların benimsenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

4.1.1.2. Tasarım uygulama ve kalite güvencesi

Mikro-kredilerin Öğretim Tasarımı teması altındaki, iki alt temadan bir diğeri olan “Tasarım, Uygulama ve Kalite Güvencesi” nin altında yer alan üç kategori: “Tasarım Uygulama ve İyileştirme”, “Öğretim ve İçerik”, “Kalite ve Güvence Sistemi” şeklinde sınıflandırılmıştır. Aşağıda bu alt temalara ilişkin katılımcı görüşleri incelenmiştir

4.1.1.2.1. Tasarım uygulama ve iyileştirme

Yapılan görüşmelerde, mikro-kredi tabanlı tasarlanacak eğitimlerle ilgili olarak dikkat çeken hususlar arasında, "kitlenin hazır bulunuşluğu" ve "uygulamaya dönük bilginin ön planda olması" öne çıkmıştır. Bu ifadeler, öğrenenlerin yeni öğrenme modellerine ne kadar açık ve hazır olduklarını, ayrıca eğitim içeriklerinin teoriden ziyade pratik bilgilere ne kadar odaklandığını vurgulamaktadır. Mikro-kredilerle sunulan eğitimlerin başarısı, öğrenen kitlesinin bu yeni yaklaşımlara adaptasyon kabiliyetine ve uygulamalı bilgilere olan ihtiyaçlarına bağlı olarak şekillenmektedir. Bu bağlamda, eğitim tasarımlarının öğrenenlerin gerçek dünya becerilerini geliştirme ihtiyaçlarına yanıt verecek şekilde düzenlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu konuda katılımcılardan biri bu düşüncelerini şöyle dile getirmiştir:

“Benim ilk aklıma gelen hedef kitlenin “hazır bulunuşluğu” ilk önce bence göz önünde bulundurulması gereken, sonra da yine oradaki işte yaş grubu demografik özellikler, bunlara göre planlamaların yapılması herhalde en önemli kriterlerin başında geliyor.” (L7)

Üniversitede idari pozisyonu olan bir eğitimcinin, mikro-kredi tabanlı eğitimlerin uygulamaya dönük olması gerektiğine dair sözleri ise şöyledir: “Uygulamaya dönük becerilerin bence mikro kredilendirilmesi daha değerli. Sahaya teorik bilgilerden çok uygulamaya dönük bilgilerin ihtiyacı olacağı için o anlamda bence değerli.” (İ1). Ayrıca, katılımcılar tarafından söz konusu dersleri tasarlarken göz önünde bulundurulması gereken birkaç önemli husus belirtilmiştir: “MK (mikro-kredi) tasarımında mobil cihazlar da düşünülmeli”, “MK'ler sürekli güncellenebilmeli”, “Geribildirim toplanmalı”. Bir öğretim üyesinin mikro-kredilerin güncelliğinin önemine vurgu yaparken bu cümleyi kurmuştur: “...mikro yeterlik güncel olmadığı sürece bir anlamı yok.” (H1)

Bir öğrenen ise, kendi eğitim öğretim hayatındaki deneyimlere dayanarak, mobil tasarımın faydasını şu sözlerle aktarmıştır:

“Bazı platformlarda ben mesela otobüsteyken uygulamanın mobil uygulaması daha doğrusu herhangi mesela x öğrenme ortamındaki mobil uygulanmaya uygulamayı kullanıyorum. Otobüsten indim. Aradan bir gün geçti ve ben kaldığım yerden devam etmek istiyorum. Bu anlamda uygulama benim en son nerede kaldığımı nereden devam etmem gerektiğini aratmamalı.” (L2)

Geribildirim verilmesi konusunda ise bir öğrenen, geribildirim almanın mikro-kredi tabanlı eğitimlerin gerçek potansiyelini ortaya çıkaracağını şu sözlerle savunmuştur:

“Gerçekten burada aldığım bilgiyi bana katkı sağladı mı? Yani geribildirimler önemli diye düşünüyorum. Dolayısıyla hani söz konusu dersleri alanlar, programın öğrenilenleri, katılımcıları, hedef kitle söz konusu bilgiyi sahada kendi ihtiyacını gidermek için kullanabilir. Yeterli geldi mi gelmedi mi? Bununla ilgili bir görüş bildirebilirler diye düşünüyorum. (L3).

Geribildirim, öğrenme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır ve mikro-kredi sistemlerinde bu çok daha kritik bir öneme sahip. Etkili bir geribildirim mekanizması, öğrenenlere nerede olduklarını, neyi iyi yaptıklarını ve hangi alanlarda gelişmeye ihtiyaç duyduklarını gösterir. Bu, öğrenme sürecini kişiselleştirir ve her öğrenenin kendi hızında ve tarzında ilerlemesine olanak tanır.

Katılımcıların mikro-kredilendirilecek eğitimlere ilişkin uyarı niteliğinde eklediği bazı hususlar: “MK'lerin ilk hedefi saydırılmak değil yetkinlik vermek olmalı”, “MK'ler kitlesel açık çevrimiçi derslere indirgenemez” ve “MK'ler Yükseköğretimde verdiğimizizin tekrarı olmamalı” şeklindedir. Mikro-kredi tabanlı eğitimlerin öncelikli hedefinin bir yerde saydırılmak değil de yetkinlik kazandırılması olduğunu tartışan bir idarecinin ifadeleri şöyledir:

“...çünkü bunlarda ilk çıkış noktaları MOOC’larla, açık öğrenme kaynakları ve kitlesel kaynaklarla beraber çıkan, türeyen bir kavram olduğu için ilk derdi önceki öğrenmenin tanınırlığı kapsamında kullanılması, bir portföy yaratılması gibi değil. Aslında sanki kişi oradaki bilgiyi alacak, cebine atacak, o öbürünü de alacak, cebine atacak gibi birazda. Sonra bunları günü gelecek bir yerde CV'sine yazacak olarak düşündüğüm bir kavramdı.” (İ1)

Yine bu hususta mikro-kredilerin kitlesel açık çevrimiçi derslere indirgenmemesi gerektiğini savunan bir başka öğretim üyesinin sözleri de şunlardır:

“Mikro yeterlilikleri kitlesel açık çevrimiçi derslere indirgemenin çok doğru olduğunu düşünmüyorum ... Kız sanat okulları, akşam sanat okulları bunlar hep mikro yeterlilik. “Köy

enstitülerine bağlı mesela köy kursları açılmış. Oradaki öğretmenlere zorunluluk getirmişler. Akşamları eğer bir köy okulunda öğretmen varsa haftanın iki günü, iki akşam okulda kurs açmak zorunda. Yetişkinlere yönelik. Ne açıyorlar? Biçki dikiş açıyorlar. Motor vesaire açıyorlar. Bunların hepsi mikro yeterlilik kursları aslında” (H1)

Son olarak, mikro-kredili eğitimlerin yükseköğretim kurumlarında verilen şeylerin basit bir tekrarı olmaması noktasında uyarı yapan bir YÖK komisyon üyesinin ifadesi şöyledir: “Yükseköğretimde verdiğimiz şeyin basit tekrarı olmaması lazım. Biraz esnek, açık olması lazım yapılarının da.” (Y1). Görüldüğü gibi katılımcılar mikro-kredili eğitimlerin yalnızca öğrenme kaynakları ve kitlesel derslerin basit bir tekrarı olmaması gerektiğini, bunun yerine öğrenenlerin kişisel ve mesleki gelişimine katkıda bulunacak şekilde tasarlanması gerektiğini vurgulamışlardır. Eğitimlerin esnek ve açık yapılar oluşturarak, öğrencilerin farklı yetenek ve ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uyarlanması da önemi görüşmelerde ortaya çıkan diğer konudur. Katılımcıların yanıtları, mikro-kredili eğitimlerin yükseköğretimde bir dönüşüm aracı olarak nasıl işlev görebileceğine dair değerli yaklaşımlar sunmaktadır.

4.1.1.2.2. Öğretim ve içerik

Mikro-kredilendirilecek derslerin öğretim tasarımında, "derslerin parça parça sunulması" ve "daha etkileşimli içeriklerin sağlanması gerektiği" gibi görüşler öne çıkmıştır. Bir katılımcının mikro-kredili eğitimler tasarlanırken bütünün parçalanması konusunun ne kadar kritik olduğuna dair sözleri şöyledir:

“...buradaki en büyük dikkat edilmesi gereken noktalardan bir tanesi ders içeriklerinin mikro kredilendirme, mikro yeterlilik çerçevesinde birbiriyle sarmal bir yapı oluşturacak şekilde tasarlanması...” (L1)

Bir başka katılımcı ise öğretim tasarımlarında genel olarak etkileşimin eksikliğine değinerek şunları söylemiştir: “Böyle klasik MOOC’la ben yeterlilik kazandırılacağına inanmıyorum açıkçası. O yüzden daha etkileşimli içeriklerin sunulması gerektiğini düşünüyorum.” (H1). Kısaca görüşmelerde mikro-kredili ders tasarımında, ders içeriklerinin parçalanarak birbiriyle sarmal bir yapı oluşturacak şekilde düzenlenmesinin önemi ve etkileşimli içeriklerin sağlanmasının gerekliliği gibi konular öne çıkmıştır. Katılımcılar, öğrenme sürecinin etkinliğini artırmak için hem içeriklerin doğru

yapılandırılmasını hem de öğretim tasarımlarında etkileşimin artırılmasını vurgulamışlardır.

4.1.1.2.3. Kalite ve güvence sistemi

Mikro-kredi sisteminin yükseköğretimde uygulanması bağlamında, katılımcıların büyük bir çoğunluğu kalite ve güvence sistemlerinin önemine, mevcut eksikliklerine ve bu alandaki endişelerine sıkça değinmiştir. Bu konular, özellikle sistemin etkin şekilde işleyebilmesi ve öğrenim standartlarını koruyabilmek adına kritik öneme sahiptir. Bu durumu doğrulama niteliğinde katılımcılardan gelen ortak ifadeler: “AKTS sistemi yetersizdir”, “Akreditasyon sistemi kurulmalıdır”, “MK'lerin akredite olmuş olması değerlidir”, “Kalite eksikliği önemli bir engeldir”, “Kalite çerçevesinde MK'lerin YÖK'e entegrasyonu sağlanmalıdır”, “Kaliteden emin olmak için bir süreç işlemelidir” ve “MK'lerin olması, kalite göstergesi olarak kabul edilir” olarak sıralanabilir.

AKTS kredi sisteminin bile günümüzde yetersiz kalabildiğini ve dünya çapında ortak çalışmalar yapılması gerektiğini ifade eden bir öğretim üyesi, düşüncelerini şöyle paylaşmıştır:

“Mikro yeterliklerin bizim baktığımız üst çerçeve uluslararası bir de üst çerçeve var. Bologna sürecinden gelen ECTS dediğimiz AKTS dediğimiz krediler ki, bugün de hala yine tartışık ama mevzuat komisyonumuzla. Bu çerçeveye yönelik olarak gidiyoruz. Dolayısıyla aslında önce belki uluslararası alanda başlayacak bir standart çalışmasını sonrasında YÖK düzeyinde üniversitelerimiz düzeyine inmesi ya da hızlı bir şekilde uyumlaştırılması bizim de bir üniversite olarak böyle bir çerçeveye uyum sağlamamızı kolaylaştırır diye düşünüyorum.”
(H3)

Kısaca katılımcı öğretim üyesi, AKTS kredi sisteminin sınırlılığının altını çizerek, mikro yeterliliklerin uluslararası standartlarda işbirlikleriyle geliştirilmesi gerektiğini ve bu sürecin YÖK ve üniversiteler düzeyinde hızla uyumlaştırılmasının önemini vurgulamıştır. Katılımcılar, mikro-kredilendirilecek eğitimlerin kalite boyutunun önemini ve kalite güvencesinin sağlanmasının gerekliliğini aşağıdaki alıntılanan sözlerle savunmuşlardır:

“Aldığın, verdiğin bu eğitimlerin akredite olmuş olması değerli. Öğrenci için ilk etapta bunlar çok önemli değilmiş gibi görecektir ama iki gün sonra diplomasını aldığı ya da derecenin onun

tanınım bir şey olmasını isteyecek, çünkü iki gün sonra başka bir yerde kullanacak gibi birçok challenge da var.” (İ1)

“Ya iş yerlerinin bunu kabul ediyor olması çok önemli. Onlar kabul ettiği sürece o şeffaflığı dediğiniz gibi o kaliteyi o standart sağlamak o güveni vermek evet. Yani bu gerçekten güvenilir bu dersi alan bir insana biz bu noktada güvenebiliriz. Bu soruya cevap verebilmek büyük ihtimalle herkesin hayatında çok önemli bir yer almasını sağlayacaktır.” (L5)

Her iki katılımcı da mikro-kredi tabanlı eğitimlerin akreditasyonunun ve iş yerlerindeki kabulünün öğrenenlerin kariyerlerinde kritik öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır. Bu faktörler, eğitimlerin şeffaflığı ve standartlarını artırarak kişilerin ve kurumların söz konusu eğitimlere güvenini artıracaktır.

Bazı katılımcılar ise mikro-kredilerin akreditasyonuna endişeyle bakmış ve yapılmasının kolay olmayacağına değinmişlerdir: “Evet, hocam şimdi tabii bu tip akreditasyonlarının yani bunların hangi şartlar altında belirlenip tanınacağını oluşturulması, yani zor belki de işin en zor tarafı.” (L1) Ayrıca bir idareci, mikro-kredilere olan olumlu bakışının kalite güvencesine bağlı olduğunu şöyle belirtmiştir:

“Ben olumlu bakıyorum ama benim buna olumlu bakabilmem için kendi elimdeki bu müfredat sistemini güvence altına, kalitesini güvence altına alan yönergeleri mikro sistemdeki kredilerin sayılmasına yönelik dönüşmesi gerekir. Bu tek başına bir yöneticinin kişisel olarak yapabileceği bir şey değil. Bu topyekûn eğitim sistemimize yönelik bir güncelleme gerektiren bir şey.” (İ2)

Son olarak YÖK komisyonlarında görev alan bir eğitimci, mikro-kredili eğitimi destekleyen ortam hazırlamanın da aslında kendi başına bir kalite göstergesi olabileceğine dikkat çekmiştir:

“Farklı bölümlerden alsınlar, farklı üniversitelerden alsınlar... Dolayısıyla o esnek müfredatların oluşturulması ve kaliteye yönelik fırsatlar sunması açısından da yükseköğretim kurumları için faydaların olduğunu düşünüyorum.” (Y2)

Özetle, Tasarım, Uygulama ve İyileştirme bölümüyle ilgili olarak mikro-kredi tabanlı eğitimlerin öğretim tasarımıyla ilgili bazı önemli hususlar vurgulanmıştır. İlk olarak, hedef kitlenin hazır bulunuşluğunun göz önünde bulundurulması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, uygulamaya dönük bilginin öne çıkması ve öğrenenlere beceri kazandırılması gerektiği vurgulanmıştır. Mobil cihazların tasarımda düşünülmesi, mikro-kredilerin

sürekli güncellenebilir olması ve geribildirim toplanması da önemli unsurlar olarak ortaya çıkmıştır.

Öğretim ve İçerik ile ilgili olarak ise, mikro-kredi tabanlı derslerin tasarımında derslerin parça parça sunulması ve daha etkileşimli içeriklerin sunulması gerektiği vurgulanmıştır. Ders içeriklerinin birbiriyle sarmal bir yapı oluşturacak şekilde tasarlanması, öğretimdeki etkileşimin önemli olduğu ifade edilmiştir.

Kalite ve Güvence Sistemine gelindiğinde, katılımcılar mikro-kredi sisteminin yükseköğretimde uygulanmasının kalite ve güvence sistemlerine ihtiyaç duyduğunu vurgulamıştır. AKTS sisteminin yetersiz kaldığına ve mikro-kredilerin akredite edilmesinin değerli olduğuna dikkat çekilmiştir. Kalite eksikliğinin önemli bir engel olduğu belirtilirken, akreditasyon sürecinin zor olabileceği de ifade edilmiştir. Ayrıca, mikro-kredilerin kalitesini güvence altına almanın, müfredat sistemini güncelleme gerektiren bir süreç olduğu belirtilmiştir. Mikro-kredilere olan destek, aynı zamanda kalite göstergesi olarak kabul edilebileceği ifade edilmiştir.

4.1.2. Politika, yönetmelikler ve paydaşlar

Bu bölümde, mikro-kredilere ilişkin politika ve mevzuat, ulusal analiz ve tanımlama, engeller ve değişim yönetimi gibi konular ele alınmıştır. Ayrıca, öğrenenler, öğretenler, işverenler ve politika yapıcılar gibi farklı paydaşların etkileşimleri ve mikro-kredilerin yaygınlaştırılmasında karşılaşılan zorluklar da tartışılmıştır.

Bu başlıkta belirtilen temanın altında, mikro-kredilere yönelik çerçevelerin ele alındığı “Yasal Düzenlemeler ve Sınırlılıklar” ve farklı katılımcıların açısından duruma ilişkin değerlendirmelerin yapıldığı “Paydaşlar ve Etkileşim” şeklinde iki alt tema belirlenmiştir.

4.1.2.1. Yasal düzenlemeler ve sınırlılıklar

Bu alt temanın içerisinde ise şu üç kategori listelenmiştir: “Politika ve Mevzuat”, “Ulusal Analiz ve Tanımlama” ve “Engeller ve Değişim Yönetimi”.

4.1.2.1.1. Politika ve mevzuat

Mikro-kredilere ilişkin Politika ve Mevzuatlar başlığı altında sıklıkla telaffuz edilen kodlar “MK politikalarının oluşturulması gerektiği”, “MK standartlarının belirlenmesi,

gerektiği” ve “MK'lerin denetim mekanizmalarıyla kontrol edilmesi gerektiği” şeklindedir.

Mikro-kredilerin başarıyla hayata geçirilebilmesi için, belli standartlar belirlenmesi gerektiğini vurgulayan katılımcıların hem öğrenen hem öğreten hem de idari pozisyonlardaki kişiler olması dikkat çekmektedir. Hali hazırdaki yükseköğretim sistemimizde bunun eksikliğinin yaşandığının altını çizen ve mikro-kredilerin bu standart açığını kapatacağını uman örnekler aşağıda verilmiştir:

“Syllabus’u olmayan derslerimiz var mı? Var, açık konuşmak gerekirse. En temel standartlardan bahsediyorum. Ölçme değerlendirmesini plansız yapan hocalar var mı? Var. Şöyle yaparsanız size on puan diyen, tamamen bir plansız ölçme yapan hocalarımız var.... Dolayısıyla en azından bu anlamda hepimizi, herkese bir standart getireceğini de düşünüyorum, çünkü standartları olmadan bir mikro kredilendirme mümkün değil.” (Y1)

“... şöyle söyleyebilirim, hocam bu konuda malumunuz, Yükseköğretimde standart bir içerik bir sunum olmadığı için o biraz, işin açığı, üniversiteden üniversiteye veya hocadan hocaya değiştiği kanaatindeyim.” (L1)

“Standartlarının bence belirlenmesi lazım. Mikro-kredi nedir? En az kaç saat olur? En fazla kaç saat olurdan başlayarak en temel yeterliliklerden başlayarak. Ayrıca ders yeterlilikleri, kursların yeterliliklerinin belirlenmesi lazım. Syllabus’un olması lazım. Syllabus derken de onun içinin dolu olması lazım. Kaç saat olacak? Kimler bu dersleri verebilir? Bu derslerin temel yeterlikleri nelerdir? Nasıl ölçme değerlendirme yapılır?” (Y1)

Standart oluşturmaının önemine değinmekle beraber, birçok katılımcı bu standartların kontrolünün yürütülmesinin de kritik öneme sahip olduğunu söylemiştir. Fakat bu denetimin çok sıkı tutulmasının da destekten çok bir handikap yaratabileceğine dikkat çekilmiştir:

“Evet, herkes kafasına göre mikro-kredileri, mikro yeterlilikleri belirleyemez ama biraz daha esneklik istiyor insanlar. Yoksa tabii ki bir denetim süreci olmalı. Bizim üniversitelere bırakırsak... Denetim süreci olmalı. Denetimde çok sıkı da olursa o zaman da bürokrasi işlerden asli işlerimizi yapamıyoruz. Onun bir dengesini kurup işlere o şekilde devam etmek lazım. Ben inanıyorum, güveniyorum. Bu işlerin hatta 5-10 yıla kadar tamamen değişeceğini bu kredi yapısının.” (İ3)

Bunların yanı sıra, mikro-kredilerin işleyişini kolaylaştıracak politikaların gerekliliğini vurgulayan katılımcılar, bu sürecin düzenlenmesi ve standartlarının belirlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Özellikle bir katılımcı, “...bir etkinliği biz nasıl

kredilendirebiliriz? Nasıl sayabiliriz? Bu konuların da mutlaka bir yönergesi olması gerektiğini düşünüyorum” (H2) derken, diğer bir katılımcı ise “Önce politikaların oluşturulması gerekiyor, çünkü politika oluşturulmadan adım atamıyorsunuz” (Y2) diyerek politikaların mikro-kredilendirme süreçlerini şekillendirmedeki önemine dikkat çekmiştir.

Mevzuatın mikro-kredileri kullanmamıza engel olduğunu belirten katılımcılara ek, tam karşıt görüşü savunarak, aslında mevzuatın büyük bir engel teşkil etmediğini belirten bazı katılımcılar olmuştur. Bu ikinci grup, kurumların inisiyatifine bırakılan noktaların çok olduğunu ve bunları değerlendirebilmenin önemini vurgulamıştır. Örneğin, idari pozisyonda olan bir katılımcının sözleri şöyledir:

“Ders bazında hiçbir sorun yok. Şu an yapabilirsin. Herkes var zannediyor ama hiçbir sorun yok. Sen diyorsun ki: Arkadaş benim dersim 7.5 kredilik bir ders. Bu kredilerden 2.5 kredisini, şu kadar ders saatini en belirlediğim şu şu derslerden alarak tamamlamalısn.” (İ4)

Bu ifade, kurumsal inisiyatifin eğitim süreçlerinde nasıl kullanılabileceğini ve kredi sistemini esnek bir şekilde uygulama imkanını örneklendirmektedir.

4.1.2.1.2. Ulusal analiz ve tanımlama

Ulusal analiz ve tanımlama başlığı altında en çok değinilen kodlar, “MK'lerin hangi kazanımların yerine geçtiğine karar vermek önemli, “MK'ler için ulusal anlamda bir ihtiyaç analizi yapılmalı” ve “Ulusal politikasız hangi MK'leri geçerli sayacağımızı bilemeyiz” şeklinde gruplandırılabilir. İdari pozisyonu olan bir katılımcı, mikro-kredilerin sayılmasına olumlu bakmasına karşın, yükseköğretimde ve genel sistemlerde de yaşanan şeffaflık eksikliğinden yakınmıştır:

“Bu dersin ne kadarı sayılacaksa bir dönemde artık onu konuşmamız gerekiyor... Aynı şekilde benim verdiğim dört tane kursta mesela Bundle edip o öğrenme kazanımını kazandırdıysam o krediyi vermem gerekiyor o çocuğa ve buna da inanmamız gerekiyor. Fakat burada en önemli şey şeffaflık, çünkü bizim şu anda Türkiye genelinde şeffaflık zaten en büyük problemlerden biri. (İ1)

Yükseköğretim komisyonlarından birinde görev alan bir katılımcı, ulusal hedeflerin belirlenmesinin ne kadar kritik olduğundan bahsetmiş, ülkece kendimizi üç yıl, beş yıl,

on yıllık gibi planlarda kısa, orta, uzun vadede nerede görmek istediğimizin ve hedeflerimizin belirlenmiş olması gerektiğini söyleyip şunları eklemiştir:

“İhtiyaç analizi genel olarak ulusal anlamda yapılması lazım. Nerelerde bizim daha çok mikro-kredilere ihtiyacımız var? Bilgisayar alanında mı, teknoloji alanında mı? Yenilenebilir enerji konusunda mı? Bu alanların belki belirlenip bir ulusal aksiyon planının hazırlanması belki daha doğru olacaktır (Y1)

Aynı katılımcı, mevzuat kısmının zannedilenin aksine kolay olduğunu fakat asıl zorlu noktanın ulusal politikalar olduğunu belirtmiştir: “Mevzuat kısmı dediğim gibi çok kolay. Bugün çalışılsa yarına yetişir ama ulusal bir politikamız olması lazım.” (Y1). Bu nedenle, ulusal düzeyde ihtiyaç analizi yaparak stratejik alanlarda mikro-kredilere odaklanması ve buna yönelik ulusal politikaların geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

4.1.2.1.3. Engeller ve değişim yönetimi

Engeller ve Değişim Yönetimi başlığı altında öne çıkan ortak kodlar: “Bürokratik işlerden korkma”, “Operasyonel sıkıntılar ve yönetsel sorunlar”, “MK'lere karşı güven eksikliği”, “Yenilikleri kabullenme zorluğu”, “MK süreçlerini kolaylaştıracak platformlar ve yazılımların ihtiyacı”, “esneklik ihtiyacı” olarak gruplandırılabilir.

Özellikle YÖK bünyesinde görev alan ve üniversitelerde idari pozisyonları olan katılımcıların Türkiye’deki güvensizlikten sıklıkla bahsettiği görülmüştür. Örneğin, bu konuyla ilgili şöyle ifadeler kullanılmıştır: “Güvensiz bir ortam var. Türkiye’de de var bu maalesef. Bu güvensizliği ortadan kaldıracak yasal mevzuatların politika seviyesinin oluşması gerekiyor.” (Y2) “Öğrenci gerçekten o almış olduğu ders gerçekten o dersin içerisinde öğretilen yeterlilikle aynı yeterliliğe karşılık geldiğini enstitü de bilmiyor.” (İ1)

Öğretim üyesi bir diğer katılımcı, mikro-kredileri sisteminin kolay işleyebilmesi için detaylı altyapıların geliştirilmesi önerisinde bulunmuş, kurumların ortak kullanabileceği platformların geliştirilmesi fikrine değinmiştir: “Altyapısal olarak böyle bir ortak platform kurumların kullanabileceği bu süreçleri, kuruma kabulden mezuniyete kadar bireylerin takip edebileceği ya da görevlilerin takip edebileceği, işini kolaylaştırabilecek bir sistem yazılım geliştirilebilir.” (H4). Başka bir katılımcı da söz konusu kredi transferleri sürecindeki operasyonel sıkıntıları şu cümlelerle ifade etmiştir:

“Başka zorluklar, o kredi transferlerini sağlamak. Bir platformdan aldığımız AKTS değeri kaç? Orada bir standarda gidip onun formale entegrasyonu noktasında şey olabilir. O aktarımlarla ilgili ki yaşıyoruz. Normalde şeyde yaşadığımız sorunlar var. “Bu dersi Erasmus'ta almışsın bunu saymam bu bizim derslere uygun değil.” Orada yaşanan sorunların benzerleri burada da yaşanacaktır diye düşünüyorum. O yüzden o süreci öğrenci başlamadan o şartları bilmesi önemli... O kredi transferi süreçlerinde sıkıntı olabilir.” (Y2)

Operasyonel sıkıntılar ve yönetsel sorunlara ek olarak, esneklik ihtiyacına da vurgu yapan bir katılımcı, yükseköğretimin değişim konusunda yavaş kalabildiğinin ve özel sektörün bu durumu kendi avantajına çevirmekte hiç gecikmediğinin altını çizmiştir:

“Süreç hantal. Nasıl diyeyim? Çevik diye bir ifade var. Çevik yönetim. Eğitim kurumlarında o yok. Vizyoner olmakla ilgili her zaman sıkıntı olmayabilir ama çevik değil. O yüzden de şirketler kendileri el atıyorlar, çünkü bastırıyor parasını. Bir kere bütçe de çok büyük bir güç paraya ve kaynağa sahip oluyor olmak. Bastırıyor parasını, ihtiyacını söylüyor. Nereden insan tutuyor? Yine üniversite hocasının bir tanesinden, sektörden birini alıyor. Üniversiteden bir hocaya alıyor, içeriği üretiyor. Hop sana dersi sunuyor ve çok kısa zamanda yapıyor bunu.” (H1)

İdari pozisyonu olan bir katılımcı, işlerin bürokratik olarak zorlaştığından bahsedip, öğreten ve öğrenenlerin ne kadar istekli olduğundan bağımsız olarak üst kademlerdeki yöneticilerin asıl karar verici etkiye sahip olduğunu ve çoğu zaman işlerin bu noktada kilitlendiğini şöyle anlatmıştır: “Bu noktada hepimize tabii en aşağıdaki yönetimden, en yukarıdaki yönetime kadar bir silsile ailesi, çünkü bir yerde bir sorun çıkarsa tüm sistem kilitleniyor. İstedığımız kadar biz burada konuşalım. Yukarının yaklaşımı sıkıntılıysa bir yerde bir bahaneyle durduruluyor.” (İ3). Bu ifadeden, organizasyonlarda üst düzey yöneticilerin kararlarının, tüm işleyiş üzerinde belirleyici ve bazen engelleyici bir etkisi olduğu söylenebilir. Ayrıca, bürokratik süreçlerin genellikle yenilikçi veya hızlı değişikliklere karşı bir direnç oluşturduğunu ve bu durumun organizasyonun genel verimliliğine olumsuz etki yapabileceğini de anlamak mümkündür.

Mikro-kredilerin nispeten yeni bir uygulama olması sebebiyle, kabul edilmesi ve kullanılması konusunda teknik zorluklardan ziyade psikolojik zorlukların özellikle zihinsel değişim ve dönüşümün etkili olacağını söyleyen de katılımcılar olmuştur. Birçok farklı paydaşın aynı fikri vurgulaması, konunun önemini göstermesi açısından dikkate değerdir. Yeniliklerin kabul edilmesindeki zorluğa ve özellikle de zihinsel değişimin

önemine vurgu yapan farklı paydaşlardan bazı örnekler vermek gerekirse: “Ben asıl dönüşümün zihinsel olması gerektiğini düşünüyorum. Bu zihinsel dönüşüm gerçekleştiğinde bunun teknik kısmının çok rahatlıkla hayata geçirilebilir olduğunu düşünüyorum.” (İ2) “Siz eğer yasaları iyi biliyorsanız, bunların nasıl uygulanabileceğini biliyorsanız, çeşitli çözümler aslında sunuyor bizim yasalarımız da. Bunun için ama en önemli şu dönüşüm diyoruz ya. Mindset, yani zihin yapısının değişmesi lazım. Düşünme yapımızın değişmesi lazım.” (İ4). Katılımcılar, yeniliklerin kabul edilmesinde zihniyetin değişmesinin, yasaların ve teknik detayların uygulanması kadar kritik olduğunu ifade etmişlerdir. Bu, özellikle yenilikçi uygulamaların başarılı bir şekilde entegre edilmesinde, bireylerin ve kurumların zihniyetlerinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. İnovasyonların benimsenmesi süreci, bireysel ve kurumsal düzeyde ciddi zorluklar ve dirençlerle karşılaşabiliyor. Bu zorluklar şu şekilde ifade edilmiştir:

“Evet, yani her şeyin geçişi zordur yani çünkü bir yeniliği kabul ettirmek o kadar kolay olmuyor... Çünkü alıştıkları bir düzen var. Düzen bozulduğu zaman daha fazla çaba gerektiriyor. Yani bu o çabayı istemeyip, işte bunu nasıl uygulayacağız vs. diye sıkıntı çıkaranlar mutlaka olacaktır.” (L6)

“Aslında çok da hazır olduğumuzu düşünmüyorum. Bunu söylerken iki tabana oturabilirim. Birincisi, zihinsel olarak çok hazır değiliz maalesef. Biz uzaktan eğitimciler olarak alanları eğitim özellikle biraz ileriden takip ettiğimiz için her şeyi bilindiğini zannediyoruz. Ben diğer üniversitelere gidip çalıştıkça, başka hocalarla iş birliği yaptıkça bunu çok net görüyorum. Daha geçen hafta başka bir kurumda eğitim verdim hocalarımıza. Daha amaç yazmanın niye olduğunu, ne demek olduğunu, bir Syllabus ne demek? Ders izlencesi ne demek? Niye var olması gerekiyor? Bu konularda da en temel düzeyde bile eksiklerimiz var.” (Y1)

Mikro-kredilerin yaygınlaşması yolunda, paydaşlar arası işbirlikleri kurulmasının öneminin altını çizen bir katılımcı, mevcut sistemimizde kişilerin bürokratik işlerden korkma ve kaçınma güdüsü sebebiyle bu yeniliklerden uzak durma tehlikesi olduğundan söz etmiş ve çeşitli işbirliği protokolleriyle bunun azaltılabileceğini önermiştir:

“İş birlikleri, protokoller artarak devam etmeli. Bu tarz imkanlar hatta özendirilmeli. Şimdi herkes korkuyor. Başımıza bir sürü iş gelecek. Bir sürü bürokrasiyle uğraşacağız. Haklı olarak niye uğraşasın yani? Hem protokol imzalayacaksın. Hem burada izin almakla uğraşacaksın. Bu izinlerin esnetilmesi çok önemli. Protokollerin teşvik edilmesi lazım.” (İ3)

Mikro-kredilere ilişkin politika, yönetmelikler ve paydaşlarla ilgili konular ele alınmıştır. Bu bölümden çıkarabileceğiniz önemli noktalar şunlardır:

Politika ve Mevzuat- Mikro-kredilere ilişkin politika ve mevzuat oluşturmaının önemli olduğu vurgulanmıştır. Standartların ve denetim mekanizmalarının belirlenmesinin gerekliliği üzerinde durulmuş ve eksiklikler eleştirilmiştir. Politikaların ve yönergelerin oluşturulması, mikro-kredilerin gelişiminde kilit bir rol oynamaktadır.

Ulusal Analiz ve Tanımlama- Ulusal anlamda mikro-kredilere olan ihtiyacın ve kazanımların belirlenmesinin önemine vurgu yapılmıştır. Ülkenin kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerinin belirlenmesinin gerekliliği üzerinde durulmuştur. Ulusal politika eksikliği, mikro-kredilerin uygulanmasını zorlaştıran bir faktör olarak ele alınmıştır.

Engeller ve Değişim Yönetimi- Bürokratik zorluklar, operasyonel sıkıntılar ve güvensizlik, mikro-kredilerin uygulanmasını engelleyen faktörler olarak görölmüştür. Değişimi kabul etmekte zorluk yaşanabileceği ve bu değişimin zihinsel olarak gerçekleşmesinin önemli olduğu ifade edilmiştir. Yükseköğretimdeki değişim süreçlerinin yavaş olduğu ve özel sektörün bu durumu kendi lehine kullanabileceği dile getirilmiştir. İşbirliği protokolleri ve daha esnek izin süreçleri önerilmiştir.

4.1.2.2. Paydaşlar ve etkileşim

Paydaşlar ve Etkileşim alt teması altında, “Öğrenenler”, “Öğretenler”, “İşverenler”, “Yükseköğretim Kurumları ve Politika Yapıcılar” olacak şekilde dört kategori oluşmuştur.

4.1.2.2.1. Öğrenenler

Paydaşlar başlığı altında ilk olarak inceleyeceğimiz öğrenenler kategorisinde öne çıkan ortak noktalar şöyle sıralanabilir: “MK'lerin yaygınlaşması öğrenenleri heyecanlandırır.”, “MK'ler sadece bir kredi tamamlama amacıyla değil beceri kazanmak için de alınır.”, “Öğrenenler istedikleri dersten muaf olmak veya belirli krediyi tamamlamak ister.”, “Öğrenenler kendi eksik oldukları konularda MK almayı tercih eder.”, “Öğrenenlerin dijital yetkinlikleri yeterli olmayabilir.”

Mikro-kredilerin öğrenenler açısından en avantajlı yanı olarak, emek ve para tasarrufu sağlayacağı konusuna değinen bir öğrenen düşüncelerini bakın şöyle paylaşmıştır:

“Mesela bir doktor iletişimle ilgili belki sadece beden dili ve iletişim etkili iletişimle ilgili dersin bir kesitini alıp hastalarıyla iletişimde kendisini daha yetkin hissetmek istiyor olabilir. Yani iletişim fakültesi okumak zorunda değil, bütün dersleri almak zorunda değil. 2 üniversite ya da sertifika programında herhangi bir değerlendirme, koleksiyon, sertifika koleksiyonu yapmak zorunda değil. Sadece o kısmını alıp işte yetkin hale gelmek isteyebilir.” (L3)

Türkiye’de mikro-kredilerin uygulanabilirliğinin yüksek olduğuna değinen başka bir katılımcı ise, özellikle üniversitesinin bu konuda öncülük edebileceğini iddia etmiştir:

“Biliyorsunuz o dersi mesela verebilmek için dünyada belli başlı işte coursera dan udemy den edeceksen tamamlamam gereken önceden belirlenmiş dersler olur. Onları tamamladığım zaman ve gerekli sertifikaya gerekli Sonuç raporuna üniversite teslim ettiğim zaman o dersten muaf olma ve o dersi tamamlama gibi bir imkanın olması bence çok tatlı olur. Özellikle Anadolu üniversitesinde bu, Türkiye’de en iyi uygulanabilir bir yapıda olduğunu düşünüyorum. (L4)

Katılımcılar, mikro-kredilerin asıl potansiyelinin tam olarak ortaya çıkabilmesi için, bu sistemlerin mevcut eğitim ve iş piyasası yapılarına entegre edilmesinin önemini vurgulamışlardır. Özellikle, bir iş başvurusunda veya kariyer ilerlemesinde mikro-kredilerin tanınması ve değerlendirilmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir:

“Ben mesela işin hani istihdam edilebilirlik kısmından çok öğrenme kısmıyla yaşamboyu öğrenme kısmıyla ilgilenen biriyim. Dolayısıyla da hani benim bakış açım da ben o dersi almış olmak için de alırım... Ama genele baktığımızda hani insanlar için bir işe yarayıp yaramaması meselesi var ve dolayısıyla karşımızda en önemli sorun olarak biz bunu nasıl daha sistemin içine entegre ederiz önemli. Ama bunu mesela üniversitede ya da çalışacağınız iş yerinde tanıyorlar mı? Asıl mesele bu...” (L5)

Bu tanınma mekanizmasının uygulanması, öğrenen ve çalışanların bu kredileri kariyerlerinde ve akademik ilerlemelerinde kullanabilmelerini sağlayacak, böylece mikro-kredilerin etkinliği ve kabulü genişletecektir.

Diğer öğrenenlerse, mikro-kredilerin fırsat eşitliği yaratmasının olumlu etkisine şöyle değinmiştir: “Yani kalkıp herkes aynı şansa sahip değil. Çünkü böyle bir dersi herkes alamıyor, alamayan öğrenen, eksik gördüğü noktasını buradan yakalayabilir, bu anlamda güzel olur. Uygulanması faydalı olur diye düşünüyorum ben.” (L6)

İdari pozisyonu olan bazı katılımcılar ise, öğrenenlerin mikro-kredilerin taşıdığı kritik değerin farkına varamayıp, kredi toplayıp işine yarayacak şekilde kullanmaya odaklanacağını ve öğrenme odaklı bir zihniyetten uzak olduklarını düşündüğünü söylemiştir:

“Öğrenci maalesef “Benim işime ne yarayacak? Kredime sayılacak mı? Notumu yükseltecek mi?” Bunlara bakıyor. İtiraf etmek lazım. Ben açık öğretimde de bunu gördüm. Biz o kadar çok şey yaptık. Şu an aklıma gelmeyen o kadar çok proje yaptık ki öğrencilere. Öğrencinin bize sorduğu tek soru vardı. “Sınav sonuçları ne zaman açıklanacak? Ben dersten geçebiliyor muyum? Lütfen kolay soru sorun. Diplomamı ne zaman alabilirim?” Anlatabiliyor muyum? Öğrencinin bakış açısını da bu noktada öğrenmeye yönelik değil. Öğrenci öğrenmeye bakmıyor.” (İ3)

Hem öğrenen hem de öğretene olarak iki farklı rolü deneyimlemiş bir katılımcı, dijital çağa uyumlu sistemler olan mikro-kredilere büyük ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir. Özellikle yetişkinlerin zaman kısıtlamaları göz önüne alındığında, bu sistemlerin zaman ve mekan esnekliği sağlamanın önemine vurgu yapmıştır:

“Bazen artık eski bize yetmiyor. Geleneksel olan bize yetmiyor. Özellikle bugünün bu dijital ve hızlı dünyasında değil mi? Sanal gerçek gerçekliği ve gerçekliğin bir araya geldiği bir dönemde bize bunlar yetmiyor. Vakit ayıramıyoruz. Bazen uzaktan tamamlıyoruz derslerimizi, geceleri uykumuzdan vakit ayırıyoruz. Öğlenleri öğle yemeğimizden vakit ayırıyoruz ama yetişkinler bağlamında konuşuyorum. Ben yetişkin öğrenenler bağlamında konuşuyorum bu mikro yeterlilik Mikro Yeterliliğe göre.” (H5)

Diğer birçok öğrenen, mikro-kredilerin uygulanmasının motivasyon artırıcı etkisine dikkat çekmiş, alınan kredilerin tanınmasının vereceği mutluluk ve ihtiyaç duydukları alanlara göre odaklanmış eğitimlere ulaşma isteklerinin de buna etki ettiği aşağıdaki alıntılarda görülebilir:

“Bu öncelikle benim motivasyonumu arttırabilir. Çünkü kişinin herhangi bir şekilde emek verdiği ne olursa olsun bu ders bağlamında olur ya da iş hayatında farklı bir kazanım olabilir, takdir edilmesi anlamına geliyor. Aslında bence bir noktada ve takdir edilmekte kişinin motivasyonunu arttırdığı için daha sonrakilere öğrenme isteğini tetikleyecek. Bu anlamda da kişinin kendini sürekli geliştirmesi bağlamında değerlendirsek, bence çok şık.” (L2)

“Herkesin ilgi ve ihtiyaçları farklı yani ben sadece kendi ihtiyacına uygun olanı arı gibi böyle söz konusu çiçeğe gelip alıp gitmek istiyorum... Derslerle ya da mikro yeterliliklerin yer aldığı işte derslerin yer aldığı bir yapı ile sistemiyle.” (L3)

“Açıkçası onları tamamlayarak bir şeyleri tamamlamak insana ayrı bir motivasyon katıyor.

Yani şahsen bana ayrı bir motivasyon katıyor. Çünkü bir şeyi tamamlayarak bir şeyi bir yekpare olarak görmek insana bir haz veriyor. Bunu isterdim. Yani bir dersi tamamlamayı isterdim. Bir şeyleri tamamlayarak delta da mesela onu da çok çok hoşuma gitti.” (L4)

“Bence motivasyonunu da çok destekleyen bir şey. Hani insanlar biliyor ki, evet, bu dijital bir veri benim için kalıcı. Ben bunu istediğim yerde bir şekilde kullanabilirim, değerlendirebilirim. Yani bence bu öğrenenlerin istediğim yerde bir şekilde kullanabilirim, değerlendirebilirim. Yani bence bu öğrenenlerin motivasyonunu artıracak bir şey. Eğitim hayatımın en önemli şeylerden biri Motivasyon, motivasyon olmadığı zaman hiçbir şekilde ilerleme olmuyor. Bence mikro yeterlilik. Motivasyon açısından çok önemli.” (L7)

Bazı öğrenenler ise, bütünün parçalanması ve bu parçalara kolayca ulaşılma fikrini mantıklı bulduklarını, özellikle bir programın tamamına değil de özelleştirilmiş konulara odaklanmak için zaman ayırabilmeyi tercih edeceklerini böyle örneklendirmişlerdir:

“...bizim ünitelerimiz bile çok kabarcık ve 35 sayfa üniteler var. Ben yazdığım için bazı derslerde karşıma çıkıp 35 sayfada bir konu anlatıyor. Oh diyorsun yani ben bunu nasıl anlatacağım o öğrenen açısından düşün. Bunu nasıl öğrenecek?” (L6)

“Nasıl desem kurslara vakit ayıramayız ama mesela ben özelinde diyelim ki grafik tasarımda bir illüstratör programında bir çizim yapmak istiyorum. Hani küçük bir alan bu küçük bir alanı kendi yoğunluğun içinde. Bir vakit ayırabilirim ama koskoca bir grafik tasarım için bir vakit ayırmam söz konusu değil. Bu şekilde kısaca şöyle söyleyebilirim, yoğunluk. İçin küçük, yani küçük dersler, yani küçük eğitimler almak için bir fırsat olarak görüyorum. İstediğim bir zaman diliminde daha sonra değerlendirmek için fırsatlar çıkar karşıma diye düşünüyorum.” (L6)

Yaşamboyu öğrenme çerçevesinden bakıldığında mikro-kredilerin öğrenenlerin hayatında bir olmazsa olmaza dönüşeceğini ve yapılan meslekten bağımsız olarak kişilerin kendini ömür boyu geliştirmeye devam etmesi gerekeceğinden, bu sistemleri iyi değerlendirmemiz gerekeceğini ifade eden bir katılımcı şöyle açıklamıştır:

“Dolayısıyla bir kere öğrenenler için bu yaşamboyu öğrenmenin bir parçası mikro yeterlilikler. Biz kendimizi geliştirmek zorundayız. Meslekten bağımsız neredeyse bu. En basitinden. Çok basit olduğu için söylemiyorum. Çok çıraklıktan itibaren için mesela kuaförler bile seneye ombre çıkıyorsa seneye sombre çıkıyor. Bunu edinmek için bile bir yetkinlik belgesi alıyor olması aslında kendi işini geliştirdiği anlamına geliyor. Bir öğretmene yeni bir öğretim tekniğine yönelik bir beceri edinmesi yine aynı şey anlamına geliyor ve biz bunları genellikle mikro yeterlikler sağlayabileceğimize inanıyoruz.” (H1)

Mikro-kredilerin öğrenenler için bir diğer öne çıkan avantajı ise, mezun olduklarında ve iş dünyasına atıldıklarında onları daha farklı ve özel kılacak olması olarak görülmüştür: “Bir de mezununu daha kaliteli hale getirecek. İş bulan hale getirecek, istenen hale getirecek Yükseköğretim Kurumları içerisinde.” (İ1)

Aşağıda öğrenenlerle ilgili ana temalar ve görüşler özetlenmiştir:

- Öğrenenler, mikro-kredilerin yaygınlaşmasını olumlu karşılamaktadır. Bu krediler sadece kredi tamamlama amacı için değil, beceri kazanma amacıyla da kullanılmaktadır.
- Mikro-kredilerin en büyük avantajlarından biri, öğrenenlere zaman ve para tasarrufu sağlamasıdır. Öğrenenler sadece ilgi duydukları veya eksik hissettikleri konularda ders alabilirler.
- Katılımcılar, mikro-kredilerin özellikle açık ve uzaktan öğretim deneyimi gibi tecrübeli kurumlar tarafından uygulanabileceğini düşünmektedir.
- Mikro-krediler, mezun olduktan sonra iş dünyasında öne çıkmayı ve daha nitelikli hale gelmeyi destekleyebilir. Ama mikro-kredilerin başarılı olabilmesi için mevcut eğitim sistemine entegre edilmesi gerektiği belirtilmiştir. İş başvurularında tanınırlığı önemli bir faktördür.
- Mikro-krediler, fırsat eşitliği yaratma potansiyeline sahiptir. Herkes aynı şansa sahip olmadığı için, bu krediler eksik gördükleri noktalara odaklanma fırsatı sunar.
- Mikro-kredilerin uygulanması, motivasyonu artırabilir. Kazanılan kredilerin tanınması ve kişinin kendi gelişimini takdir edilmesi, öğrenme isteğini artırabilir.
- Öğrenme çağının sürekli hızlı değişen bir dijital dünyada, mikro-krediler gibi esnek sistemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Mikro-krediler, yaşamboyu öğrenme kavramının bir parçası olarak görülmekte ve bireylerin kendilerini sürekli geliştirmelerini teşvik etmektedir.

4.1.2.2.2. Öğretenler

Bir diğer paydaşı oluşturan öğretmenler kategorisinde öne çıkan kodlar şu şekilde olmuştur: “MK'lerin dersin bir kısmını oluşturmalarına bakış”, “Verilen MK kaliteliyse memnuniyetle dersimde sayarım”, “Mikro yeterlikleri kendi kendime uygulamaya

“çalışıyorum”, “MK'ler konusunda istekliyim”, “MK kapsamında dersimin bir kısmının alınmasına olumlu bakarım”.

Mikro-kredilerin uygulanmaya başlamasının, öğretmenlerin de kendini geliştirmesine ortam sağlayacağını paylaşan bir katılımcı şöyle söylemiştir: “...O yüzden bunları sağlarken belki bir anda temel olarak genel öğretmenlik becerilerini, dijital okur yazarlıklarını da geliştireceklerini düşünüyorum.” (Y1). Başka bir katılımcı bu fikre ek olarak, öğretmenlere hizmetiçi eğitim verilmesinin önemini altını çizmiştir:

“Öğretene bu teknolojileri öğretmeliyiz, hizmet içi eğitim vermeliyiz ki öğretmen teknolojiyi kurcalarken öğretme işini ikinci plana atmamalı. Biz de tam olarak bunu yapmalıyız. Öğrenenin öğrenme deneyimini çok iyi sağlamalıyız ama bu iyi sağladığımız şekiller altında da bunları diğer kurumlarla paylaşabilmeliyiz. Bunu yapabilmeliyiz.” (H5)

İdari pozisyonu olan bir katılımcı, mikro-kredilerin uygulamaya geçirilmesine dair destek alamayıp yakınıp, öğretmenler ve idarecilerin sorumluluk almaları gerektiğine vurgu yapıp, vaat edilen potansiyellerin gerçekleşmesi için uygulama kısmına önem vermek gerektiğini anlatmıştır:

“Sıkıntım burada benim, destek alamıyorum. Tamam mı? Lafa söze gelince herkes konuşmayı biliyor. Herkes büyük laflar ediyor. Uygulamada tahtadan ses geliyor da etraftan ses gelmiyor. Etrafta çok insan var da olayın özünü almamış... Siz araştırma yapabilirsiniz. Kitapları okudunuz. Okuduklarınızı güzel derleyip sunabilirsiniz ve büyük laflar da edersiniz, öneriler de yaparsınız ama bunları sen hayata geçirebiliyor musun?” (İ4)

Başka bir idareci, mikro-kredili sistemi kullanma konusunda oldukça hevesli olduğunu belirtmiş ancak bu kredilerin bürokratik işlemlerini yürütmek istemediğini ifade etmiştir. Bunun yerine, verdiği derslerin bir gereği olarak öğrenenlere ek dersler aldırarak, bu sistemin alışılmasına ve yaygınlaşmasına destek olmaya çalıştığını açıklamıştır.

“Ben şahsen çok daha bu konuda istekliyim. Bu konuda hatta olması gerektiği noktasındayım. Sadece bir müdür yardımcısının istekte olması da yetmeyebiliyor... Ben kendi derslerimde o bürokrasiyle uğraşmamak adına mikro-krediler veya mikro yeterlikleri kendi kendime mesela uygulamaya çalışıyorum. Mesela diyorum ki, Bilim Etiği dersi veriyorum. Mesela sizin ders vardı Akadema'da. X Hoca'yla konuştuk. Dedik ki, bunları izleyip sonundaki anketi doldurmayan benim dersimden geçemez. O yeterlilik türü olarak belki bu bile düşünülebilir. Bir kredi değil ama bir destek anlamında.” (İ3)

Bir ğretim yesi ise, uygun mikro-kredilerin seçilip verilebilmesi ve sonrasına doğru yerlerde tanınabilmesi adına, derslerin çıktılarına ve kazanımlarına hakim olunması gerektiğine değinmiştir: “Uluslararası kuruluşların farklı paylaşım platformları var. Artık uluslararası ilişkiler öğrenenlerinin besleyecek o kadar çok farklı kaynak var ki. Hocaların mutlaka bunların hangi kazanımların yerini geçtiği konusunu bölümlerin değerlendirilmesi gerekiyor.” (H2). Aynı katılımcı, tüm bunların sağlanabilmesi için öğretenlere çok iş düştüğünü, bölüm içerisindeki tüm üyelerin uyum ve işbirliği içinde olmasının değerine dikkat çekmiştir:

“Ne gerektiriyor? Örneğin, bölüm içerisinde de buna yönelik bir koordinasyon gerektiriyor. Bir şeffaflık gerektiriyor. Birbirimizin dersini, derste yapılarını, modüllerini bilmemiz lazım. Fakat ben şu hocadan öğrenciye şunu aldırabilirim, bu hocamın şu dersinden faydalanabilirim gibi bir iş birliğine gitmek gerekir gibi geliyor. Tabii bu bölüm için. Daha gözümüzü açıp farklı kaynakların neler olabileceğine bakmak lazım.” (H2)

Başka ğretim yeleriye, mikro-kredilerin işlerini kolaylaştırıcı yanlarına odaklanmış ve hedeflenen ğretim ıktıları gerçekten elde edildiği sürece bu sistemin uygulanmasına olumlu baktıklarının altını çizmişlerdir:

“Mesela benim dersimin bir parçasını oluşturmasına nasıl bakarım? Eğer bu garantiyi ben alıyorsam, hissediyorsam inanılmaz memnun olurum bir kere, çünkü iş yükümü azaltacak. Ben dersimin başka bir alanına daha çok istediğim vakti ayırabileceği. Biz bir sürü derste mesela şey yapıyoruz. Öğrencilere hep söylüyorum. Arkadaşlar, o kadar kısıtlı zamanımız var ki bu bilgiyi ben minimum veriyorum burada. Minimumunu veriyorum, üstünü sen tamamlayacaksın.” (H1)

“Benim dersimde de mikro-kredilendirme varsa bir kişi benim dersimi hiç almadan bir ileri düzeye atladıysa da bunda benim için hiçbir sorun yok, çünkü ben orada o dersi anlatırken ben de aslında mikro-kredilendirmeye hizmet ediyorum. O işi hiç bilmeyenlere o işi öğretiyorum. Başka bir yerde de onlar diğer derslere atlayacaklar. ğretenlerin de bunun farkında olmaları gerekiyor bence.” (H5)

Diğer taraftan YK kurullarında görev alan bir katılımcı ise tam tersi yönde bir beyan vermiş, öncelikle algısal olarak sonrasında ise mevzuat vb. konular açısından kurumların mikro-kredilere hazır olmadığını savunmuştur:

“... genel olarak ğretim yesi kapasitesi ve algısı anlamında baktığımda buna çok da hazır değiliz maalesef. Kurumlar da çok hazır değil. Bunu kabul edilmesi yurt dışında da çok ama bizden biraz daha düzey olarak daha ileride olduklarını biliyorum. Birkaç tane mikro-kredi

alıp mezuniyetini sayabiliyorsun artık pek çok üniversitede. Mesela bizim için bu şu an tartışılmaz bir konu. Birincisi, algısal anlamda, imaj anlamında bunun yönetilmesi gerektiğini düşünüyorum. İkincisi, mevzuat anlamında buna çok hazır değiliz maalesef.” (Y1)

Benzer şekilde olumsuz görüş sunan ve standardizasyon eksikliğine odaklanan başka bir idarecinin görüşü de şöyledir:

“Bence daha hazır değil. Zaten hiçbir şeye hazır değildi. Uzaktan eğitime de hazır değildi. Buna da hazır değil. Ben bugün mikro-krediler telaffuz ediliyor ama bunun için az önce söylediğim, Önceki Öğrenmenin Tanınmasına yönelik bir standardizasyon gerekiyor. Bizim şu anda ortak paylaşılan bir dili konuşuyor olmamız gerekiyor bütün yükseköğretim kurumlarında. Hala onu yapamıyoruz.” (İ1)

Bazı öğretim üyeleri de tereddütleri olduğunu, mikro-krediler hakkında olumlu düşünüyor olsalar da mevcut durumumuzda buna hazır olmadığımızdan endişe ettiklerini belirtmiştir: “Biraz böyle titiz ve üzerinde çalışılması gereken bir konu gibi geliyor. Kişisel olarak sorduğunda da hadi hocam yarın buna geçelim mi işte? Güz döneminde buna geçelim mi? Bir dakika, ben hazır değilim derim doğrusu.” (H2)

Son olarak, idari pozisyonu olan bir öğretim üyesinin, mikro-kredilere ilişkin tüm taleplerin hocalardan ve öğrenenlerden başlayarak üst makamlara doğru çıkarmasının daha anlamlı olacağına, üstten dayatılan kararların ise çeşitli sıkıntılara neden olabileceğini ifade etmiştir:

“Vizyoner olmak, gelişmeleri görmek, o doğrultuda üniversitedeki süreçleri yeniden gözden geçirmek ve bu yönde çalışma yapmak lazım. Fakat bunları böyle birkaç kişi değil bir ekip olarak olabildiğince bu başka da hocalardan öğrencilerden başlayarak ilerlemek lazım. Öğrencilerin bunu iyi anlaması ve gerçekten emek, zaman ve para harcayarak kazandığı bir yeterliliğin, kendi diplomasında da yer bulması için çaba harcaması... Yukarıdan aşağı rektör bunu belirlesin yapsın değil ya da dekan ya da bölüm başkanı. Öğrencilerin bu hareketi yukarı doğru çıkarması talepte bulunması çok daha anlamlı olacak diye düşünüyorum. Öbür türlü yukarıdan yaptığın zaman sorun oluyor.” (İ4)

Bu perspektif, karar alma süreçlerinin katılımcı ve tabandan yukarıya doğru işlemesinin, üniversite içinde daha etkili ve kabul gören değişiklikler yaratılmasına olanak tanıyacağını vurgulamaktadır.

Öğretenler (eğitimciler) kategorisi altında öne çıkan bazı ana temalar ve katılımcı görüşleri şu şekildedir:

Mikro-kredilerin Dersin Bir Kısımını Oluşturması- Öğretenler, mikro-kredilerin ders içeriğiyle nasıl entegre edilebileceğini değerlendirmişlerdir. Bazıları bu fikre olumlu bakmış ve eğer kaliteli mikro-krediler sunulursa, bu kredileri derslerine dahil etmeyi memnuniyetle düşündüklerini belirtmişlerdir.

Öğretenlerin Mesleki Gelişimine Katkısı- Mikro-kredilerin uygulanmaya başlanması, öğretmenlerin kendi yetkinliklerini geliştirmelerine olanak sağlayacağını belirten katılımcılar bulunmaktadır. Öğretenler, bu yeni sistemle birlikte öğretme becerilerini ve dijital okur yazarlıklarını artırabileceklerini düşünmektedirler.

Hizmetiçi Eğitim İhtiyacı- Bazı katılımcılar, öğretmenlere bu yeni teknolojileri öğretmenin ve uygulamanın önemini vurgulamışlar ve hizmetiçi eğitimlerin verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Öğretenlerarası İşbirliği- Katılımcılar, öğretmenler arasında iş birliği ve koordinasyonun artırılması gerektiğini dile getirmişlerdir. Ders içeriklerinin ve kazanımlarının belirlenmesi için şeffaflık ve iletişim önemlidir.

Hazırbulunuşluk ve Mevzuat İhtiyacı- Bazı katılımcılar, öğretmenlerin ve kurumların mikro-kredilere hazır olmadığını ve mevzuat eksikliği olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca, standardizasyon eksikliği, mevcut sistemin bu yeni sistemle uyum sağlamasını zorlaştırabileceği konusunda vurgu yapılmıştır.

Katılım ve Karar Alma Sürecinde Çeşitlilik- Katılımcılar, mikro-kredilerle ilgili tüm kararların sadece üst düzey yöneticiler tarafından alınmaması gerektiğini, öğretmenler ve öğrenenlerin de bu konuda etkili olmaları gerektiğini savunmuşlardır.

Bu görüşler, öğretmenlerin mikro-kredilere olan bakış açılarını ve bu yeni eğitim sisteminin uygulanmasının getireceği değişikliklere yönelik çeşitli endişeleri yansıtmaktadır. Mikro-kredilerin kabul edilmesi ve etkili bir şekilde uygulanması için hem öğretmenlerin hem de idari birimlerin işbirliği yapması ve mevzuatın gözden geçirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

4.1.2.2.3. İşverenler

Bir başka paydaşı oluşturan işverenler kategorisinde öne çıkan ortak kodlar şu şöyle adlandırılmıştır: “Diplomaya güvenmeyen işverenler için MK'ler avantajdır.”, “MK'ler

işverenlerin yetkinlikleri daha kolay değerlendirmesini sağlar.”, “MK'ler öz düzenlemeli öğrenmeyi geliştirir.”, “MK'ler çalışanların performansını artırır.”, “İşverenler için MK'ler hizmet içi eğitimi kolaylaştırır.”, “İşverenler portfolyosu zengin kişileri istihdam etmek ister.”, “İşverenler MK'lerin tüketicisi olduğu kadar üreticisi de olur.”, “Piyasanın MK'lere verdiği önem” ve “Üniversite-sanayi iş birliğinin önemi”.

Bir katılımcı, belgelendirilmiş yeterliliklerin işveren açısından çok kıymetli olduğunu belirtip, işe alma, görevlendirme ve organize etme aşamalarında işverenin tam ihtiyacı olan personeli daha rahat belirlemesini sağlayacağından bahsetmiş ve hatta bu tür sistemlerin ülkenin genelinde yaratacağı gelişimi Avrupa ülkelerinden bazı örneklerle açıklamıştır:

“Şimdi işverenler açısından baktığımızda işverenlerin ihtiyacı olan bireylerin profilleri genellikle o işi yapabilenler. Rozetlerle düşünecek olursak, askeriyeden örnek verelim. Sizin neyi yapabileceğinizi gösterir. Paraşüt bröveniz vardır. O sizin paraşütle atlayabileceğinizi, o yeterliliği sağladığınızı gösterir... Fransa olsun, Avustralya, Yeni Zelanda olsun... Diyor ki, benim bireylerim oto sanayisinde çalışan ustamdan tarımda şu alanda çalışan kişiye kadar belirli becerilere, yetkinliklere sahip. Bunu belgeleyebiliyor adam. Diyor ki, çiftçim süt üretiyor ama süt üretmesi için şu yeterlilikleri ben ülke ulusal yeterlilikler çerçevesinde tanımlamışım. Bizde de tanımlamalar aslında MYK bağlamında. O yeterlilikleri sağlıyor ve ben bunu belgelendiriyorum, çünkü benim çiftçimin şuradan almış olduğu mikro yeterliklerin bir sertifikasıdır. Dolayısıyla ülke puanı artıyor. Ülkenin uluslararası fonlardan aldığı yardımlar artıyor, çünkü belgelendiriyor.” (H4)

YÖK kurullarında görev alan farklı katılımcıların ise ortak bir bakış açısıyla mikro-kredilerin hizmetçi eğitime vereceği destek boyutuna odaklandığı görülmüştür. Bu sistemin işverenlere büyük kolaylık sağlayacağını ve işe alım yaparken de tercih sebebi olacağına vurgu yapmışlardır:

“İşverenler açısından ne olur? Sonuçta hizmet içi eğitimlerin planlanmasında, yürütülmesi de olabilir. Mesela eskiden şey vardı. Sen mezun olduğun için de artık ne tür sertifikaların var. Ne tür projeler yaptın?... işverenler açısından bu tür portfolyosu zengin kişileri istihdam etmek isterdim. (Y2)

“Yepyeni modeller çıkıyor, teoriler çıkıyor. Uygulama yöntemleri çıkıyor. Bunları da öğrenmenin bir yolu olarak insanların mesleki hayatlarında da kendilerini bu mikro yeterliliklerle, mikro-kredilerle yenilemesi işverenler açısından da bu çalışanların performanslarının artması noktasında ciddi bir şey olarak görüyorum ben bunu.” (Y3)

“Büyük bir havacılık sektöründeki büyük şirketlerden bir tanesinde yönetici, üst düzey. Onun söylediği, “Evet siz bize Anadolu Üniversitesi Havacılık yönetiminden ya da Pilotaj bölümünden mezunlar veriyorsunuz ama benim şirketime geldiğinde ben onları tekrar bir eğitime almak zorundayım, çünkü benim standartlarım var. Benim beklentilerimi de karşılamaları için onları mutlaka bir belli kurslardan geçirmek zorunda kalıyorum.” Bu kurma bir yük. Öğrenciye de büyük bir yük... Öğrenci bunları zamanında yaparsa eğer okurken o sektörde gereken becerileri bir yandan toplayıp heybesini atarsa mezuniyette ve iş bulma yeterlilikleri anlamında çok daha kolaylık sağlayacağını düşünüyorum.” (Y1)

Buna ek olarak, bir öğrenen ise işverenlerden fikir alarak geliştirilecek derslerin de faydalı olacağı fikrini ortaya koymuştur:

“Belli bir konuda bir yetkinlik arıyorlar. Dolayısıyla kazanılan becerilerin, yeterliliklerin bir şekilde gösterilebilmesi önemli ki bu gibi büyük şirketlerde de bildiğiniz üzere kendi işlerinde hizmet içi eğitim bağlamında hani çeşitli eğitimlerde vesaire de aldırıyorlar. Dolayısıyla az önce ifade ettiğim paydaş görüşlerinin de alınarak yani nasıl olsa sizin için uygun olur, ne şekilde yapılandırılması gerekir gibi görüşler alınarak bu değerlendirme noktasında da bunlardan yararlanılması gerektiği kanaatindeyim hocam.” (L1)

Bu yaklaşım, iş piyasasının ihtiyaçlarına uygun içeriklerin hazırlanmasını sağlayarak, öğrenenlerin kazandıkları yeterliliklerin doğrudan iş dünyasında geçerliliğini artırabilir. Aynı zamanda, işverenlerin bu sürece dahil edilmesi, eğitim programlarının pratik ve talebe yönelik bir şekilde şekillenmesine olanak tanıyabilir.

Sıklıkla ortaya atılan fikirlerden bir diğeri ise, mikro-kredilerin ve dijital rozetlerin yaygınlaşması sayesinde kişilerin eğitim geçmişleri ve yetkinlikleri hakkında çeşitli evraklarla uğraşmadan, hızlı ve pratik bir şekilde tüm bilgilerine erişim sağlanabileceğidir:

“Bir iş başvurusunda...Dijital rozetler ya da farklı bir ifade de olabilir ama günümüzden çok kullanalım. Bunları bir araya getirerek sunabilecek gittiği yerde kişiye, işte ne yaptınız, nasıl uygulamalar gerçekleştirdiğiniz gibi açıklamalar yapmak zorunda kalmadan belki de bir karekod sadece okutarak kişinin bütün bilgilerine erişilmesi neler yapmış, hangi aralıkta? Hangi uygulamalardan nasıl başarılı olmuş gibi soruların cevabını direkt alabilecekler.” (L2)

Mikro-kredilerin önemini ve gelecekteki yerini yükseköğretim fark edip uygulamaya dökene kadar, özel sektörün bu işe el attığından bahseden bir öğretim üyesi, mikro-kredileri tüketenden ziyade üreten de olmanın önemine dikkat çekmiştir:

“Çok dikkat çekici aslında. IBM, Microsoft, Mercedes... Bunlar eğitim kuruluşları değil ve çatır çatır mikro yeterlilik programları ya da mikro yeterlik dersleri sunuyorlar bu platformların içerisinde. Bunlar işveren. Niye yapıyor bunu? Temelde iki tane amacı var. Birincisi, yetenek avlıyor. O derslerin içerisinde, o programların içerisinde böyle iyi performans gösterenler içerisinden muhakkak ki yetenek avlıyor. Onun da ötesinde mevcut çalışan profiline zaten bu dersleri aldırarak kendi çalışan profilinin de yetkinliklerini arttırmasını ve güncelle ayak uydurmasını sağlıyor. Dolayısıyla işverenler bu işin artık sadece tüketici kısmında değil, üretici kısmında.” (H1)

Bu duruma farklı bir açıdan bakan başka bir öğretim üyesi ise, uluslararası şirketlerin mikro-krediler ile kazanılan yeterliliklere verdiği önem sebebiyle diplomalara olan talebin azalacağını ve bu yeni yaklaşımın geleneksel eğitime büyük etki edeceğini öngörmüştür:

“Ben geleceğin vazgeçilmez bir parçası olacağını düşünüyorum bu mikro yeterliliklerin. Geleneksel diploma alma anlayışını da etkileyeceğini zannediyorum açıkçası. Bugün biz çok büyük şirketleri görüyoruz. Çok büyük şirketler, uluslararası şirketler artık diplomaya bakmıyor ki. Benim işimi yapar mısın? Yapmaz mısın? Ona bakıyor. Buna bakarken de bizim düşündüğümüz anlamda geleneksel diplomaya bakmıyor ama o kendi ölçme değerlendirme sisteminde kişinin o işi yapıp yapılmayacağını çok iyi anlıyor.” (H5)

Son olarak mikro-kredi temelli eğitimler alıp tamamlayabilen bireylerin kendi kendine bir şeyler öğrenip kendini geliştirecek öz-düzenleme becerisine sahip olmasının da kritik olduğuna dikkat çeken bir katılımcı, bunun da işverenlerin yararına olduğunu belirtmiştir: “O işverenlerin o Self Regulated - Self Learner’ları ortaya çıkarması. Aslında buradaki o şeyi becerileri öğrenen bir öğrenci bir şey bilmediği zaman nasıl öğreneceğini biliyorsa, bu yeterliliklere sahip bir elemanla her şeyi yapabilirsiniz. Dolayısıyla bu anlamda olumlu görüyorum.” (Y2)

İşverenlerin kategorisinde öne çıkan bazı katılımcı görüşleri şu şekilde özetlenebilir:

Mikro-Kredilerin İşverenlere Faydası- Birçok katılımcı, mikro-kredilerin işverenler açısından büyük bir avantaj olabileceğini ifade etmiştir. Mikro-krediler işverenlerin yetkinlikleri daha kolay değerlendirmesine olanak sağlayarak işe alım süreçlerini geliştirebilir.

Öz-Düzenlemeli Öğrenme- Mikro-kredilerin öz-düzenlemeli öğrenmeyi teşvik edeceği düşünülmüş ve bu, işverenler için değerli bir özellik olarak kabul edilmiştir.

Çalışan Performansını İyileştirme- Mikro-kredilerin çalışanların performansını artırabileceği fikri öne çıkmıştır. Katılımcılar, bu kredilerin çalışanların yetkinliklerini güncellemelerine yardımcı olacağını ve bu da işverenlere fayda sağlayacağını vurgulamışlardır.

Hizmetiçi Eğitimi Kolaylaştırma- İşverenler için mikro-kredilerin hizmet içi eğitimleri kolaylaştıracağı düşünülmüş ve bu, işverenlerin mevcut çalışanlarının yetkinliklerini artırmalarına olanak tanıyabileceğini ifade etmiştir.

Kapsamlı Portfolyoya Sahip Kişilerin İstihdamı- İşverenler, mikro-kredilerle zenginleştirilmiş bir portfolyoya sahip adayları işe almayı tercih edebilir. Bu durum hem iş başvuru süreçlerini hem de işe alım kararlarını olumlu yönde etkileyebilir.

İşverenlerin Üretici-Tüketici Olması- İşverenlerin, mikro-kredileri tüketen kişiler olmanın ötesinde bu kredileri üreten de olabileceği vurgulanmıştır. İşverenler, kendi iş gücünün yetkinliklerini tanımlayabilir ve belgelendirebilirler.

Üniversite-Sanayi İşbirliği- Katılımcılar, üniversite ve sanayi iş birliğinin önemini vurgulamışlardır. Bu iş birliği sayesinde iş dünyasının ihtiyaçlarına daha iyi yanıt veren eğitim programları geliştirilebilir.

Tüm bu görüşler, işverenlerin mikro-kredilere ve dijital rozetlere olan olumlu bakış açılarını yansıtmakta ve bu yeni eğitim sisteminin iş dünyasına sağlayabileceği faydaları vurgulamaktadır. İşverenlerin işe alım süreçlerini iyileştirebilecek, çalışanlarının yetkinliklerini artırabilecek ve iş dünyasına daha uygun adaylar bulabileceklerine inanmaktadırlar. Ayrıca, mikro-kredilerin geleneksel diplomalara olan talebi değiştirebileceği ve işverenlerin daha fazla belgelendirilmiş yeterliliklere odaklanabileceği öngörülmektedir.

4.1.2.2.4. Yükseköğretim kurumları ve politika yapıcılar

Son paydaş basamağımız olan Yükseköğretim Kurumları ve Politika Yapıcılar kategorisinde öne çıkan ortak noktalar şunlardır: “Önceki öğrenmelerin tanınması için iyi bir politika ve standardizasyon gerekir.”, “MK'lerin önceki öğrenmelerin tanınmasını sağlaması Yükseköğretimi destekler.”, “Yükseköğretim kurumlarında bireysel ihtiyaçlar göz ardı edilebilir.”, “Yükseköğretim kurumlarının uygulamaları arasında

standardizasyon eksikliği vardır.”, “YÖK, MK'ler konusuna el attı”, “YÖK, MK'ler konusunda öncülük yaptı”, “YÖKAK, MK'leri teşvik etti”.

Mikro-krediler denilince yükseköğretime sağlayacağı en büyük etkilerden biri olan önceki öğrenmenin tanınması hususunun akla geldiği görülmüştür. Bu hususa ilişkin iyi bir politika ve standardizasyon eksikğine dair endişeli ifadelerle sıklıkla rastlanmıştır. Örneğin bir katılımcı şunları söylemiştir: “...yükseköğretimde standart bir içerik bir sunum olmadığı için o biraz işin açığı, üniversiteden üniversiteye veya hocadan hocaya değiştiği kanaatindeyim.” (L1)

Başka bir katılımcı ise şeffaflığın altını böyle çizmiştir:

“Yükseköğretim için de aslında ne diyebiliriz? Eğer Önceki Öğrenmenin Tanınmasına ilişkin bir şey sağlayabilecekse bize, ülkedeki yöneticiler ya da karar vericiler. O anlamda daha böyle açıklık, şeffaflık getirebilecek, çünkü bu tarz bir şeyi yapabilmek ve ben de hodri meydan burada yaptığım iş rahatlıkla biriktirilebilir bir kredidir. Başka bir yere saydırılabilir, kullanılabilir. O anlamda bence şeffaflık, izlenebilirlik bence.” (İ1)

Aynı konu hakkında ülkemizdeki uygulamalara değinen bir öğretim üyesi, mikro-kredi temelli sisteme uyum sağlayıp kendi işleyişini önceki öğrenmeleri tanımak üzere uyarlayamayan üniversitelerin, varlıklarının tehlikeye gireceğine işaret etmiş ve bu konun yükseköğretimin geleceğinde ne kadar önem arz ettiğini anlatmıştır:

“Önceki öğrenmeler tanınması burada devreye giriyor. Türkiye'de iki üniversite sadece. Sakarya Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi hariç bu süreçte işleyenler yok. Dolayısıyla üniversite diyor ki, hayır, olmaz. Sen Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihini aldıysan programdaki öğrenciliğin teknik olarak sonlandığı için yeni bir öğrenciliğe başlarken yine o dersi almak zorundasın gibi yeni düzeltmelerine rağmen temel derslerde böyle bir tanınma süreci sıkıntılı Yükseköğretim Kurumları bağlamında. Yükseköğretim kurumları için bu bir tehdit... Dolayısıyla Yükseköğretim kurumları şöyle bir şey yapabilirler. Eğer mevcut değerlendirme süreçlerinin mikro yeterlilikleri de tanıyacak şekilde ya da adapte edecek, uyarlayacak şekilde bir düzenleme yaparlarsa bu hızla gelen selin karşısında o selin ivmesiyle yollarına devam edebilirler. Arkalarına güçlü bir rüzgâr alırlar. Yok, direnç gösterirlerse varlıkları beş on yıl içerisinde tehlikeye girecek diyebiliriz.” (H4)

Birçok katılımcı Covid-19 pandemisinin mikro-kredi sistemine daha çok taban hazırladığını ve aslında ona ne kadar ihtiyaç olduğunu görmemizi sağladığını iddia etmiştir:

“...bir pandemi süreci oluştu ve bu süreçte de kişilerin kendilerini bazı konularda hızla güncellemeleri gerekti. Bu tarz durumlar gibi acil durumlarda ya da kişilerin kariyerlerini sürdürdüklerini de o alanda ihtiyaç duydukları bir güncellemede onlara çok uzun sürede olmasa da böyle bir konsantre olarak bir eğitim verip alandaki açıklarını kapatmaları için bir fırsat olduğunu düşünüyorum.” (L7)

Mikro-kredilerin yeterlilik odaklı olması ve doğası gereği büyük parçalardan ziyade daha küçük eğitim birimlerinden oluşmasına dikkat etmek, parçaların anlamlı bir bütüne ulaştığından emin olmak gerektiği de söylenmiştir:

“Yani bu dersi biz parça parça verdiğimizde bu parçaları bir araya getirdiğimizde bir anlam ifade ediyor mu? Belki bunu bir yapboz gibi düşünebiliriz. Ne kadar uygun bir örnek bilmiyorum ama eğer bir yap bozun parçaları olarak bunu göz önüne alırsak, yap bozun parçalarını toparlayıp bir araya getiren kişiler eğer. O resmin bütünlüğü ortaya koyabiliyor olsa bence bunu parçalı bir şekilde almasında bir sakınca yok.” (L2)

Bu yaklaşım, öğrenenlerin kazandıkları bireysel yeterliliklerin bir araya geldiğinde daha geniş bir eğitim hedefini desteklemesini sağlamaktadır. Bununla beraber mikro-kredilerin aslında yükseköğretime de kolaylık sağlayacağını, iş yükünü azaltacağını altını çizen yorumlar da yapılmıştır. Kolaylık sağlanacak en önemli konu ise bilgilerin güncellenmesi ve güncel bilgilere erişimin kolaylaşması noktasında konuşulmuştur:

Üniversitelerin kendini ve müfredatını hızla güncellemesi mümkün olmayacağından, mikro-kredi tabanlı derslerden destek almanın çözüm olabileceği ve eğitime, bilgiye ulaşımı daha açık hale getireceği birçok fraklı katılımcı tarafından savunulmuştur. Bazı örnekler şöyledir: “Artık üniversite eğitimi bir noktada yeterli olmuyor. Neden yeterli olmuyor? Çünkü hep şu söyleniyor, genel bir söylem. Artık üniversitelerde kazanılan dereceler kişilerin çalışma hayatına tam olarak hazırlayamayabiliyor, çünkü üniversite çok hızlı değişen, kendini yenileyebilen bir yapı değil.” (Y3)

“Evlilik tazeleme vesaire gibi diploma tazeleme gibi şey olması gerektiğini düşünüyorum. Nasıl diyeyim? Küçük programlarla mezun ettiğiniz profil zaten aslında donanımlı ama güncel değil. Bunu güncellemek sürekli böyle bir ek paket yapıyormuşsunuz gibi düşünün.” (H1)

“Yeni bir ders çıkabilir ve bu senin bir yükseköğretim kurumunun müfredatında bir anda değiştirmen çok mümkün değil. Mikro-kredilerin burada öyle bir avantajı da var. Biz bugün eğitime her yerden ulaşabiliyoruz. Dolayısıyla bu kaynaklar bilgiyi daha açık hale getiriyorlar bence. Bu tarz bir eğitim sistemi bilgiye erişimi daha açık hale getiriyor. Daha

uygulamaya dönük. Ben olsam öyle yapardım. Herhalde mikro-kredilerde öyledir diye düşünüyorum.” (İ1)

Öte yandan, yükseköğretimin mevcut halindeki bazı eksikler ve eskimiş gelenekler eleştirilmiş, çağımız teknolojisi hızla ilerlerken ve günümüz şartları da göz önüne alındığında yetersiz kaldığı iddia edilmiş, mikro-krediler “yapıcı-yıkım” olarak değerlendirilmiştir:

“Yükseköğretim Kurumlarının şöyle bir sıkıntısı var. Bilgi benim tek elimde, bilgi benden alınır. Diploma benden alınır. Yeterliliği ben sağlarım. Özellikle bilgi ve iletişim teknolojideki gelişmelerden sonra durum biraz farklı. Burada bir paradigma değişikliği var. Artık eskisi gibi değil.” (H4)

“Bir başka şey de yine uzaktan eğitim getireceği faydalarla belki kişiye özgü biraz da bireyselleştirilmiş de olması lazım. Bizim gibi üniversite kurumlarının en büyük kısıtlılıklarından bir tanesi de Onesize Fits durumu var. Ben bir ders açıyorum. Bunu da yüz kişi alacaksınız kardeşim. Ben bireysel ihtiyaçları orada çok da göz önünde bulunduramıyorum, çünkü başka kaygılarım var. YÖK'ün müfredatı var. Üniversitenin program çıktılarını hedeflemem gerekiyor...” (Y1)

Yine oldukça önemli bir detay olarak belirtilen ve dikkate değer olan bir bakış açısı ise, mikro-kredilerin rahatça işlemesi ve bu sistemin pürüzsüz ilerleyebilmesi için öğreten ve öğrenenlerden öte, kayıt işlerinde görevli personele kadar birçok kişinin de bu konuda eğitilmesi gerektiğidir: “...mikro yeterlilikler ya da önceki öğrenme tanınması süreçlerini bilecekseniz hocayla başlamıyor iş. Öğrenci daha Admission sürecinde başlıyor. Sizin oradaki personelinizin eğitilmiş olması lazım.” (H4)

Çağımızda öğrenenlerin dikkat süresinin de oldukça kısalmış olduğuna dikkat çeken bir idareci, mikro-krediler ile daha odaklı konulara yer vermenin bahsi geçen bu öğrenen kitlelerinin de faydasına olacağını anlatmıştır:

“biz öğrenciyi bir derse on beş dakikadan fazla tutamıyoruz. Çocuk on beş dakikada dersten ayrılıyor. Evet, dersten çıkmıyor ama sonuçta dersten ayrılıyor. Çocuğun zaten ulaşabildiği konuları ona tekrar etmek dışında bir eğitim sürecine, bir öğretme sürecine tabiri caizse geçmemiz gerekiyor. Bunda da mikro yeterlilik sisteminden çokça faydalanmamız gerekiyor.” (İ2)

Bazı katılımcılar, mikro-kredilerin teşvik edilmesi görevinin YÖK tarafından üstlenilmesi gerektiğini vurgulamış ve bu süreçte üniversitelere gerekirse ödenek sağlanması ya da belirli konularda özerklik bile tanınabileceğinden bahsetmiştir:

“Örnek olarak bu mikro yeterlilik sisteminin Yükseköğretim kurumlarına kazandırılması bağlamında üniversitelere biraz daha ödenek bağlamında ya da özerklik konusunda ya da ödenek işlerinin fazla olması konusunda biraz istisnalar tanıyabilirler. Özendirebilirler. Anlatabiliyor muyum? Bu sözel olarak özendirme de olabilir. Gelip bir konuşma yapsanız bir cesaretlendirdiyseniz bu konuyla ilgili üniversitedeki kişileri. O bile yeterli olacaktır. Fakat burada asıl YÖK'e iş düşüyor.” (H4)

Diğer yandan özellikle halihazırda YÖK komisyonlarında görev alan görüşmeciler, YÖK’ün mikro-krediler konusunda zaten öncülük etmekte olduğunu ve teşvik edici davrandığını açıklamışlardır: “...yasal mevzuatlar aşılsa Covid’in olumlu etkisi olabilir. Özellikle de bu dediğim gibi YÖKAK’ın da teşvikleri var o muhtemelen. Kaliteyi sağlamayla ilgili kriterlerinde bu tür şeyler teşvik ediliyor.” (Y2)

“YÖK bu anlamda üniversitelerin bir adım daha önünde gidiyor. Yıllardır eleştirilen bir kurumdur YÖK ama Covid döneminden başlayarak bence üniversitelerden daha ileride ve öncülük yapan bir pozisyonu var şu anda. Üniversiteler biraz daha tutucu kaldılar YÖK'e kıyasla baktığımızda.” (Y1)

Bu bölümde ele alınan Yükseköğretim Kurumları ve Politika Yapıcılar açısından mikro-kredilerin yeri şu başlıklarla özetlenebilir:

Mikro-krediler, önceki öğrenmenin tanınması açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Ancak bu sürecin etkili olabilmesi için politika ve standartlar geliştirilmesi gerekmektedir. Yükseköğretim kurumlarının içerik ve sunum standartlarının eksik olduğu, bu nedenle farklı üniversitelerin aynı dersi farklı şekillerde sunabileceği ifade edilmektedir.

Şeffaflık ve izlenebilirlik, mikro-kredilerin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için önemli kriterlerdir. Yükseköğretim kurumları, mikro-kredi temelli derslerin sürekli güncellendiği ve öğrenenlere daha spesifik, ihtiyaca yönelik eğitim sunduğu bir sisteme uyum sağlamalıdır. Mikro-krediler, öğrenme hızlarının arttığı bir dönemde öğrenenlere bilgiye hızlı ve odaklı bir şekilde erişme imkanı sunar.

Yükseköğretim kurumları ve öğrenenlerin yanı sıra, kayıt işlerinde görevli personelin de mikro-krediler hakkında eğitilmesi gerekmektedir. Yükseköğretim kurumlarının, öğrenenleri daha fazla özgürlük ve özerklikle eğitime ve öğrenme sürecini kişiselleştirme yeteneği tanıyan politikalar geliştirmesi gerekebilir. YÖK, mikro-kredilerin teşviki ve yaygınlaştırılmasında önemli bir rol oynamaktadır ve bu konuda öncülük yapmaktadır.

Covid-19 pandemisi, mikro-kredi sistemine ihtiyacın arttığını göstermiştir ve öğrenenlerin hızla güncellenen bilgilere erişme gereksinimini vurgulamıştır. Mikro-krediler, öğrenenlere daha hızlı ve etkili bir şekilde bilgi ve yetenek kazandırabilecek bir eğitim modeli olarak değerlendirilmektedir.

Genel olarak katılımcıların yükseköğretim ve mikro-kredilere hakkındaki görüşleri toparlamak gerekirse, bu sistemin yükseköğretimin geleceği olduğu, hatta bir tercih değil zorunluluk haline geleceği çokça belirtilmiştir. Aşağıda bu fikre ilişkin paylaşılanlardan örnekler verilmiştir:

“Geleceğin eğitimi böyle bir şey olacak. Daha modüler olacak diye düşünüyorum. Üniversite biraz evirilebilir. Üniversite yapısının evrilmesi gerekebilir ve mikro yeterlilikler ile bir araya gelmiş başka programlar öneriyor olabilirler. Bence önermeleri gerekecek zaten. Dolayısıyla mikro yeterlik aslında eğitim sisteminin geleceğinde çok önemli bir yer ediniyor.” (H1)

“Burada uzaktan eğitimle benzer bir trend görüyorum geleceğine dair. Artık harmanlanmış öğrenmeyi konuşuyoruz. Sadece kitlesel uzaktan eğitimi konuşmuyoruz. Ya da yirmi kişilik sınıflarda onu konuşmuyoruz da harmanlanmış öğrenme de mesela yeni geleneksel olacağını düşünüyoruz onun da. Bu şekilde bildiğimiz anlamda kampüs duvarları arasındaki eğitime olan talep giderek azalıyor. Tüm dünyada azalıyor.” (Y1)

“Aslına bakarsanız, şahsi düşüncem bütün çerçevenin dışında bir zorunluluk. Yani şu an bir tercih sebebi gibi değil. Mikro-kredi tamamen bir zorunluluk. Şu an yaşadığımıza karmaşayı çözmenin aslında tek yolu ama işte biz onu nasıl yapacağımızı bilmiyoruz.” (L5)

Sonuç olarak, mikro-krediler öğrenenler, öğretenler, işverenler ve yükseköğretim kurumları için çeşitli avantajlar sunmaktadır. Ancak bu sistemin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için politika, standartlar ve eğitim hizmetlerinde değişiklikler gerekmektedir. Ayrıca, mikro-kredilerin kullanımının artması, geleceğin eğitim modelinin daha esnek ve kişiselleştirilmiş olabileceğini göstermektedir.

4.1.3. Ölçme ve değerlendirme

Ana temalardan bir diğerini oluşturan Ölçme ve Değerlendirme başlığı altında irdelenen alt temalar “Nitelik ve Standardizasyon”, “Ölçme Yöntem ve Araçları”, “Sorunlar ve Kaygılar” olarak belirlenmiş ve aşağıda detayları sunulmuştur.

4.1.3.1. Nitelik ve standardizasyon

Ölçme ve Değerlendirme teması altındaki Nitelik ve Standardizasyon kategorisinde öne çıkan kodlar: “MK ölçme değerlendirmelerini uzmanlar yapmalı”, “Ölçme adil, geçerli ve güvenilir olmalı”, “Şeffaf değerlendirme kriterleri olmalı”, “Başta niyet edilen kazanımlar ölçebiliyor mu diye bakılmalı”, “Doğru yeterliliklere odaklı MK'ler başarılı olur”, “Verilen MK'ler sonrası mutlaka geribildirim toplanmalı”, “MK’lerde başarı ölçme değerlendirmede denetlenebilirliğe bağlıdır” ve “MK’lerde ölçme değerlendirme yöntemi net olmalı” şeklindedir.

Çeşitli katılımcılar, öğrenen değerlendirme süreçlerinin daha şeffaf ve adil olması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu, ortak bir değerlendirme kriterinin oluşturulmasını ve bu kriterlere açık bir şekilde erişilebilir olmasını gerektirir. Ayrıca, farklı denetim mekanizmalarının zaman zaman kullanılması önerilmektedir. Fakat Türkiye genelinde şeffaflığın bir sorun olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle, öğrenen başarılarını izlemek ve değerlendirmek için daha şeffaf ve izlenebilir mekanizmaların geliştirilmesi önemlidir. Notlar, öğrenenlerin gerçek becerilerini tam olarak yansıtmayabilir, bu nedenle ölçme ve değerlendirme süreçlerinin daha kaliteli ve standardize edilmiş olmasının öneminin altı çizilmiştir:

“Doğru ifade bu bence de ortak bir değerlendirme kriteri olmalı ve şeffaf bir şekilde bunlara da ulaşılacak bilmeli diye düşünüyorum... Bunun için de belki zaman zaman farklı denetim mekanizmaları ortaya çıkartılıp kullanılabilir.”(L2)

“Değerlendirmeyi siz özellikle bu mikro-kredilendirme olayında sadece belli kalıplara oturtmanız sakıncalı olur. O derste kazandıracağınız yeterliliği yani mikro-krediye götürecek olan yeterliliği kazanıp kazanmadığına yönelik farklı bir değerlendirme sistemimiz olması lazım. Burada önemli olan, adil olması. Geçerli ve güvenilir olması. Bunu sağlıyorsanız ister sınav yapın ister ödev ver, onu al. İster gözetimi yap ister gözetimsiz yap. Ne yaparsan yap, adilsen, geçerliyse, güvenilirse o zaman sorun yok. Olması gereken bu.” (İ4)

“Aynı şekilde benim verdiğim dört tane kursta mesela Bundle edip o öğrenme kazanımını kazandırdıysam o krediyi vermem gerekiyor o çocuğa ve buna da inanmamız gerekiyor. Fakat burada en önemli şey şeffaflık, çünkü bizim şu anda Türkiye genelinde şeffaflık zaten en büyük problemlerden biri. Transparency dedikimiz-- Ben biliyor muyum yani? X Üniversitesi'ni sen bana sordun. Aynı dersi anlatıyorum İstatistik dersini ve bu üniversitenin içerisinde başka bir hocanın o dersi nasıl anlattığını bilmiyorum ki. Onu en iyi ölçen mekanizma, öğrenciye sorulan sorulardır dersin günün sonunda ama o da yok. İzlenebilirlik de yok. Yeni yeni başladı biliyorsun akreditasyon kalite çalışmaları. İzlenebilir olması gerekiyor senin açtığın programların. Validity vardır ya geçerlilik ölçmeye niyet ettiği şeyi ölçüyor musun? Vermeye niyet ettiği şey verip günün sonunda o çocuğa o beceriyi kazandırdın mı? Buna bakmak gerekiyor. Bir de Visible mı? Açık mı? Görülebilir mi? İzlenebilir mi? Bunlar çok değerli.” (İ1)

Katılımcılara göre öğrenenlerin eğitim sonunda elde etmeleri gereken çıktılar ve beceriler, dersin içeriği ve amaçlarına bağlı olarak belirlenmelidir. Bu, sadece çoktan seçmeli sınavlar veya uygulama testleri gibi sınırlı değerlendirme yöntemlerinin kullanılmaması gerektiği anlamına gelir. Yetkinliklerin değerlendirmesiyle ilgili, uygulamalı araçlar veya sözel görevler gibi çeşitli yöntemlerin kullanılması gerektiği vurgulanmaktadır:

“Konuyla da alakalı bir dijital yetkinlik ise bu uygulamalı bir araçla yapılabilir. Ya da işte sözel bir derse bir makale yazdırılabilir. Şu an örnekler tabii ki de konu içeriği verilecek ders işte. Kurs sonunda ya da işte o eğitim sonunda alınması gereken çıktılar nelerse de işte beceri neyse ya da işte kazanım neyse ona göre bir değerlendirmenin belirlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Yani sadece çoktan seçmeli işte ya da uygulama ya da bir sözel bir sınav gibi değil. Orada konunun içeriğine göre ve istenen çıktılara göre yapılması gerektiğini düşünüyorum” (L7)

Öğrenenlerin değerlendirmesi, gerçek yetenekleri yansıtacak şekilde çeşitlendirilmelidir. Sadece sınavlarla sınırlı kalmamalı, alan uzmanlarıyla işbirliği yaparak çeşitli ve etkili değerlendirme yöntemleri geliştirilmelidir. Daha fazla uzmanlık ve özelleştirilmiş değerlendirme gerektiğinden bahsedilmiş, kamu dışındaki sektörlerde, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin gerçek yetkinliği ölçtüğünden emin olunması gerektiğine işaret edilmiştir:

“Hani bu değerlendirme öyle olmalı ki benim onu verdiğimde. Evet, bu kişi bu konuda şey yok. Gayet güzel bir yerden almış denenmeyeni mesela o şekilde bir değerlendirme olmalı. Tabi bu nasıl yapılır? Bu da şu şekilde yapılmalı, tabii ki alan uzmanlarıyla birlikte yapılmalı.

Hani kafamıza göre kesin yapamayız zaten. Hani o da bence bir süreç gerektirir. Hani araştırma gerektirir. Denemeler gerektirir. Bu şekilde yapılabilir. Yani uzmanlarla birlikte bir ekip kurarak. Yani her şeyi düşünerek yapılmalı diye düşünüyorum.” (L5)

“Ölçme değerlendirme çok önemli bir konu aslında ve çok da aslında nasıl desem kritik Hani ne fazla olmalı ne eksik yani o dengeyi çok iyi korumak gerekiyor. Yani öğrenenlerin alanıyla alakalı, yani her şey küçük küçük parçalara ayrılıp mesela alanıdır. Önceki öğrenmelidir. Hani gelecekteki planlarıdır gibi gibi belki böyle küçük parçalara ayrılıp o şekil o çerçevede değerlendirme yapılabilir” (L7)

“Bu insanlara da mikro-kredilerle bir sertifikadan ziyade ya da bir derece vermekten ziyade gerçekten onları yeterli olduğunu tespit edip ölçme değerlendirmeyi de düzgün, sağlıklı bir şekilde yaptıktan sonra evet o yine diploma mecbur olacak yani. O diplomayı bir şekilde o kişiye ya da başka bir belge de bilmiyorum artık o noktada nasıl bir şey olur. Artık makro düşünmemek, mikro düşünmek işin derinine inmek, uzmanlaşmak gerekiyor.” (İ3)

“Dolayısıyla ölçme değerlendirmeyi gerçekten buradaki kredilerin kullanılabilmesi için ölçme değerlendirmenin gerçekten iyi yapıldığına dair bir veri olması lazım. O kişinin o yeterliliği sergileyebilmesi lazım. Mesela şey var ya şimdi, bak şimdi aklıma geldi. Sergileyebilmesi lazım deyince. Öğretmenlere bir uzmanlık sınavı getirildi ya şimdi. Ne bileyim bir tane sınava gireceksin. Uzman öğretmen olacaksın. Bir tane sınava gireceksin, baş öğretmen olacaksın. Ultra komik bir şey. Niye? Çünkü KPSS'den hallice bir tane sınav yapacaksın. Orada hatırlama becerilerini aslında ölçüyor olacaksın. Ölçtüğün yetkinlikle o bilgiyi hatırlıyor mu? Uygulayabiliyor mu? Değil. Asla bir gözlem vesaire yok. Asla bir gerçek değerlendirme yok ama o sınavdan belirli bir skoru alıyorsam uzman öğretmen olarak 3600 ek göstergenle ve artmış maaşınla hayatına devam edip sınıfta aynı uygulamaları yapmaya devam edeceksin. Dolayısıyla bu ölçme değerlendirme gerçekten çok kritik diye düşünüyorum. En azından böyle kamu dışındaki sektörlerde kamu sektörü dışındaki sektör bunu dikkate alması için birincisi ondan emin olması lazım. Ölçme değerlendirmenin gerçekten yetkinliği ölçtüğün.” (H1)

Öğrenen kazanımlarının ölçülmesinin önemi de çokça bahsedilmiştir. Ayrıca, bu tür değerlendirmelerin sadece öğretim elemanlarının sorumluluğunda olmamasını, bölüm veya fakülte düzeyinde de izlenmesi ve kararlar alınması gerektiğinden söz eden katılımcılar, daha geniş bir perspektife sahip olunması gerektiğini de vurgulamıştır:

“Sonrasında kazanımları da çok iyi değerlendirmek lazım. Yaptık da işe yaradı mı? Yaptığımıza değdi mi? Doğru bir kaynağa yönlendirebildik mi? Bunlar da önemli kararlar.

Kararların sadece öğretim elemanlarına bırakılmaması bölüm düzeyinde, hatta örgütünde fakülte düzeyinde belki de izlenmesi gerektiğini düşünüyorum.” (H2)

Ölçme ve Değerlendirme temaları altındaki Nitelik ve Standardizasyon konusunda katılımcıların paylaştığı görüşler şu ana başlıklar altında özetlenebilir:

Şeffaflık ve Adil Değerlendirme- Katılımcılar, öğrenen değerlendirme süreçlerinin daha şeffaf ve adil olması gerektiğini vurgulamışlardır. Ortak bir değerlendirme kriterinin oluşturulması ve bu kriterlere erişimin kolaylaştırılması gerektiği belirtilmiştir. Değerlendirme süreçlerinin herkes tarafından anlaşılır ve izlenebilir olması önemli görülmüştür.

Alternatif ve Çeşitlendirilmiş Ölçme ve Değerlendirme- Öğrenen başarılarının değerlendirilmesi, dersin içeriği ve amaçlarına uygun bir şekilde çeşitlendirilmelidir. Sadece sınavlarla sınırlı kalmamalıdır. Uzmanlarla işbirliği yaparak çeşitli ve etkili değerlendirme yöntemleri geliştirilmelidir. Değerlendirmeler, öğrenenlerin gerçek yeteneklerini yansıtacak şekilde tasarlanmalıdır.

İzlenebilirlik ve Geçerlilik- Değerlendirme süreçlerinin izlenebilir olması gerektiği, bu sayede öğrenen başarılarının takip edilebileceği ifade edilmiştir. Değerlendirmelerin geçerli ve güvenilir olması gerektiği vurgulanmıştır. Geçerlilik, ölçme değerlendirmenin amaçladığı şeyi doğru bir şekilde ölçüp ölçmediğini belirlemeyi içermektedir.

Kapsayıcı Yaklaşım- Öğrenen kazanımlarının ölçülmesinin önemi tüm paydaşlar tarafından vurgulanmıştır. Değerlendirmeler, sadece öğretim elemanlarının sorumluluğunda olmamalı, bölüm veya fakülte düzeyinde de izlenmeli ve kararlar alınmalıdır. Değerlendirme süreçleri, daha geniş bir perspektife sahip olunması gerektiğini yansıtmaktadır. Bir başka deyişle, öğrenen kazanımlarının daha kapsamlı ve kolektif bir yaklaşımla ele alınmasını, yani daha geniş bir perspektiften değerlendirilmesine işaret edilmiştir. Bu bağlamda, değerlendirme süreçlerinin tüm eğitim paydaşlarını kapsayacak şekilde tasarlanması gerektiği vurgulanmıştır.

4.1.3.2. Ölçme yöntem ve araçları

Ölçme Yöntem ve Araçları kategorisi altında sıklıkla öne çıkan kodlar: “MK’lerde uygulamalı değerlendirme olmalı”, “Simülasyonlar MK ölçme için kullanılabilir”,

“Öğrenenlerin MK çıktısını ispatlaması gerekmedi” ve “Sadece sonuç değil süreç de ölçülmeli” olarak listelenebilir.

Çevrimiçi eğitimde, öğrenen performansını daha etkili bir şekilde ölçmek için interaktif araçlar ve simülasyonlar kullanmanın öneminden bahseden katılımcılar, örnek olarak, bir binanın tasarımını simülasyonlar aracılığıyla yapmanın, öğrenenlerin gerçek dünyada nasıl başarılı olabileceklerini göstermek için etkili bir yol olarak sunmuştur. Bu tür teknolojilerin öğrenenlerin uygulamaya dönük yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olacağı düşünülmektedir:

“Çevrimiçi ortamlarda aslında çok daha güzel gerçekleşti. Edebilir, simülasyon benzeri uygulamalarla bunları anlık olarak gerçekleştirip sonuçlarını da paylaşabilir diye düşünüyorum. Örnekleme gerekirse bir binanın nasıl tasarlandığını yönelik bir dönem projesi vardır ve kişi bir aylık bir süreçte mesela bu binanın belli bir alanının tasarımı simülasyon üzerinde gerçekleştirir. Simülasyon zaten yapmış olduğu her uygulamanın sonuçları belli olduğu için belli bir çıktı verecektir. Eğer kişi bu anlamda yeterli bulunursa bence bunu o dersin yerine saldırması mümkün olabilir diye düşünüyorum ve Böyle bir örnek verebilirim. Bunun dışında bunu belki tıp alanında uyu. İnanması zor şeyler için yine simülasyonlarda ya da diğer teknolojileriyle de birleştirilebilir.” (L2)

Mikro-kredi sisteminin en ilgi çekici özelliklerinden biri mezuniyetten sonra bile yaşamboyu öğrenmeye verdiği önemdir. Bu sadece öğrenenleri uzun vadede motive etmekle kalmaz, aynı zamanda kişisel eğitim hedeflerini daha iyi anlamalarını ve onlara ulaşmalarını da sağlar. Katılımcıların aşağıda bahsettiği üzere, bazı dersler, özellikle de yabancı dillerdeki dersler, birden fazla beceriyi içerir ve tek bir notla değerlendirildiğinde öğrenenlerin gerçek yeterliliğini yeterince ölçmeyebilir. Her beceri için mikro-krediler veya sertifikalar sunarak, öğrenme daha küçük birimlere bölündüğü için öğrenenler daha kapsamlı ve doğru bir değerlendirme alabileceği iddia edilmiştir:

“Mikro-krediler çünkü süreç odaklı oluyor. Süreç değerlendirmesi oluyor. Genelden çok daha çok süreçsel bir değerlendirme oluyor işte. Nereye gittiğini görüyorsun. Çok yalnız kalamıyorsun. Kaba tabirle ve hani insanların hani mezun olduktan sonra iş hayatına attıktan sonra bu mikro-kredili bir şekilde eğitimlerini sürdürmesi, onlara hem motivasyonlarını çok uzun bir şekilde sürdürmelerini sağladığını görüyorum. Kendimde örnek olarak ve ihtiyaçlarını karşıladığını görüyorum.” (L4)

“Özellikle de dediğim gibi yabancı dilde biz ders olarak diyelim ki 5i derslerini düşünün, öğrenciye ders olarak veriyoruz ama çok anlamsız bir şey yapıyoruz. Çünkü o bir bütün değil.

Yani bunun 4 alt başlığı var, reading listening, speaking gibi düşünün. Her birini aynı anda verebilmemiz mümkün değil. Buna kelime ve gramer de eklendiğinde dolayısıyla bunu bir ders gibi gördüğünüzde ve bir notla değerlendirmeye kalktığımızda tek bir notla aslında öğrenene sahip olduğu yeterliliği ölçmüş olmuyorsunuz. Yani böyle bir şeye sahip olmuyorsunuz ve öğrenci kaldığında mesela kime göre bir 50-60 kalıyor. Hani 61 sınır çiziyorsunuz ama bu kime göre, hangi okula göre herkese değişiyor. Hoca değiştikçe not değişiyor gibi. Hani bu noktada özellikle bazı bu tür derslerde hep gerekli olanın aslında bunu daha küçük öğrenme birimlerinde ölçmek ya da işte sertifikalandırma gibi bir şeyle ölçülmesi gerektiğini hep konuşmuşuzdur. Aslında yeni de bir konu değil, mikro-krediler hep var olan bir konu ama bir türlü uygulamada karşılığı olmayan bir konu olarak karşımıza çıkıyor.” (L5)

Bazı yorumlar, mikro-kredi sisteminin uygulanmasındaki zorluğun kurumlar arasındaki güvensizlikten kaynaklandığını ve bu programların içeriklerinin ve uygulamalarının doğruluğunun sorgulandığını ifade etmektedir. Yükseköğretim kurumlarının ise öğrenenlerin kazanımlarını ölçmek ve değerlendirmek için ölçme değerlendirme süreçlerine ve notlara önem verdiği belirtilmektedir:

“Böyle organizasyonların kurumların birbirine güvensizliğinden kaynaklanıyor, çünkü oraların içerisinde yapılan şeyler gerçekten doğru mu, değil mi? Şimdi benim için de aynı şey geçerli. Ben burada uygulayım. Kendi kurumumda varsa bütün her şeyi yıktım ve uygulamaya başladım. Fakat benim burada almayacak çocuk ya da başka bir üniversiteden mikro-krediyi alacak ve benim programımdaki bir derse saydıracak. Kaç saatlik bir eğitim aldığı, nasıl bir içerikli aldığı, nasıl Assess edildiği... Biz bunlarla ilgileniyor olacağız Yükseköğretim Kurumları olarak. Bizim yükseköğretim kurumunda en değer verdiğimiz şey günün sonunda nasıl o kazanımlara sahip olup olmadığına dair yapılan ve ölçme değerlendirmelerin ve aldığı nottur.” (İ1)

Hem öğretene hem de öğrenenlerden oluşan katılımcı grupları, sertifikaların veya diplomaların, gerçek becerilere dayanmadan sadece çoktan seçmeli testlere dayalı olduğu durumları eleştirmiştir. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin daha güvenilir ve gerçekçi olması gerektiğini vurgulamaktadırlar. Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin sınavlara dayalı olduğu ve bu nedenle bazı suistimallere yol açabileceği belirtilmiş, bu nedenle kurumların önlemler alması gerektiğine işaret edilmiştir:

“Yani sınıfa girdiğinizde öğrencinin oradaki yeterliliğinin olmadığını fark ediyorsunuz. Öğrenilmiş birçok konuda demek ki hani az önce de dediğim gibi uygulama konusunda da. Birtakım eksiklikler var. Hani bunu bu şekilde de düşünebiliriz ya da dediğim gibi her alanda mesela tıp alanında diyoruz. Bir yere kadar. Yani orada verebileceğimiz 6 yıllık müfredat bir

yere kadar o kadar zaten yüklü bir şeyle karşı karşıya kalıyorlar ve bunun akabinde çıktıklarında gerçekten ihtiyaç duydukları yeterliliğe sahiplenmiştir. Bunlardan biri yabancı dil olabiliyor. Mühendislikle göre düşündüğümüzde yabancı dil olabiliyor. Teknoloji eğitimi olabiliyor. Hani bir bilgisayarda bazı programları kullanmaları gerekiyor ve bu konuda tam yeterli olmayabiliyor.” (L5)

“Yani yapılacak değerlendirmenin de uygulayıp uygulamadığı yönünde bir tespiti gitmesi gerekiyor bence. Yani bu sadece işte test şeklinde veya işte boşluk doldurma şeklinde falan değil. Ama bunu biliyor musun? Hadi buyur yap şeklinde bir şey olması lazım.” (L6)

“Ben mesela yıllarca Goethe Enstitüsü’ne gittim. Almanca sertifikası aldım. Almanca bilmiyorum, konuşamıyorum, okuduğumu çok sınırlı anlıyorum ama baksan sertifikam var ve CV'im de duruyor. Dolayısıyla o niye? Çünkü ben Multiple Choice Test’e girdim orada. Çoktan seçmeli bir teste girdim. Öyle konuşma gibi hiç öyle sınavlar filan yapmadılar. Çatır çatır kur atladın. Niye? Çünkü sen orada onlara girilecek bir para kaynağısın. O mesela şeylerin her bir kurusu, mikro yeterlilik gibi düşündüğünde ben yeterli değilim. Dolayısıyla ölçme değerlendirmeyi gerçekten buradaki kredilerin kullanılabilmesi için ölçme değerlendirmenin gerçekten iyi yapıldığına dair bir veri olması lazım.” (H1)

“Şimdi bu alan suistimale açık bir alan. Önce onu ifade edeyim. Ne demek istiyorum? Şimdi biliyorsunuz. Diploma bizim ülkemizde önemli bir şey. Ne olursa olsun. Bir kişinin bir üniversite diplomasına sahip olması çok önemli. Bunun için biz neler yapıyoruz? Bunun için bir eğitim veriyoruz ama bizim sistemimizde maalesef eğitim almaktan ziyade ya da eğitim vermekten ziyade ölçme, değerlendirme çok daha ön planda... Bu pandemi sürecinde verilen eğitimin niteliği ya da yöntemi içeriğinden ziyade sınavlar oldu. Ölçme değerlendirme oldu. Kopyalar çekildi. Dolayısıyla kimisi haksız kazanç elde etti. Mezun sayısı katlandı. Öğrencilerin başarı düzeyleri çok yükseldi. Eskiden geçme oranı bir derste atıyorum %20’iken %90 oldu. %100 oldu. Şimdi böyle olunca tabii kurumlarımız da belli önlemler almak durumunda kalıyorlar. Bu sahteciliğe, bu suistimallere önlem olsun diye.” (Y3)

Özetle, katılımcılar, sertifikaların veya diplomaların sadece çoktan seçmeli testlere dayanarak verilmesini eleştirmiş ve ölçme-değerlendirme süreçlerinin daha güvenilir ve gerçekçi olması gerektiğini vurgulamıştır. Özellikle pandemi döneminde sınav odaklı sistemin daha belirgin hale geldiği ve bu süreçte kurumların sahtecilik ve suistimalleri önlemek için ciddi önlemler alması gerektiği ifade edilmiştir.

Ölçme Yöntem ve Araçları kategorisi altındaki katılımcı yorumlarının özeti aşağıdaki ana noktaları içermektedir:

Uygulamalı Değerlendirme ve Simülasyonlar- Katılımcılar, mikro-kredi sistemlerinde uygulamalı değerlendirmelerin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Özellikle çevrimiçi eğitimde, interaktif araçlar ve simülasyonların öğrenen performansını değerlendirmek için kullanılmasının etkili olduğu ifade edilmiştir.

Süreç ve Sonuç Değerlendirmesi- Mikro-kredi sisteminin uzun vadeli eğitimi teşvik ettiği ve öğrenenlere kişisel eğitim hedeflerini anlama ve ulaşma fırsatı tanıdığı belirtilmiştir. Öğrenen performansının sadece sonuç değil, süreç boyunca değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Mikro-kredi ve Sertifikasyon- Mikro-kredi sistemi, öğrenmeyi daha küçük ve ölçülebilir birimlere böldüğü için öğrenenlere daha spesifik değerlendirmeler ve sertifikalar sunmanın bir yolunu sunduğu tartışılmıştır. Bu yaklaşım, öğrenenlerin daha kapsamlı bir değerlendirme ve geribildirim almasına olanak tanıyacaktır.

Kurumlar Arası Güven İnşası- Birçok yorum, mikro-kredi programlarının henüz tam işleyen bir sistem haline gelemeyişinin, kurumlar arasındaki güvensizlikten kaynaklandığını belirtmiştir. Değerlendirmelerin güvenilirliği ve programların içeriği konusunda şüpheler dile getirilmiştir.

“Bu gelişmiş ülkelerde tabii daha çok insanların ne bildiği ne öğrendiği, yetkinliğinin ne olduğu önemliyken bizim ülkemizde maalesef sahip olunan diploma ve bu diplomayı hangi ortamda aldığı... Bu da çok önemli ama biraz içerikten ziyade şekil daha fazla önemli. Bu da biraz önce söylediğim bir noktadan dolayı. Suistimale açık alanlar olduğu için biz hep bunları yasal düzenlemeyle yapmışız. Bizim 2542 sayılı kanunumuzda da eğitim öğretim bakıldığında tek tek tanımlıyoruz. Ön lisans için şu gerekli, tek tek onun detaylarına inilmiş. Yüz yüze ders, formel yapı, biz daha bu uzaktan ders verme alma işini çok sağlam mevzuat altyapısına bile kavuşturabilmiş değiliz. O noktada hep şüpheyle bakılan bir alan oldu bu. Şimdi tabii mikro yeterlilikler de genellikle uzaktan verilen eğitimler aracılığıyla olduğu için tabii yüz yüze eğitimlerde de veriliyor bu ama daha çok da bir biraz teknolojik bir alan olduğu için bir de dijitalleşmenin verdiği fırsatlarla daha çok bu konu şey oluyor. Uzaktan araçlarla verilen eğitimleri kastediyoruz biz. Dediğim gibi burada da suistimal açık bir alan. (Y3)

Sonuç olarak, mikro-kredi programlarının başarısı için kurumlar arasındaki güvenin sağlanması ve değerlendirmenin güvenilirliği konusundaki şüphelerin giderilmesi kritik önem taşımaktadır. Bu güvenin inşa edilmesi, özellikle uzaktan eğitim ve dijitalleşme süreçlerinde suistimalleri önleyecek sağlam bir mevzuat altyapısıyla desteklenmelidir.

4.1.3.3. Sorunlar ve kaygılar

Sorunlar ve Kaygılar kategorisi altında dikkat çeken kodlar şöyledir: “MK’lerde ölçme değerlendirilmede farklılıklar vardır”, “Ülkemizde ölçmenin belge odaklı olması sıkıntıdır”, “Ölçme değerlendirmeye güven eksikliği ve kaygılar çoktur”, “Ölçmedeki sorunlar uzaktan eğitime güveni sarstı”, “İçerik uyumsuzluğu sebebiyle MK’lerin tanınması zor olabilir”.

Bazı yorumlar, Türkiye’deki eğitim sisteminin özellikle diploma edinme süreçlerine odaklandığını, sahip olunan diplomanın içeriğinin ise ikinci planda kaldığını belirtmiştir. Ayrıca, mikro yeterliliklerin uzaktan eğitim aracılığıyla sağlandığına ve bu alandaki yasal düzenlemelerin eksik olduğuna dikkat çekilmiştir. Ayrıca, büyük şirketlerin artık sadece geleneksel diplomalara değil, özellikle adayların gerçek yeteneklerini ölçme ve değerlendirme sistemlerine yönelmesi sebebiyle, geleneksel ölçme ve değerlendirme yapılarının dışında, farklı bir yaklaşımın gerektiğinin altı çizilmiştir:

“Bu gelişmiş ülkelerde tabii daha çok insanların ne bildiği ne öğrendiği, yetkinliğinin ne olduğu önemliken bizim ülkemizde maalesef sahip olunan diploma ve bu diplomayı hangi ortamda aldığı... Bu da çok önemli ama biraz içerikten ziyade şekil daha fazla önemli. Bu da biraz önce söylediğim bir noktadan dolayı. Suistimale açık alanlar olduğu için biz hep bunları yasal düzenlemeyle yapmışız. Bizim kanunumuzda da eğitim öğretim bakıldığında tek tek tanımlıyoruz. Ön lisans için şu gerekli, tek tek onun detaylarına inilmiş. Yüz yüze ders, formel yapı, biz daha bu uzaktan ders verme alma işini çok sağlam mevzuat altyapısına bile kavuşturabilmiş değiliz. O noktada hep şüpheyle bakılan bir alan oldu bu. Şimdi tabii mikro yeterlilikler de genellikle uzaktan verilen eğitimler aracılığıyla olduğu için tabii yüz yüze eğitimlerde de veriliyor bu ama daha çok da bir biraz teknolojik bir alan olduğu için bir de dijitalleşmenin verdiği fırsatlarla daha çok bu konu şey oluyor. Uzaktan araçlarla verilen eğitimleri kastediyoruz biz. Dediğim gibi burada da suistimal açık bir alan.” (Y3)

“Çok büyük şirketler, uluslararası şirketler artık diplomaya bakmıyor ki. Benim işimi yapar mısın? Yapmaz mısın? Ona bakıyor. Buna bakarken de bizim düşündüğümüz anlamda geleneksel diplomaya bakmıyor ama o kendi ölçme değerlendirme sisteminde kişinin o işi yapıp yapılmayacağını çok iyi anlıyor. Ölçme değerlendirme dediğimde de burada çok klasik ölçme değerlendirme yapıları anlaşılmamalı açıkçası.” (H5)

Çoğu katılımcı, pandemi sürecinin dijital öğrenme ve uzaktan eğitim alanına olumlu katkılarda bulunduğunu, ancak aynı zamanda bu alanın ölçme ve değerlendirme yöntemlerinde sorunlara neden olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca, kamu veya

üniversitelerde verilen belgelerin, kişinin gerçek becerilerini yansıtmadığında ciddi sorunların ortaya çıkabileceğini ve bu nedenle ölçme ve değerlendirmenin kritik bir süreç olduğunu belirtmişlerdir:

“...ağır davranmamızın çok makul gerekçeleri var. Bir de ben şu pandemi sürecinin özellikle dijital öğrenmeye, uzaktan eğitim öğretime çok ciddi anlamda olumlu katkı sağlarken bir taraftan öbür taraftan da bu alanı çok yıprattığını düşünüyorum. Bu alana da çok ciddi tepkiler oldu. Tepkinin de temeli nedeni biraz önce söylediğim gibi maalesef bu uzaktan öğrenme konusundaki ölçme değerlendirme yöntemlerinde yaşanan sorunlar” (Y3)

“...kamuda ya da üniversitelerde verdiğiniz belge eğer gerçekten kişinin sahip olduğu beceriyi yansıtmıyor ise bu o anlamda bir sıkıntı. En büyük zorluğumuz bu. Ölçme değerlendirme bu süreçte en önemli konulardan bir tanesi.” (Y3)

Mikro-kredilerin standartlarının belirlenmesi gerektiğini birbirinden farklı birçok katılımcı vurguladığı gibi, bu standartların öğretim yöntemleri, ölçme değerlendirme yöntemleri gibi detayları içerecek şekilde olması gerektiği de belirtilmiştir. Ayrıca, mikro-kredi transfer süreçlerinin zorlukları ve kötüye kullanım riskleri ele alınmış ve bu süreçlerin şeffaflığının ve denetlenebilirliğinin politika düzeyinde güvence altına alınması gerektiği ifade edilmiştir:

“Mikro-kredi nedir? En az kaç saat olur? En fazla kaç saat olurdu başlayarak en temel yeterliliklerden başlayarak. Ayrıca ders yeterlilikleri, kursların yeterliliklerinin belirlenmesi lazım. Syllabus’un olması lazım. Syllabus derken de onun içinin dolu olması lazım. Kaç saat olacak? Kimler bu dersleri verebilir? Bu derslerin temel yeterlilikleri nelerdir? Nasıl ölçme değerlendirme yapılır? Temel kaygılardan biri de eline her belgeyi alanı kabul edeceğiz mi? Ölçme değerlendirmeye çok güvenmediğimiz için aslında. Bütün bu standartların, öğretim yöntemi, ölçme değerlendirme yöntemi gibi standartlarının belirlenip bu standardizasyonun sağlanması da zaten güvenceyi sağlayacaktır. Kurumlar çok daha rahat kabul edebilecekler bu sayede diye düşünüyorum.” (Y1)

“Hangi şartlarda sayılıyor? Ne kadara kadar sayılıyor? Bir AKTS’nin değeri nedir? O kredi transferi süreçlerinde sıkıntı olabilir. Dedim gibi ön yargılardan dolayı suistimaller olabilir. Ön yargılar olabilir. Suistimaller olabilir. Ölçme değerlendirme süreçleri o kişi, o kişi mi? O mu aldı yoksa başka biri onun adına mı aldı? O ölçme değerlendirmelerinin güvenilirliğiyle ilgili sorunlardan kaynaklı sıkıntılar olabilir gibi. Bunlar geliyor şu an aklıma.” (Y2)

“Süreçlerin iyi tanımlanmasına bağlıdır başarıyla işlemesi. Bir ona bağlı. İkincisi, ölçme değerlendirme süreçlerinin denetlenebilir olmasına bağlı şeffaf ve denetlenebilir olmasına bağlı. Üçte, bir şey var mı başka? Mikro yeterlilikleri de bu politika düzeyindeki şey ellere

bağlı. Önce politikaların oluşturulması gerekiyor, çünkü politika oluşturulmadan adım atamıyorsunuz. Güvensiz bir ortam var. Türkiye'de de var bu maalesef. Bu güvensizliği ortadan kaldırabilecek yasal mevzuatların politika seviyesinin oluşması gerekiyor.” (Y2)

Sorunlar ve Kaygılar kategorisindeki katılımcı yorumlarının özeti aşağıdaki ana noktaları içermektedir:

Belge Temelli Eğitim Sistemi- Birçok katılımcı, Türkiye'deki eğitim sisteminin belge edinme süreçlerine odaklandığını ve diplomanın içeriğinin ikinci planda kaldığını belirtmiştir. Bu durum, bireylerin gerçek becerilerinden ziyade sahip oldukları belgelerle değerlendirildiği bir anlayışın yaygınlaşmasına neden olarak, yeterlilik odaklı eğitim sistemine geçişi zorlaştırmaktadır.

Uzaktan Eğitim ve Mikro-krediler: Pandemi süreci, dijital öğrenmeye ve uzaktan eğitime olumlu katkılarda bulunmuş, ancak ölçme ve değerlendirme yöntemlerinde sorunlara neden olmuştur. Mikro-kredi sistemlerinin uzaktan eğitim aracılığıyla sağlandığına ve bu alandaki yasal düzenlemelerin eksik olduğuna dikkat çekilmiştir.

Ölçme ve Değerlendirme Sorunları: Ölçme ve değerlendirme süreçlerindeki sorunlar, mikro-kredi sistemlerinin kabulünü zorlaştırabileceği öne sürülmüştür. Özellikle ölçme değerlendirmeye güven eksikliği ve suistimal kaygıları dile getirilmiştir.

Standartlar ve Şeffaflık: Katılımcılar, mikro-kredi standartlarının belirlenmesi gerektiğini ve bu standartların öğretim yöntemleri, ölçme değerlendirme yöntemleri gibi detayları içermesi gerektiğini vurgulamıştır. Mikro-kredi transfer süreçlerinin şeffaflığının ve denetlenebilirliğinin politika düzeyinde güvence altına alınması gerektiği belirtilmiştir.

4.1.3.4. Dijital yeterlilik belgeleri ve sertifikaları

Dijital Yeterlilik Belgeleri ve Sertifikaları kategorisi altında sıklıkla öne çıkan kodları şu şekilde sıralayabiliriz: “Dijital öğrenme pasaportları çıkabilir”, “Kişilerin bir MK portföyü olabilir”, “Blok zincirle birbiriyle konuşabilen organizasyonlar oluşmalı”, “Blok zincirlerle MK’lerin güvenilirliği artacak”, “Akıllı rozetlerin kullanımı yaygınlaşacaktır”, “MK belgesi verilir de yeterlilik kazanılmazsa büyük sıkıntı olur”.

Katılımcılar sıklıkla, mikro-kredi kavramının henüz belirli bir çerçeveye sahip olmadığını ve bu alandaki çalışmaların devam ettiğini ifade etmişlerdir. Özellikle blok-zinciri

teknolojisi ve akıllı rozetler gibi dijital yöntemlerin kullanılarak mikro yeterliliklerin tanınmasının geliştirildiğini söylemişlerdir. Ayrıca, bu belgelerin bir dijital portfolyo veya öğrenme pasaportu şeklinde kullanılması ve mikro yeterliliklerin tanınması için bir temel oluşturabileceğini vurgulamış, ancak, farklı kurumların bu belgeleri ne kadar tanıyacağı konusunda tartışmaların devam ettiğine de değinmişlerdir:

“...hâlihazırda da gördüğüm kadarıyla literatürde bu mikro-kredilendirme veya mikro yeterlilik diye ifade edilen kavramın belli bir çerçevesi, belli bir çatısı yok. Bununla ilgili örneğin son zamanlarda Kanada'dan bir üniversitenin bununla ilgili çalışması olduğunu biliyorum ve bu bağlamda teknolojinin de desteğiyle özellikle son zamanlarda popüler olan blok zinciri teknolojisinden yararlanılarak faydalanarak smart badge yani akıllı rozetler veya mozilla'nın ön ayak olduğu open-badge diye bir proje var. Açık rozetler şeklinde. Hani bu gibi rozetler vasıtasıyla bir dijital bir portfolyo dijital bir öğrenme pasaportu şeklinde oluşturulan uygulamalar, belki mikro yeterliliklerin hani tanınması bağlamında, örneğin atıyorum ben bir kurs aldım, bir sertifika aldım işte o sertifika dahilinde de bir transkripti aldım. Bir başka kurumun bunu ne kadar tanıyacağı ayrı bir tartışma konusu olabilir ama en azından hani bununla ilgili ben işte bazı eğitimleri aldım. Çünkü konuyla ilgili belli başlı eğitimleri aldım. Hani en azından bu noktada benim sıfırdan başlayan bir öğrenen olmadığım noktasında ne bileyim, bir ayarlama, bir uyarılma, bir düzenleme olabilirse çok iyi olur.” (L1)

Bir lisansüstü öğrenen, mikro-kredi portföyünün genel kabul görmüş bir yaşamboyu öğrenme aracı ve göstergesi olabileceğinden bahsetmiştir: “Dolayısıyla genel kabul görmüş, genel kabul edilebilecek veya en azından bu yaşamboyu öğrenme şeklindeki mikro yeterlilik portföyü. Gösterebileceğim ve az önce söylediğim gibi bunların da genel kabul göreceği şeklinde.” (L1)

Bazı katılımcı yorumlarında, mikro yeterliliklerin oluşturduğu bir ekosistem ve blok zinciri teknolojisinin güvenilirlik ve denetlenebilirlik açısından önemli olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, önceki öğrenmelerin tanınması ve akreditasyonun, mikro kredilendirme sürecinin başarılı olması için kritik olduğu belirtilmiştir. Ek olarak, kurumlar arası işbirliğinin potansiyeli vurgulanmaktadır:

“Bir yapı ve bir yapılandırma olmasını isterdim. ...Güvenlik boyutunda blok zincir teknolojisini az önce o yüzden söyledim, hani bunlar dijital şeyler olduğu için doğrulanabilir olması noktasında herhangi bir sıkıntı yaşanıyorsa ve mikro yeterlilik bağlamında sistemin blok zincir teknolojisinin sunduğu şeffaflık işte güvenilirlik gibi şeylerden dolayı da belki

böyle bir teknolojiye entegre edilmiş bir dijital sistem çok daha yerli yerine oturur diye düşünüyorum.” (L1)

“Biz yine de bir şeyi aynı dilden, birbiriyle konuşabilen organizasyonlar ya da iki gün sonra birazdan bahsederiz belki Blok Zinciri anlamında bunlar depolanacak burada daha sonra işverenle kontrol edebilecek. Diğer organizasyonlar kurumlar yükseköğretim kurumları da o çocuğun durumunu kontrol edebilecek. Evet, birbiriyle sadece dijital anlamda konuşabilen değil, standardize edilmiş bir yapıya da ihtiyacımız var. Benim üniversitemde yapılabilir mi? Evet yapılabilir mi? Burada kırk yıllık bir Know-How var. Biz yapmayacağız da kim yapacak? Biz zaten bütün işlere böyle başlıyoruz.” (İ1)

“Birincisi önceki öğrenmelerin tanınmasında ve blok zincirinde bence çok önemli yeri olacak. Bizim hepimizin nasıl ki, dönemlik karneleri var. E-devlet olur, başka bir platform olur. Hepimizin eğitim geçmişinin kayıt altına alındığı bu mikro yeterliliklere edindiğimiz yetkinlikleri tanımladığımız kocaman portfolyolarımız olacak diye düşünüyorum. Geleceğin eğitimi böyle bir şey olacak. Daha modüler olacak diye düşünüyorum. ...Blok zincir gibi uygulamalarla ben bu kurumdan aldığım işlenecek. Öbür kurumdan aldığım-- Benim eğitim yolculuğum kayıt altına alınacak şekilde eğer uygulanırsa açıkçası geleceğin ben orada olduğunu düşünüyorum. Temel yeterlilikler cebimizde. Onu bir yere atmıyoruz ama onun dışında mikro yeterliliklere biz aslında hem temel eğitimimizi şekillendiriyor olacağız büyük ihtimalle ileride. Hem de kariyerimiz boyunca kendimizi o şekilde yeniliyor olacağız. Önceki öğrenmelerin tanınması, kalite akreditasyon ve blok zinciri uygulamalarının kesinlikle olması gerektiğine inanıyorum bunun işleyebilmesi için.” (H1)

“Yöntemsel, yönetsel ve operasyonel birtakım sıkıntılar var. Bu sıkıntılar mesela aynı beceriyi öğreteceğim ben öğrenciye ve belli bir öğrenmeye çıktısı ya da kazanımı var. Bunları farklı farklı tanımlıyorum. Her kuruluş ya da herkes farklı tanımlıyor. Dolayısıyla günün sonunda elde edilen becerinin, o beceri olup olmadığını bilmeyebiliriz. Uygulanan ölçme değerlendirme süreçlerindeki farklılıklar, ondan sonra gerçekten o adam, o adam mı? Bizim vardır öyle kimlik Verification’ları. Bunların Blok Zinciri ortamlarında gerçekten birbirini tanıyabilen, birbiriyle konuşabilen sistemler tarafından orada biriktirilebilir bir yapısı olacak mı? Daha sonra kurumlar buna rahatlıkla ulaşip kontrol ediyor olabilecekler mi? Öğrenme süreleri nasıl olacak? Ne kadar süreli öğrenmeler olacak? 40 saat mi? 50 saat mi? Bizim aynı şu anda karar veremediğimiz gibi. Ne kadarına ne kadar yapacağız? Bu tamamen kültürel bir şeydir belki ama bizim ülkemiz için geçerli bir şey.” (İ1)

“Hangi kurumlar hangi kurumları tanıyacak? Burada mikro kredilendirme bağlamında bir akreditasyon işin içine giriyor. Akreditasyondan sonra da bana git şu evrakı getir, bu evrakı getir mi diyeceğiz? Biz mikro kredilendirmeye geçiyoruz. O evrak, bu evrak, hayır. Blok Zinciri uygulamaları açık ve uzaktan öğrenmede tam da burada kullanılır. Ben bir kurumu

taniyorsam o kurumun da Blockchain'le bu karşılıklı güven meselesiyle biz onların sertifikalarını görebiliyorsam, onlar benimkileri görebiliyorsa... Bize öylelerini zorlamamalıyız. Öğrenenin öğrenmesini sağlamak için arkadaki bu işleri de kurumları mı halletmesi gerekiyor? Buna da dikkat edilmesi gerekiyor. Kurumların bu tür yapılandırmaları artık yavaş yavaş kendi aralarında barındırması gerekiyor.” (H5)

“Blockchain teknolojisinin burada bir potansiyeli var. Özellikle bahsettiğim o denetlenebilirlik konusunda. Orada bir potansiyel var. Eğer o noter görevi görürse iş görebilir. Buraya doğru gitmek istiyorum, çünkü gidilmesini de istiyorum. İnsanlara hakikaten acıyorum. Kendi çocuklarıma acıyorum. Üniversitedeki gençlere acıyorum. Gençlikleri heba oluyor. Maalesef bu anlamda mikro kredilendirmeli sistemin gelişmesi lazım ki bunu yapabilelim.” (Y2)

Dijital Yeterlilik Belgeleri ve Sertifikaları kategorisi altındaki katılımcı yorumlarının özeti aşağıdaki ana noktaları içermektedir:

Dijital Portfolyo ve Öğrenme Pasaportu- Katılımcılar, mikro-kredi belgelerinin dijital portfolyo veya öğrenme pasaportu olarak düzenlenmesinin, bireylerin yeteneklerini ve öğrenme süreçlerini daha iyi sergileyebileceğini vurgulamışlardır. Bu yaklaşım, bireylerin farklı eğitim ve deneyimlerden elde ettikleri kazanımları tek bir platformda bir araya getirerek, işverenler ve eğitim kurumları için daha kapsamlı ve güvenilir bir değerlendirme imkanı sunabilir.

Belgelerin Genel Kabulü- Katılımcılar, mikro-kredilerin henüz tam olarak standart bir çerçeveye oturtulmamış olması nedeniyle, bu belgelerin farklı kurumlar ve sektörler tarafından ne ölçüde tanınacağına dair belirsizliklerin devam ettiğini ifade etmişlerdir. Bu durumun, mikro-kredi belgelerinin genel kabulünü ve eğitim-iş dünyası arasında etkin bir şekilde kullanılmasını zorlaştırdığına dikkat çekilmiştir.

Blok Zincir ve Güvenilirlik- Blok zincir teknolojisinin güvenilirlik ve denetlenebilirlik açısından önemli olduğu vurgulanmıştır. Blok-zinciri teknolojisi ve akıllı rozetler gibi dijital yöntemler, mikro yeterliliklerin tanınması ve güvenilirliğinin artırılmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Önceki Öğrenmelerin Tanınması ve Akreditasyon- Önceki öğrenmelerin tanınması ve akreditasyonun mikro-kredilendirme sürecinin başarısı için kritik olduğu belirtilmiştir. Katılımcılar, farklı kurumların mikro-kredi sistemlerini tanımaları ve işbirliği yapmaları

gerektiğini vurgulamıştır. Kısaca, önceki öğrenmelerin tanınması ve akreditasyonun sağlanması, mikro-kredi sistemlerinin etkinliği ve yaygın kabulü için temel bir gereklilik olarak görülmektedir.

4.1.4. Eğitimde dönüşüm ve uygulama alanları

Mevcut eğitim sistemimizin yetersizliğinden bahsedilip, dönüşüm gereksiniminin öneminde vurgu yapılan bu temanın altında “Dönüşüm İhtiyacı ve Gereksinimler” ve “Uygulama Alanları” şeklinde iki alt tema belirlenmiştir.

4.1.4.1. Dönüşüm ihtiyacı ve gereksinimler

Dönüşüm İhtiyacı ve Gereksinimler alt temasının altında en sık karşılaşılan kategoriler sırasıyla şunlardır: “Geleneksel Eğitimin Yetersizliği”, “Yenilikçi ve Modüler Eğitim İhtiyacı”, “Teknoloji ve Hızlı Bilgi Erişimi”, “Yükseköğretimde Değişen Algı ve Talep”. Bu alt tema, mevcut sistemdeki geleneksel eğitim modellerinin hızla değişen teknoloji ve bilgi erişimi ihtiyaçlarına yanıt vermekte yetersiz kaldığını göstermektedir. Katılımcılar, özellikle yenilikçi ve modüler eğitim modellerine geçişin, yükseköğretimde artan çeşitlilik ve değişen taleplere uyum sağlamak için kaçınılmaz olduğunu vurgulamışlardır.

4.1.4.1.1. Geleneksel eğitimin yetersizliği

Bu kategori altında karşılaşılan ortak kodlar “Geleneksel yöntem yetersiz”, “Geleneksel okul yapısı hatta tartışılıyor”, “Şu anki müfredatlar güncel değil ve MK’lere ihtiyaç var”, “Büyük eğitim sistemleri yavaş”, “Üniversitelerin verdiği diplomalar eskiyecek”, “Artık üniversiteler çalışma hayatına yeterince hazırlayamıyor”, “Makro eğitimde bazı konularda içerik yetersiz kalıyor”, “Artık meslek sahibi olabilmek diplomaya bağlı değil” olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bazı katılımcılar, büyük şirketlerin artık sadece bir diploma yerine uzmanlık ve yetkinlik aradığına odaklanmışlardır. Ayrıca, mezun olmuş ve uzun süre sahada çalışmış bireylerin de mikro yeterliliklerden faydalanmasını ne kadar mümkün olduğundan ve mikro-kredilendirme sisteminin formal eğitim almayan bireylerin ihtiyaçlarına yönelik eğitimlerle de uyumlu bir şekilde çalışabileceğinden bahsetmişlerdir:

“Mikro yeterliliklerin değerlendirilmesi noktasında yani şimdi dediğim gibi biz neticede aldığımız eğitimlerin kişisel gelişimimiz haricinde aldığımız, hani mesleki açıdan aldığımız

eğitimler bir meslek sahibi olabilmek, işte kendi kariyerinizi kendi yolumuzu belirleyip buna göre devam etmek amaçlı. Hâlihazırda biliyorsunuz, büyük şirketlerin Google gibi ne bileyim, Tesla gibi Apple gibi -evet bir diploma gibi bir ön şart koyuyorlar. Ama artık bu hani biraz yani çok sıradan bir basit, bir tabiri caizse ön koşulu gibi-. Çünkü asıl özel bir konuda uzmanlık arıyorlar. Belli bir konuda bir yetkinlik arıyorlar.” (L1)

“Peki ileriki mezun olmuş veya bir eğitimi almış ama bir 10 yıldır da sahada çalışan bir insanın sonrasında bazı mikro yeterlilikleri eden eğitimlerinden faydalanması söz konusu olur mu? Olursa faydası olursa kesinlikle zaten. Hani tabii ki bu normal insanın bu ortaokul lise olur, üniversite olur veya üniversiteden sonraki olur veya hiçbir formel eğitime katmadan insanları da mikro-kredili bir şekilde mikro-krediler vasıtasıyla eğitimini ihtiyaçlarını karşılayabilir.” (L4)

Geleneksel öğretim yöntemlerinin hızla değişen teknoloji ve beceri gereksinimleriyle başa çıkamadığı bir dönemde olduğumuzdan sıklıkla bahsedilmiştir. Teknolojideki hızlı gelişmeler ve iş dünyasının talepleri göz önüne alındığında, geleneksel eğitimlerin mezunları iş hayatına tam olarak hazırlayamayacağından söz edilmiştir. Üniversite diplomaları artık tek başına yeterli olmayacağı iddia edilmiş çünkü iş dünyası sürekli değişmekte ve geleneksel eğitim programları hızla eskimekte olduğu söylenmiştir. Bu nedenle, yaşamboyu öğrenme kavramı giderek daha fazla önem kazandığı vurgulanmıştır. Pandemi gibi acil durumlar ve kariyer gelişimi, kişilerin kendilerini hızla güncellemelerini gerektirebilir. Bu nedenle, mikro-kredilerin bu tür fırsatlarla açıkları kapatarak kişilere daha hızlı ve özelleştirilmiş bir eğitim sunma potansiyeline sahip olduğunun altı çizilmiştir:

“Bizler işte cam bir fanusun içerisinde öğretmen yetiştiriyoruz. Öğretmen adaylarımızı yetiştiriyoruz işte çok farklı illerde çok farklı yerlerde görev yapıyorlar. Dolayısıyla kimi bilgilerini oralarda kullanmadıklarını iletişimimiz sürüyor. Kendileri de bize söylüyorlar... Kullanmadıkları bilgiler, içerikler var. Lisans programları bizde sürekli revize ediliyor, yenileniyor. Aslında şu anda yenilenmiş durumda. Ama hâlâ da bu eleştiriler bitmiyor. Yani eğitimi eleştirmek biz de bitmedi. Yani nihai halini verip paketleyip kaldıramadık.” (L3)

“...Hatta ben mesela tıp fakültesinde mesleki İngilizce derslerine giriyorum. Hani hoca olarak da gözlemlediklerini var yani almış oldukları dersin O 6 sene de sürse tamamlandığında- Çünkü artık teknoloji de çok gelişti. Her şey çok hızlı değişiyor- Yetiştirilmeleri, yakalayabilmeleri, bizim vermiş olduğumuz eğitimin onları iş hayatına hazırlayabilmemiz mümkün değil.” (L5)

“Şunun da çok farkındayım ki, bizim bu dereceleri dışarıdan bilgi kaynaklarından mutlaka beslenmemiz de gerekiyor. Bilgi durmuyor. Kesinlikle teknolojiler durmuyor. Bunlara ayak uydurabilmemiz gerekiyor.” (H2)

“Doktorayı bitireli bile kaç sene oldu. Ben doktorayı 2011 yılında başladım. Daha başlarken konuşuyorduk. 11 sene önce. Üniversitelerin verdiği diplomalar eskiyecek, çünkü sonuçta beş sene içerisinde aynı yeterliliklerle işinizi idame ettiremiyorsunuz. Eskiden ne bileyim bir lisede ömrünüzü kazanabiliyordunuz. Şimdi üniversite diploması yeterli olmuyor vesaire. Bu tabii bir sürü politik, siyasi nedenleri vesairesi de var ama iş yaşantısı çok değişiyor bir kere. Yaptığımız işin doğası değişiyor. Dolayısıyla bir kere öğrenenler için bu yaşamboyu öğrenmenin bir parçası mikro yeterlilikler. Biz kendimizi geliştirmek zorundayız.” (H1)

Katılımcıların ifadelerinden de görüldüğü gibi, geleneksel üniversite eğitimi, öğrenenlere tek tip bir eğitim sunma eğilimindedir ve bu nedenle öğrenenlerin farklı ihtiyaçlarına uyum sağlama konusunda sınırlı olabilmektedir. Özellikle pandemi döneminde, öğrenenlerin okullarda fiziksel olarak bulunma konusundaki devamsızlık sorunları artmış ve online eğitimde öğrenenlere hitap etme konusunda zorluklar yaşanmıştır.

Katılımcılar arasında derslerin tek başına yeterli olmadığına dair bir uzlaşma bulunmaktadır. Üniversite eğitiminin iyi bir temel ve altyapı sağlayabileceği ancak bireylerin kariyerleri için daha fazla katma değer sağlamak için kendi çabalarını sarf etmeleri gerekeceği düşünülmektedir. Mikro yeterlilikler, üniversite eğitimi tamamlayıcı bir faktör olarak görülmektedir. Bu nedenle, mikro yeterlilikler, bireylerin eksikliklerini gidermeleri ve güncel bilgi ve becerilere sahip olmaları için önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir. Sonuç olarak, üniversite eğitimi tek başına yeterli olmadığı iddia edilmiş, öğrenenlerin kendilerini geliştirmeleri ve ihtiyaçlarına uygun eğitimleri takip etmeleri gerektiği ortaya koyulmuştur. Mikro-krediler, bu ihtiyacı karşılamak için önemli bir rol oynayacaktır:

“Hani yok zannediyorum olsa çok iyi olur ve dediğim gibi biz öğrencileri okullarda tutamıyoruz artık aslında devamsızlık sorunları arttı. Yani pandemi ile birlikte daha da arttı. Derslerde hitap edemiyoruz öğrencilere diye düşünüyorum ilk yani ben bu sunumu diyor. Mesela evde kendim takip ederdim ya da ben bu dersi falan çok hocadan da kendim dinlerdim diyor. Yani öğrencinin sınıfa gelmesini anlamlı hale getirecek içerikler o kadar yok. Bazı beceri temelli içerikler var belki. Dolayısıyla olmasının ben faydalı olacağını bazı. Branşlar, bazı fakülteler özelinde dersleri yani programlar özelinde olabileceğini düşünüyorum açıkçası.” (L3)

“Aslında ben şöyle düşünüyorum, derslerin tek başına hiçbir zaman yeterli olmadığını düşünüyorum. Çünkü birden fazla kişi olduğu için ve herkese tek tip bir eğitim veriliyor. Sonuçta o yüzden çok küçük kalıyor. Aslında verilen eğitim. O yüzden hani derslerimiz sadece yeterli olduğunu düşünmüyorum. Mesela ben lisanstan mezun olduğumda. Eğer kendimden bir şeyler katmasaydım o derslerin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Açıkçası aynı şekilde yüksek lisans için de böyle düşünüyorum. Yani öğrenciler mutlaka kendine bir iş, bir şeyin temelini aldığı anda kendileri bir şeyler katmaları gerekiyor. Derslerinin tek başına bu açıdan yeterli olduğunu düşünmüyorum.” (L7)

“...bunun üniversite eğitimi, üniversitelerimizin vermiş olduğu eğitime ilave bir tamamlayıcı bir faktör olarak görüyorum. En büyük faydasının da bu olduğunu düşünüyorum. Artık üniversite eğitimi bir noktada yeterli olmuyor. Neden yeterli olmuyor? Çünkü hep şu söyleniyor, genel bir söylem. Artık üniversitelerde kazanılan dereceler kişilerin çalışma hayatına tam olarak hazırlayamayabiliyor, çünkü üniversite çok hızlı değişen, kendini yenileyebilen bir yapı değil.”(Y3)

“Yükseköğretimde standart bir içerik bir sunum olmadığı için o biraz işin açığı, üniversiteden üniversiteye veya hocadan hocaya değiştiği kanaatindeyim. Ama genel anlamda bakarsak tamamen yeterli olduğunu düşünmüyorum (üniversite eğitiminin). Bunun tabii öğreten boyutu olduğu gibi öğrenen boyutu da var. Hani çok boyutlu bir konu aslında ama en genel anlamıyla söylersek çok da yeterli olduğunu düşünmüyorum şimdi için. Çünkü sadece teorik bilgiler üzerinden yani olması gerektiği kadar uygulama söz konusu olmadığında birtakım sıkıntılarla ister istemez karşılaşıyor.” (L1)

Pandemi gibi olayların eğitimde daha fazla uzmanlaşma ve güncelleme ihtiyacını artırdığı konusunda tüm paydaşlar hemfikirdir. Geleneksel ders yapısı ve okul sistemini, günlük yaşamda nasıl işe yaradığına dair sorgulamaktadırlar. Mevcut öğretim programlarının her yıl yenilenmesi ihtiyacı doğduğundan ve özellikle teknolojik gelişmelere hızla ayak uydurabilme gerekliliğinden bahsetmişlerdir. Büyük veri gibi yeni konuların eğitimi gerektiğinde, mevcut müfredatları hızlıca değiştirmenin zor olduğu, eğitim sistemlerinin yavaş olduğu ve program geliştirme süreçlerinin uzun sürdüğü belirtilmektedir:

“Özellikle geleneksel ders veya geleneksel okul yapısı hatta tartışılıyor. Özellikle pandemiden sonra da zaten bu daha çok gündeme geldi. Daha makro düşünmekten daha uzmanlaşmaya, daha çok işin artık derinine girmeye. Geleneksel sınıflarda öğretilen konuları acaba günlük hayatta ne kadar bizim işimize yarıyor? Öğrencilerin, çocukların işine ne kadar yarıyor sorularının en çok dillendirildiği, seslendirildiği yüksek sesle artık itirazların başladığı bir dönemdeyiz.” (İ3)

“Big Data ile ilgili araştırmalar yapılması gerekiyor. Yeni bir ders çıkabilir ve bu senin bir yükseköğretim kurumunun müfredatında bir anda değiştirmen çok mümkün değil. Burada öyle bir avantajı da var.” (İ1)

“Ne olursa olsun büyük eğitim sistemleri hantal. Siz eğer dört senelik bir program geliştiriyorsanız, bir program açıyorsanız, bir program geliştirme süreci var ve bu çok uzun zaman alıyor. Gerçekten program geliştirme, o programa istihdam yaratma, o programın içeriklerini oluşturma vesaire Yükseköğretimde böyle şeyler çok hantal ilerleyen işler.” (H1)

“Bu aslında sürekli bilginin artmasıyla birlikte verilen eğitim müfredatıyla ilgili bence sabit müfredatlar sıkıntı yaratıyor. Güncellenmesi gerekiyor. Yani her yıl güncellenmesi gerekiyor. Belki de bu müfredatların tam olarak aslında buradan da doğan bir ihtiyaç. Çünkü sabit bir yani ben iletişimde arkadaşlarım var, oradan biliyorum hâlâ kaç yıl öncesinde verilen müfredatın aynısını okutuyorlar. Yani işte adı sosyal medya oldu ama hiçbir şey vermiyor, öğrenciye hâlâ aynı şeyi okutuyor.” (L6)

Eğitimdeki dönüşüm ihtiyacı ve gereksinimler, katılımcılar arasında farklı birçok görüşü yansıtmaktadır. Geleneksel eğitim yöntemlerinin artık yetersiz olduğu vurgulanmış, hatta bazıları tarafından geleneksel okul yapısının sorgulandığı belirtilmiştir. Bu görüşlerin özeti şu şekildedir:

- Geleneksel yöntemler artık yetersizdir ve müfredatlar güncel olmalıdır.
- Mevcut geleneksel eğitim sistemleri yavaş ve yetersizdir.
- Üniversite diplomaları iş dünyasında eskimekte ve sadece diploma artık yeterli değildir.
- Teknolojideki hızlı gelişmeler ve iş dünyasının talepleri, geleneksel eğitim programlarının yeteneklerini tam olarak karşılayamayacağını göstermektedir.
- Üniversite eğitimi bir temel sağlayabilir ancak bireylerin kariyerlerini geliştirmeleri ve güncel kalmaları için çaba sarf etmeleri gerekmektedir.

Katılımcılar ayrıca, büyük şirketlerin artık sadece diplomalar yerine uzmanlık ve yetkinlik aradığını belirtmişlerdir. Bununla birlikte, mezun olmuş ve sahada uzun süre çalışmış bireylerin de mikro yeterliliklerden faydalanabilme potansiyeli hakkında konuşulmuş ve mikro-kredilendirme sisteminin formal eğitim almayan bireylerin ihtiyaçlarına da uygun olduğu vurgulanmıştır.

Görüşlerde, geleneksel eğitimlerin öğrenenlere tek tip bir eğitim sunduğu ve bu nedenle öğrenenlerin farklı ihtiyaçlarına uyum sağlama konusunda sınırlı olduğu belirtilmiştir.

Pandemi döneminde, öğrenenlerin okullara fiziksel olarak katılmama sorunlarının arttığı ve online eğitimde öğrenenlere hitap etme konusunda zorluklar yaşandığı ifade edilmiştir.

4.1.4.2. Yenilikçi ve modüler eğitim ihtiyacı

“Geleceğin eğitimi daha modüler olacak”, “Kişiler eğitimden almak istediği kısmı alıp gerisini bırakıyor”, “Bazı eğitimler yapboz gibi parçalanıp birleşebilir”, “Kendi diplomanı kendin yap denecek”, “MK vermekle yetkili kampüsler olabilir”, “Hap şeklinde bilgiye talep var”

Bazı yorumlarda, mikro-kredilerin önemli olduğu ve kişilerin edindikleri yetkinlikleri uygulayarak kampüslerde belgeleyebilecekleri belirtilmektedir. Bu belgelerin her yerden erişilebilir olması, kişilerin bağımsızlığını artırarak dünyanın herhangi bir yerinde kullanabilecekleri vurgulanmaktadır. Ayrıca, geleceğin eğitiminin daha modüler ve esnek olması gerektiği ifade ediliyor. Üniversite yapısının evrilebileceği ve mikro-kredilerin eğitim sisteminin önemli bir parçası olacağı öne sürülüyor. Ayrıca, önceki öğrenmelerin tanınmasının bu süreç için kritik olduğu vurgulanıyor:

“Mikro-krediler bu anlamda çok değerli olacak. Yine minik ve sonunda bir örnek oldu. Kusura bakmayın ama öğrenen olsun ya da olmasın. Kişilerin edindiklerini uygulama anlamında belki de kampüslere geline yetkilendirilmiş kampüslerde bunları gerçekleştirerek o yetkinliği belgeleyen bilecekler ve bu her yerden ulaşılabilir bir şekilde görünür olduğunda kişi dünyanın neresine giderse gitsin ya da ülkenin neresine giderse gitsin.” (L2)

“Tamam, temel yeterlilikleri edindiren programlar olacak ama onun dışında bayağı bildiğiniz böyle lego gibi insanların kendilerine nasıl bir kariyer ve gelecek inşa etmek istiyorlarsa onlardan bir paket oluşturdıkları mikro yeterlilik şeyleri olacak. Fakat bunun için önceki öğrenmelerin tanınmasının birincisi sağlanması gerekiyor.” (H1)

Diğer yorumlar ise, eğitimdeki geleneksel yapıların esneklikten yoksun olduğunu ve öğrenenlerin ilgi ve ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermek için mikro-kredilerin önemli bir rol oynayabileceğini vurgulamaktadır. Derslerin daha modüler bir şekilde sunulması ve öğrenenlerin sadece ilgi duydukları ve ihtiyaç duydukları konuları öğrenmelerinin teşvik edilmesi gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca, bu yaklaşımın öğrenen ilgisini ve katılımını artırabileceğine dikkat çekilmiştir:

“...bizim şu anki şeyimiz birazcık daha işte, program belli içerikler belli başından sonuna kadar öğrenci onu almak zorunda. Geleneksel dersler sertifikalarda öyle. Yani süreci bir

bütün olarak yaşamak ve devamsız olması durumunda ya da bazı şeyleri kaçırmaması durumunda başarısızlıkla tehdit edilen bir durum var. ...Nesil Instagram'dan çok hızlı her şeyi içerikleri takip ediyor, ilgisini duyduğunu izliyor ya da takip ediyor. O yüzden hani derslerim de belki böyle bölünmesi ve ilgi duyduğu ihtiyaç duyduğu kısımların sunulması verimlilik açısından da kıymetli israftı önlemek açısından da zaman emek para maliyet açısından da kıymetli diye özetleyebilirim herhalde.” (L3)

“Genellikle bir MOOC alıp da onun içerisinde 3-4 tane şeyi yapıp bırakan çoğu kişi var ve bunlarda da şöyle bir şey görülmüş, aslında ihtiyacı olan oymuş yani o aslında o yani aylarca onunla devam etmek istemiyor zaten işte mikro yeterlilik daha mikro yani yeterlilikler var. Onun kazanmak istediği öğrenmiş, kazanmış bırakmış gibi belki de evet, özellikle her zaman her tasarımda bunlar önemli. Önemli şeyler ama mikro yeterlilikler de özel spesifik olarak zaten bir beklenti ve ihtiyaç karşılaması daha da ön planda diyebiliriz.” (L4)

“O nedenle biz öğrenciyi bir derse on beş dakikadan fazla tutamıyoruz. Çocuk on beş dakikada dersten ayrılıyor. Evet, dersten çıkmıyor ama sonuçta dersten ayrılıyor. Çocuğun zaten ulaşabildiği konuları ona tekrar etmek dışında bir eğitim sürecine, bir öğretme sürecine tabiri caizse geçmemiz gerekiyor. Bunda da mikro yeterlilik sisteminden çokça faydalanmamız gerekiyor.” (İ2)

Bu bölümde, eğitimde gelecekte beklenen değişiklikler ve ihtiyaçlar ele alınmıştır. Katılımcılar, gelecekte eğitimin daha modüler ve esnek bir yapıya sahip olması gerektiğini vurgulamışlardır. Bazı ana görüşler ve ifadeler şunlardır:

- Geleceğin eğitimi modüler olacak, kişiler sadece ihtiyaç duydukları bölümleri alacaklar.
- Eğitim parçalara ayrılabilir ve birleştirilebilir, hatta kendi diplomanızı oluşturabileceksiniz.
- Mikro-kredilendirmenin daha fazla talep göreceği ve belgelerin her yerden erişilebilir olması, kişilerin bağımsızlığını artıracak.
- Üniversite yapısı değişebilir ve mikro-krediler eğitim sisteminin önemli bir parçası olabilir.
- Önce öğrenmenin tanınması, bu süreç için kritik bir faktördür.

Ayrıca, eğitimdeki geleneksel yapıların esneklikten yoksun olduğu ve mikro-kredilerin öğrenen ilgi ve ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebileceği ifade edilmiştir. Derslerin daha modüler bir şekilde sunulması ve öğrenenlere sadece ilgi duydukları veya

ihtiyaç duydukları konuları öğrenmeleri teşvik edilmelidir. Bu yaklaşımın öğrenen ilgisini ve katılımını artırabileceğine de dikkat çekilmiştir.

4.1.4.2.1. Teknoloji ve hızlı bilgi erişimi

Bu bölümde öne çıkan kodlar arasında “Bilgiler sürekli güncelleniyor”, “Günümüzde sadece lisans mezunu olmak çok yetersiz”, “Günümüzde hızla kendimizi güncelleme ihtiyacı gelişti”, “Instagram'dan bile kısa kısa bilgi edinilen çağdayız”, “Pandemi süreci MK'lere zemin hazırladı”. vb. yer almaktadır.

Katılımcıların çoğu, pandemi sürecinin, öğretmenlerin ve öğrenenlerin teknolojiyi daha etkili bir şekilde kullanmalarına katkı sağladığını ve bu süreçte eğitimdeki özelleşmenin arttığını belirtmektedir. Bunun yanı sıra, öğrenenlerin geleneksel sınıflara katılım sorunlarını ve ihtiyaçlarını daha hızlı ve özgürce karşılamak için mikro-kredilerin önemli bir araç olabileceğini ifade etmektedirler. Bu yaklaşımın, kişilerin hızla güncellenen bilgiye erişimini ve kariyerlerini geliştirmelerini destekleyebileceğini düşünülmektedir:

“Araştırmalar da bunu söylüyor. Yani şu an işte 21. Yüzyıl becerileri işte eğitim 4. Sınıf falan biraz daha teknolojiyle birlikte ciddi değişimler var. Pandemi süreci de hani öğretmenlerin bu gelişimlerine bence katkı sağladı, iyi oldu, yani bir özelleşti. Yani şu an işe yarar kullanabilir bir şeyler var. Kullanamadıkları bilgiler, içerikler var. Lisans programları bizde sürekli revize ediliyor, yenileniyor... dediğim gibi biz öğrencileri okullarda tutamıyoruz artık aslında devamsızlık sorunları arttı. Yani pandemi ile birlikte daha da arttı. Derslerde hitap edemiyoruz öğrencilere diye düşünüyorum ilk yani ben bu sunumu diyor. Mesela evde kendim takip ederdim ya da ben bu dersi falan çok hocadan da kendim dinlerdim diyor. Yani öğrencinin sınıfa gelmesini anlamlı hale getirecek içerikler o kadar yok.” (L3)

Kısaca pandemi süreci, öğretmenlerin ve öğrenenlerin teknolojiyi daha etkili kullanmalarını sağlarken, eğitimde özelleşmenin artmasına katkıda bulunmuştur. Katılımcılar, mikro-kredilerin öğrenenlerin geleneksel sınıflara katılım sorunlarını çözmede ve ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir araç olabileceğini vurgulamaktadır. Bu yaklaşım, bireylerin hızla güncellenen bilgilere erişimlerini ve kariyerlerini geliştirmelerini destekleyebilir. Ancak, öğrenenlerin sınıf içi katılımını artıracak içeriklerin eksikliği ve devamsızlık sorunlarının pandemi ile daha da belirgin hale geldiği ifade edilmektedir.

4.1.4.2.2. Yükseköğretimde Değişen Algı ve Talep

Bu bölümde öne çıkan kodlar arasında “Eğitimciler ve kurumlar olarak kendimizi yenilemeliyiz”, “Müfredatların hızla değişmesi gerekiyor ama bu çok zor”, “MK’ler sadece gönüllü değil, zorunlu hale gelecektir”, “Mezunlara diploma tazeleme için ek MK’ler verilmeli”, “Yükseköğretimin varlığını koruyabilmesini sağlayacak şey MK’lerdir”, “MK’ler mezununu daha kaliteli hale getirecek, iş bulan hale getirecek”, “Her alanda gelişime devam etmek şart ve bunu MK ile yapabiliriz”, “MK’ler çok daha fazla gündemde olacak”, “Yükseköğretim artık bilgi ve belge edindirmeyi tekelinde tutamaz”, “Kampüs duvarları arasındaki eğitime talep giderek azalıyor”, “MK’ler çağın olmazsa olmazıdır” yer almaktadır.

Birçok farklı paydaş, kitlesel çevrimiçi öğrenme platformlarının artmasının, açık bilim ve açık eğitim kavramlarının yaygınlaşmasının, farklı öğrenme ortamlarından ve kurumlardan elde edilen bilgilerin tanınması, sertifikalandırma ve formal öğrenmeyle entegrasyonu gibi konuların daha fazla tartışılmasına sebep olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, mikro-kredilerin yükseköğretim, genel öğrenme ve işverenler için önemli hale geldiğini ifade etmişlerdir. Bu yaklaşımın, kişisel gelişimin ötesinde ekonomik sürdürülebilirliği destekleyebileceğini ve yükseköğretimin geleceğini şekillendirebileceğini vurgulamışlardır: “Kişisel gelişimi geçtim, ekonomik varlığımızı sürdürebilmek için zaten zorunluluk haline gelecek.” (H1)

“Sonrasında kitlesel çevrimiçi öğrenme ortamlarının artması... Açık bilim, açık eğitim kavramlarının yaygınlaşması, Covid tecrübemiz, küçük farklı ortamlardan, kurumlardan edindiğimiz hatta birbirimizden edindiğimiz öğrenmelerin nasıl bir anlamda tanınabilmesi için değerlendirilebileceği, nasıl sertifikalandırma olabileceği, nasıl Formal öğrenmeye entegre edilebileceği konularının daha sıkıntılı tartışılmaya başlandığını gördüm.” (H2)

“Bunu biraz Challenge’miş oldu ama Yükseköğretimin varlığını koruyabilmesini sağlayacak şey de bu bence. Öbür türlü şey çünkü mesela. Bir sürü bölüm kapandı değil mi temel birimlerle ilgili. Yok sosyolojiler kapandı, fen edebiyat fakültelerinde bir sürü bölüm kapandı. Niye? Çünkü onlar temel alan bilgisine yönlendiriyor. Yeterliliklere değil. Niye? Çünkü piyasada böyle bir ihtiyaç yok.” (H1)

Geleneksel kampüs tabanlı eğitime olan talebin azaldığına dikkat çeken katılımcılar, öğrenenlerin üniversiteye gitmeye yönelik farklı düşüncelere sahip olduğunu

belirtmişlerdir. Öğrenenler, üniversitede uzun yıllar harcamak ve büyük masraflarla diploma almak yerine, bilgiye daha hızlı ve etkili bir şekilde erişebilecekleri dijital kaynakları kullanmaya başlamışlardır. Özellikle internetin ve iletişim teknolojisinin gelişimi sayesinde, bilgiye ulaşma ve öğrenme süreçlerinde önemli değişiklikler yaşandığını ve bu nedenle yükseköğretim kurumlarının daha hızlı ve dinamik bir şekilde değişen iş dünyasına ve öğrenen taleplerine ayak uydurması gerektiği vurgulanmıştır. Genel olarak geleneksel eğitim süreçlerinin daha güncel ve etkili hale getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir: “Bu şekilde bildiğimiz anlamda kampüs duvarları arasındaki eğitime olan talep giderek azalıyor. Tüm dünyada azalıyor.” (Y1)

“Üniversiteye de o nedenle geliyordu ama bu okul çağındaki öğrenenler arasında da bilinçli olanlar artık diyor ki: “Ben dört sene geleceğim burada çürüteceğim kendimi. Bir sürü para vereceğim, emek harcayacağım, zaman harcayacağım. Sonuçta bir diploma alacağım. O diplomayla bir iş garantim de olacak, olmayacak bilmiyorum.” diyor. Şimdi insanlar artık üniversiteye çok sıcak bakmıyorlar.” (İ4)

“Şu anda insanlar kütüphaneleri değil de online kütüphaneleri kullanıyor. Youtube'u açın, izlediğiniz zaman kendinizi geliştirmek istediğiniz bahçecilik olsun, bisiklet tamiri olsun ya da başka bir konuyla ilgili olsun.... Neyle ilgili isterseniz bir sürü çok güzel konu anlatımı videoları veya şeyler var.” (H4)

“Piyasa çok dinamik, çok hızlı. Her an yeni bir ihtiyaç belirliyor ve bu ihtiyacı hemen ikame etmek için ne yapıyor? Yeni şeyler ortaya atılıyor ve şirketler öne çıkıyor. Yükseköğretim buna ayak uydurmak durumunda. Birincisi programlar yavaş olduğu için zaten mezun ettiğiniz profil çok güncel bir profil olmayabiliyor. Yeni bir ders tasarlayacaksınız. O derse ilişkin içerikleri hazırlayacaksınız. Öğrencilere sunacaksınız. Çıktılarını alacaksınız. Mezun olana kadar zaten öğrenci dört sene geçiyor arada. Bu eskiyen bir süreç. Yükseköğretimin verdiği eğitim eskiyen bir süreç.” (H1)

Mezun olan öğrenenlerin bilgi ve becerilerini güncel tutmaları için diploma tazeleme gibi programların olmasının önemine sıklıkla dikkat çekilmiştir. Bu programların, mezunların iş dünyasında rekabetçi kalmalarına ve değişen ihtiyaçlara ayak uydurmalarına yardımcı olacağı savunulmuştur. Bu nedenle üniversitelerin, öğrenenleri sadece mezun etmekle değil, aynı zamanda onların sürekli olarak güncel ve donanımlı olmalarını sağlamakla da sorumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır:

“Bilgisayara biz nasıl yamalar alırsız? Java’ya, Microsoft’ta Update’ler alırsız böyle telefonlarımıza. Yükseköğretimin de öyle bir yapı benimsemesi gerekiyor ki mezun ettiği öğrenci kitlesi bu yeterliliklerle donanabilsin. Bu çok zor bir iş aslında.” (H1)

Mikro yeterliliklerin, eğitim sisteminin bir parçası olarak tanınması ve desteklenmesi gerektiğini tüm paydaşlar tarafından ifade edilmiştir. Ayrıca gelecekte mikro-kredilerin daha fazla önem kazanacağına inanıldığı belirtilmiş, bunun hem öğrenenlerin hem de yükseköğretim kurumlarının faydasına olacağı belirtilmiştir:

“Ben yükseköğretim sisteminde daha önce sana da söylediğim gibi meslek yüksekokulları gibi mikro yeterlilik sisteminde önemli bir aktör olarak görüyorum. Hatta önemli bir eksik olarak da görüyorum. Aslında burada gerçekleşmiş olan şeyin öğrenmenin mutlaka yansması gerektiğine düşünüyorum. Bu eğitim sistemi içerisinde var olması gereken bir unsur olduğunu düşünüyorum mikro yeterliliklerin yükseköğretim sistemi içerisinde.” (İ2)

“Aslında konuşmalarım esnasında bazı şeyleri vurguladım bu noktada da. Ben gelecekte mikro yeterlilikler konusunun daha fazla gündemde olacağını düşünüyorum. Bu sadece benim düşüncem değil aslında. Genel kanaat de böyle, çünkü teknolojinin, dijital çağın çok hızlı geliştiği bir ortamda insanların kendilerini yenilemesi kaçınılmaz. Dolayısıyla bu olduğu müddetçe belki bugün yaşadığımız değişimden çok daha hızlı değişimi bizim çocuklarımız yaşayacaklar. Bunlar çok daha hızlı değişim olacak. Dolayısıyla bazı geleneksel eğitim, formel eğitim şeyleri mutlaka insanlar almalı.” (Y3)

“Aslında tam da standardize edilmiş bir formda değil ama yükseköğretimin belirlediği birtakım kazanımlar, beceriler var. O becerileri ne kadar yaptığımıza dair izlenen de bir mekanizma var aslında. Aynı şeyi bunun için ne yapmaları gerekiyor. Bu yapıldığı zaman yükseköğretime de kolaylık sağlayacak. İş yükünü azaltacak bence. Bir de mezununu daha kaliteli hale getirecek. İş bulan hale getirecek, istenen hale getirecek Yükseköğretim Kurumları içerisinde. Belki derslerin oluşturulması verilmesi anlamında da daha ne bileyim kaliteli bir eğitim ortamı yaratma anlamında da bir faydası olacak.” (İ1)

Bu bölümde, yükseköğretimdeki değişen algılar ve talepler ele alınmaktadır. Katılımcılar arasında şu ana görüşler ve ifadeler bulunmaktadır:

Eğitimciler ve kurumlar kendilerini yenilemelidir, ancak müfredatların hızla değişmesi zor bir süreçtir. Mikro-krediler artık sadece gönüllü değil, zorunlu hale gelebilir ve mezunlara diploma yenileme için ek mikro-krediler verilmesi gerekebilecektir. Mikro-krediler, yükseköğretimin varlığını sürdürebilmesi ve mezunlarını iş bulan ve ekstra yetenekli hale getirmesi açısından önemlidir. Kitlesel çevrimiçi öğrenme platformlarının

artışı, açık bilim ve açık eğitim kavramlarının yaygınlaşması gibi faktörler, farklı öğrenme ortamlarından ve kurumlardan edinilen bilgilerin tanınması ve sertifikalandırma ile ilgili daha fazla tartışmaya yol açmıştır.

Geleneksel kampüs tabanlı eğitime olan talep azalmıştır, çünkü öğrenenler bilgiye daha hızlı ve etkili bir şekilde erişebilecekleri dijital kaynakları kullanmaya başlamışlardır. Üniversitelerin eğitim süreçlerini güncellemesi ve değişen iş dünyasına ve öğrenen taleplerine ayak uydurması gerekmektedir. Mikro-krediler, eğitim sistemi içinde tanınmalı ve desteklenmelidir. Mezun olan öğrenenlerin bilgi ve becerilerini güncel tutmaları için diploma yenileme programlarının önemi vurgulanmıştır.

4.1.4.3. Uygulama alanları

Görüşmelerde mikro-kredi sisteminin öncelikli olarak hangi alanlarda uygulanmasının daha kritik olduğu konusunda katılımcı inanışları bu bölümde toparlanmış ve aşağıdaki başlıklarla özetlenmiştir.

4.1.4.3.1. Teknoloji odaklı alanlar

Teknoloji odaklı alanlar kategorinde dikkat çeken kodlar arasında; “Teknoloji odaklı dersler”, “Bilgisayar bilimleri”, “yazılım”, “yapay zekâ” ve “veri bilimi gibi öncü alanlar”, “Dijital okuryazarlık öncelikli olmalı”, “Mekatronik ve mühendislik alanları” gibi konular yer almıştır.

Katılımcılar, teknoloji odaklı alanların mikro yeterliliklerle desteklenmesini önermişlerdir. Gelişen teknoloji ve iş gücü talepleri göz önüne alındığında, özellikle bu alanlarda daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Veri bilimi, istatistik, programlama dilleri gibi teknik becerilerin bu mikro yeterlilikler içinde önemli bir yer tuttuğunu vurgulamışlardır. Aynı zamanda özellikle mühendislik gibi hızla değişen alanlarda öncelik verilmesi gerektiğini ifade etmiş, teknolojinin eğitim süreçlerine dahil edilmesinin önemli olduğunu vurgulamışlardır: “Mikro yeterlikler bağlamında bence çok önemli açık ve uzaktan öğrenmede yine aynı şekilde belli temel işte istatistik programlarının yani yazılımların yer aldığı şeyler....” (L3)

“Çağın gerekleri dolayısıyla teknoloji çok hızlı geliştiğinden dolayı özellikle iş gücü ihtiyacı, teknolojiye ve iş alanlarının belli başlı sektörlerin ihtiyacının daha fazla olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla bu bağlamda ben de teknoloji ve iş gücü konusunda ağırlık verilmesi

görüştüyüm. Dolayısıyla ben şimdi özellikle veri bilimi ve istatistik noktasında çalışmalarına devam etmek istiyorum. Hâlihazırda bildiğim birkaç programlama dilimiz var. Linux işletim sistemlerini bir kısım hakimim. Ama hani diyelim ki bir danışmanlık hizmeti vermek istesem ibraz edebileceğim bir şeyim yok. Tecrübem var, deneyimim var ama görünürde bir şey yok yani.” (L1)

“Mooc’lara baktığım zaman mesela özellikle şirketlerin vesairelerin verdiği bu derslerde bilgisayar bilimlerinin neredeyse her çeşit, Programlama dilleri, otonom araçlar, finans çok dikkatimi çekmişti. Onlar çok öncelik veriyorlar. Bunlar daha nasıl diyelim? Doğası çok daha hızlı değişen işler. O yüzden bir öncelik verilecekse mesela, sıralama yapılacaksa piyasa iyi okunmalı.” (H1)

“Mühendislik alanları bence bu anlamda çok uygun mikro yeterlilikler ol. Çevrimiçi ortamlarda özellikle düşündüğümüzde çok önemli faydaları olabilir. Bunu biraz tabi açmak gerekiyor. Mühendislik dediğimizde bu deneyleri ya da uygulamaları nasıl gerçekleştirecekler diye bir soru gelebilir. Tabii ki buradan da aslında teknolojinin işin içine dahil edilmesi gerektiğini düşünenlerdenim.” (L2)

Bu bölümde, teknoloji odaklı alanların mikro yeterliliklerle desteklenmesi gerekliliği vurgulanmaktadır. Katılımcılar, özellikle bilgisayar bilimleri, yazılım geliştirme, yapay zekâ ve veri bilimi gibi ileri teknoloji alanlarının öncelikli olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, dijital okuryazarlık becerilerine daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Katılımcılar, teknoloji odaklı alanlardaki mikro yeterliliklerin iş gücü ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilmek ve öğrenenlere daha güncel beceriler kazandırmak açısından kritik olduğunu düşünmektedirler. Bu nedenle, bu alanlarda mikro yeterliliklere daha fazla odaklanılması gerektiği ifade edilmiştir.

4.1.4.3.2. Sosyal ve insan odaklı alanlar

Bu başlıkta öne çıkan kodlar şöyle sıralanabilir: “Yabancı dil öğrenimi”, “21. yüzyıl becerileri”, “Araştırma yöntemleri”, “Özel eğitim”, “Öğretmen alan bilgisi”, “Yaşlı bakım hizmetleri ve psikolojik destek alanı”, “İnsan kaynakları ve sosyal beceriler”.

Katılımcılar, mikro-kredilerin sosyal bilimlerde öncelikli olarak uygulanabileceğini belirtirken, teknoloji odaklı alanlarda da büyük bir öneme sahip olduğunu vurgulamışlardır. Teknolojiye ve iş gücü taleplerine hızla ayak uydurmak için özellikle bu alanlarda mikro yeterliliklerin geliştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca,

teknolojinin eğitim süreçlerine dahil edilmesinin ve kişisel gelişimi desteklemenin önemine dikkat çekmişlerdir. Sosyal becerilerin mikro yeterliliklerle geliştirilmesi de önemsenmiş, öğretmen eğitimi ve yabancı dil becerileri gibi alanlarda da mikro-kredilerin değerli olabileceği vurgulanmıştır:

“Bu tip konularda öncelikli alanlar hep sosyal bilimler olur. Uygulamanın daha kolay olacağı düşünülür. (H2)

“Dolayısıyla mikro yeterliliklerin de bu bağlamda biraz daha insanın sosyal boyutuna doğru evrileceğini düşünüyorum ben. Bugün bir yaşlı bakım hizmetleri, psikolojik desteklerle ilgili yeterlilikler... Bunlar çok ön plana çıkacak gibi önümüzdeki zamanlarda, çünkü insanlar şu anda ne olduğunu fark etmeden müthiş bir teknolojik şeyi içindeler. Bağımlılığı ya bir hengamenin içindeler. Dolayısıyla insanlar sosyal olma boyutu, psikolojik sorunlar ortaya çıkacağı için biraz göz ardı ediyorlar. Dolayısıyla mikro yeterlilikler belki de sosyal beceriler bağlamında yeterliliklere dahil ederek bir evrilme sürecine girebilir. Bu bayağı bir önemli olacaktır.” (H4)

“Bence insan kaynakları böyle bir konudur. Bunu sadece şey olarak düşünmeyin. Eğitimde insan kaynakları, üretimde insan kaynakları, hizmette insan kaynakları gibi. Şu anda dijitalleşmiş olması insan kaynaklarının pek çok fonksiyonunu böyle bir konuya müsait olduğunu gösteriyor bana.” (İ2)

“...herkesin ihtiyaç duyduğu bana göre yani yabancı dilde çok sıkıntı yaşanan gidiyoruz. Evet, yani herkesin ihtiyaç duyduğu alanlarda öncelikli olarak denenebilir ama bence her meslekte aradığımızda biraz üzerine düşündüğümüzde her alanda mutlaka ihtiyaç olacaktır.” (L5)

Genel olarak katılımcılar, mikro-kredilerin uygulanabileceği alanlarda sosyal bilimlerin öncelikli bir rol oynayabileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca, mikro yeterliliklerin, bireylerin kişisel gelişimini desteklemesi, sosyal becerilerin geliştirilmesi ve mesleki eğitimde daha fazla esneklik sağlaması gerektiğini ifade etmişlerdir.

4.1.4.3.3. Fen bilimleri odaklı alanlar

Bu kategoride ortak kodlar arasında “Tıp alanındaki hızlı değişim”, “İlk yardım”, “Fen bilimleri”, ve “Tarım” yer almaktadır. Bazı katılımcılar, özellikle fen bilimlerine odaklanan mikro-kredilerin önerilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Özellikle tıp ve sağlık alanında, araştırma yöntemleri gibi temel becerilerin yanı sıra, dijital okuryazarlık, yazılım geliştirme, ilk yardım gibi pratik ve güncel konularda mikro yeterliliklere ihtiyaç olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca, yazılım sektörü, tıp sektörü, mekatronik ve tarım gibi

belirli sektörlerde mikro yeterliliklerin geliştirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır: “Kendilerinde yani dolayısıyla hani araştırma yöntemleri gibi dersler olabilir işte mesela tıpta dahi hani sağlık alanında dahi birisi işte temel sağlık şeylerine...” (L3) “Birincisi, yazılım sektörü olabilir. İkincisi, tıp sektörü olabilir. Üçüncüsü, Mekatronik yani makine ve elektronik mühendisin beraber yapıldığı sistemler olabilir. Doğrusu tarım sektörü olabilir.” (H4)

“Hatta ben mesela tıp fakültesinde mesleki ingilizce derslerine giriyorum. Hani hoca olarak da gözlemlediklerini var yani almış oldukları dersin O 6 sene de sürse tamamlandığında- Çünkü artık teknoloji de çok gelişti. Her şey çok hızlı değişiyor- Yetiştirilmeleri, yakalayabilmeleri, bizim vermiş olduğumuz eğitimin onları iş hayatına hazırlayan bilmemiz mümkün değil.” (L5)

“Mesela belli konular bütün her yerde aynı anlatılıyorsa burada mikro-kredilendirme çok rahat kullanılır. Fen bilimlerinde de çok rahat kullanırsınız.” (H5)

“Bütün öğrencilerin o konuda ne kadar işte Dijital yerli diye adlandırmak istediğimiz o dijital becerileri, yani dijital okuryazarlık, dijital beceri gibi alanlarda çok da iyi olduklarını düşünmüyorum. O nedenle güncel konulardan ilk aklıma gelen bu oluyor ve herkesin çoğu kişinin artık günümüzde iş yaşamının dijitale taşıdığını düşünürsek, çoğu kişinin bu tarz eğitimlere ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.” (L7)

“Mesela ilk yardım. Anlamında işte herkes bir şeyler biliyor. Baktığımızda ama bu anlamda gerçekten ilk yardımı kim yapabilir? Diye sordüğümüzde oysa. İlk yardımcı kimliğine sahip olan kişinin yapması gerekiyor. Mikro yeterlilikler bağlamında neden mesela böyle bir şey olmasın ya da kişisel hayatı bunu tekrar indirgeyecek olursak kişi mesela.” (L2)

Katılımcılar, fen bilimleri ve sağlık gibi alanlarda mikro-kredilerin kullanımının büyük bir potansiyele sahip olduğunu belirtmişlerdir. Sağlık alanında, hızla gelişen teknoloji ve dijitalleşen iş hayatı, mevcut eğitim yöntemlerinin öğrenenleri iş yaşamına tam anlamıyla hazırlamakta yetersiz kalabileceğini göstermektedir. Mikro-krediler, bu boşluğu doldurabilecek esnek bir öğrenme aracı olarak değerlendirilmektedir. Özellikle dijital beceriler ve okuryazarlık gibi güncel konular ile ilk yardım gibi spesifik bilgi ve yetkinlik gerektiren alanlarda mikro-kredilerin yaygınlaştırılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu yaklaşım, bireylerin hem kişisel hem de mesleki yaşamlarında ihtiyaç duydukları bilgi ve yetkinlikleri kısa sürede kazanmalarına olanak sağlayabilir.

4.1.5. Riskler

Son olarak bir diğ er ana tema ise Riskler hakkında olmuştur. Bu hususta temel olarak öne çıkan alt temalar “Sistem ve Uygulama ile İlgili Riskler”, “Kurumsal ve İdari Riskler” ve “Kalite ve Güvenilirlik Endişeleri” şeklinde sıralanabilir.

4.1.5.1. Sistem ve uygulama ile ilgili riskler

Sistem ve uygulamada karşılaşılan riskler başlığında; “Altyapı konusunda dijital uçurumun ortaya çıkması”, “İçerik uyuşmazlığı sebebiyle MK’lerin tanınmasının zor olabileceğı endişesi”, “MK’lerin  l me değerlendirme standartlarına ilişkin endişeler”, “MK’lerin sertifikasyonunun hassas bir konu olması” gibi kodlar  ne çıkmıştır.

Katılımcılar, yeni bir mikro yeterlilik sistemi uygulamanın bazı risklerini de vurgulamışlardır. Bu riskler arasında, mikro yeterliliklerin nasıl tanımlanacağı, hangi kriterlere göre değerlendirileceğı ve nasıl standartlaştırılacağı gibi konuların belirsizliği bulunmaktadır. Ayrıca, mikro yeterliliklerin transfer edilebilirliği konusunda yaşanan sorunlar, içerik uyumsuzluğu ve müfredat eksikliği gibi sorunlar da belirtilenler arasında  ne çıkmıştır. Mikro-kredilerin AKTS değerleri gibi standartlara uygunluğu ve ders kalitesi gibi konular da riskler arasında yer almıştır:

“...bu tanımının, kriterlerin neler olacak, neye göre tanımlayacak? Bunlar asıl burada hepimiz için önemli olan o nasıl  l me, değerlendirme yapılacak, mesela nasıl standart ulaştırılacak? Hani bunlar hepimizin aklındaki soru işaretleri.” (L5)

“Dediğim gibi daha önceki o Erasmus, dikey geçiş, yatay geçişle geline süreçlerde yaşanan sorunlar neyse, o içeriğin uyumsuzluğu, müfredata uygun bir içeriğin olmaması gibi böyle o sorunlar tanınmayı engelleyebilir. O transferi teknik olarak yapmada sanki sorunlar çıkabilir. O AKTS değeridir, karşılığıdır... Gibi o kredilendirmenin ağırlığıyla ilgili o standardizasyonu ya da o kalite göstergelerine uygun mu? Bu ders hakikaten kaliteli mi? Alınan bu ders sayılabilir mi? Bir lise öğrencisinin açtığı dersi mi aldı da geldi burada saydırıyor gibi o sorunlar belki karşımıza çıkabilir.” (Y2)

Başka bir katılımcı, eğitim sisteminin özellikle diploma üzerinden güvenilir  l me ve değerlendirme sistemine odaklandığını belirtmiştir. Diploma sahibi olmanın ülkede büyük öneme sahip olduğunu ifade ettiğini ancak bu durumunun suistimale açık olduğunu ve eğitimin  l me-değerlendirme aşamasının daha ön planda olduğunu vurgulamıştır:

“Şimdi şöyle, eğitim alanı ve eğitim sonucunda alınan sertifikasyonlar önemli. Bizim ülkemizde de genelde böyle hep diploma üzerinden güvenilir ölçme değerlendirme sistemi üzerinden yapılan değerlendirmeler ön planda. Bunu şöyle söyleyeyim daha açık bir ifadeyle. Şimdi bu alan suistimale açık bir alan. Önce onu ifade edeyim. Ne demek istiyorum? Şimdi biliyorsunuz. Diploma bizim ülkemizde önemli bir şey. Ne olursa olsun. Bir kişinin bir üniversite diplomasına sahip olması çok önemli. Bunun için biz neler yapıyoruz? Bunun için bir eğitim veriyoruz ama bizim sistemimizde maalesef eğitim almaktan ziyade ya da eğitim vermekten ziyade ölçme, değerlendirme çok daha ön planda.” (Y3)

Mikro-kredilerin tanınma sürecinde modern teknolojilerin, özellikle blok-zincir gibi güvenli teknolojilerin kullanılabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca, bu teknolojilerin kurumlar arasında yaygınlaşacağına ve gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasında dijital bölünmenin artabileceğine dikkat çekilmiştir. Blok-zincir teknolojisinin mikro yeterlilikler bağlamında güvenliği ve doğrulanabilirliği sağlayabileceğini ve bu teknolojinin bir dijital sisteme entegre edilerek daha sağlam bir temele oturtulabileceğini düşünülmektedir:

“Belki bu mikro yeterliklerin tanınması sürecinde değerlendirmesini tanıma sürecinde belki modern teknolojiler, daha güvenli teknolojiler, BlockChain teknolojileri gibi. Doğrulama süreçlerinden kurtulabilir ama o tamamen bu benim öngörüm.” (H4)

“İleride BlockChain benzeri yapılar kurumlar arasında kullanılacak diye düşünüyorum, çünkü bir on yıl önce, yirmi yıl önceye altyapısının kurulması çok daha kolay hale geldi. Burada dikkat etmemiz gerekiyor. Gelişmiş ülkeler ve gelişmekte olan ülkeler daha rahat bu altyapıları sağlayacak, çünkü internet altyapılarını bunlar sahip. Şimdi dijital bölünme yine burada ortaya çıkacak. Birileri bir işe atlayıp hızla koşmaya başladığında birileri çok geride kalacak. Özellikle artık bunları görüyorsunuz. Horizon raporlarında da geçiyor.” (H5)

“Şeyin güvenlik boyutunda da ve blok zincir teknolojisini az önce o yüzden söyledim, hani bunlar dijital şeyler olduğu için doğrulanabilir etmesi noktasında herhangi bir sıkıntı yaşanıyorsa ve tabii çok güzel bir şey ama mikro yeterlilik bağlamında sistemin blok zincir teknolojisinin sunduğu şeffaflık işte güvenilirlik gibi şeylerden dolayı da belki böyle bir teknolojiye entegre edilmiş bir dijital sistem çok daha yerli yerine oturur diye düşünüyorum.” (L1)

Bu bölümde katılımcılar, yeni bir mikro-kredi sisteminin uygulanması sırasında bazı riskleri göz önünde bulundurmuşlardır. Bu riskler arasında mikro yeterliliklerin tanımlanması, değerlendirilmesi, standartlaştırılması ve transfer edilebilirliği

konularındaki belirsizlikler önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, içerik uyumsuzluğu, müfredat eksikliği ve AKTS değerlerine uygunluğu gibi sorunlar da riskler arasında yer almaktadır. Katılımcılar, mikro-kredilerin ölçme-değerlendirme standartlarına uygunluğu ve sertifikasyonun hassas bir konu olması gibi riskleri de dile getirmişlerdir.

Katılımcılar ayrıca, mikro-kredilerin tanınma sürecinde modern teknolojilerin, özellikle blok-zincir gibi güvenli teknolojilerin kullanılabileceğini öne sürmüşlerdir. Blok-zincir teknolojisinin mikro yeterliliklerin güvenliğini ve doğrulanabilirliğini artırabileceği ve bu teknolojinin daha sağlam bir temele oturtulabileceği düşünülmektedir. Ancak bu teknolojilerin yaygınlaşmasının gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında dijital bölünmeye neden olabileceği konusunda endişeler ifade etmişlerdir.

4.1.5.2. Kurumsal ve idari riskler

Bu kategoride “Fırsatçılar ile sistemin yozlaşması tehlikesi”, “Bütünü mikro parçalara ayırmanın hassas bir iş olması”, “Kurumsal olmayışın dezavantaj olması”, “MK’lerin Yükseköğretim kurumları için bir tehdit olması” gibi kodlar öne çıkmıştır.

Görüşmeler, mikro-kredilerin kurumsal ve idari açıdan taşıdığı fırsatlar ve riskler üzerinde durulması gerektiğini göstermektedir. Görüldüğü gibi katılımcılar, mikro-kredilerin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için ders içeriklerinin anlamlı ve sağlıklı bir şekilde bölünmesinin kritik bir öneme sahip olduğunu vurgulamışlardır. Bunun yanı sıra, sistemin olumlu yönleri arasında, öğrenenlerin öğrenme süreçlerini daha derinlemesine deneyimleyebilmesi gösterilirken, olumsuz yönleri arasında ise mikro-kredilerin kurumsallaşma eksikliği ve önceki öğrenmelerin yeterince entegre edilememesi öne çıkmıştır:

“...yani bir defa hani derslerin çok anlamlı kısımlar içerisinde mikro hale getirilmesi lazım. Yani o bölme kısmı var ya hani parçalanma kısmının sağlıklı gerçekleştirilmesi lazım. Yani planlama kısmı bence önemli devamında o.” (L3)

“Bunları geleneksel derslerden sertifikalardan ya da derecelerden farklı kılan şey bir kere o bir olumlu yanı, bir olumsuz var. Olumsuz söyleyeyim. Kurumsallaşmamış olması. Bu önceki öğrenmelerin mikro-krediler üzerinden bir şekilde yansıtılamaması. Öğrencinin deneyimini. Olumlu yanı ise, gerçekten mikro yeterlilik sistemi içerisinde öğrenenlerin öğrendikleri konuları daha iyi öğrendiklerine dair bir inanca sahibim. Onu diyebilirim.” (İ2)

Bu tespitler, mikro-kredilerin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için planlama, yapılandırma ve mevcut öğrenme deneyimlerini sisteme yansıtacak mekanizmaların oluşturulması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bir öğretim üyesi, mikro-kredilerin yükseköğretim kurumları için bir tehdit oluşturduğunun altını çizmiştir. Yükseköğretim kurumlarının hala geleneksel eğitim anlayışıyla hareket ettiğini ve bilgiyi tek bir kaynaktan, yani hocalardan aldığını ifade etmiştir. Ancak, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin ardından bu paradigmanın değiştiğini, insanların bilgiye online kaynaklardan ulaşmayı tercih ettiğini ve bu nedenle yükseköğretim kurumlarının bu değişime ayak uydurması gerektiğini vurgulamıştır:

“Yükseköğretim Kurumları için bu bir tehdit. Nasıl bir tehdit? Yükseköğretim Kurumları hala geleneksel 18. yüzyılın sanayi devriminin eğitim anlayışıyla hala faaliyetlerine uyarak yürütüyorlar. Özellikle baktığımız zaman. Nedir? Sınıfa girersiniz, kuruma girersiniz. O kurumda bir konuşan hoca vardır. O hoca her şeyi bilendir. Ya da Faculty sizi yönlendirir...Şu anda insanlar kütüphaneleri değil de online kütüphaneleri kullanıyor. Youtube'u açın, izlediğiniz zaman kendinizi geliştirmek istediğiniz bahçecilik olsun, bisiklet tamiri olsun ya da başka bir konuyla ilgili olsun.... Neyle ilgili isterseniz bir sürü çok güzel konu anlatımı videoları veya şeyler var. Diğer bilgi iletişim teknolojinin getirmiş olduğu imkanlar arasında da bunları görebiliyor.” (H4)

Bazı katılımcılar da mikro-kredilerin güvenilirliği ve tanınabilirliği konusunda endişelerini dile getirmişlerdir. Öğrenenlerin online sınavlarda kopya çekme eğiliminde olduklarını ve bazı üniversitelerde bu tür sertifikalara olan talebin hızla arttığını belirtmişlerdir. Ayrıca, mikro yeterliklerin tanınmasının fırsatçılığa yol açabileceğine ve bu nedenle tanınmanın nasıl yapılacağının tartışılması gerektiğine dikkat çekmişlerdir:

“Bir üniversitemizde pandemi esnasında, açık öğretim ya da uzaktan öğretimde bir yıl önceki mezun sayısı bir yıl sonra bir yıl önceki mezun sayısının üçe katladı. Bu öğrencilerin büyük başarısıyla çok çalışkan olmalarıyla izah edilecek bir konu değil... Bu bir şüphe yarattı. O yüzden acaba aynı şey burada da olur mu? Bu mikro yeterliğin belgelendirilmesi, ölçülmesi noktasında elde edilen sertifikalar acaba güvenilir mi değil mi? Bir soru işareti. Bundan kaynaklanan bir şüphe var.” (Y3)

“Ben bir kurum olarak hangi kurumların önceki öğrenmelerini tanıyacağım? Gidip her birininkini tanımaya kalkarsan burada bir fırsatçılık doğacaktır. Bunu da görmemiz gerekiyor. O zaman birileri çıkacak diyecek ki, ben sana şu konularda gel benden üç saat ders al, sertifika vereyim. Gel benden beş saat ders al sertifika veriyorum. Ben de sonra gideceğim,

al diyeceğim. Ben bunları biliyorum. Beş saatlik bir derste bir de ufak bir sınavla ölçme değerlendirmeye bunu alacağım. Bizim istediğimiz bu değil. Burada şunu konuşursak, kişinin gerçekten potansiyellerini görmesini sağlamak ve karışık kurumun da bunu görmesini sağlamak. Burada bunun nasıl yapılacağının da tartışılması lazım.” (H5)

Özetle, görüşmelerde katılımcılar mikro-kredilere ilişkin kurumsal ve idari riskleri tartışmışlardır. Bu riskler arasında, derslerin anlamlı bir şekilde parçalanması ve bu parçalanmanın sağlıklı bir şekilde planlanması gerekliliği vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra, mikro-kredilerin güvenilirliği ve tanınabilirliği konusundaki kaygılar da öne çıkmıştır. Öğrenenlerin çevrimiçi sınavlarda akademik dürüstlükten uzak davranışlar sergileyebileceği ve bazı üniversitelerde bu tür sertifikalara olan talebin hızla arttığı ifade edilmiştir. Mikro yeterliliklerin ölçülmesi ve belgelendirilmesinde güvenilirlik sorunlarının bulunduğu, bu durumun da fırsatçılığı teşvik edebileceği vurgulanmıştır. Bu nedenle, mikro-kredilerin tanınma sürecine ilişkin net bir çerçevenin oluşturulması gerektiği dile getirilmiştir.

4.1.5.3. Kalite ve güvenilirlik endişeleri

Bu kategoride ele alınan kodlar arasında “Piyasadaki birçok sertifikalı kursun kalitesiz olması”, “Umarım formasyon sertifikaları gibi olmazlar”, “MK’ler maddi gelir kapısı olarak görülebilir”, “Maddi Gelir Odaklılık”, “Suistimal edilme endişesi vardır” gibi ortak görüşler ortaya çıkmıştır.

Katılımcılar, özellikle Türkçe dilinde sunulan mikro-kredilendirme ve öğrenme olanaklarının yeterli kaliteye sahip olmadığını vurgulamışlardır. MOOC’lar ve sertifika programları gibi mevcut seçeneklerin birçoğunun anlamlı bulunmadığı ve içerik kalitesinin beklentilerin altında kaldığı belirtilmiştir:

“Bizim kaliteli Türkçe kredi esnek öğrenme imkanları sunmamız lazım öğrenenlere. Maalesef şu an için piyasadaki birçok şeyi ben anlamlı bulmuyorum. Mikro kredilendirmeden sayılacak MOOC’lar ya da farklı sertifika programına kaliteli bulmuyorum. O yüzden de bunu önemli bir engel olarak görüyorum. Bizim kaliteli bu tür kısa öğrenme programlarına, derslerine ihtiyacımız var. Bunların evrensel kalite standartları doğrultusunda ve geçerli bir kredilendirme sunması lazım.” (İ4)

Bu durum, Türkiye’de mikro-kredilendirme sistemlerinin geliştirilmesi ve uluslararası standartlarla uyumlu, daha nitelikli bir yapıya kavuşturulması gerektiğini göstermektedir.

Bunun yanı sıra, kalite ve akreditasyonun önemine vurgu yapılarak, bu faktörlerin mikro kredilendirme uygulamalarının başarısını etkileyebileceğini ifade edilmiştir. Ayrıca, kalitenin çoğu sistemde sorun oluşturduğu ve sertifikaların yetkinlik kazandırmak yerine finansal bir kazanç kaynağı olarak görülebileceği belirtilmiştir:

“Kalite akreditasyona bağlayacağım ben açıkçası. Bu çok çizdiğimiz çok ideal bir dünya. Umarım formasyon sertifikaları gibi olmaz bunlar. En azından bizim kültürümüzde diğer ülkeler hakkında çok fazla bir yorum yapmak istemiyorum, çünkü bilmiyorum. Kalitelerine dair derin bir bilgim yok. Biz de pek çok sistemde açıkçası kalite ciddi bir sorun, çünkü bu yetkinliklerin verileceği sertifikalar, kurumlar hocalar tarafından da maddi gelir kapısı olarak görülüyor. Yeterlilik kazandırmak, yetkinlik kazandırmak hikâye oluyor.” (H1)

Yükseköğretim Kurulunda görev alan bir katılımcı, günümüzde bazı vakıf üniversitelerinin, mikro-kredileri kötüye kullanma potansiyeli olduğunun altı çizmiş ve bu nedenle YÖK’ün bu alana şüpheyile baktığını ifade etmiştir. Bu kurumların öğrenenlere ek ücretler karşılığında mikro yeterlilikler verme ve bu kredileri öğrenim kredileri olarak sayma konusundaki endişelerini de dile getirmiştir:

“...günümüzde bazı vakıf üniversiteleri diyeyim ağırlıklı olarak. Bunu şey anlamda kullanabilirler. Yani hepsini kastetmiyorum tabii. Bazılarında bu suistimalleri yapma şeyi olabilir. Öğrencilere kendi verecekleri uzaktan birtakım ilave ücretliler alarak verecekleri şeylerle bir mikro yeterlilikleri öğrenim kredisini saymak yoluyla birtakım düzenlemeler yapabilirler kaygısıyla yükseköğretim kurulu hep bu alanı şüpheyile bakıyor.” (Y3)

YÖK’ün bu tür kredi sistemlerini destekleyecek yasal düzenlemelere sahip olmadığını belirten başka bir katılımcı, bu platformların sürdürülebilirliği ve kredi verilebilir derslerin açılması konusunda zorluklar yaşanacağına işaret etmiştir. Bu konuda endişelerin kötüye kullanımla ilgili olduğunu ve bu nedenle ilerleme kaydedilemediğini dile getirmiştir:

“Bizim bir komisyonumuz vardı. Program güncelleme ve bilmem ne müfredat komisyonu diye bir komisyon vardı. Orada sundum. O komisyonun da üyesiyim. Orada geldiğimiz nokta şuydu. YÖK’ün bu anlamda bir yasal mevzuatı yok. “Dolayısıyla biz bunu yapamayız” denildi. Orada kaldık. Bu bizim Atademix platformunu sürdürülebilirliği için de önemliydi. Atademix platformunda eğer biz kredilendirilebilir dersler açabilseydik o zaman o platform sürdürülebilir de olacaktı. Bizim için çok ciddi bir sürdürülebilir stratejisiydi ama geline noktada hep şey soruldu. Bu suistimal edilir mi? Sonradan sıkıntı çıkarır mı?” (Y2)

Katılımcılar, mikro-kredilerle ilgili kalite ve güvenilirlik endişelerini ele almışlardır. Bu endişeler arasında, piyasada bulunan birçok sertifikalı kursun kalitesiz olduğu ve mikro-kredilerin maddi gelir kapısı olarak görülebileceği ifade edilmiştir. Özellikle Türkçe hazırlanan mikro kredilendirme veya öğrenme imkanlarının kalitesiz olduğu endişesi dile getirilmiştir. Katılımcılar, kalite ve akreditasyonun önemine vurgu yapmış ve bu faktörlerin mikro kredilendirme uygulamalarının başarısını etkileyebileceğini ifade etmişlerdir.

4.2. Birinci Fazın Bulgularının Özeti

Yukarıda birinci faza ait bulgular ayrıntılı biçimde sunulmuştur. Birçok alıntı ve farklı bakış açısı ile örneklenen bu bulgular uzun zaman alan ve oldukça derine inen analizler sonucu ortaya konulmuştur. Tüm bu çıktıları genel bir bakışla yeniden değerlendirebilmek için aşağıda özet bir durum sunulmuştur.

4.2.1. Mikro-krediler ve öğretim tasarımı

- Temel Unsurlar: Bu tema altında mikro-kredilerin temel bileşenleri ve nasıl tanımlandığı ele alınmıştır.
- Tasarım Uygulama ve Kalite Güvencesi: Mikro-kredilerde öğretim tasarımının önemi, uygulaması ve kalite konusundaki görüşler bu alt temada incelenmiştir.

Katılımcılar, mikro-kredilerin öğrenen motivasyonunu artırabileceğini, önceki öğrenmeyi tanımayı kolaylaştırabileceğini ve fırsat eşitliği sağlayabileceğini düşünmektedir. Ancak, mevcut eğitim sistemlerinin bu yeniliklere uyum sağlaması gerektiğini ve öğrenmeyi tanıma süreçlerinin detaylı bir şekilde planlanması gerektiğini vurgulamışlardır.

Mikro-kredi tabanlı eğitim tasarımı konusunda paylaşılan görüşlere göre, hedef kitlenin hazır bulunuşluğu tasarım aşamasında dikkate alınmalıdır ve uygulama odaklı bilgi ile beceri kazandırma ön planda tutulması gerekmektedir. Tasarımda mobil cihazların kullanımı, mikro-kredilerin sürekli güncellenebilir olması ve geribildirim toplama süreçleri önemli unsurlardır. Ders içerikleri birbiriyle sarmal bir yapı oluşturacak şekilde tasarlanmalı, öğretimde etkileşim önemli bir rol oynamalıdır. Mikro-kredi sisteminin yükseköğretimde uygulanması için kalite ve güvence sistemlerine ihtiyaç vurgulanmıştır.

AKTS sisteminin yetersiz olduğu belirtilmiş ve mikro-kredilerin akredite edilmesinin değeri olduğu bahsedilmiştir. Kalite eksikliği önemli bir engel olarak ifade edilirken, akreditasyon sürecinin zorluklarına dikkat çekilmiştir.

4.2.2. Politika, Yönetmelikler ve Paydaşlar

- Yasal Düzenleme ve Sınırlılıklar: Mikro-krediler için hazırlanması gereken yasal düzenlemeler ve bu düzenlemelerin sınırlılıklar hakkındaki görüşler tartışılmıştır.
- Paydaşlar ve Etkileşim: Mikro-krediler konusunda ana paydaşların fikirleri, deneyimleri ve katkıları bu alt tema altında sunulmuştur.

Görüşmelerin birçok noktasında, mikro-kredilere yönelik politika ve mevzuatın oluşturulmasının önemine vurgu yapılmış, standartların ve denetim mekanizmalarının belirlenmesi gerekliliği üzerinde durulmuş ve politika ile yönergelerin mikro-kredilerin gelişiminde kilit bir rol oynadığı belirtilmiştir. Ayrıca, ulusal düzeyde mikro-kredilere olan ihtiyaç ve kazanımların belirlenmesinin önemine vurgu yapılmış, ülkenin kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerinin belirlenmesi gerekliliği üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda, ulusal politika eksikliğinin mikro-kredilerin uygulanmasını zorlaştıran bir faktör olduğu ifade edilmiştir. Engeller ve değişim yönetimi konusunda ise bürokratik zorluklar, operasyonel sıkıntılar ve güvensizlik faktörlerinin mikro-kredilerin uygulanmasını engellediği belirtilmiş, değişimi kabul etmede yaşanabilecek zorluklara dikkat çekilmiştir. Yükseköğretimdeki değişim süreçlerinin yavaş olduğu ve özel firmaların bu durumu kendi lehine kullanabileceği üzerinde durularak, işbirliği protokollerinin ve daha esnek izin süreçlerinin önerildiği ifade edilmiştir.

Mikro-krediler öğrenenler açısından, esneklik ve kişiselleştirilmiş öğrenme imkanı sunuşuyla öne çıkmış ve öğrenenlerin oldukça istekli olduğu görülmüştür. Özellikle, hızla değişen iş dünyasına uyum sağlama ve yeni beceriler kazanma konusunda olumlu bir etki yaratabileceği düşünülmektedir. Öğretenler açınsansa, mikro-kredilerin öğrenenlere daha odaklı, ihtiyaçlarını karşılayan ve güncel bilgi sağlama potansiyeline sahip olduğunu belirtilmiştir. Bu, öğrenenlerin daha hızlı öğrenmelerini ve iş dünyasında daha hazır hale gelmelerini sağlayabilir. İşverenler açısından da mikro-kredilerin oldukça faydalı olduğu düşünülmektedir. Bu sistem, işverenlere belgelendirilmiş yeterliliklere dayalı olarak personel seçme ve işe alma konusunda kolaylık sağlayabilecektir. Ayrıca, çalışanların

performansını artırması ve işe alım süreçlerini iyileştirmesi söz konusudur. Yükseköğretim kurumları ve politika yapıcılar, mikro-kredilerin önceki öğrenmelerin tanınması ve yükseköğretimdeki standartların geliştirilmesi açısından büyük bir potansiyele sahip olduğunu anlamış durumdadırlar. Ancak, öncelikle net bir takım politika ve standartların oluşturulması gerekmektedir. Yükseköğretim kurumlarına, mikro-kredi temelli eğitimlere uyum sağlama ve geleneksel müfredatlarını güncelleme yeteneği gereklidir. Bu süreçte, şeffaflık ve izlenebilirlik önemli bir rol oynamaktadır.

4.2.3. Ölçme ve Değerlendirme

- Nitelik ve Standardizasyon: Mikro-kredilerin değişkenlik gösteren nitelikleri ve standartlaştırma çabaları ele alınmıştır.
- Ölçme Yöntem ve Araçları: Mikro-kredilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesi için kullanılan yöntemler ve araçların neler olabileceği üzerinde durulmuştur.
- Sorunlar ve Kaygılar: Mikro-kredilerin uygulanması sırasında yaşanabilecek sorunlar ve bu konudaki kaygılar bu alt temada açıklanmıştır.
- Dijital Yeterlilik Belgeleri ve Sertifikalar: Mikro-kredilerin başarıyla tamamlanması sonucu verilebilecek dijital belgeler ve sertifikalarının konusundaki yorumlar bu başlıkta tartışılmıştır.

Katılımcılara göre, öğrenen değerlendirmesi, şeffaf, çeşitli ve etkili bir şekilde tasarlanmalıdır. Bu süreçlerin izlenebilirlik, geçerlilik ve geniş bir perspektifle ele alınması, öğrenenlerin gerçek yeteneklerini yansıtmak için önemlidir. Mikro-kredi sistemlerinin etkili bir şekilde çalışabilmesi için bu değerlendirme süreçlerinin dikkatli bir şekilde oluşturulması gerekmektedir. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin, öğrenen başarılarını gerçekçi ve güvenilir bir şekilde ölçmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Özellikle sınavlara dayalı değerlendirmelerin suistimale açık olduğu ve doğru ölçme değerlendirmenin sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Özellikle uygulamalı değerlendirmeler ve simülasyonlar, öğrenenlerin gerçek becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabileceği söylenmiştir. Buna ek olarak, öğrenenlerin daha küçük öğrenme birimlerine bölünmüş sertifikalar alarak daha spesifik değerlendirmelerden geçebileceği bir sistem önerilmiştir. Güvenilir ölçme ve değerlendirmenin sağlanması, kurumlar arası güvensizliğin aşılmasında kritik bir faktör olarak görülmüştür.

Bunlara ek olarak, belgelere dayalı bir eğitim sisteminin ötesine geçilerek, öğrenenlerin gerçek yeteneklerini yansıtan ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin benimsenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Mikro-kredi ve dijital yeterlilik belgeleri, özellikle blok-zinciri teknolojisi gibi dijital yöntemlerle desteklenerek, öğrenme ve iş dünyasında daha geniş kabul görebilmelidir. Belgelerin güvenilirliği ve denetlenebilirliği sağlanması gerektiğinin ve öğrenenlerin önceki öğrenmelerinin tanınması için bir çerçeve oluşturulmasının önemini altı çizilmiştir. Ayrıca, kurumlar arası iş birliğinin, mikro-kredi sistemlerinin başarılı bir şekilde geliştirilmesinde önemli bir rol oynayacağı savunulmuştur.

4.2.4. Eğitimde Dönüşüm ve Uygulama Alanları

- Dönüşüm İhtiyacı ve Gereksinimler: Eğitimde dönüşümün neden gereklilik arz ettiği ve bu konudaki örnekler bu başlıkta ele alınmıştır.
- Uygulama Alanları: Mikro-kredilerin uygulanabileceği farklı alanlar ve gereksinimler bu tema altında açıklanmıştır.

Katılımcılar arasında üniversite eğitiminin iyi bir temel ve altyapı sağlayabileceği ancak bireylerin kariyerleri için daha fazla katma değer sağlamak için kendi çabalarını sarf etmeleri gerekeceğine dair bir uzlaşma bulunmaktadır. Mikro-krediler, üniversite eğitimi tamamlayıcı bir faktör olarak görülmektedir. Geleneksel öğretim yöntemlerinin çağın beceri gereksinimlerine yetişemeyeceği bir dönemde olduğumuza dikkat çekilmiştir. Özellikle pandemi gibi krizler, kişilerin hızlı bir şekilde uzmanlaşmalarını ve güncel bilgi ve becerilere sahip olmalarını gerektirebilir. Bu nedenle, mikro-kredilerin, bu açığı kapatma ve kişilere hızlı ve özelleştirilmiş eğitim sunma potansiyeli taşıdığına inanılmaktadır. Bu faktörler, katılımcılar açısından yükseköğretimin geleceğini şekillendirebilecek önemli değişikliklere işaret etmektedir.

Teknoloji odaklı alanlarda mikro yeterliliklerin özellikle önemli olduğu sıklıkla ifade edilmiştir. Örneğin, veri bilimi, istatistik, programlama dilleri gibi teknik yetkinliklerin mikro-krediler aracılığıyla kazanılabileceği iddia edilmiştir. Ayrıca, hızla değişen mühendislik gibi alanlara öncelik verilmesi gerektiği ve teknolojinin eğitim süreçlerine dahil edilmesinin önemli olduğu vurgulanmıştır. Katılımcılar aynı zamanda, mikro-kredilerin uygulanabileceği alanlarda sosyal bilimlerin de öncelikli bir rol

oynayabileceğini, 21. yüzyıl becerileri, araştırma yöntemleri, pedagoji, özel eğitim, yaşlı bakım hizmetleri, psikolojik destek alanı, insan kaynakları ve sosyal beceriler gibi sosyal ve insan odaklı alanlarda da büyük bir öneme sahip olduğunu belirtmişlerdir. Son olarak, katılımcılar, fen bilimleri odaklı alanlarda mikro-kredilerin önerilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Özellikle tıp, sağlık, yazılım sektörü, mekatronik ve tarım gibi sektörlerde mikro yeterliliklere ihtiyaç olduğunu vurgulamışlardır. Bu alanlarda araştırma yöntemleri, dijital okuryazarlık, yazılım geliştirme, ilk yardım gibi temel becerilerin mikro yeterlilikler aracılığıyla geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Özellikle sağlık alanında teknolojinin hızla gelişmesi ve iş hayatının dijitale taşınması nedeniyle bu alandaki mikro-kredilerin önemli olduğunu düşünmüşlerdir. İlk yardım gibi pratik becerilerin de mikro yeterliliklerle desteklenmesi gerektiği üzerinde durmuşlardır.

4.2.5. Riskler

- Sistem ve Uygulama ile İlgili Riskler: Mikro-kredi sistemleri uygulamalarının adil bir şekilde gerçekleşmesinin önündeki riskler bu alt temada incelenmiştir.
- Kurumsal ve İdari Riskler: Kurumsal düzeyde yozlaşmaya kadar gidebilecek birtakım riskler ve idari zorluklar bu başlıkta tartışılmıştır.
- Kalite ve Güvenilirlik Endişeleri: Piyasadaki birçok sertifikalı kursun kalitesiz oluşuna ve mikro-kredilerin maddi gelir kapısı olarak görülme riskine dair yorumlar burada ifade edilmiştir.

Mikro-yeterliliklerin tanımlanması, değerlendirilmesi ve transfer edilebilirliği konusundaki belirsizliklerin yanı sıra içerik uyumsuzluğu, müfredat eksikliği ve AKTS değerlerine uygunluğu gibi sorunların riskler arasında öne çıktığı görülmüştür. Ayrıca, mikro-kredilerin ölçme-değerlendirme standartlarına uygunluğu ve sertifikasyonun hassas bir konu olduğu vurgulanmıştır. Katılımcılar, mikro-kredilerin tanınma sürecinde Blok-zincir gibi güvenli teknolojilerin kullanılmasını önermiştir; blok-zincir teknolojisinin mikro yeterliliklerin güvenliğini artırabileceği ve sağlam bir temel oluşturabileceği düşünülmektedir. Ancak bu teknolojilerin yaygınlaşmasının dijital bölünmeye neden olabileceği endişesi dile getirilmiştir.

Katılımcılar, mikro-kredilere ilişkin kurumsal ve idari riskleri tartışırken, derslerin anlamlı bir şekilde parçalanmasının gerekliliği vurgulanmıştır. Güvenilirlik ve

tanınabilirlik konusunda ise çevrimiçi çevrim içi sınavlarda akademik dürüstlükten sapma eğilimleri ve bazı üniversitelerde mikro-kredi sertifikalarına olan hızlı talep, kaygılara yol açmıştır. Mikro yeterliklerin belgelendirilmesi ve ölçülmesine yönelik güvenilirlik soru işaretleri dile getirilirken, mikro-kredilerin tanınmasının fırsatçılığa yol açabileceği ve bu nedenle tanınmanın nasıl yapılacağı konusunun tartışılması gerektiği ifade edilmiştir.

Mikro-kredilerle ilgili kalite ve güvenilirlik endişelerini ele alırken, katılımcılar piyasada bulunan birçok sertifikalı kursun kalitesiz olduğu ve mikro-kredilerin maddi gelir kapısı olarak görülebileceği endişelerini ifade etmişlerdir. Özellikle Türkçe mikro-kredilendirme veya öğrenme imkanlarının kalitesiz olabileceği endişesi de dile getirilmiştir. Katılımcılar, kalite ve akreditasyonun mikro-kredilendirme uygulamalarının başarısını etkileyebileceğine vurgu yaparken, aynı zamanda mikro-kredilerin suistimal edilme potansiyeli olduğunu öne sürmüşlerdir. Özellikle bazı vakıf üniversitelerinin mikro-kredileri ek ücret karşılığında verme ve öğrenim kredisi olarak sayma konusundaki risklere dikkat çekmişlerdir. Yükseköğretim Kurulu'nun bu tür kredi sistemlerini destekleyecek yasal düzenlemelere sahip olmadığı belirtilmiştir.

Bu noktada, birinci faz bulguları, mikro-kredilerin uygulanabilirliği, politikalar ve yönetmelikler, ölçme-değerlendirme süreçleri, eğitimdeki dönüşüm dinamikleri, karşılaşılan riskler ve kalite-güvenilirlik endişeleri gibi kritik alanlarda önemli bir çerçeve sunmaktadır. Katılımcıların görüşleri, mikro-kredi uygulamalarının hem potansiyel fırsatlarını hem de zorluklarını ortaya koyarak, sistemin geliştirilmesi için önemli ipuçları sağlamaktadır. Bu kapsamda, bulgular, mevcut eğitim politikalarının yeniden ele alınması, uygulama süreçlerinin iyileştirilmesi ve mikro-kredi sisteminin güvenilir bir altyapıya kavuşturulması için yol gösterici bir temel sunmaktadır. Birinci fazda elde edilen bu çıktıların, çalışmanın ilerleyen aşamasında geliştirilen mikro-kredili derse yönelik stratejilere yön vermesi hedeflenmiştir.

4.3. Mikro-Kredili Derse Yönelik Katılımcı Deneyimleri ve Görüşleri:

Faz 2'nin Bulguları

Bu bölümde, mikro-kredili derslere yönelik gerçekleştirilen Faz 2 çalışmasında katılımcılardan elde edilen deneyim ve görüşler ayrıntılı bir şekilde ele alınmaktadır. Araştırmanın bu aşamasında, mikro-kredili bir dersin uygulanabilirliği ve öğrenenlere

sağladığı faydalar ile karşılaşılan zorluklar gibi konular üzerinde durulmuştur. Katılımcıların bireysel bağlamda aldıkları mikro-kredili derse yönelik deneyimlerine dayalı olarak şekillenmiş geribildirimler ve geleceğe yönelik öneriler bu bölümün temel odak noktalarıdır. Bulgular, mikro-kredili derslerin Türkiye'deki yükseköğretim sistemine entegrasyon potansiyelini değerlendirmek ve model geliştirme sürecine katkıda bulunmak amacıyla analiz edilmiştir.

4.3.1. Ankete yönelik bulgular

Dersin sonunda öğrenenlere uygulanan anketteki yanıtların analizine bu bölümde yer verilmiştir. Mikro-kredili dersi tamamlayıp sonrasında ankete katılan kişilerin demografik bilgileri Tablo 4.1.'de özetlenmiştir. Bulgular incelendiğinde, grup içinde cinsiyet dağılımının kadın katılımcılar lehine yoğunlaştığı görülmektedir. Katılımcıların %69,0'ı kadın, %30,8'i ise erkektir. Bu durum, katılımcıların büyük bir çoğunluğunu kadınların oluşturduğunu göstermektedir. Yaş dağılımına bakıldığında, katılımcıların farklı yaş gruplarından geldiği görülmektedir. Ortalama yaş 34 olup, en düşük yaş 24, en yüksek yaş ise 46 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların çoğunluğu 25, 26, 33 ve 38 yaş gruplarında toplanmış olup, her bir grup toplam katılımcıların %15,4'ünü oluşturmaktadır. Diğer yaş grupları (%7,7) daha az sayıda temsil edilmiştir. Bu durum, katılımcılar arasında geniş bir yaş aralığının bulunduğunu, ancak belirli yaş gruplarında yoğunlaşma olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.1

Mikro-Kredili Dersi Tamamlayıp Ankete Katılanların Demografik Dağılımları

		Frekans (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	4	30,8
	Kadın	9	69,0
Yaş (34±7,9)	24	1	7,7
	25	2	15,4
	26	2	15,4
	33	2	15,4
	38	2	15,4
	40	1	7,7
	42	1	7,7
	44	1	7,7
	46	1	7,7

Tablo 4.1 (Devam)*Mikro-Kredili Dersi Tamamlayıp Ankete Katılanların Demografik Dağılımları*

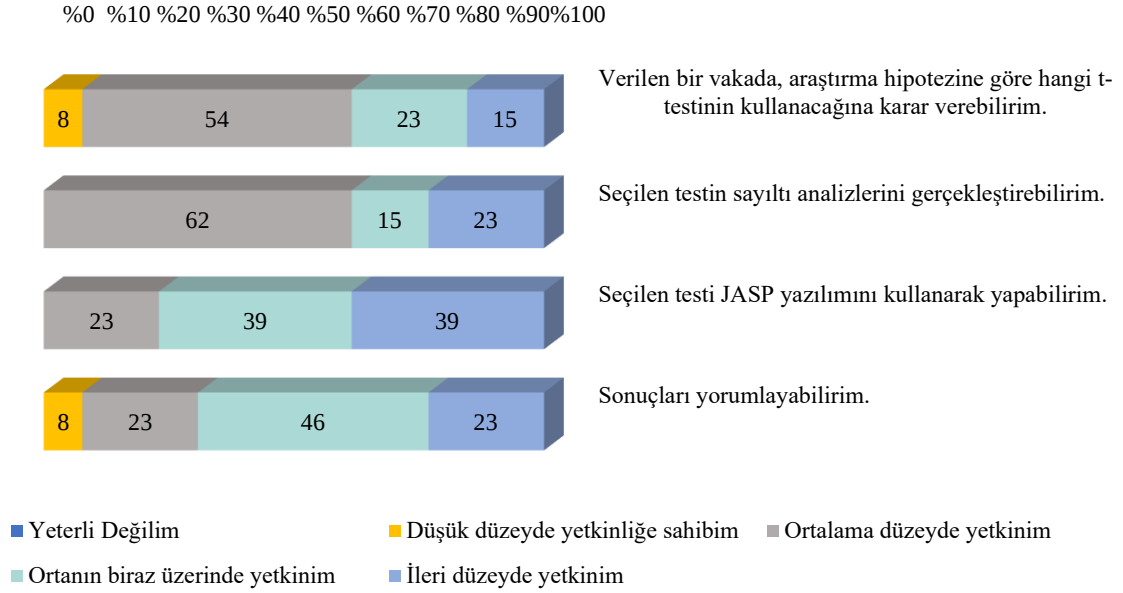
Eğitim Durumu	Lisans mezunu	9	69,2
	Doktora mezunu farklı bir alanda tezli yüksek yapıyor	1	7,7
	Yüksek lisans mezunu	3	23,1
İstatistik Deneyimi	Hayır	8	62,0
	Evet	5	38,0

Eğitim durumu açısından incelendiğinde, katılımcıların çoğunluğunun (%69,2) lisans mezunu olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra, katılımcıların %23,1'i yüksek lisans mezunu, %7,7'si ise doktora mezunu olup farklı bir alanda tezli yüksek lisans yapmakta olduklarını ifade etmiştir. Eğitim seviyesi verileri, katılımcıların çoğunlukla lisans eğitimi almış bireylerden oluştuğunu, ancak belirli bir kısmının lisansüstü eğitim düzeyinde olduğunu ortaya koymaktadır. Katılımcıların %62'si (8 kişi) daha önce istatistik dersi almadığını belirtirken, %38'i (5 kişi) istatistik dersi aldığını ifade etmiştir. Bu durum, katılımcıların çoğunluğunun istatistik konusunda temel bilgiye sahip olmadığını göstermektedir.

Anketin ilk bölümünde katılımcıların eğitim sonundaki durumlarını değerlendirmek amacıyla, eğitim içeriklerindeki konulara yönelik yetkinliklerini değerlendirmeleri istenmiştir. Öğrenenlerin algılanan yetkinliklerini değerlendirme sonuçları ve bu sonuçların farklı testlere göre nasıl değişim gösterdiği aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir. Her tablo, farklı bir testin kullanımı ile ilgili algılanan yetkinlik düzeylerini yansıtmaktadır.

Şekil 4.2

T Testine Yönelik Yetkinlik Algısı (N=13).

Şekil 4.2’de katılımcıların eğitim bitiminde t testlerini kullanmaya yönelik algılanan yetkinlikleri görselleştirilmiştir. Yanıtların yüzde dağılımına göre katılımcıların büyük çoğunluğu (%54) ortalama yetkinlikte, %38’i ortalamanın biraz üzerinde ve ileri düzeyde yetkin hissetmektedir. Katılımcılardan yalnızca biri (%8) t testinin seçimine yönelik bilgi düzeyinin düşük olduğunu ifade etmiştir. Testleri gerçekleştirmeden önce parametrik t testine yönelik sayıltı analizlerine yönelik algılanan yetkinlikler konusunda katılımcıların yarısından fazlası (%62) ortalama düzeyde yetkin olduğu, benzer yönde %38’inin ortalamanın üstünde ve daha ileri düzeyde yetkin olduğu görülmektedir. Açık kaynak kodlu JASP yazılımını kullanarak t testlerini uygulama yetkinlikleri üzerine katılımcıların verdikleri yanıtlar incelendiğinde ise neredeyse %78’inin kendilerini oldukça yetkin gördüklerini yalnızca %23’ünün orta düzeyde yetkin olarak değerlendirdiği görülmüştür. T testlerinin sonuçlarını yorumlama konusunda katılımcıların yaklaşık %70’inin kendilerini ortanın üstü ve ileri düzeyde yetkin olarak değerlendirirken, %23’ü orta düzeyde yetkin ve yalnızca bir tanesi düşük yetkinlikte olduklarını belirtmiştir. Bu durumda, ortanın üstü ve ileri düzeyde yetkinlik bildiren edenlerin oranının, düşük ve orta düzeyde yetkinlik bildirenlere göre neredeyse iki kat daha fazla olduğu görülmektedir.

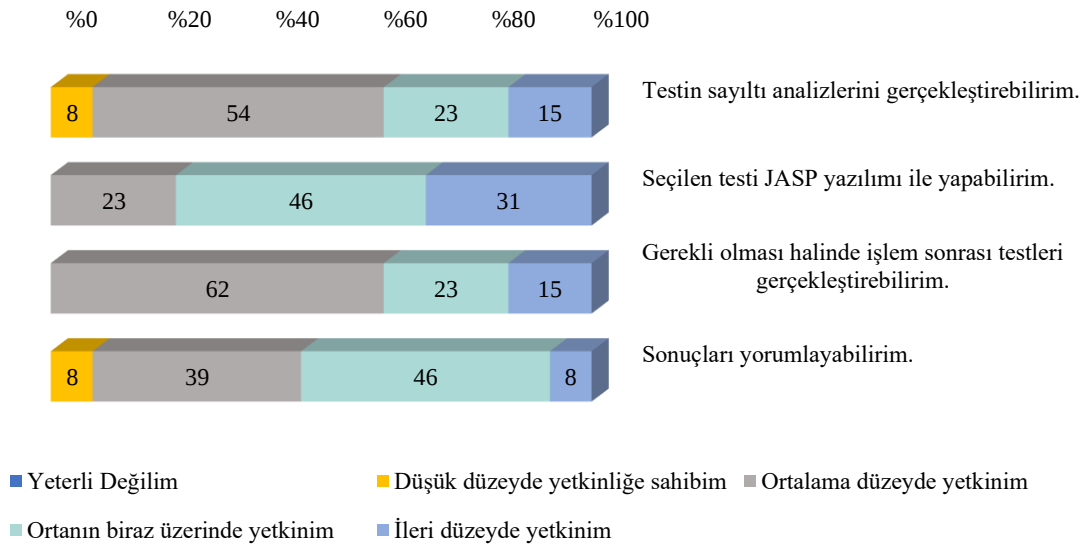
Tablo 4.2*“T Testlerine” İlişkin Algılanan Yetkinlik Seviyelerinin Genel Dağılımı. (N=13)*

Maddeler	Ortalama	Medyan	Standart Sapma	Min.	Maks.
Verilen bir vakada, araştırma hipotezine göre hangi t-testinin kullanılacağına karar verebilirim	3,46	3	0,877	2	5
Seçilen testin sayıltı analizlerini gerçekleştirebilirim	3,61	3	0,870	3	5
Seçilen testi JASP yazılımını kullanarak yapabilirim	4,15	4	0,801	3	5
Sonuçları yorumlayabilirim	3,85	4	0,899	2	5

Tablo 4.2'de t-testlerine ilişkin algılanan yetkinlik seviyelerinin genel dağılımı incelendiğinde, katılımcıların yetkinlik algılarında belirgin farklılıklar olduğu görülmektedir. Verilen bir vakada, araştırma hipotezine göre hangi t-testinin kullanılacağına karar verme becerisi için ortalama 3,46 olarak hesaplanmış ve bu durum katılımcıların bu konuda ortalama düzeyde bir yetkinlik algısına sahip olduklarını göstermiştir. Seçilen testin sayıltı analizlerini gerçekleştirme becerisi için ortalama 3,61 ile katılımcıların bu konuda kendilerini ortalamanın biraz üzerinde yetkin hissettikleri görülmüştür. JASP yazılımını kullanarak seçilen testi uygulama konusunda ise ortalama 4,15 ile katılımcılar bu alanda en yüksek yetkinlik algısına sahip olduklarını belirtmişlerdir. Sonuçları yorumlama becerisi için ortalama 3,85 olup katılımcıların bu alanda da kendilerini ortalamanın üstü düzeyde yetkin olarak değerlendirdikleri anlaşılmaktadır. Genel olarak, katılımcıların JASP yazılımını kullanma konusundaki yetkinlik algılarının en yüksek olduğu, t-testlerinin seçimine karar verme konusunda ise en düşük algıya sahip oldukları dikkat çekmektedir. Ancak standart sapma değerleri, katılımcılar arasında algılanan yetkinlik düzeylerinde belirli bir çeşitlilik olduğunu göstermektedir.

Şekil 4.3

ANOVA Testine Yönelik Yetkinlik Algısı (N=13).

ANOVA testine yönelik yetkinlik algısı Şekil 4.3'te katılımcıların dört farklı ifadeye (analiz gerçekleştirme, JASP yazılımı kullanımı, işlem sonrası testleri gerçekleştirme, sonuçları yorumlama) ilişkin kendi değerlendirmelerini içermektedir. Testin sayılı analizlerini gerçekleştirme konusunda katılımcıların %54'ü bu alanda ortalama düzeyde yetkin olduklarını belirtmiştir. %23'ü ortanın biraz üzerinde yetkinlik algısına sahipken %15'i ileri düzey yetkinlik ifade etmiştir. Bununla birlikte, %8'lik bir kesim bu konuda kendini yetersiz görmektedir. Seçilen testi JASP yazılımı ile yapabilme konusunda ise katılımcıların %46'sı bu alanda ortalama düzeyde yetkin olduklarını ifade ederken %31'i ortanın biraz üzerinde yetkinlik algısına sahiptir. %15'lik bir grup ise ileri düzeyde yetkinlik algısı bildirmiştir. Yetersiz olduğunu belirtenlerin oranı ise %8'dir.

ANOVA analiz sürecinde gerekli olması halinde işlem sonrası testleri gerçekleştirmeye yönelik ifade için, ortalama düzeyde yetkinlik algısına sahip katılımcılar %62 ile en büyük grubu oluşturmuştur (Şekil 4.3). %23'lük bir kesim ortanın biraz üzerinde, %8'lik bir kesim ise ileri düzeyde yetkinlik algısına sahiptir. Bu alanda yetersiz olduğunu ifade eden katılımcı bulunmamaktadır. Son olarak ANOVA analiz sonuçlarını yorumlama ile ilgili ifadeye katılımcıların %46'sı bu alanda ortalama üstü düzeyde yetkinlik algısına sahip olduğunu ifade etmiştir. Yüzde 39'luk bir grup ortalama düzeyde, %8'lik bir

öğrenen grubu ise ileri düzeyde yetkinlik algısına sahiptir. Bu ifadede yetersiz olduğunu belirten katılımcı oranı %8'dir.

Tablo 4.3

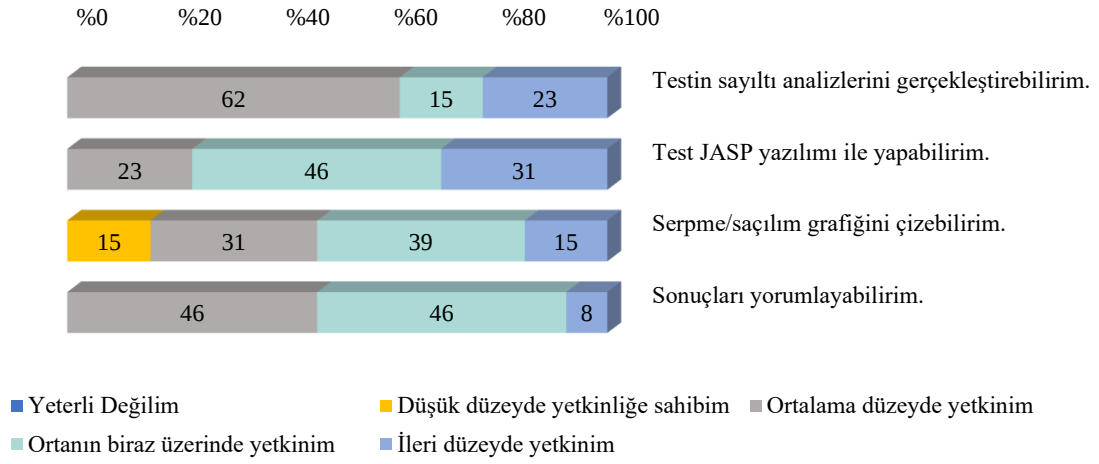
“ANOVA” Testine İlişkin Algılanan Yetkinlik Seviyelerinin Genel Dağılımı

Maddeler	Ortalama	Medyan	Standart Sapma	Min.	Maks.
Testin sayıltı analizlerini gerçekleştirebilirim	3,46	3,00	0,877	2	5
Seçilen testi JASP yazılımı ile yapabilirim	4,08	4,00	0,760	3	5
Gerekli olması halinde işlem sonrası testleri gerçekleştirebilirim	3,54	3,00	0,776	3	5
Sonuçları yorumlayabilirim	3,54	4,00	0,776	2	5

Tablo 4.3'te katılımcıların ANOVA testine ilişkin algılanan yetkinlik seviyelerinin ortalamaları değerlendirildiğinde, en yüksek ortalama 4,08 ile "Seçilen testi JASP yazılımı ile yapabilirim" ifadesinde gözlenmiştir. Bu durum, katılımcıların JASP yazılımını kullanma konusunda diğer alanlara kıyasla daha yüksek bir yetkinlik algısına sahip olduğunu göstermektedir. Diğer ifadelerden "Gerekli olması halinde işlem sonrası testleri gerçekleştirebilirim" ve "Sonuçları yorumlayabilirim" alanlarında ortalamalar 3,54 olarak kaydedilmiştir. Bu, katılımcıların bu iki alanda "orta düzeyde" bir yetkinlik algısına sahip olduğunu işaret etmektedir. En düşük ortalama ise 3,46 ile "Testin sayıltı analizlerini gerçekleştirebilirim" ifadesine aittir. Bu, katılımcıların bu alanda diğer yetkinliklere göre daha düşük bir algıya sahip olduklarını göstermektedir. Standart sapma değerlerinin düşük olması (0,760-0,877 aralığında), katılımcıların yetkinlik algılarında büyük farklılıklar olmadığını göstermektedir. Ancak bazı alanlarda minimum değerlerin 2 olması, birkaç katılımcının kendisini yetersiz hissettiğini işaret edebilir. Genel olarak, ortalamalar katılımcıların ANOVA testi ile ilgili yetkinlik algılarının "orta düzey" ile "ortanın biraz üzerinde" bir seviyede olduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 4.4

Korelasyon Testine Yönelik Yetkinlik Algısı (N=13)

Dersin son modülü olan korelasyon analizine ilişkin katılımcıların algıladıkları öğrenme düzeyleri Şekil 4.4'te sunulmuştur. Katılımcılar arasında genel olarak ortalama düzeyde yetkinlik algısı yaygındır. Testin sayıltı analizlerini gerçekleştirme konusunda katılımcıların %62'si ortalama düzeyde, %15'i ortanın biraz üzerinde, %23'ü ise ileri düzeyde yetkinlik algısı bildirmiştir. JASP yazılımı ile analiz yapma konusunda %23 ortalama düzeyde, %46 ortanın biraz üzerinde ve %31 ileri düzeyde yetkinlik algısına sahiptir. Serpme (scatter plot) grafiği çizimi konusunda ise %31 ortalama düzeyde, %39 ortanın biraz üstünde, %15 düşük ve %15 ileri düzeyde yetkinlik algısı bildirmiştir, bu durum diğer alanlara kıyasla en düşük yetkinlik algısına işaret etmektedir. Sonuçları yorumlama konusunda ise katılımcıların %46'sı ortalama düzeyde, %46'sı ortanın biraz üzerinde ve %8'i ileri düzeyde yetkinlik algısı bildirmiştir. Korelasyon analizine yönelik genel algılar temel becerilerde daha yüksekken, uygulamalı grafik becerilerinde nispeten daha düşük bir güven düzeyi sergilenmiştir.

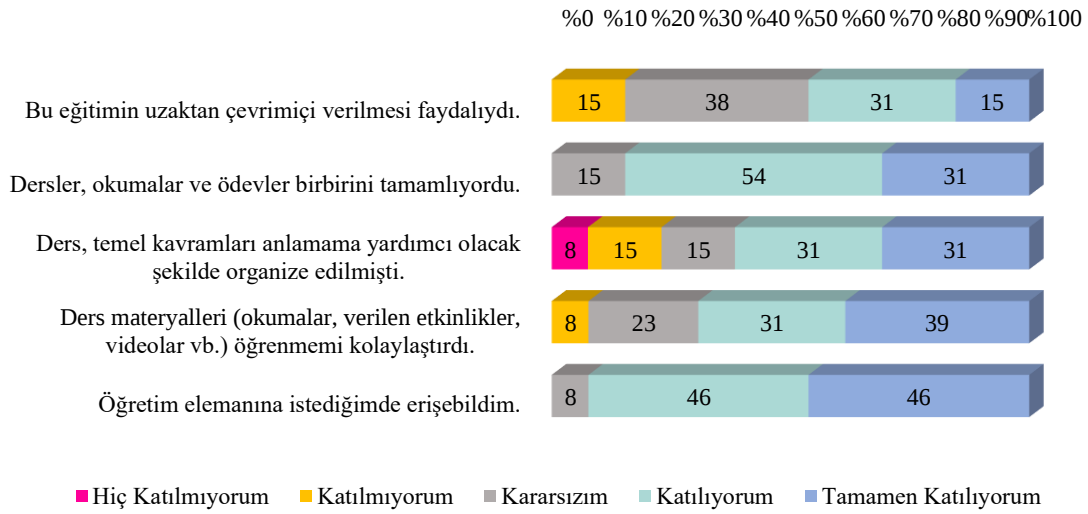
Tablo 4.4*“Korelasyon” Testine İlişkin Algılanan Yetkinlik Seviyelerinin Genel Dağılımı*

Maddeler	Ortalama	Medyan	Standart Sapma	Min.	Maks.
Testin sayıltı analizlerini gerçekleştirebilirim	3,61	3,00	0,870	3	5
Test JASP yazılımı ile yapabilirim	4,08	4,00	0,760	3	5
Serpme/saçılım grafiğini çizebilirim	3,54	4,00	0,967	2	5
Sonuçları yorumlayabilirim	3,61	4,00	0,650	3	5

Korelasyon testine ilişkin algılanan yetkinlik seviyelerinin ortalamalarına ve standart sapmalarına bakıldığında, katılımcıların genel olarak "orta düzey" ile "ortanın biraz üzerinde" yetkinlik algısına sahip oldukları görülmektedir (Tablo 4.4). En yüksek ortalama 4,08 ile "Test JASP yazılımı ile yapabilirim" maddesinde kaydedilmiş olup, bu durum katılımcıların JASP yazılımını kullanma konusunda diğer alanlara kıyasla daha yüksek bir yetkinlik algısına sahip olduğunu göstermektedir. En düşük ortalama ise 3,54 ile "Serpme/Saçılım grafiğini çizebilirim" maddesinde görülmüştür, bu da bu becerinin diğerlerine göre daha düşük bir yetkinlik algısına sahip olduğunu işaret etmektedir. Standart sapma değerleri genel olarak düşük olmakla birlikte, "Serpme/Saçılım grafiğini çizebilirim" maddesinde 0,967 ile en yüksek değere sahiptir. Bu, bu alandaki yetkinlik algılarında diğer alanlara göre daha fazla farklılık olduğunu göstermektedir. Diğer maddelerdeki standart sapma değerleri ise 0,650 ile 0,870 arasında değişmekte olup, katılımcıların yetkinlik algılarında nispeten daha homojen bir dağılım olduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 4.5

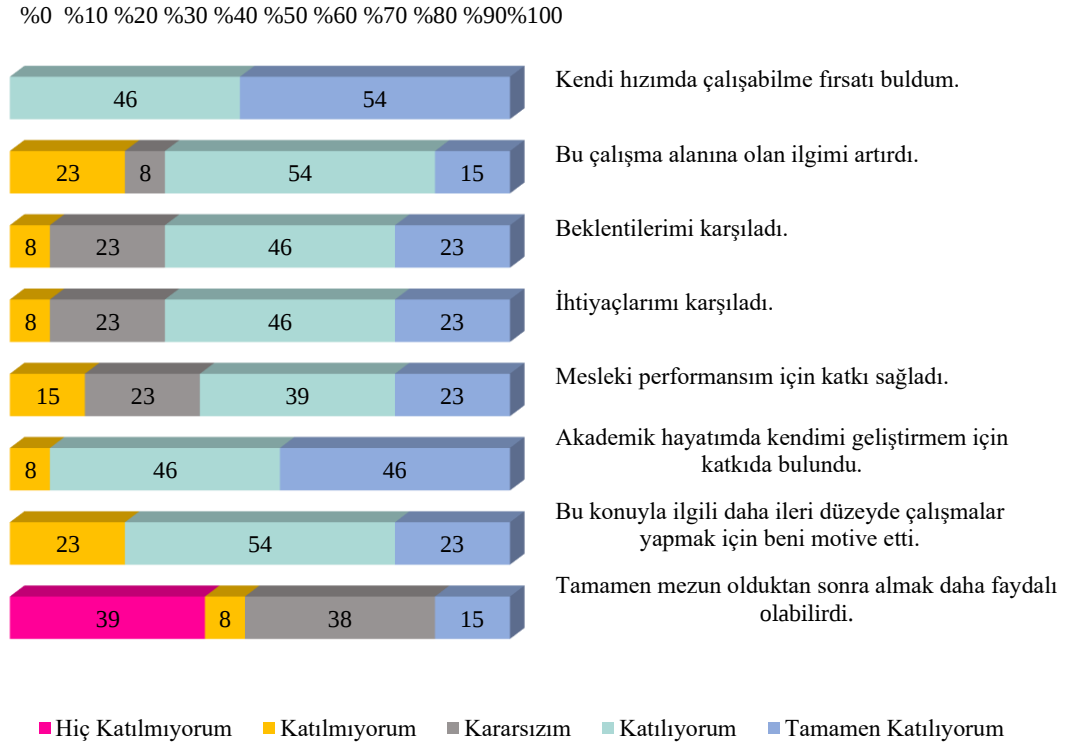
Dersin Yapısı ve Materyallerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı (N=13)

Mikro-kredili dersin yapısı ve öğrenme materyallerine yönelik katılımcı görüşleri Şekil 4.5'te şematize edilmiştir. Çevrimiçi eğitimin faydalı olduğu yönündeki soruya katılımcıların sadece %46'sı olumlu yanıt vermiş, bu oran neredeyse katılımcıların yarısına karşılık gelmektedir. Yüzde 38'lik bir kesim ise bu ifade için kararsız olduklarını belirtirken sadece %15'i katılmadıklarını bildirmiştir. Genel olarak, çevrimiçi eğitimin faydası konusunda katılımcılar olumlu bir görüşe sahiptir. Ders bileşenlerinin uyumu konusunda katılımcıların %85'i dersler, okumalar ve ödevlerin birbirini iyi tamamladığını düşünmektedir. Bu oran oldukça yüksek ve ders materyallerinin iyi organize edildiğini göstermektedir. Bu soruda sadece 2 öğrenen kararsız yönde fikir beyan etmişlerdir. Dersin organizasyonu hakkında ise "Ders, temel kavramları anlamaya yardımcı olacak şekilde organize edilmişti" ifadesine katılımcıların %62'si olumlu yanıt vermiştir. Ancak %23'lük bir grup katılmadığını veya hiç katılmadığını belirtmiştir ki, bu dersin bazı katılımcılar için yeterince iyi organize edilmediğini anlamına gelmektedir. Ders materyallerinin etkililiğine ilişkin değerlendirmede katılımcıların %70'i ders materyallerinin öğrenmeyi kolaylaştırdığını ifade etmiştir. Son olarak katılımcıların %92'si gerektiğinde öğretim elemanına erişebildiklerini belirtmiştir. Bu, öğretim elemanlarının iyi bir erişilebilirlik sağladığını ve bu durumun öğrenen memnuniyetinde önemli bir faktör olduğunu göstermektedir.

Şekil 4.6

Lisansüstü Çalışmalara ve İş Hayatına Dersin Katkısı (N=13)

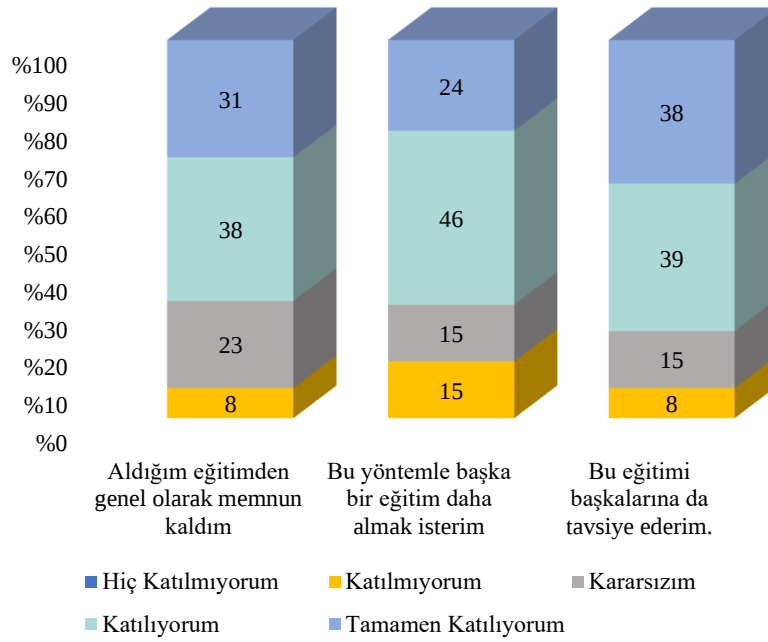

Katılımcıların aldıkları eğitimin, lisansüstü çalışmalarına ve iş yaşamlarına etkilerini değerlendirdikleri yanıtlar incelendiğinde (bk. Şekil 4.6) çoğu katılımcı eğitimin farklı yönlerde olumlu etkiler sunduğunu ifade ediyor. Özellikle tüm katılımcılar eğitime kendi hızlarında devam edebildiklerini belirtmişlerdir. Çalışma alanlarına olan ilginin arttığını belirtenlerin oranı %69 iken, %31'lik bir kesim bu görüşe ya katılmıyor veya kararsız olduğunu ifade etmiştir. Bu, eğitimin ilgi ve motivasyonu artırmada etkili olduğunu ancak herkes için geçerli olmadığını göstermektedir. Dersin katılımcıların beklentilerini ve ihtiyaçlarını karşılandığına dair yanıtlar büyük oranda (%69) olumlu iken %23'ü ise kararsız olduklarını belirtmiştir. Sadece bir katılımcı bu hususta olumsuz fikir beyan etmiştir. Bu sonuçlar, programın çoğu katılımcının ihtiyaç ve beklentilerini karşıladığını ancak bir kısmının beklentilerinin dışında kaldığını göstermektedir. Mesleki performansta artış ve akademik hedeflere ulaşımında olumlu görüşler %62'yi bulurken, olumsuz ve kararsızlar %38 oranında bir dağılım göstermiştir. Konuyla ilgili daha fazla çalışma yapma yönünde motivasyon artışında katılımcıların %77'si olumlu yanıt

belirtmiştir. Öte yandan söz konusu dersi mezun olduktan sonra almanın daha faydalı olacağı yönündeki bir ifadeye ise neredeyse yarısı (%47) olumsuz yönde bir fikir belirtmiştir. Yine %38’lik bir çoğunluk ise bu ifadeye kararsız oldukları yönünde görüş bildirmiştir.

Şekil 4.7

Genel Memnuniyetle İlgili Yanıtların Dağılımı

Katılımcıların aldıkları mikro-kredili dersle ilgili genel memnuniyetleri üç farklı ifade aracılığıyla değerlendirilmiş ve sonuçlar Şekil 4.7’de sunulan yüzde dağılımlarıyla sunulmuştur. Buna göre büyük bir çoğunluk (%69) aldıkları eğitimden memnun olduğunu belirtmiştir. Bunun içinde %31’lik bir grup tamamen memnuniyetini ifade ederken, %38’lik bir kesim de genel olarak memnun olduğunu belirtmiştir. Öte yandan kararsız olanların oranı %23 iken, memnun olmayanlar %8 olarak gözükmemektedir. Katılımcıların %70’i bu tarz eğitimin kendileri için uygun olduğunu ve aynı yöntemle yine eğitim alabileceklerini ifade etmiştir. Bu grupta %46’sı mikro-kredili eğitimin katkısını olumlu bulurken, %24’ü ise bu konuda çok daha güçlü bir memnuniyet göstermiştir. Katılımcılar arasında bu mikro-kredili eğitimi başkalarına tavsiye etme konusunda yüksek bir memnuniyet seviyesi (%77) gözlenmiştir. Burada %38’lik bir kesim kesinlikle tavsiye

edeceğini, %39 ise tavsiye edeceğini belirtmiştir. Bu konuda kararsızlar %15 olurken, eğitimi başkalarına tavsiye etmeyecek olanların oranı %8'dir.

Bu sonuçlar, eğitimin katılımcıların büyük bir kısmı tarafından olumlu değerlendirildiğini göstermektedir. Çoğunluk hem memnuniyetini ifade etmiş hem de eğitimi başkalarına tavsiye edecek kadar faydalı bulmuştur. Ancak, her bir ifade altında belirli bir yüzde kararsız veya olumsuz yanıt verenler olduğu da dikkat çekmektedir, bu da eğitimin herkes için aynı derecede etkili olmadığını ortaya koymaktadır.

Öğrenenlere anketin sonunda iki açık uçlu soru yöneltilerek dersin en beğendikleri özellikleri sorulmuştur. Yanıtlar değerlendirildiğinde öğrenenlerden bazıları bu modüler dersi çok beğenmiş, etkili ve verimli bir eğitim olarak değerlendirilmiştir. Bu yanıtlar dersin içeriğinin iyi yapılandırıldığına işaret etmektedir. Ders materyallerinin video ve yazılı anlatımlarını içeren kombine sunum şekli ve uygulamalı anlatımların dahil edilmesi, öğrenme deneyimini zenginleştiren önemli faktörler olarak belirtilmiştir. Ayrıca katılımcılar uygulamalı videolar ve etkinliklerin öğrenme sürecindeki rolünü de dikkate değer bulduklarını kaydetmişlerdir. Katılımcılar, özellikle istatistik yazılımı JASP'ın kullanımının videolarda ayrıntılı bir şekilde anlatılmasını ve ardından bu becerileri kendilerinin uygulama fırsatı bulmalarını oldukça verimli bulmuşlardır. Bu, uygulamaların kuramsal bilginin pekiştirilmesinde ne derece etkili olduğunu kanıtlamaktadır.

Ayrıca, öğretim elemanına kolayca ulaşabilme imkanının bulunması ve bu durumun dersin anlaşılmasına katkı sağlaması, etkili bir iletişim ve destek sisteminin varlığını göstermektedir. Katılımcıların, karşılaştıkları zorluklar karşısında gereken desteği alabilmeleri, öğrenme ortamının güvenilirliğini artırmakta ve katılımcıların eğitim sürecine olan güvenlerini pekiştirmektedir. Son olarak, konu anlatımlarının ve uygulamalı videoların ardından yapılan değerlendirmelerin olumlu olarak nitelendirilmesi, sürekli geribildirim öğrenme sürecine olan katkısını ve katılımcıların gelişimini teşvik eden bir unsur olduğunu vurgulamaktadır. Bu geribildirim mekanizması, katılımcıların sürekli olarak ilerlemelerini değerlendirmelerine ve eksikliklerini gidermelerine olanak tanımaktadır.

Dersin geliştirilmesi için önerilerin sorulduğu son soruda katılımcılardan bazıları konu anlatım videolarının yanı sıra, dersin sonunda özetler veya ilave kaynaklar sunulması, öğrenilenlerin pekiştirilmesine ve ileride referans olarak kullanılmasına yardımcı olabileceğini ifade etmiştir. Videoların daha dinamik ve görsel açıdan zenginleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, video içeriklerinin kısa parçalara bölünerek sunulması, öğrenme sürecini daha az yorucu hale getirebileceği de ifade edilmiştir. Ödevlere ilişkin beklenen cevapların belirli bir süre sonra erişilebilir olmasının, öğrenme sürecine katkıda bulunacağı önerilmiştir. Derslerin zamanlaması ve süresinin öğrenenler üzerindeki psikolojik etkileri göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenmesi önerilmiştir. İstatistiksel kavramların anlaşılmasının kolaylaştırılması için daha temel seviyede açıklamalar yapılması ve kavramların daha basit bir dille ifade edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Etkinliklerin sayısının artırılması ve kuramsal kısımlar için yazılı kaynakların sağlanması önerilmiştir. Akademik yazım ve raporlama konusunda daha detaylı bilgi verilmesi, özellikle APA formatında yazım teknikleri üzerine daha fazla bilgi sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, bir katılımcı, online eğitim yerine yüz yüze eğitimin daha faydalı olacağını düşündüğünü belirtmiş ve bu konudaki öğrenme tercihini açıkça ifade etmiştir.

Tablo 4.5

Ölçme ve Değerlendirme Etkinliklerine Yönelik İstatistikler

	n	Ortalama	Standart Sapma	Min.	Max.
Kısa Sınavlar					
T Testine Giriş	30	69	3,64	0	100
T Testleri Varsayımları	20	74	2,46	40	100
Tek Örneklem T-testi	20	79	2,86	20	100
Bağımsız Örneklem T-testi	19	93	2,17	20	100
Bağımlı (Eşleştirilmiş) Örneklem T-test	17	88	2,38	20	100
ANOVA	18	77	6,51	20	100
Korelasyon	17	81	7,57	0	100
Etkinlikler					
T Testleri	13	85,4	26,65	0	100
ANOVA	13	88,1	21,36	20	100
Korelasyon	13	89,6	24,45	10	100
Final Projesi	13	86,2	26,63	0	100

Derse kaydolan kişilerin tamamı derste sunulan öğrenme malzemelerine ve ölçme ve değerlendirme etkinliklerine tam olarak katılım göstermemiştir. Tablo 4.5, ölçme ve değerlendirme bileşenleri olan kısa sınavlar, etkinlikler ve final projesine yönelik istatistiksel sonuçları özetlemektedir. Derse toplamda 157 kişi kayıt yaptırmış olmasına rağmen, etkinliklere katılım sayılarının daha düşük olduğu gözlemlenmiştir. Kısa sınavlar arasında, "Bağımsız Örneklem T-testi" sınavı en yüksek ortalama puana ($93 \pm 2,17$) sahip olmuştur. Bunun yanı sıra, "T Testine Giriş" sınavında daha geniş bir katılımcı grubu yer almış ($n=30$), ancak ortalama puan ($69 \pm 3,64$) görece düşük kalmıştır. En düşük ortalamalardan biri, "T Testleri Varsayımları" sınavında ($74 \pm 2,46$) görülmüştür. Bu durum, öğrencilerin belirli konularda zorlandığını gösterebilir. Etkinliklerde ise genel olarak yüksek başarılar kaydedilmiştir. En yüksek ortalama puan "Korelasyon" etkinliğinde ($89,6 \pm 24,45$) görülürken, "T Testleri" etkinliği nispeten daha düşük bir ortalamaya ($85,4 \pm 26,65$) sahiptir. Final projesi ortalama puanı 86,2 ($s=26,63$) ile diğer etkinliklerle benzer bir başarı düzeyi sergilemiştir. Sonuçlar, katılımcıların kısa sınavlar ve etkinliklerde genel olarak yüksek başarı gösterdiğini, ancak bazı etkinliklerde geniş puan dağılımlarının dikkat çektiğini ve belirli konularda zorlanmaların yaşandığını ortaya koymaktadır.

4.3.2. Odak grup görüşmesinin bulguları

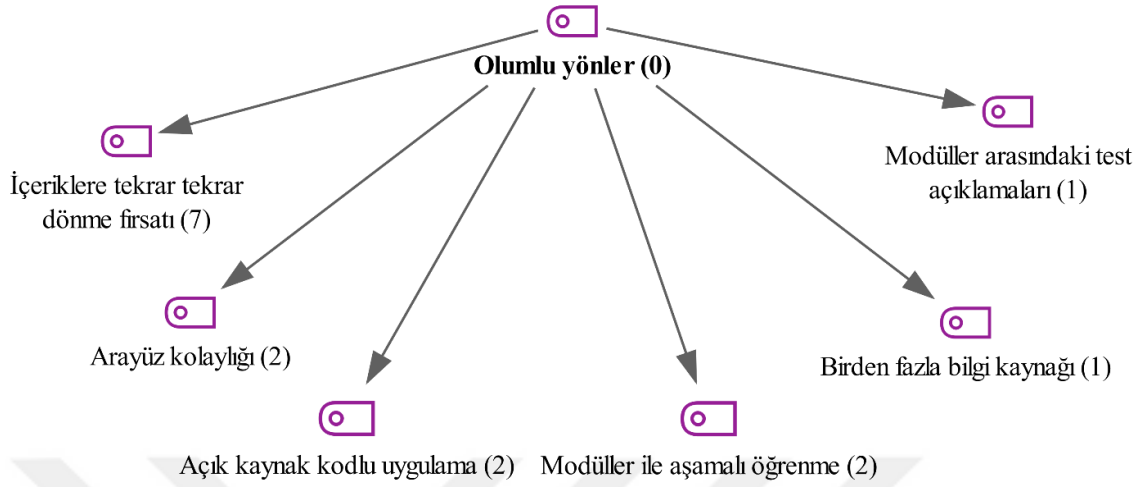
Mikro kredili istatistik dersinin sonunda, dersi alan gönüllü öğrenenler arasından 10 kişi ile çevrimiçi bir odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu görüşme, dersin sonuçları ve öğrenen deneyimleri hakkında derinlemesine bilgi toplamak amacıyla düzenlenmiştir. Görüşmeden elde edilen bulgular, katılımcıların deneyimlerini daha iyi anlamak için altı farklı tema altında incelenmiştir. Bunlar; *olumlu yönler*, *katkılar*, *benzer derse katılım*, *güçlükler*, *karşılanamayan beklentiler* ve *öneriler* olarak sınıflandırılmıştır.

4.3.2.1. Olumlu yönler

"Olumlu Yönler" teması, katılımcıların dersle ilgili pozitif deneyimlerini yansıtan altı kod içermektedir (Şekil 4.8). Bu tema, ders materyalleri, öğretim yöntemleri ve katılımcıların genel memnuniyeti gibi çeşitli yönleri kapsamaktadır ve dersin güçlü yönlerini belirlemekte kullanılmıştır.

Şekil 4.8

Olumlu Yönler Temasının Kodları

Katılımcılardan 7’si, eğitim içeriklerine tekrar tekrar dönme fırsatına sahip olduklarını, etkinlik ya da ödev uygulamalarını gerçekleştirirken notlar olarak çalışabildiklerini ifade etmiştir.

Katılımcı 8: “...Özellikle dersin kayıt halinde olması, istediğimiz zaman ulaşmamız, nereye anlamadık tekrar geri dönüp bakmamız o anlamda güzel olmuş gayet.”

İki katılımcı modüler bir sistem ile aşamalı ve bireysel öğrenme gerçekleştirdiklerini, bir katılımcı da eğitimde birden fazla bilgi kaynağına sahip olduklarını ve bir katılımcı da modüller arasında yer alan küçük testlerdeki yanıt açıklamalarının oldukça öğretici olduğunu vurgulamıştır.

Katılımcı 3: “...hani aşama aşama gitmesi, her modül yavaş yavaş, hani daha güzel oldu benim için. Başta bir fikir oluşuyor, ondan sonra etkinlik kısmında da daha rahat yapabildim o yüzden...”

Katılımcı 9: “...aynı zamanda hem anlatım olması hem X Hoca’nın program üzerinden bunu aktarıyor olması, bir de aynı zamanda ders notlarına ulaşıyor olmamız, birden fazla kaynak olunca bizim için daha ilgi çekici oldu. Ödevleri yaparken dikkatimiz dağılmadan, kaynaklara erişmede sorun yaşamadan bunları yapabildik....”

Katılımcılardan bazıları, eğitimde kullanılan temel yazılım olan JASP programını beğendiklerini ifade etmiş, açık kaynak kodlu olmasını ve kullanıcı dostu, kolay bir arayüze sahip olmasını da olumlu bulmuşlardır:

Katılımcı 2: “...ben daha önce SPSS kullandım. Fakat SPSS lisanslı bir program olduğu için bu noktadan sonra kullanacağım program kesinlikle JASP olur. Ve arayüz olarak da daha basit aslında SPSS'in de ben çok karışık olduğunu düşünmüyorum ama, bir tık daha basit gibi geliyor...”

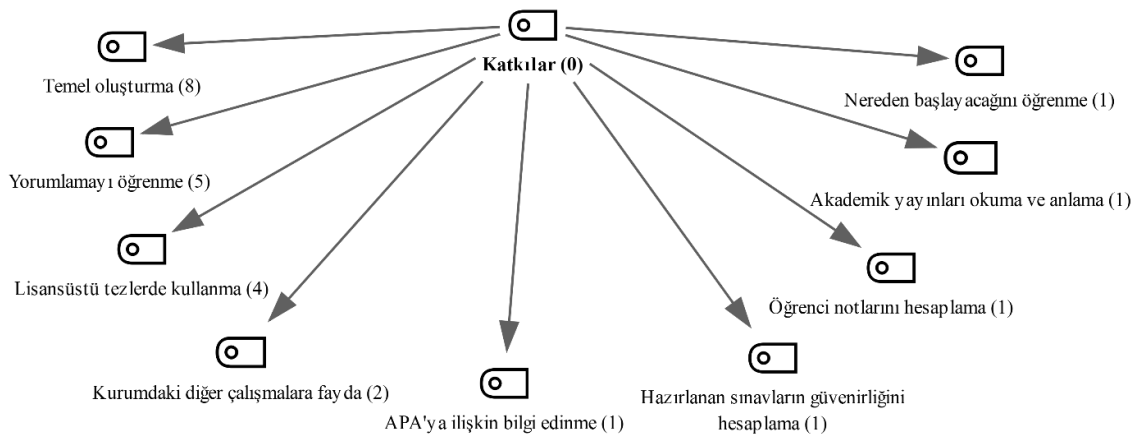
Odak grup görüşmelerinden elde edilen bu geribildirimler, mikro-kredi tabanlı bu eğitimin katılımcılar üzerindeki olumlu etkisini göstermektedir. Katılımcıların çoğu, içeriklere tekrar erişim, modüler yapı, çoklu bilgi kaynakları ve etkileşimli testler gibi özelliklerden memnun kalmışlar. Özellikle, derslerin asenkron videolarının tekrar izlenebilmesi, modüllerin adım adım ilerlemesi ve çeşitli öğrenme kaynaklarına kolay erişim, öğrenme sürecini zenginleştirmiş ve katılımcıların derse olan ilgisini artırmış. Ayrıca, JASP gibi açık kaynak kodlu yazılımların kullanımının kolaylığı, katılımcılardan olumlu geri dönüşler almıştır.

4.3.2.2. Katkılar

Odak grup görüşmeleri, "Katkılar" teması altında, öğrenenlerin eğitimden aldıkları bireysel faydaları ve bu eğitimin nasıl bir temel oluşturduğunu detaylandırmaktadır. Bu tema, dokuz farklı koddan oluşmaktadır ve bu kodlar, öğrenenlerin nicel araştırmalara hazırlık, kaynak kullanımı, sayısal verilerin yorumlanması gibi konulardaki kazanımlarını içermektedir (Şekil 4.9).

Şekil 4.9

Katkılar Temasının Kodları

Katılımcılardan büyük bir bölümü (8 kişi) bu eğitimin nicel çalışmalar için bir hazırlık ve temel olduğunu vurgulamışlardır ve bir katılımcı konuya ilişkin bir çalışma yapmak

istediğinde nereden ve hangi kaynaklardan başlaması gerektiğini öğrendiğini ifade etmiştir.

Katılımcı 7: “Bence nicel dersi alacak herkes, Akadema’da sizin dersinizi önce bir dinlesin hocam. Kesinlikle bence herkes bir ön hazırlık olarak bence öyle yapılmalı diye düşünüyorum. Direkt alsaydık dersi, herhalde hoca bizi hiç kabul etmeyecekti dersine... Evet, bizim de bir matematik geçmişimiz çok fazla yok, ama ben burada farklı bir şey söylemek istiyorum. Matematik dışında sayıları nasıl yorumlayabileceğimi öğrendim bu ders sayesinde. Gerçekten hani mesela, benim elimde bir veri var, otuzudur altmışıdır falan ama bunlar benim ne işime yarıyor? Hani bunlarla neler yapacağım? ...”

Yine katılımcılardan yarısı, veri analizi ve istatistiksel yorumlama yeteneklerinin geliştiğini belirterek, bu becerilerin akademik yayınları daha iyi anlamalarına ve lisansüstü çalışmalarına önemli katkılar sağladığını ifade etmişlerdir.

Katılımcı 6: “...profesyonel olarak kesinlikle oturup bir şeyin istatistiğini çıkarmayacağım. Ama şu an, bir konuda bir şeye ihtiyacım olursa en azından nereden başlayacağımı biliyorum. Bu benim için büyük büyük bir gelişme. Yani hani insanların dilinde olan hani işte “İstatistiksel olarak anlamlıdır” olayından ziyade ben artık nereden başlayabileceğime dair bir bilgiye sahibim. Bu benim için en önemli şey bu.”

Ayrıca, JASP gibi kullanıcı dostu araçların kullanımının öğrenilmesi, katılımcıların gelecekteki eğitim veya iş ortamlarında veri işleme işlemlerini daha etkin yürütmelerine yardımcı olmuştur. Benzer şekilde katılımcılardan neredeyse yarısı, eğitimden edindikleri bilgileri lisansüstü tezlerinde kullanacaklarını ifade ederken, ikisi kurumlarında yürütülen uluslararası projeler gibi diğer çalışmalarına gelecekte katkısı olacağını belirtmiştir. Bir katılımcı hazırladığını sınavların güvenilirliği hesaplamayı öğrendiğini ve biri de öğrenen notlarını pratik olarak hesaplamayı öğrendiğini dile getirmiştir.

Katılımcı 5: “Şu anki hayatımda bu istatistik veriler, bunlar çok yani kullandığım şeyler değil çünkü bunu bizim için yapan birisi var orada. Ama ola ki başka bir okula geçtim. Devlet olabilir vs. Çocukların notları vs. hesaplama yaparken JASP daha hızlı ve kolay olabilir diye düşünüyorum o konuda. Tabii ki yüksek lisans ve doktora araştırmalarım dışında olan bir şey bu...işte bir müdürümüz ya da veliler ortalama vs. yani bu basit işlemleri istediği zaman JASP ile hızlıca hesaplayabilirim diye düşünüyorum...”

Özetle, odak grup görüşmeleri, eğitimin katılımcılara sağladığı çeşitli bütünleştirebileceğini başarıyla ortaya koymuştur. Mikro-kredi destekli bu eğitim,

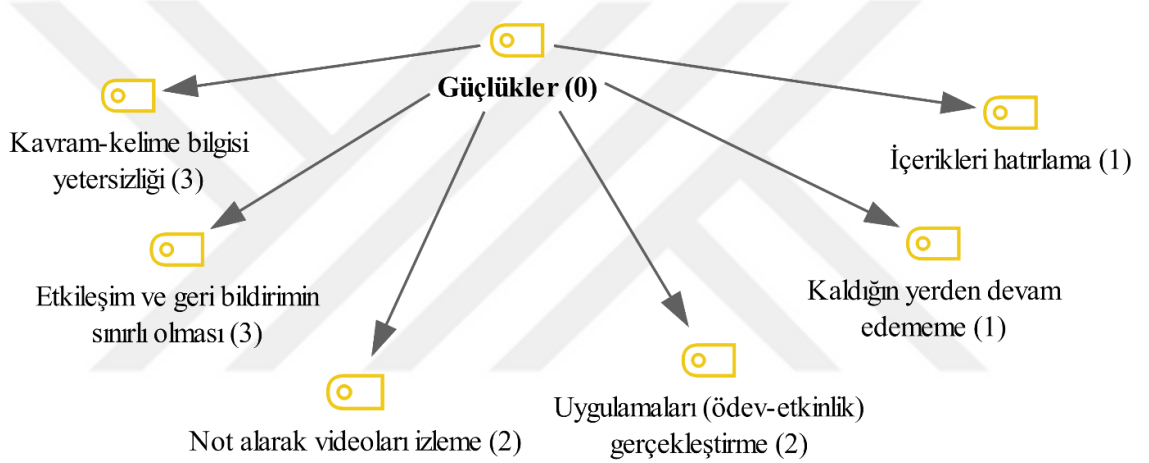
katılımcıların nicel çalışmalar yapma kapasitesini artırmış ve çeşitli uygulamalarda kullanacakları bilgi ve becerileri geliştirmiştir.

4.3.2.3. Güçlükler

“Güçlükler” teması, katılımcıların eğitim sürecinde karşılaştıkları zorlukları ve bu zorlukların öğrenme deneyimlerine etkilerini anlamayı amaçlamaktadır. Şekil 4.10'da bu temanın altı kodu görselleştirilmiştir. Katılımcılar, bireysel bilgi eksikliklerinden öğretim tasarımı kadar farklı konularda güçlükler yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu bölümde, bu zorluklar detaylı bir şekilde ele alınmaktadır.

Şekil 4.10

Güçlükler Temasının Kodları

Bu tema altında alınan geribildirimlerde katılımcılardan bazıları eğitimlerden önce yeterli düzeyde kavram ve teknik kelime bilgisine sahip olmadıkları için öğrenmede ve takip etmede güçlük yaşadıklarını belirtmişler. Ayrıca, eğitimler sırasında etkileşim ve geribildirim eşzamanlı olması nedeniyle, sormak istedikleri soruları dile getiremedikleri ya da ihtiyaç duydukları desteği alamadıkları durumlar yaşanmış. İkisi ise ödev ve etkinlik gibi uygulamaları veya görevleri yerine getirmede oldukça güçlük çektiklerini ifade etmişler.

Katılımcı 6: “....benim istatistik konusunda herhangi bir teorik altyapım da yoktu. Sadece pedagojik formasyon döneminde aldığım ve hâlâ tam olarak- hâlâ derken bu seneye kadar tam olarak oturtamadığım ortalama, medyan, ranj gibi kelimeler dışında hiçbir şeyim yoktu, bilgin yoktu. İçerik konusunda şöyle bir problem yaşadım. Benim gibi sıfır, yani matematiği sıfır olduğunu varsayarak bu dersi alacak olan birinin kesinlikle belli bir kelime haznesine

hazır olması lazım. İşte ne bileyim, bazı terimleri daha erken alabileceğimizi varsayarak söylüyorum. İşte bir olasılık ihtimali, işte bir alfa değeri. Bunlar, belki daha önceden ölçme değerlendirme dersleri almış olan birileri için ya da temel istatistiği başka bir yerlerde almış olan arkadaşlarım için kolay olabilirdi, ama benim için asla değildi. Hepsi birbirine girdi...”

Katılımcı 7: “Belki hani bir iki kere de olsa “Ben bu ödevi yapıyorum, ama şurada zorlandım hocam, burada nasıl yapacaktım” diye bir dönüt alabilsek, bir feedback. Bence biraz feedback eksikliği vardı diye düşünüyorum. Çünkü hani geçmişimiz olmadığı için ilk defa da öğrendiğimiz için böyle bir- bunu düşündüm sadece.”

Bir katılımcı bunun nedenini içerikleri hatırlamada güçlük yaşaması ile açıklamıştır:

Katılımcı 5: “...ben ödevlerde zorlandım. Yani izlerken güzel, her şey tamam, oluyor gibi oluyor, anlıyorsun gibi. Ama ödev yaparken özellikle verileri yorumlarken zorlandım.”

Katılımcılardan bazıları da videoları not alarak izlemenin kendileri için çok zor olduğunu belirtirken; eğitime kaldığı yerden devam edemediği için sürekli başa dönmek ve atlamak zorunda kaldığını dile getirmiştir.

Katılımcı 11: “Ben şunu eklemek istiyorum. Ben eski kafa olduğum için önümde yazılı metin olmadan sadece videoyu izlediğimde bir şey anlamıyorum. Mecburen her dinlediğimi durdurup not alıyorum. Durdur, not al, durdur, not al. Hem çok zaman kaybı oluyor hem de bağlamdan kopuyoruz bir süre sonra, birinci sıkıntım oydu benim.”

Katılımcıların yaşadığı güçlükler, eğitim programlarının daha etkili bir şekilde tasarlanması gerektiğine işaret etmektedir. Özellikle temel kavram ve kelime bilgisi eksikliği, sınırlı etkileşim ve geribildirim, uygulamaların yeterince desteklenmemesi gibi sorunlar, öğrenme sürecini olumsuz etkilemiştir. Ayrıca, dijital materyallerin kullanımı sırasında katılımcıların not alma gibi pratik zorluklarla karşılaşması, bu tür materyallerin daha kullanıcı dostu bir şekilde tasarlanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Eğitim süreçlerinde, katılımcıların bireysel farklılıklarını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulunduran bir yaklaşımla, daha kapsayıcı ve destekleyici bir öğrenme ortamı sağlanması önerilmektedir.

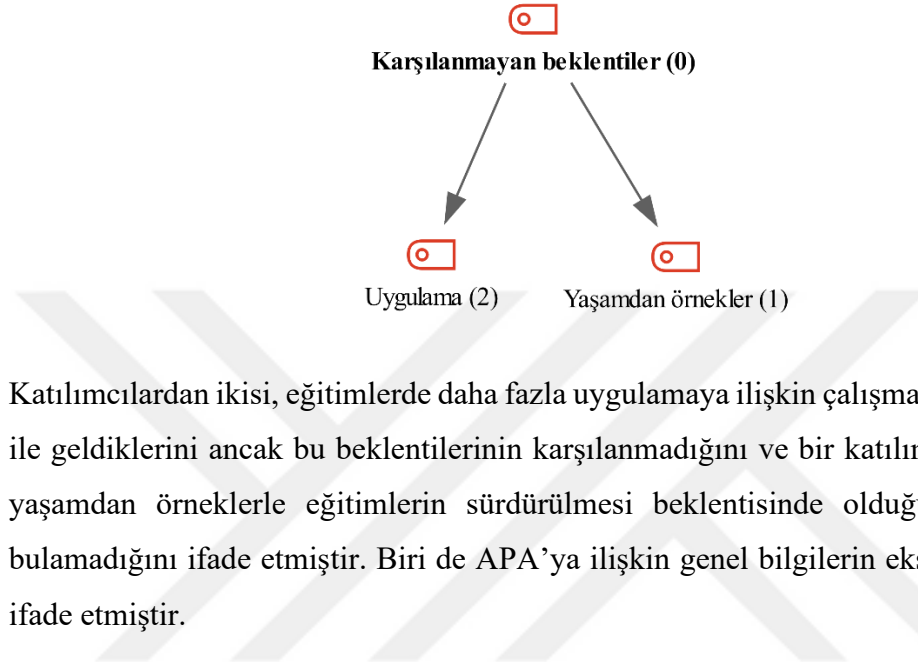
4.3.2.4. Karşılanmayan beklentiler

Karşılanmayan Beklentiler” teması, eğitim sürecinde katılımcıların karşılamayı umdukları ancak eksik buldukları unsurları içermektedir. Bu tema, katılımcıların öğrenme deneyimlerine dair geribildirimlerini anlamak ve bu doğrultuda programın

geliştirilmesi için biz tasarım ve içerik geliştiricilere önemli bir rehber niteliğindedir. Şekil 4.11'de bu temaya ait kodlar görselleştirilmiş olup, katılımcıların ifade ettiği temel beklentiler ve eksiklikler bu bölümde detaylandırılmaktadır.

Şekil 4.11

Karşılanmayan Beklentiler Temasının Kodları

Katılımcılardan ikisi, eğitimlerde daha fazla uygulamaya ilişkin çalışma olması beklentisi ile geldiklerini ancak bu beklentilerinin karşılanmadığını ve bir katılımcı da daha fazla yaşamdan örneklerle eğitimlerin sürdürülmesi beklentisinde olduğunu ancak bunu bulamadığını ifade etmiştir. Biri de APA'ya ilişkin genel bilgilerin eksikliğini çektiğini ifade etmiştir.

Katılımcı 4: “....Teorik kısmı yani ben birazcık daha hayattan örnekler olmuş olsaydı, daha iyi olabilirdi diye düşünüyorum. Nicel dersini bunu alınca daha iyi anladım. Mesela bir örnek verilirken ya da bir konuda mod ya da ne bileyim, herhangi başka T-testinden bir örnek verilirken, bir örnek durum üzerinden anlatılmış olsaydı, bana o ilk açıklama kısmı sıkıcı gelmeyecekti....”

Katılımcı 2: “...biraz daha o tarz tek düze anlatımlardan ziyade bu tarz derslerde ben daha çok uygulamaya yönelik gidilmesi taraftarıyım. Ben açıkçası defalarca geri geri dönüp baktım, bu neydi, bu ne demekti....”

Katılımcı 9: “...APA raporuyla ilgili bir paragraf bile olsaydı, o yazımı öğrenmenin bizim için faydalı olduğunu düşünüyorum, en azından kendi açımdan. Çünkü hepimizin akademik çalışmaları oluyor. Orada yazan şeyde bilimsel nasıl yazabiliriz, akademik şekilde bence o açıdan faydalı olurdu...”

Söz edilen bu eksiklikler, programın içerik tasarımında güncellemeler yapılması gerektiğini göstermektedir. İleride daha fazla uygulama ağırlıklı bir yaklaşımın benimsenmesi, teorik bilgilerin somut örneklerle desteklenmesi ve akademik yazım

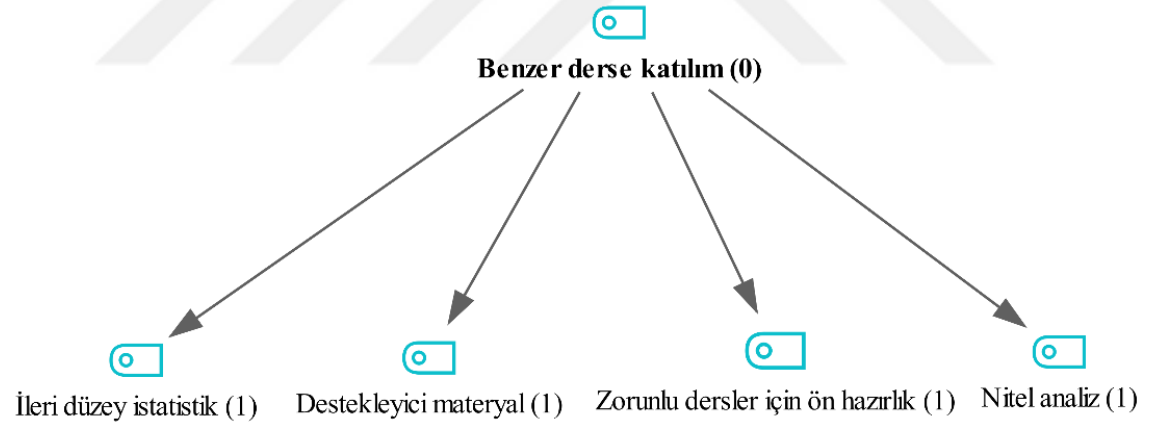
becerilerine yönelik ek materyallerin sunulması, katılımcıların ihtiyaç ve beklentilerini karşılamak için faydalı olacaktır.

4.3.2.5. Benzer derse katılım

Bu bölümde ele alınan "Benzer Derse Katılım" teması, dört ana kod üzerinden yapılandırılmıştır (bk. Şekil 4.12). Katılımcılar, aldıkları eğitimin ileri düzey istatistik ve nitel analiz gibi dersler için de önemli bir ön hazırlık olduğunu vurgulamışlar.

Katılımcı 9: "... mikro-kredili derslerin belki lisansüstü eğitimde istatistik anlamında artırılabilir olduğunu düşünüyorum. Mesela biz bu eğitimi aldık. Örneğin belki birinci de geçemeyiz ama ikinci, üçüncü hak verildikten sonra belirli bir seviyeye geçip belki bir ileri aşamada yapabileceğimiz ileri düzey istatistiklerle bu eğitimlerin geliştirilebileceğini düşünüyorum. Çünkü bunlarla zaten testlerle ödevlerle belki belirli bir seviyeye geliyoruz, ama yapabileceğimiz çok farklı test var, öğrenebileceğimiz çok fazla aslında bu istatistik alanında bilgi var. Bunları da lisansüstü eğitimde de kullanabileceğimiz için böyle mikro-kredili derslerin artırılabilirliğini düşünüyorum."

Şekil 4.12 Benzer Derse Katılım Temasının Kodları
Benzer Derse Katılım Temasının Kodları

Ayrıca, bu eğitimlerin lisansüstü zorunlu derslerin anlaşılmasını kolaylaştırdığını ve asıl ders materyallerini destekleyici bir işlev görebileceğini belirtmişlerdir. Bu konuyla ilgili katılımcıların görüşleri şöyledir:

Katılımcı 4: "...bu dersi diğer bir dersin materyali olacak şekilde. Diyelim ki işte hoca o gün teorik bilgiyi sınıfta anlattı. Bir uygulama yaptı ama uygulama yeterli gelmedi. İkinci bir uygulama için böyle bir anlatım tarzı veya böyle bir yönlendirme şeklinde bugün evet bunu anlattık ve siz evde size haydi ödev ya da görev diyelim. Bunu inceleyin, bu uygulamayı

yapın, haftaya bunun üzerine konuşalım şeklinde bir destek olabilirdi. Yani bunun diğer asıl dersi destekleyici şekilde olabilirdi diye düşünüyorum.”

Katılımcı 6: “Yani belli konularda farkındalık yaratması bile yeterli olacaktır. Örnek veriyorum işte geçen dönem ben, işte ilk dönemimdi benim. Bazı teoriler var, bazı işte yaklaşımlar var vs. Bunlarla alakalı belki temel bilgiler verilebilir. Ders içerisinde, yani dönem başladığında da yine bunlar üzerinde daha detaylı çalışmalar yapılabilir. En azından çerçeve belli olur. Şimdi, okuma listeleri çoğunlukla şeylerde, hani işte Bologna sürecinde zaten sayfalarda, derslerin sayfalarında paylaşıyor. Ama çok kısa zaman içerisinde o kadar kitabı okuması da imkân- yani çok mümkün değil. Dolayısıyla hani ön hazırlık anlamında bütün ders olmasa bile, dediğim gibi üç-dört haftayı kapsayacak şekilde yine etkinlikler dahil edilerek, arkadaşlarımın da söylediği gibi etkileşimli içerikler eklenerek bir şey yapılabilir. Diğer derslere de uygulanabilir.”

Katılımcılar, bu tarz mikro-kredili derslerin sayısal ve analitik becerilerini geliştirdiğini, böylece daha zorlu ders içeriklerine uyum sağlamalarına yardımcı olduğunu şöyle ifade etmişlerdir:

Katılımcı 2: “Ben nitel analizi de önden böyle bir almak isterdim açıkçası. Çünkü nitel analizde de belli başlı programlar var. Biz şu anda derste daha yeni girdik. Ona da bir ön hazırlık olarak gerçekten desenler olsun, farklı ayırtırmamız gereken yerler olsun analiz derslerinde çok zor oluyor. Bu noktada hem kaynak olarak erişim olarak hem de bir ön hazırlık olarak hem nicel hem nitel de bu tarz eğitimlerin faydalı olduğunu düşünüyorum.”

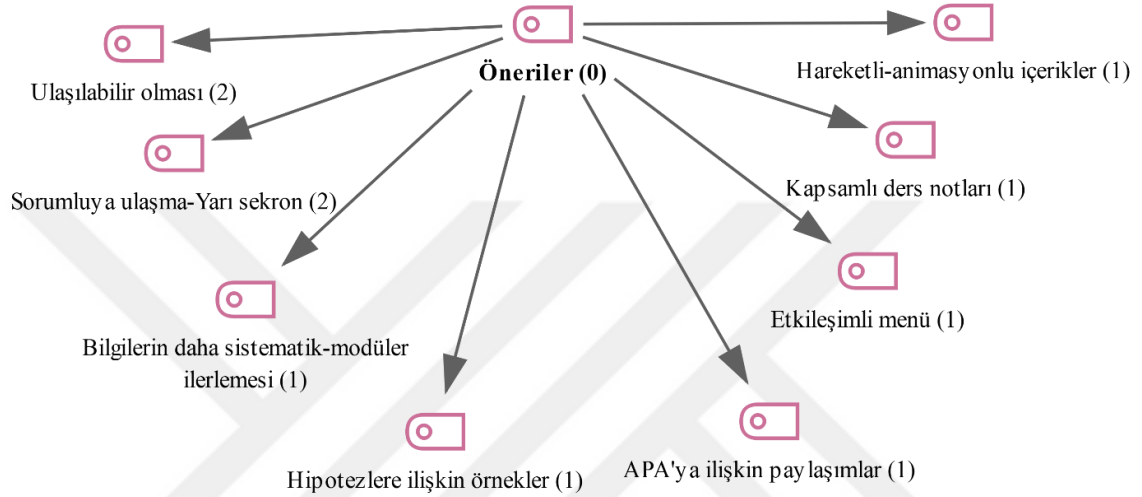
Özetle katılımcıların bu yorumları, mikro-kredili derslerin, özellikle istatistik ve analiz becerilerinin geliştirilmesinde ve teorik bilgilerin uygulamalarla pekiştirilmesinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu dersler, öğrenenlere daha karmaşık kavramları ve teorileri anlama konusunda güçlü bir temel sağlamakta, bu da onların akademik başarılarını ve ileri düzey derslere olan hazırlıklarını artırmaktadır. Katılımcılar ayrıca, bu tarz derslerin diğer dersleri destekleyici bir şekilde işlenmesinin, öğrenme sürecini daha etkileşimli ve uygulamalı hale getireceğini önermişlerdir. Bu tür bir entegrasyon, öğrenenlerin ders materyallerini daha derinlemesine anlamalarına ve uygulamalı bilgileri gerçek dünya senaryolarına uyarlamalarına olanak tanıyabilir. Dolayısıyla, mikro-kredili derslerin artırılması ve çeşitlendirilmesi, eğitim programlarının genel verimliliğini ve öğrenen memnuniyetini artırabilir.

4.3.2.6. Öneriler

“Öneriler” olarak adlandırılan bu tema Şekil 4.13’te sunulduğu gibi sekiz alt temadan oluşmaktadır. Bu tema, katılımcıların deneyimlerine dayalı olarak ileriye yönelik geliştirme ve iyileştirme önerilerini kapsamaktadır.

Şekil 4.13

Öneriler Temasının Kodları

Katılımcılardan ikisi, verilen eğitimin daha ulaşılabilir olması gerektiğini ve gelecekte tüm ilgilenenlere açık bir şekilde öğrenme yönetim sisteminde yer almasını önermiştir. Bu, eğitimin sürekliliğini ve geniş kitlelere hitap etme kapasitesini artırabilecek bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir.

Katılımcı 8: “...Özellikle dersin kayıt halinde olması, istediğimiz zaman ulaşmamız, nereyi anlamadık tekrar geri dönüp bakmamız o anlamda güzel olmuş gayet. O anlamda bence Mergen'de de yayınlanması iyi olur bu dersin....”

Bu görüş, eğitimin asenkron olarak erişilebilir olmasının öğrenen öğrenme deneyimini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Aynı zamanda, derslerin kayıtlarının erişilebilir bir platformda toplanması, öğrenenlere bilgiye erişim kolaylığı sağlayacaktır. Katılımcılardan bazıları, ders sorumlusuna ulaşmanın ve geribildirim almanın önemini vurgulamıştır. Özellikle eşzamanlı (senkron) erişim ile öğretim üyeleriyle doğrudan iletişim kurulabilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Katılımcı 9: “Ödevleri yaparken bazı kavram ve terimleri bilmeme noktasında sorunlar yaşadık. Bunları bulabilmek için farklı kaynaklara yönelmek durumunda kaldık. Belki bu

aşamada şöyle bir şey olabilir miydi: eşzamanlı erişim gibi dersin öğretim üyelerine istediğimiz zaman erişip sorularımızı iletebilmek? Belki bu açıdan bence geliştirilebilir.”

Söz konusu öneri aslında öğrenen-öğretim üyesi etkileşimini artırmanın öğrenme sürecindeki katkısına dikkat çekmektedir. Kısmi eşzamanlı erişimle öğrenenler, anlamadıkları noktaları doğrudan eğiticiye ileterek daha etkili bir öğrenme süreci yaşayabilir.

Bunlara ilaveten bir öğrenen eğitimde kullanılan örneklerin ve materyallerin daha kapsamlı bir şekilde paylaşılması gerektiği belirtilmiştir. Özellikle APA formatında raporlama gibi teknik konularda yapılan örneklerin öğrenenlere daha ulaşılabilir kılınması gerektiği ifade edilmiştir.

Katılımcı 6: “Son bir-iki haftadır derslerimizde hocam örneklerle beraber APA ölçütlerine göre nasıl raporlama yapacağımızı da gösterdi. Belki APA raporlaması hususunda yapılan örneklerin APA'sının tam olarak paylaşılmış olması işimizi kolaylaştırabilirdi.”

Dolayısıyla, ileride iyileştirilecek eğitim içeriklerinde APA standartlarının tam kapsamıyla sunulması, öğrenenlerin bu standartları öğrenme ve uygulama süreçlerini olumlu etkileyebilir. Uygulamaya dönük yetkinlikler kazandırılırken akademik çalışmaların hazırlanmasında ihtiyaç duyulan teknik becerilerin geliştirilmesinde zengin içerikler sunulmasının önemli bir role sahip olduğunu göstermektedir.

Katılımcılar, eğitim içeriklerinin daha sistematik ve modüler bir yapıda sunulması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, öğrenme materyallerine etkileşimli bir arayüz eklenmesi ve hareketli veya animasyonlu içeriklerin kullanılması gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Katılımcı 2: “...Yani bir çözüm gibi geldi aslında aklıma: Bu tarz eğitimlerde biraz daha kavramları bulabilmek için acaba etkileşimli kitap, PDF tarzında arama yapabileceğimiz veya menülerin içerisinde hareket edebileceğimiz bir kaynağımız daha mı olsa?..... asenkron olarak katılacağımız eğitimlerde bu tarz eğitim videolarının biraz daha hareketli, biraz daha samimi, örnek vererek hatta animasyonlar mı kullanılsa veya işte terimler daha farklı mı anlatılsa tarzında düşüncelere kapıldım diyeyim. Biraz da belki teknik olarak bu işin içinde olduğum için böyle düşünüyor olabilirim...”

Bu öneriler, içerik geliştiriciler olarak bizlere; katılımcıların deneyimlerinden hareketle eğitimin daha verimli, erişilebilir ve etkileşimli bir hale getirilmesi için çeşitli yollar

sunmaktadır. Eğitim içeriklerinin zenginleştirilmesi ve teknolojik altyapının geliştirilmesi, öğrenen deneyimini iyileştirebilecek önemli adımlar olarak öne çıkmaktadır.

4.4. İkinci Faz Bulguları Genel Değerlendirme

Buraya kadar odak grup görüşmelerinden elde edilen bulgular, altı ana tema altında özetlenmiştir. Katılımcılar eğitim içeriklerine istedikleri zaman erişebilme, bireysel ve modüler öğrenme, çeşitli bilgi kaynakları ve kullanıcı dostu yazılımlar gibi avantajları vurgulamışlardır. Bu özellikler, öğrenme sürecine esneklik ve derinlik kazandırmıştır. Eğitim, katılımcıların nicel çalışmalar için gerekli hazırlığı yapmalarına yardımcı olmuş, sayısal verilerin yorumlanması becerilerini geliştirmiş ve akademik çalışmalarına önemli katkılarda bulunmuştur. Bu, katılımcıların daha yetkin ve bilgili hale gelmelerine olanak tanımıştır. Katılımcılar ayrıca bazı güçlükler yaşamışlardır; bunlar arasında kavramsal ve terminolojik eksiklikler, sınırlı etkileşim ve geribildirim, uygulamalı çalışmalarda yaşanan zorluklar ve videolardan not alırken karşılaşılan güçlükler bulunmaktadır. Özellikle teorik altyapısı zayıf olan katılımcılar için bu süreç daha zorlayıcı olmuştur. Katılımcılar, daha fazla uygulamalı çalışma ve gerçek hayattan örnekler içeren içerikler beklerken, bu tür içeriklerin yetersizliğinden yakınmışlardır. Ayrıca, APA standartları hakkında yeterli bilgi sağlanmaması da eleştirilmiştir. Katılımcılar eğitimlerin daha erişilebilir hale getirilmesi, etkileşimli içeriklerin ve yarı senkron derslerin programlara eklenmesi gibi önerilerde bulunmuşlardır. Katılımcılar, ileri düzey istatistik dersleri ve nitel analiz gibi konularda daha fazla eğitim almanın önemli olacağını belirtmiş ve bu tür derslerin destekleyici materyal olarak sunulmasını önermiştir. Bu öneriler, eğitimin daha kapsamlı ve faydalı hale getirilmesi açısından dikkate alınabilir.

Görüldüğü gibi, hem anketten elde edilen nicel veriler hem de katılımcılardan alınan açık uçlu yanıtlar, öğrenme materyallerinin tasarımı ve sunumu ile ilgili önemli bilgiler sunmaktadır. Bu bilgiler, öğrenme materyallerinin tasarımının, katılımcıların öğrenme süreçlerine olan katkısını ve bu süreçlerde nasıl bir etki yarattığını derinlemesine anlamamıza olanak tanımaktadır. Öğrenme materyallerinin çeşitliliği, erişilebilirliği ve pedagojik uygunluğu, öğrenenlerin bilgiyi nasıl algıladıkları, işledikleri ve uyguladıkları üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir. Özellikle, öğrenme materyallerinin sunum şekilleri

(video, metin, uygulamalı etkinlikler) ve bunların içeriğın anlaşılmasına katkıda bulunan pedagojik stratejiler, eğitim deneyiminin kalitesini ve etkililiğini belirleyen temel unsurlardır. Katılımcıların bu materyallere erişim kolaylığı ve bunları kullanma süreçlerindeki etkileşim düzeyi, öğrenme motivasyonu üzerinde önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle, öğrenme materyallerinin öğrenenlerin öğrenme tercihleri ve gereksinimleri göz önünde bulundurularak tasarlanması ve uyarlanması, mikro-kredili eğitim programlarının başarısında kritik bir faktördür. Ayrıca, katılımcıların geribildirimleri, öğrenme materyallerinin sürekli değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu süreç hem eğitimcilerin hem de öğrenenlerin sunulan içerikleri daha etkin kullanmalarını sağlayarak, öğrenme deneyimlerinin daha kapsamlı ve etkileşimli hale gelmesine katkı sağlayacaktır. Öğrenme materyallerinin tasarımı ve sunumu, eğitim programlarının genel verimliliğini ve katılımcı memnuniyetini artırma potansiyeline sahip olduğundan, bu alanda yapılan yatırımlar ve yenilikler, eğitim alanındaki gelişmeleri destekleyen önemli birer araçtır.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma bulguları çerçevesinde ulaşılan sonuçlara, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Günümüzde hızla gelişen teknolojiler ve bireylerin hayatlarında ihtiyaç duyduğu becerilerin sürekli değişmesi, dört yıllık lisans eğitim süresince bireylerin mezuniyet sonrası karşılaşacakları gerekliliklere tam anlamıyla hazırlanmasını zorlaştırmaktadır. Dünya Ekonomik Forumu'nun (2023) raporuna göre, 2027 yılına kadar çalışanların %60'ının yeniden eğitime ihtiyaç duyulacağı tahmin edilmektedir. Bu dinamik yapı, bireylerin ve kuruluşların eğitim ihtiyaçlarını geleneksel yöntemlerle karşılamada yetersiz kalmasına neden olmaktadır. Yükseköğretim müfredatlarının güncellenmesinin genellikle çok aşamalı ve zaman alıcı bir süreç olduğu bilinmektedir. Mezunların tekrar lisans programlarına katılması da pratik bir çözüm değildir. Hızla değişen yaşam şartlarında ihtiyaç duyulan becerileri karşılamak için daha esnek ve hızlı çözümler gerektirmektedir. Tüm bu nedenler hem çalışanlar hem de işverenler için hızla güncellenebilen, kişiselleştirilebilen ve modüler yapılar sunan yenilikçi bir eğitim modeli ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda mikro-kredi sistemleri, artan işgücü eksikliklerini gidermek, müfredat boşluklarını kapatmak ve etkilenen çalışanları yeniden eğitmek için önemli bir araç olarak ortaya çıkmıştır (Dünya Ekonomik Forumu, 2023). Bu sistemlerin etkinliğini ve uygulanabilirliğini daha derinlemesine anlamak adına, gerçekleştirilen bu tez çalışması, Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında mikro-kredi tabanlı eğitim modellerini geliştirme çabalarına katkı sağlamak amacıyla, farklı paydaşların mikro-kredilere yönelik görüş ve deneyimlerini derleyerek ve bu bilgiler temelinde bir ders tasarlamış, dersin etkinliğini katılımcı görüşleri ile değerlendirmiştir.

Bu çalışma kapsamında yapılan analizlere dayanarak, mikro-krediler için şu şekilde bir tanım oluşturulmuştur: Mikro-Krediler, bireylerin belirli bir beceriyi kısa sürede geliştirmelerine olanak tanıyan, modüler ve esnek yapıya sahip öğrenme sertifikalarıdır. Bu sistem, katılımcıların önceki bilgi ve becerilerinin tanınmasını kolaylaştırırken, dijital platformlar aracılığıyla geniş erişim imkânı sunar. Yükseköğretim ve iş dünyasının

değişen ihtiyaçlarına yönelik tasarlanan mikro-kredi tabanlı eğitimler, yaşam boyu öğrenme ilkesini destekleyerek kişisel ve mesleki gelişime katkıda bulunur.

Çalışmada, mikro-kredi sisteminin yükseköğretimde uygulanabilirliğini araştırmak amacıyla nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma yöntem tercih edilmiştir. Araştırma, iki fazlı bir tasarım üzerine kurulmuş olup hem yükseköğretimdeki ilgili paydaşların görüşlerini hem de uygulamalı değerlendirme süreçlerini içermektedir. Bu yaklaşım, eğitim modellerinin gerçek dünya koşullarında nasıl işlediğini anlamaya yönelik kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır.

Birinci fazda, mikro-kredi sistemine ilişkin 21 kişinin (öğrenenler, öğretim üyeleri, yükseköğretim yöneticileri ve politika yapıcılar) görüşlerini ve deneyimlerini anlamak için yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcı grupları, yükseköğretim sisteminde yer alan çeşitli rollerden seçilerek geniş bir perspektif sağlanmıştır. Görüşmeler, gönüllülük esasına göre bir video konferans platformu üzerinden gerçekleştirilmiş ve yaklaşık 30-40 dakika sürmüştür. Katılımcılardan toplanan veriler açık kodlama yöntemiyle analiz edilmiştir.

Mikro-kredi sistemi, bir çok farklı hedef kitleyi etkileyen çok yönlü bir modeldir. Birinci faz, bu grupların sistem hakkındaki algılarını, ihtiyaçlarını ve beklentilerini ortaya koymuştur. Türkiye’de yükseköğretimde mikro-kredilerin uygulanabilirliği üzerine yapılan çalışmalar sınırlıdır. Birinci faz, bu sistemin yerel bağlamdaki gerekliliklerini ve sınırlılıklarını anlamak açısından kritik bir veri kaynağı sunmuştur. Bu fazda elde edilen bulgular, ikinci fazda tasarlanan mikro-kredili eğitimin içerik, yapı ve sunum yöntemlerini doğrudan şekillendirmiştir. Böylece tasarlanan eğitim, paydaşların ihtiyaçlarına ve beklentilerine uygun bir model olarak ortaya çıkmıştır. Örneğin, görüşmelerde ortaya çıkan "esneklik" ve "uygulamaya dönüklük" talepleri, eğitim modüllerinin tasarımında kritik bir rehber olmuştur.

İkinci faz ise, birinci fazdan elde edilen bulguların mikro-kredi tabanlı bir dersin uygulanmasına rehberlik etmesi üzerine yapılandırılmıştır. Bu aşamada, bir mikro-kredili dersin öğretim tasarımı yapılmış ve uzman görüşleri alınıp, son düzenlemeler yapıldıktan sonra ders bir grup lisansüstü öğrenene açılmıştır. Derse 157 kişi kaydolmuş ancak öğrenme etkinliklerinin tamamını 13 öğrenci başarıyla tamamlamıştır. Eğitim süreci hem

teorik bilgiyi hem de uygulamalı içerikleri kapsayacak şekilde planlanmıştır. Verilen bu dersin sonunda katılımcı görüş ve deneyimlerinin toplanması için çevrimiçi bir anket sunulmuştur. Katılımcıların derse yönelik memnuniyet düzeyleri, öğrenme çıktılarına ilişkin geri bildirimleri değerlendirilmiştir. Ayrıca, derse aktif katılan 13 kişiden 10'u ile odak grup görüşmesi de yapılmış, bu görüşmelerde dersin olumlu yönleri, güçlü ve zayıf yanları ve geliştirilmesi gereken noktalar tartışılmıştır. Anket verileri betimsel istatistiklerle analiz edilmiş, görüşmeler sırasında elde edilen nitel veriler ise açık kodlama yöntemiyle analiz edilmiş ve tematik başlıklar oluşturulmuştur. İkinci faz, mikro-kredili eğitim modelinin pratikte nasıl çalıştığını, katılımcıların deneyimlerini ve geri bildirimlerini inceleyerek sistemin uygulanabilirliğine dair önemli veriler sağlamıştır.

Bu süreçte elde edilen bulgular, dersin geliştirilmesi ve daha geniş bir bağlamda uygulanabilmesi için öneriler sunmuştur. Bu çalışma, bir yandan mikro-kredi sisteminin öğretim tasarımı ve uygulamasına dair güçlü ve zayıf yönleri belirlerken, diğer yandan bu sistemin paydaşlar üzerindeki etkisini ortaya koymayı hedeflemiştir. İki fazlı bu yapı sayesinde, mikro-kredilerin yükseköğretimdeki rolü hem teorik hem de pratik boyutuyla detaylı bir şekilde incelenmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında genel eğilimler ve görüşler belirlenirken, ikinci faz daha özelleştirilmiş eğitim talepleri ve materyal ihtiyaçları vurgulanmıştır.

Araştırmanın ilk aşamasında, mikro-kredilerin öğrenenlere esneklik, motivasyon ve fırsat eşitliği sağlama potansiyeli üzerinde durulmuş; özellikle katılımcıların hazır bulunuşluk durumlarının dikkate alınması gerektiği vurgulanmıştır. Mobil cihazlarla uyumlu ve sürekli güncellenebilir içeriklerin önemi ön plana çıkmıştır. İkinci fazda ise eğitim içeriklerine istedikleri zaman erişim, bireysel ve modüler öğrenme fırsatları, çeşitli bilgi kaynaklarının kullanımı ve kullanıcı dostu yazılımlar önemli avantajlar olarak belirlenmiştir. Ağırlıklı olarak ilk aşama teorik avantajlara odaklanırken, ikinci faz bu avantajların uygulamadaki etkilerini ve esnek öğrenme süreçlerini detaylandırmıştır. Örneğin ilk fazda, mikro-kredilerin ölçme ve değerlendirme süreçlerinde şeffaflık eksikliği ve yasal düzenlemelerin yetersizliği gibi sistemik zorluklar vurgulanmıştır. Ayrıca, eğitim sistemlerinin yeniliklere uyum süreçlerinde karşılaştığı zorluklar belirtilmiştir. İkinci fazda ise katılımcıların bireysel deneyimlerine odaklanılmış; konu ile

ilgili terminolojik eksiklikler, sınırlı etkileşim, geri bildirim mekanizmaları, uygulamalı çalışmalardaki zorluklar öne çıkmış, daha fazla uygulamalı içerik, etkileşim ve kullanıcı dostu düzenlemeler talep edilmiştir.

Elde edilen bulgular mikro-kredilerin bireyselleştirilmiş ve esnek öğrenme imkânları sunarak öğrenen motivasyonunu artırabileceğini göstermektedir. Bu sonuçlar, Oliver (2019)'ın mikro-krediler ile modüler öğrenme üzerine yaptığı çalışmaları desteklemektedir. Ancak, mevcut çalışmanın ikinci fazında teorik altyapısı zayıf olan katılımcıların dersteki kavramları anlamada zorlandıklarını belirtmeleri, bu tür eğitim modellerinin tüm öğrenenler için erişilebilir ve etkili olabilmesi için ek destek mekanizmalarının gerekliliğine işaret etmektedir. Bu durum, alanyazında ve uygulamada daha fazla dikkate alınması gereken bir konu olarak öne çıkmaktadır.

Özellikle, mikro-kredilerin önceki öğrenmelerin tanınmasını kolaylaştırdığı ve fırsat eşitliği sağladığı bulgusu, Avrupa Birliği'nin MicroHE ve MicroBol projelerindeki uygulamalara paralellik göstermektedir. Ancak, çalışmada AKTS sisteminin bu yenilikleri desteklemekte yetersiz kaldığına dair görüşler, Türkiye'nin mevcut yükseköğretim altyapısının mikro-kredilere uyum sağlaması gerektiğini ortaya koymaktadır. Mevcut beceri ve bilgilerin tanınması ve akredite edilmesi, eğitim kurumlarının daha verimli öğrenme yolları sunmalarını sağlarken, önceki bilgilerin sürekli yenilenmesinin azaltılmasına ve öğrenen özerkliğini teşvik edilmesine olanak tanır. Aydemir (2019) “Önceki Öğrenmenin Tanınması ve Türk Yüksek Öğretim Sistemi İçin Politika Önerisi” başlıklı doktora tezinde, Türkiye'de yükseköğretim bağlamında kurumların önceki öğrenmelerin tanınması süreçlerini işe koşmalarında yasal engel bulunmamakla birlikte uygulamaların yaygınlık kazanmadığı ve bu seçeneğin bir fırsata dönüşmediğini savunmuştur. Bu durum, eğitim politikası yapıcıları ve kurum yöneticileri için, bu süreçleri teşvik etmek ve desteklemek adına stratejik bir fırsat sunmaktadır. İlgili politika ve uygulamaların etkin şekilde entegre edilmesi, eğitim sistemlerinin adaptasyon kabiliyetini artırabilir ve öğrenen başarısını maksimize edebilir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından yayınlanan 2021 tarihli bir raporda, yükseköğretim kurumlarının, daha duyarlı ve ilgili akademik programlar sunmak amacıyla müfredatlarına giderek daha fazla mikro-krediler entegre ettiğini

vurgulamaktadır. Bu entegrasyon, öğrenenlere kendi eğitim deneyimlerini kişiselleştirme, ilgi alanları ile mesleki hedeflerine uygun modüller seçme imkanı sağlamaktadır. Ancak bu durum, mevcut çalışmanın bulgularına tam olarak paralel değildir. Dünya genelinde birçok yükseköğretim kurumu mikro-kredilerin entegrasyonunu zaten kararlaştırıp uygulamaya koymuşken, Türkiye'de bu uygulamanın yaygınlaşmasının henüz başlangıç aşamasında olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, Türkiye'nin bu alandaki gelişimine yönelik daha fazla araştırma ve stratejik planlama gerekliliği öne çıkmaktadır.

Araştırmanın her iki fazında gerçekleştirilen görüşmelerde, öğretim tasarımı mobil cihaz kullanımının ve etkileşimli içeriklerin artırılmasının gerekliliği ifade edilmiştir. Görüşmelerde ortaya çıkan bu sonuç, Kennedy ve diğerlerinin dijital platformların rolüne yönelik bulgularıyla örtüşmektedir (2016). Araştırmada, mobil cihazların kullanımının, mikro-kredilerin daha geniş kitlelere ulaşmasını kolaylaştırabileceği ve bu teknolojilerin potansiyelini yüksek seviyeye çıkarmak için içerik tasarımı ve erişim gibi konularda dikkatli planlamalar yapılması gerektiği belirtilmiştir (Kennedy vd., 2016). Bu bağlamda, araştırmanın vurguladığı mobil cihaz kullanımının ve etkileşimli içeriklerin artırılması gerekliliği, eğitim teknolojileri alanında önemli bir gelişme yönü olarak kabul edilebilir. Bu durum, dijital platformların eğitimde kullanımının sadece erişimi genişletmekle kalmayıp, öğrenme süreçlerini de zenginleştirebileceğini göstermektedir.

Paydaşların mikro-kredilere yönelik tutumları değerlendirildiğinde, öğrenenlerin bireyselleştirilmiş ve hızlı öğrenme imkânlarına duyduğu ihtiyaç açıkça görülmektedir. Ancak, katılımcılar bürokratik engeller ve değişim yönetimi konusunda ciddi zorluklar olduğuna dikkat çekmişlerdir. Bu durum, Türkiye'deki yönetim yapılarının, eğitim alanındaki yenilikçi uygulamaları benimseme ve uygulama süreçlerinde karşılaştığı zorlukları göstermektedir. Yeniliklerin entegrasyonunda yaşanan bu sıkıntılar, yönetim yapılarının daha hızlı ve esnek karar verme mekanizmalarını benimsemesi gerektiğine işaret etmektedir. Bu, eğitim politikaları ve uygulamalarının etkinliğini artırmak ve küresel eğilimlere uyum sağlamak adına ciddi bir adım olabilir. Bu bağlamda, Avrupa Birliği'nin mikro-krediler konusunda standart ve akreditasyon sistemleri oluşturması, Türkiye'nin bu alandaki eksikliklerini gidermek için önemli bir yol haritası sunabilir.

Mikro-kredilerle sunulan bu esnek öğrenme ortamı, özellikle kariyer değişikliği yapmak isteyen profesyoneller, yeni beceriler edinmek isteyen bireyler ve yaşamboyu öğrenme ilkelerine bağlı olarak kendini sürekli geliştiren kişiler için cazip bir seçenek haline gelmiştir. Orr vd.'nin (2020) sunduğu bir raporda, mikro-kredilerin öğrenme yollarını daha modüler ve erişilebilir hale getirerek bireylerin yaşamboyu öğrenme süreçlerini desteklediği ancak bu süreçlerin etkili olabilmesi için ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin iyileştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu bulgular mikro-kredi sistemlerinin başarısının adil, güvenilir ve geçerli ölçme değerlendirme süreçlerine bağlı olduğunu vurgulamakta ve mevcut çalışmadaki katılımcılardan elde edilen bulgularla paralellik göstermektedir. Katılımcılar, mikro-kredilerin değerlendirilmesinde şeffaf ve izlenebilir bir yapı talep etmiş; öğrenen başarısının gerçek becerilerini yansıtmaması gerektiği üzerinde durmuştur. Mikro-kredilerin eğitimde güvenilir bir ölçme değerlendirme sistemine entegre edilmesi, bu sistemin eğitim kurumları ve işverenler nezdinde güvenilirliğini artıracaktır. Öğrenenlerin aldıkları mikro-kredilerle kazandıkları becerilerin iş dünyasında tanınması ve değer görmesi, mikro-kredilerin yaygınlaşmasında önemli bir faktör olacaktır.

Katılımcılar sınav tabanlı değerlendirmelerin suistimale açık olduğuna ve uygulamalı değerlendirmelerin önemine dikkat çekmişlerdir. Bu durum, mikro-kredilerin daha geçerli bir değerlendirme sistemi gerektirdiğini ortaya koymaktadır. Değerlendirme yöntemlerinin çeşitlendirilmesinin gerekliliği katılımcıların yorumları arasında sıklıkla öne çıkan konulardan biridir. Bu bağlamda, mikro-kredilerin değerlendirilmesinde kullanılan yöntemlerin çeşitlendirilmesi, öğrenenlerin gerçek yetkinliklerini daha doğru bir şekilde yansıtacak araçların geliştirilmesi için gereklidir. Simülasyonlar, vaka çalışmaları ve uygulamalı değerlendirmeler, öğrenenlerin uygulamaya dönük becerilerini ölçmek için etkili yöntemler olabilir. O'Neill ve Padden (2002) tarafından yapılan araştırma, ölçme ve değerlendirme görevlerinin çeşitlendirilmesinin öğrenen katılımını ve güçlendirilmesini artırdığını, bu sayede öğrenme deneyimini zenginleştirdiğini ortaya koymaktadır. Reed vd. (2024) çalışmalarında mikro-krediler tasarlarlarken, değerlendirmelerin bir mikro-kredinin sunum yöntemiyle uyumlu hale getirilmesi ve eşitlik odaklı değerlendirmelerin tasarıma entegre edilmesi de dahil olmak üzere, kaliteli değerlendirmelerin belirli özelliklerini tanıma ve entegre etme konusunda önemine dikkat

çekmişlerdir. Benzer bulgular, kaliteli değerlendirme uygulamalarının mikro-kredilendirme tasarımına entegre edilmesini amaçlayan müdahale ve eğitim programlarının gerekliliğinin de altını çizmektedir (Reed vd., 2024).

Ayrıca, blok-zincir teknolojisi ve dijital rozetler gibi yenilikçi dijital araçlar, mikro-kredilerin güvenilirliğini artırmada önemli bir rol oynayabileceği de öne çıkan bulgular arasındadır. Daha önce de vurgulandığı gibi bu araçlar, öğrenenlerin kazandıkları yeterlilikleri açık ve izlenebilir bir şekilde sunmalarına olanak tanımaktadır (Fırat, 2023). Bu teknoloji, mikro-kredilerin doğrulanabilirliğini artırarak işverenler ve eğitim kurumları arasında güven oluşturmaktadır. Dijital yeterlilik belgelerinin blok-zincir teknolojisi gibi güvenilir yöntemlerle desteklenmesi önerisi, uluslararası alanyazında güvenli dijital sertifikasyon uygulamalarına ilişkin bulgularla örtüşmektedir (Mardisentosa vd., 2021; Pathak vd., 2022; Kishore, vd., 2022; McGreal, 2023). Bu yenilikçi çözümler, gelecekte eğitimde daha adil ve şeffaf değerlendirme sistemlerinin yaygınlaşmasına da katkı sağlayacaktır.

Bununla birlikte, mikro-kredilerin geniş çapta kabul görmesi, standartlaştırılmış çerçevelerin eksikliği nedeniyle zorlaşmaktadır. Farklı kurumlar ve sektörler arasında bu belgelerin tanınması konusunda belirsizlikler devam etmektedir. Buna paralel şekilde Ehrenreich ve Trepul  (2020), açık eğitim modüllerinin tanınmasında Avrupa genelinde uyumlu bir yaklaşımın eksikliğini ele almaktadır. Araştırmacılar, mevcut tanıma araçlarını kullanarak mikro-kredileri Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTK-ECTS) kapsamında belgelemek için bir meta-veri standardı veya tanıma çerçevesi oluşturmayı önermektedirler. Fakat Sharples (2019), bu teknolojilerin uygulama maliyetleri ve erişilebilirliğinin büyük bir engel teşkil edebileceğini belirtmektedir.

Mikro-kredi sistemlerinin gelecekteki rolü, eğitimdeki dönüşüm süreçleri ile yakından ilişkilidir. Özellikle pandemi süreci, eğitimde dijitalleşmenin hız kazanmasına ve esnek eğitim modellerine olan ihtiyacın artmasına neden olmuştur. Mikro-krediler, bu yeni eğitim dinamiklerine en uygun yanıtı verebilecek çözümlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Benzer şekilde Oliver'ın (2019) çalışması da mikro-kredilerin özellikle kariyer odaklı beceriler geliştirmede ve geleneksel diplomaları tamamlayıcı bir araç olarak önemli bir rol oynadığına dikkat çekmektedir. Gelecekte, yükseköğretim

kurumları mikro-kredilere daha fazla yatırım yaparak bu sistemleri eğitim programlarına dahil edebilir, öğrenenlere hem geleneksel diplomalar hem de mikro-kredilerle desteklenen modüler öğrenme yolları sunabilirler.

Mevcut çalışmada yer alan katılımcılar, mikro-kredilerin üniversite eğitiminin yerine gelecek bir kavram değil de daha çok tamamlayıcısı olarak görülmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Bunun mevcut alanyazında yapılan mikro-kredi tanımlarıyla tutarlılık gösterdiği görülmüştür (MicroHE, 2019; Oliver, 2019; Avrupa Birliği, 2020). Bu bulgu, mikro-kredilerin eğitim sistemlerinde nasıl konumlandırılması gerektiğine dair önemli bir perspektif sunmakta ve bu yaklaşımın geniş çapta benimsenmesinin potansiyel faydalarını ortaya koymaktadır.

Teknoloji odaklı alanlarda mikro-kredilerin önemi veri bilimi ve yazılım geliştirme gibi teknik becerilerle ilişkilendirilmiştir. Bu bulgular, mühendislik ve teknoloji alanlarındaki yeniliklere odaklanan uluslararası uygulamalarla uyum içindedir. Sosyal bilimler ve insan odaklı alanlarda mikro-kredilerin etkisi, katılımcılar tarafından pedagojik yeterlilikler ve 21. yüzyıl becerileri bağlamında vurgulanmıştır. Mikro-krediler, geniş bir yelpazede uygulama alanına sahip olabilecek kapasitededir. Gelecekte hem teknoloji odaklı disiplinlerde hem de sosyal bilimler ve beşeri bilimler gibi daha geleneksel alanlarda mikro-kredilerin yaygınlaşması beklenmektedir.

Mikro-kredilerle ilgili kalite ve güvenilirlik endişeleri, çalışmada sıkça dile getirilmiştir. Düşük kaliteli içeriklerin piyasada yaygınlaşması ve mikro-kredilerin maddi kazanç için suistimal edilme riski, bu sistemlerin başarılı bir şekilde uygulanmasını engelleyebileceğinden çekinilmektedir. Cousar'ın (2022) mikro-kredilerin finansal risklerini azaltmak ve sürdürülebilirliğini sağlamak için önerilerini sunduğu raporda, kurumların pazar talebine uygun programlar geliştirmesi, modüler ve esnek tasarımlar sunması, iş dünyasıyla stratejik ortaklıklar kurması ve sürekli geri bildirimle programlarını iyileştirmesi gerektiğinin altı çizilmektedir. Bu stratejiler, mikro-kredilerin öğrenen ve işveren beklentilerini karşılamasını, katılımı artırmasını ve uzun vadeli başarı sağlamasını mümkün kılacaktır. Daniel (2012) tarafından MOOC'lar hakkında ifade edilen endişeler de bunlar ile aynıdır. Günümüzde bu endişeler daha da büyüyerek eğitimde kalite ve güvenilirliğin temellerinin sarsılmasına dair riskler halini almıştır. Bu

durum, akreditasyon eksikliği durumunda özellikle işverenler veya diğer eğitim kurumları nezdinde, mikro-kredilerin yeterince tanınmaması veya kabul görmemesiyle sonuçlanabilir (OECD, 2021). Amerika’da bir yükseköğretim kurumunda yayınlanan bir rapor, uzaktan eğitim ve çevrimiçi öğrenmenin ortaya çıktığı dönemde yaşanan kalite güvencesi sorunları ile mikro-kredilere ilişkin zorluklar arasında paralellikler kurmakta ve alternatif akreditasyon sistemlerinde güveni ve kaliteyi sağlama çabalarının sürdüğünü vurgulamaktadır (Castanzo, 2024).

Mikro-kredilerin yükseköğretim kurumlarına entegrasyonu, bu sistemin başarısı için kritik bir adımdır. Geleneksel diploma programlarına entegre edilmiş mikro-kredi modülleri, öğrenenlere hem geniş kapsamlı bir akademik eğitim hem de özelleştirilmiş alanlarda yetkinlik kazanma fırsatı sunacaktır. Bu iki sistemin birlikte çalışması, öğrenenlerin kendi eğitim yollarını daha kişiselleştirilmiş bir şekilde planlamalarına da olanak tanır. Selvaratnam ve Sankey (2020) çalışmalarında yükseköğretimde mikro-kredilerin uygulanmasının bireyler için esnek öğrenme fırsatları sunduğunu ve özellikle çalışan öğrenenlere de hitap ettiğini belirtmiştir. Örneğin, bir öğrenen temel bir lisans programına devam ederken, aynı zamanda belirli bir uzmanlık alanında mikro-krediler aracılığıyla becerilerini geliştirebilir. Böylece öğrenenler, hem geniş kapsamlı bir akademik altyapıya sahip olurken hem de iş gücü piyasasının talep ettiği niş becerilere sahip olabilirler.

Ayrıca mikro-krediler, eğitimde demokratikleşmeyi teşvik eden önemli bir araç olarak değerlendirilebilir. Bu sistem, geleneksel eğitim programlarına erişim zorluğu yaşayan bireylere alternatif eğitim yolları sunarak, daha geniş kitlelere ulaşma potansiyeline sahiptir. Çevrimiçi öğrenme platformları üzerinden sunulan mikro-krediler, coğrafi ve ekonomik sınırlamalara rağmen bireylerin eğitim fırsatlarından yararlanmasını mümkün kılar. Katılımcılardan elde edilen bulgularda, mikro-krediler sayesinde özellikle dezavantajlı grupların eğitim olanaklarına erişimin artabileceği ve bu şekilde toplumsal eşitlik sağlanmasına katkıda bulunacağı belirtilmektedir. Aynı zamanda mikro-krediler, tam bir diploma programına devam etmek için; zamanı, kaynağı veya motivasyonu olmayan kişiler için alternatif bir yetkinlik doğrulama mekanizması sağlamaktadır. Benzer şekilde alanyazındaki çalışmalar da (Brown ve Mhichil, 2021; Wheelahan ve Moodie, 2021) mikro-kredilerin düşük gelirli bireyler ve dezavantajlı gruplar için eğitim

fırsatlarını artırabileceğini ancak, bu sistemin başarılı olabilmesi için politika desteği ve kurumlar arası iş birliği gerektiğini iddia etmiştir. Varadarajan ve diğerleri (2023), bu tür iş birliklerinin, kredilerin kalitesini ve tanınırlığını sağlamada büyük öneme sahip olduğunun altını çizmişlerdir. Ülkemiz bağlamında yapılan mevcut çalışmanın uygulama bulgularından en önemlileri de politika eksiklikleri, standartlaşma ve kalite güvencesi gibi zorluklar ile karşı karşıya olduğumuzdur.

Bunlara ek olarak, kazanılan mikro-kredilerin tanınması, öğrenenlerin motivasyonunu artırmakta ve çabalarının takdir edilmesini sağlamaktadır. Rottmann ve Duggan (2021) bu durumun bireylerde bir başarı duygusu yaratıp ve sürekli öğrenme isteğini teşvik ettiğini belirtmiş, Joseph ve diğerleri (2021) ise, dijital rozetler gibi araçlarla desteklenen mikro-kredilerin öğrenenlerin başarı oranlarını yükselttiği ve gerçek dünya uygulamaları ile bağlantı kurarak öğrenme süreçlerini daha anlamlı hale getirdiğine dikkat çekmiştir. Mevcut tez çalışmasının bulgularının bu fikirlerle paralellik gösterdiği görülmüştür. Katılımcılar ayrıca, mikro-kredilerin ve dijital rozetlerin yaygınlaşması sayesinde, kişilerin eğitim geçmişleri ve yetkinlikleri hakkında çeşitli belgelerle uğraşmadan, tüm bilgilere hızlı ve pratik bir şekilde erişebileceği üzerinde durmuşlardır.

Mevcut çalışmada bazı öğretim elemanları, kurumların mikro-kredileri benimsemeye hazır olmadığını ve düzenleyici çerçevelerin eksikliğinden dolayı kendilerini de hazır hissedemediklerini dile getirmiştir. Bu tür eksikliklerin giderilmesi, mevcut sistemlerin yeni eğitim modellerine uyum sağlaması için önemlidir. Berry ve diğerleri (2019) ise, mikro-kredilerin tanınması ve standardizasyonu konusundaki eksikliklerin bu sistemin işlevselliğini sınırlandırabileceğini belirtmektedir. Katılımcılardan bazıları ise, bu entegrasyona olumlu bakıp, mikro-kredilerin derslerine dahil edilmesine istekli olduklarını ifade etmişlerdir. Mikro-kredilerin başarılı bir şekilde uygulanması için kapsamlı hizmetiçi eğitimlerin verilmesi gerektiği de görüşmelerden elde edilen önemli bulgular arasındadır. Luke ve Young (2020), mikro-kredilerin mesleki gelişim bünyesine nasıl entegre edilebileceği üzerinde durmuş ve eğitimciler arasında mikro-kredilerin değerini ve amacını anlamada sınırlı bir farkındalık bulmuştur. İlgi çekici bir nokta olarak, söz konusu çalışma esnasında mikro-kredileri etkin kullanan eğitimcilere teşvik olarak maaş artışı, tanınma veya kariyer ilerleme fırsatları sunulmuş ve bunun önemli bir itici güç olarak etki ettiği görülmüştür. Benzer şekilde, mevcut çalışmada da katılımcılar

mikro-kredilerin teşvik edilmesi görevinin YÖK tarafından üstlenilmesi gerektiğini vurgulamış ve bu süreçte üniversitelere gerekirse ödenek sağlanması ya da belirli konularda özerklik bile tanınabileceğinden söz etmiştir. Bu tür mesleki gelişim inisiyatifleri, mikro-kredilerin öğretim uygulamalarına daha rahat entegre edilebilmesine fırsat sunabilecektir.

Çalışan performansı açısından mikro-krediler, profesyonellerin sektörün değişen ihtiyaçlarına uyum sağlamak için becerilerini güncellemelerine olanak tanımaktadır. Bu durum, çalışanların iş performansını artırarak işverenlere daha çevik ve yetkin bir iş gücü sunmaktadır. Örneğin, Zdunek vd. (2024), sağlık bilimleri eğitiminde yeni bir sertifikasyon biçimi olarak mikro-kredilerin potansiyelini araştırmış ve sonucunda mikro-kredilerin sağlık bilimleri eğitimi bir üst seviyeye taşıma potansiyeline sahip olduğunu vurgulamıştır. Fakat sağlık organizasyonları ve düzenleyici kuruluşlar arasında iş birliği teşvik edilmesi gerektiğinin de altını çizmiştir. Buna ek olarak, mikro-kredilerin esnek ve hedefe yönelik öğrenme modülleri sunarak hizmetiçi eğitimlerde kolaylaştırıcı bir uygulama olacağı mevcut çalışmanın bulguları arasındadır.

Diğer taraftan mevcut çalışmada yer alan katılımcılar, belgelendirilmiş yeterliliklerin işveren açısından çok kıymetli olduğunu belirtip, işe alma ve organize etme aşamalarında işverenin ihtiyacı olan personeli daha rahat belirlemesini sağlayacağını söylemiştir. Buradan yola çıkarak, üniversite ve sanayi iş birliğinin gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Benzer şekilde, Coursera tarafından yapılan bir anket (2023), yükseköğretim ile istihdam arasındaki boşluğu kapatmada endüstride mikro-kredilerinin artan önemini vurgulamıştır. 11 ülkede yaklaşık 5.000 öğrenen ve işvereni kapsayan ankete göre, yeni mezunların %90'ı profesyonel bir sertifika almanın işverenler için çekiciliklerini artırdığına inanmakta ve %86'sı bu tür sertifikaların iş rollerinde daha etkili bir performans göstermelerine yardımcı olacağını düşünmektedir. İşverenler de bu hususta benzer bir görüş paylaşmış olup, %88'i profesyonel bir sertifikanın bir adayın başvurusunu güçlendirdiğini belirtirken, %74'ü bunun giriş seviyesi pozisyonlarda bir adayın yetkinliğini artırdığına dikkat çekmiştir. Bu örtüşen bulgular, mikro-kredilerin akademik programları işgücü piyasası talepleriyle uyumlu hale getirmedeki rolünü ve böylece mezunların istihdam edilebilirliğini artırarak iş gücündeki beceri boşluklarını gidermedeki önemini ortaya koymaktadır.

Kurumsal liderlik, mikro-kredilerin etkili bir şekilde uygulanmasında kritik bir rol oynamaktadır. Kurumların, mikro-kredileri eğitim teklifleri arasında nasıl konumlandıklarını ve bu süreçte nasıl katıldıklarını belirlemek için stratejik kararlar alması gereklidir. Bu, mikro-kredilerin paydaşlar arasında güvenilirliğini ve kabul edilebilirliğini destekleyen iç yapılar, iş modelleri ve kalite güvence süreçlerinin geliştirilmesini içerir. Brown vd. (2023), mikro-kredilerle ilgili liderlik ve stratejik kurumsal yaklaşımlar konusundaki alanyazında önemli bir boşluk olduğunu belirtmektedir.

Bir çok katılımcının vurguladığı üzere, ülkemizde eğitim sistemi, geleneksel olarak bireylerin yetkinliklerinden ziyade, diploma ve sertifika edinme süreçlerine odaklanmaktadır. Bu belge merkezli yaklaşım, bireylerin resmi niteliklerine dayalı değerlendirmelerin yaygınlaşmasına sebep olmakta ve uygulamalı beceriler yerine resmi niteliklerle ağırlık verilmesi, yeterlilik temelli bir eğitim sistemine geçişi zorlaştırmaktadır. Tam da bu konuda, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi aracılığıyla kaliteyi artırmak ve yaşamboyu öğrenmeyi desteklemek için çeşitli yeterlilikleri ulusal sisteme entegre etmeyi amaçlayarak bu sorunlara çözüm getirmeyi hedeflemektedir (YÖKAK, 2015).

Mikro-kredilerin yaygınlaşması, eğitimcilerin hem öğretim tasarımı hem de öğrenme süreçlerini yönetme konularında yeni bakış açıları geliştirmelerini gerektiren bir zihinsel değişim anlamına gelir. Mevcut bulgular, değişime karşı zihinsel direncin mikro-kredi sistemlerinin uygulanmasındaki en önemli engellerden biri olduğunu ortaya koymaktadır. Rogers'a göre (2003), bir yenilik, mevcut uygulamalara kıyasla belirgin bir avantaj sunduğunda daha hızlı benimsenir. Bu durumda, başarılı mikro-kredi örnekleri, bu sistemin öğrenme sürecine sağladığı esneklik, kişiselleştirme ve erişilebilirlik gibi avantajları görünür kılarak bireylerin bu yeniliği benimseme hızını artırabilir.

Yapılan tüm görüşmeler, mikro-kredi sistemine yönelik farklı paydaşların algılarını, beklentilerini ve deneyimlerini anlamak için önemli veriler sağlamıştır. Her iki aşamada da katılımcılar, mikro-kredi sisteminin yükseköğretimde ve mesleki yaşamda potansiyel uygulamaları hakkında geniş bir bakış açısı sunmuş, bu sistemin esneklik, bireyselleştirilmiş öğrenme ve iş gücü piyasasıyla uyum açısından önemli fırsatlar

sunduğunu vurgulamıştır. Bununla birlikte, uygulama sürecinde karşılaşılabilecek zorluklar, özellikle altyapı eksiklikleri, standartların belirlenmesi ve kurumsal farkındalık oluşturulması gibi konulara dikkat çekilmiştir. Katılımcılar, mikro-kredi sisteminin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için üniversitelerin, işverenlerin ve öğrenenlerin bu sisteme hazırlanması gerektiğini ve kapsamlı bir değerlendirme mekanizmasının oluşturulmasının önemini belirtmişlerdir. Görüşmeler sonucunda, mikro-kredi sisteminin bireysel ve kurumsal düzeyde öğrenme süreçlerini destekleyen yenilikçi bir model olarak, yükseköğretimde dönüşüm sağlayabilecek bir potansiyele sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Önceki öğrenmenin tanınması hususu ise, bu araştırmanın sınırlılıklarından biri olarak görülmektedir. Eğitimi başarıyla tamamlayan katılımcılara dijital birer sertifika temin edilecek olsa da buradan kazanacakları krediyi derslerde veya başka ortamlarda saydırabilmek için ek protokol ve yönergelere ihtiyaç duyulmaktadır. Fakat yine de alınan kredi ve sertifikanın tanınmasının öğretim elemanları veya insan kaynakları sorumlularının inisiyatifinde mümkün olabileceği söylenebilir.

5.2. Öneriler

Mikro-kredilerin gelecekteki rolünü güçlendirmek ve bu sistemi daha yaygın hale getirmek için aşağıdaki öneriler hayata geçirilmelidir:

Mikro-kredilerin Geleneksel Eğitim Programlarına Entegrasyonu: Mikro-kredilerin geleneksel diploma programlarıyla entegre edilmesi önemlidir. Öğrenenlerin hem geniş kapsamlı akademik bilgi hem de mikro-krediler aracılığıyla belirli uzmanlık alanlarında yetkinlik kazanmalarına olanak tanıyan bir yapı oluşturulmalıdır. Bu sayede, çağın talep ettiği becerilere sahip, rekabetçi mezunlar yetiştirilebilir. Ayrıca, bu sistem, bireylerin kendi kariyer hedeflerine uygun eğitim yollarını kişiselleştirme imkanı tanır ve onları daha donanımlı bireyler haline getirir). Mikro-kredilerin denkliği için ECVET programı gibi mevcut yapılar desteklenebilir ve farklı ülkelerdeki mesleki eğitim kurumları arasında işbirliğinin artırılması önerilmektedir. Ayrıca, mikro-kredilerin uygulamaya dönük becerileri ölçebilmesi için yeni ölçme araçlarının geliştirilmesi teşvik edilebilir.

Yaşamboyu Öğrenme ve Mikro-Krediler: Gelecekte bireyler, kariyerleri boyunca yeni beceriler edinmek ve mevcut yetkinliklerini güncellemek için mikro-kredilere

yönelecektir. Bu bağlamda, yükseköğretim kurumları ve devlet politikaları, mikro-kredi tabanlı yaşamboyu öğrenme fırsatlarını destekleyici uygulamaları teşvik etmesi önerilir. Bu sistem, bireylerin sürekli öğrenme ihtiyacını karşılayarak hem profesyonel hem de kişisel gelişime katkı sağlayacaktır.

Kalite Güvencesi ve Standartların Oluşturulması: Mikro-kredilerin güvenilirliğini ve geçerliliğini sağlamak için kalite süreçleri ve standartları oluşturulmalı, tüm bunlar için denetim mekanizmaları kurulmalıdır. Bu süreçler, mikro-kredilerin farklı yükseköğretim kurumlarında aynı kalite standartlarına sahip olmasını sağlamalıdır.

Mikro-kredilerin İş Dünyası ile Uyumu: Mikro-kredilerin iş gücü piyasasında yaygın kabul görmesi için güçlü iş birlikleri kurulmalıdır. Mikro-kredi programlarının içeriği, sektörlerin ihtiyaçlarına göre sürekli güncellenmesi ve işverenlerle ortaklaşa geliştirilen programlar sunulması önerilmektedir. Bu sayede hem öğrenenlerin kariyer edinimi kolaylaşacak hem işverenlerin yetişmiş eleman ihtiyacı karşılanacak hem de yükseköğretim kurumlarına olan talep artarak her paydaş için tatmin yükselecektir.

Pilot Uygulamalar: Mikro-kredilerin uygulanabilirliğini test etmek için üniversiteler arası pilot projeler başlatılması, bu projelerden elde edilen sonuçlar değerlendirilerek sistemin kademeli olarak genişletilmesi önerilmektedir. YÖK'ün bu konuda daha teşvik edici bir rol üstlenmesi ve bürokratik engelleri hafifletmesi önemli olacaktır.

Dijital Öğrenme Platformlarının Geliştirilmesi: Mikro-kredilerin çevrimiçi olarak sunulması, öğrenenlere zaman ve mekân bağımsızlığı sağlayarak daha geniş bir kitleye ulaşma potansiyelini artırır. Gelecekte, bu platformların ülkemizde de yerel olarak geliştirilmesi ve mikro-kredi programlarının kullanıcı dostu, erişilebilir ve etkileşimli hale getirilmesi önerilir. Ayrıca, bu platformlar üzerinden sunulan mikro-kredilerin güvenilirliği artırmak için blok-zincir teknolojisi gibi yenilikçi araçların ve çeşitlendirilmiş ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanımı önem taşımaktadır.

Karar Vericiler Arasında Uzaktan Eğitim Uzmanlarının Yer Alması:

Mikro-kredi tabanlı öğretim programlarının tasarımında ve uygulanmasında, karar vericiler arasında uzaktan eğitim uzmanlarının yer alması büyük bir önem taşır. Uzaktan eğitim uzmanları, öğrenme yönetim sistemlerinin etkin kullanımı, dijital öğrenme

materyallerinin tasarımı ve çevrim içi eğitim süreçlerinin pedagojik temelleri konusunda uzmanlaşmıştır. Bu uzmanlık, programların hem daha etkili hem de erişilebilir bir şekilde uygulanmasını sağlar. Aynı zamanda, teknolojik altyapının optimize edilmesi ve kullanıcı deneyiminin geliştirilmesi açısından da katkı sunar. Bu nedenle, mikro-kredili öğretim politikalarının geliştirilmesinde uzaktan eğitim uzmanlarının aktif bir şekilde yer alması, süreçlerin verimliliği ve başarısı açısından kritik bir rol oynayacaktır.

Sonuç olarak, mikro-krediler geleceğin yükseköğretim sistemlerinin ayrılmaz bir parçası haline gelme potansiyeline sahiptir. Bu çalışma, mikro-kredilerin Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında uygulanabilirliğini ortaya koyarken, bu sistemin eğitimdeki dönüşüm süreçlerine nasıl katkı sağlayabileceğini de göstermektedir.

5.3. Gelecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

Mikro-kredi sistemlerinin eğitim alanında getirdiği yenilikler ve esneklikler göz önüne alındığında, bu konuda yapılan araştırmaların kapsamını ve derinliğini artırmak gerekmektedir. Mikro-kredilerin öğrenci ve mezunların kariyer yolları üzerindeki potansiyel etkilerini daha iyi anlamak ve bu sistemlerin daha geniş kitlelere nasıl uygulanabileceğini keşfetmek, eğitim politikalarının şekillendirilmesinde büyük öneme sahiptir. Bu doğrultuda mevcut çalışma, mikro-kredilerin potansiyel faydalarını ve uygulanabilirliklerini ortaya koymuştur; ancak bu alanın henüz tam olarak keşfedilmediğini ve ileri araştırmalara ihtiyaç duyulduğunu da göstermektedir. Bu doğrultuda aşağıda gelecekteki çalışmalara bazı öneriler sunulmuştur.

Mikro-kredilerin uzun vadeli etkileri: Mikro-kredilerin mezunların kariyer gelişimine, beceri kazanmalarına ve iş dünyasında rekabet edebilirliklerine olan etkisi orta ve uzun vadede izlenmeli ve değerlendirilmelidir.

Kapsayıcı araştırmalar: Mikro-kredilerin dezavantajlı gruplar üzerindeki etkisi, özellikle kadınlar, engelliler ve düşük gelir grupları gibi kesimlerde daha fazla araştırılmalıdır.

Teknoloji entegrasyonu: Mikro-kredilerin yapay zeka, artırılmış gerçeklik ve büyük veri analitiği gibi teknolojilerle entegrasyonunun etkileri üzerine araştırmalar yapılmalıdır.

İşverenler ile görüşmeler: Mikro-kredilerin çeşitli işverenler tarafından da nasıl algılandığını ve potansiyellerini incelemek için karşılaştırmalı çalışmalar yapılmalıdır.

Daha geniş bir örneklem: Araştırmanın sınırlı bir örneklem üzerinde yapılmış olması nedeniyle, mikro-kredi sistemlerinin farklı üniversitelerdeki uygulanabilirliği ve etkileri daha geniş bir örneklemde incelenmelidir.

Disiplinlere özel inceleme: Mikro-kredilerin farklı akademik disiplinlerdeki etkileri ve uygulanabilirliği üzerine daha derinlemesine çalışmalar yapılmalıdır.

Özetle, mikro-kredilerin mezunların kariyer gelişimine uzun vadeli etkileri, dezavantajlı gruplar üzerindeki potansiyel faydaları, yeni teknolojilerle entegrasyonu ve işverenler tarafından nasıl algılandığı gibi konular, gelecekteki araştırmalar için önemli seçenekler sunmaktadır. Ayrıca, farklı üniversiteler ve akademik disiplinler arasında geniş örneklemli ve kapsayıcı çalışmalar yapılması, mikro-kredilerin daha etkin şekilde değerlendirilmesini ve genel kabulünün artırılmasını sağlayacaktır. YÖK'ün bu süreçte teşvik edici bir rol üstlenmesi ve paydaş katılımıyla gerekli düzenlemeleri hayata geçirmesi, Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarının bu yenilikçi eğitim modelini daha etkin bir şekilde benimsemelerine olanak tanıyabilir. Bu çabalar, ülkemizin eğitim alanında uluslararası rekabetçiliğini artıracak ve öğrenme ihtiyacı olan herkese daha esnek, kişiselleştirilmiş öğrenme yolları sunacak potansiyelde olup, mikro-kredi sistemlerinin gelişimine önemli katkılarda bulunabilir.

KAYNAKÇA

- Ahmat, N. H. C., Bashir, M. A. A., Razali, A. R., ve Kasolang, S. (2021). Micro-credentials in higher education institutions: Challenges and opportunities. *Asian Journal of University Education*, 17(3), 281-290.
- Akbaş, O., ve Özdemir, S. M. (2002). Avrupa Birliğinde yaşamboyu öğrenme. *Milli Eğitim Dergisi*, 155(156), 112-126.
- Allen, I. E., ve Seaman, J. (2017). *Digital Learning Compass: Distance Education Enrollment Report 2017*. Babson Survey Research Group.
- Ally, M. (2009). *Mobile learning: Transforming the delivery of education and training*. Athabasca University Press.
- Anderson, T., ve Dron, J. (2011). Three generations of distance education pedagogy. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 80-97.
- Atkins, D. E., Brown, J. S., ve Hammond, A. L. (2007). *A review of the Open Educational Resources (OER) movement: Achievements, challenges, and new opportunities*. Creative Commons.
- Avrupa Birliği. (2020a). *Education and Training 2020 Strategy*. Alınan yer: https://ec.europa.eu/education/policies/et-2020-strategy_en
- Avrupa Birliği. (2020b). *Micro-Credentials: An Overview*. Alınan yer: https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/micro-credentials-overview_en.pdf
- Avrupa Komisyonu. (2020c). *A European Approach to Micro-Credentials Output of The Micro-Credentials Higher Education Consultation Group*. Alınan yer: <https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/european-approach-micro-credentials-higher-education-consultation-group-output-final-report.pdf>

- Avrupa Birliği. (2020d). MicroHE: Micro-Credentials in Higher Education to Enhance Lifelong Learning and Employability in the Digital Age. Alınan yer: <https://microcredentials.eu/>
- Avrupa Birliği. (2020e). MicroBol: Developing Micro-Credentials for Skills in Demand in the Labour Market. Alınan yer: <https://microbol.eu/>
- Avrupa Birliği Konseyi (2021). Council Resolution on European Cooperation in Education and Training Towards the European Education Area and Beyond (2021–2030). Alınan yer: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32021G0226%2801%29>
- Avrupa Komisyonu. (2000). The European Union's strategy for lifelong learning: Making lifelong learning a reality for all. Alınan yer: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c8f6fa92-6a84-4a7d-b5d9-3d2f5da37d4c/language-en/format-PDF/source-107465835>
- Avrupa Mesleki Eğitimi Geliştirme Merkezi. (2015). European guidelines for validating non-formal and informal learning. Office for Official Publications of the European Union.
- Aydemir, M. (2019). Önceki öğrenmenin tanınması ve Türk yüksek öğretim sistemi için politika önerisi (Doctoral dissertation, Anadolu University (Turkey)).
- Bates, A. W. (2011). Managing technological change: Strategies for college and university leaders. John Wiley ve Sons.
- Bath, D. M., ve Smith, C. D. (2009). The relationship between epistemological beliefs and the propensity for lifelong learning. *Studies in Continuing Education*, 31(2), 173-189.
- Beirne, E., Nic Giolla Mhichíl, M., ve Brown, M. (2020). Micro-credentials: An Evolving Ecosystem. Dublin City University.
- Berry, B., Airhart, K. M., ve Byrd, P. A. (2016). Microcredentials: Teacher learning transformed. *Phi Delta Kappan*, 98(3), 34-40.

- Beycioğlu, K., ve Konan, N. (2008). Yaşamboyu Öğrenme ve Avrupa Eğitim Politikaları. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 7(24), 369-382.
- Bideau, Y. M., ve Kearns, T. (2022). A European Approach to Micro-credentials for Lifelong Learning and Employability. Journal of European CME, 11(1). <https://doi.org/10.1080/21614083.2022.214728>
- Biggs, J. (2014). Constructive alignment in university teaching. HERDSA Review of Higher Education, 1, 5-22.
- Boburka, R. R., Wesp, R. K., Eshun, S., ve Drago, A. L. (2014). An assessment of the effectiveness of a classroom activity designed to teach the value of lifelong learning. Studies in Continuing Education, 36(1), 54-66.
- Bowen, T., ve Drysdale, M. (Eds.). (2017). Work-integrated learning in the 21st century: Global perspectives on the future. Emerald Group Publishing.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 3(2), 85-124.
- Brown, M. (2019). Micro-credentials: A taxonomical framework. MicroHE Conference. Dublin City University.
- Brown, M., ve Mhichil, M. N. C. (2021). Unboxing Micro-credentials: an inside, upside and downside view. Culture ve Education. (in press) <https://www.dcu.ie/sites/default/files/inline-files/unboxing-micro-credentials-2021.pdf>
- Brown, M., McGreal, R., ve Peters, M. (2023). A Strategic Institutional Response to Micro-Credentials: Key Questions for Educational Leaders. Erişim adresi: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1391011.pdf>
- Cedefop. (2018). Annual report 2017. Luxembourg: Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2801/989074>
- Caldarelli, G., ve Ellul, J. (2021). Trusted academic transcripts on the blockchain: A systematic literature review. Applied Sciences, 11(4), 1842.

- Carey, K. L., ve Stefaniak, J. E. (2018). An exploration of the utility of digital badging in higher education settings. *Educational Technology Research and Development*, 66, 1211-1229.
- Casserly, M., ve Smith, M. S. (2006). The promise of open educational resources. *Change: The Magazine of Higher Learning*, 40(5), 56-61.
- Castanzo, S. B. (2024). Quality and Trust: Not a New Consideration in Microcredentials. Erişim adresi: <https://evollution.com/quality-and-trust-not-a-new-consideration-in-microcredentials>
- Castells, M. (2000). *The rise of the network society*. John Wiley ve Sons.
- Castells, M. (2004). Informationalism, networks, and the network society: A theoretical framework. *The Network Society: A Cross-cultural Perspective*, 3-47.
- Cedefop (2022). *Microcredentials for labour market education and training: first look at mapping microcredentials in European labour-market-related education, training and learning: take-up, characteristics and functions*. Luxembourg: Publications Office. Cedefop research paper, No 87. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/351271>
- Clayton, J., Elliott, R., ve Iwata, J. (2014). *Exploring the use of micro-credentialing and digital badges in learning environments to encourage motivation to learn and achieve*. Ascilite.
- Cleveland-Innes, M. F. (2010). Teaching and learning in distance education: Enter a new era. In *An Introduction to Distance Education*. Routledge.
- Contact North. (2020). What are micro-credentials? <https://teachonline.ca/tools-trends/exploring-micro-credentials/what-are-microcredentials>
- Coşkun, Y. D., ve Demirel, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşamboyu öğrenme eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(42), 108-120.
- Cousar, D. (2022). 4 Practices to Reduce Financial Risk of Microcredentials. EAB Blog. Erişim adresi: <https://eab.com/resources/blog/adult-education-blog/reduce-financial-risk-of-microcredentials> Erişim tarihi: 06.06.2024

- Coursera Blog. (2023). From Higher Education to Employment. Erişim adresi: <https://blog.coursera.org/from-higher-education-to-employment>
- Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. (2007). Designing and conducting mixed methods research. Thousand Oaks: Sage.
- Creswell, J. W. ve Tashakkori, A. (2008). How do research manuscripts contribute to the literature on mixed methods? *Journal of Mixed Methods Research*, 2(2), 115–120.
- Cropley, A. J. (1980). Lifelong education: A psychological analysis. Elsevier.
- Daniel, J. (2012). Making sense of MOOCs: Musings in a maze of myth, paradox and possibility. *Journal of Interactive Media in Education*, 3, 18-29.
- Delgado, A. J., Wardlow, L., McKnight, K., ve O'Malley, K. (2015). Educational technology: A review of the integration, resources, and effectiveness of technology in k-12 classrooms. *Journal of Information Technology Education*, 14.
- Deloitte Insights. (2018). Closing the employability skills gap: Aligning education and work in a post-pandemic world. Deloitte. https://www2.deloitte.com/content/dam/insights/us/articles/6570_closing-the-employability-skills-gap/DI_closing-employability-skills-gap.pdf
- Drago-Severson, E. (2009). Leading adult learning: Supporting adult development in our schools. Corwin Press.
- Dönmez, S., ve Tuncay Çelikel, A. (2022). İş dünyasında teknoloji ile birlikte gelişen yeni beceriler ve işgücünde dijital eşitsizlikler. Dijitalleşen dünyada birey, toplum, siyaset kongresi bildiri kitabı (pp. 33–48). Işık Üniversitesi Yayınları.
- Dünya Ekonomik Forumu (2023). İşlerin Geleceğı Raporu. Alınan yer: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2023.pdf
- Educause. (2017). 7 Things You Should Know About Digital Badges. Alınan yer: <https://library.educase.edu/-/media/files/library/2019/7/eli7168.pdf>
- Edwards, R., ve Usher, R. (2001). Lifelong learning: a postmodern condition of education?. *Adult education quarterly*, 51(4), 273-287.

- Endres, T., Leber, J., Böttger, C., Rovers, S., ve Renkl, A. (2021). Improving lifelong learning by fostering students' learning strategies at university. *Psychology Learning ve Teaching*, 20(1), 144-160.
- Ehrenreich, J., ve Trepulè, E. (2020). Utilising a Meta-Data Standard for Digital Credentials and Recognition of Open Learning. <https://wcol2019> , 208.
- Erdil, E., Pamukçu, M. T., Akçomak, İ. S., ve Tiryakioğlu, M. (2016). Bilgi, bilim, teknoloji ve yenilik: Kavramsal tartışma. *Science and Technology Policies Research Center Tekpol, Working Paper Series STPS-WP-16*, 1.
- Falasca, M. (2011). Barriers to adult learning: Bridging the gap. *Australian Journal of Adult Learning*, 51(3), 583-590.
- Fer, S., Genç, E., Cırık, İ., Uysal, İ., Ertuna, L., Yıldız, S., ... ve Karataş, F. (2024). Esnek Öğrenme Ortamı İlgi Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(2), 1817-1840.
- Fırat, M. (2023). Towards Smart Open Education Ecosystems through Generative AI, Blockchain, DAO, MMLA and NFT. Elsevier BV .
- Friedler, A. (2018). Teachers training micro-learning innovative model: Opportunities and challenges. *2018 Learning with MOOCS (LWMOOCS)*, 63-65.
- FutureLearn. Micro-credentials page. Alınan yer: <https://www.futurelearn.com/microcredentials#:~:text=Created%20or%20accredited%20by%20world,to%20use%20towards%20a%20degree>
- Gaftandzhieva, S., Doneva, R., ve Stoeva, M. (2022). Towards Micro-Credentialing in European Higher Education. In *Edulearn22 Proceedings* (pp. 3392-3401). IATED.
- Gallardo, K. (2020). Competency-based assessment and the use of performance-based evaluation rubrics in higher education: Challenges towards the next decade. *Problems of Education in the 21st Century*, 78(1), 61-79.

- Garrison, D. R., ve Cleveland-Innes, M. (2005). Facilitating cognitive presence in online learning: Interaction is not enough. *The American Journal of Distance Education*, 19(3), 133-148.
- Garrison, D. R., ve Kanuka, H. (2004). Blended learning: Uncovering its transformative potential in higher education. *The internet and higher education*, 7(2), 95-105.
- Glastra, F. J., Hake, B. J., ve Schedler, P. E. (2004). Lifelong learning as transitional learning. *Adult Education Quarterly*, 54(4), 291-307.
- Goldie, J. G. S. (2016). Connectivism: A knowledge learning theory for the digital age?. *Medical teacher*, 38(10), 1064-1069.
- Grant, S., ve Shawgo, K. E. (2013). Digital badges: An annotated research bibliography. HASTAC.
- Grech, A., ve Camilleri, A. F. (2017). Blockchain in education. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Güleç, İ., Çelik, S., ve Demirhan, B. (2012). Yaşamboyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 34-48.
- Güneş, F., ve Deveci, T. (2020). Yetişkin eğitimi ve hayat boyu öğrenme. Ankara: Pegem Akademi.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F., ve Kuzu, A. (2014). Etkili Yaşamboyu Öğrenme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 39(171).
- Hager, P. (2004). Lifelong learning in the workplace? Challenges and issues. *Journal of Workplace Learning*, 16(1/2), 22-32.
- Halavais, A. (2013). Micro-credentials on the open web. *AOIR Selected Papers of Internet Research*.
- Harris, J. (2014). Advances in theorising RPL. *Handbook of the recognition of prior learning: research into practice*. Leicester: NIACE, 43-61.
- Harris, R. (1999) Lifelong learning in work contexts, *Research in PostCompulsory Education*, 4:2, 161-182, DOI: 10.1080/13596749900200055

- Holmberg, B., Bernath, U. ve Busch, F. W. (2005). The evolution, principles and practices of distance education (Vol. 11). Oldenburg: Bis.
- Hrastinski, S. (2008). The potential of synchronous communication to enhance participation in online discussions: A case study of two e-learning courses. *Information ve Management*, 45(7), 499-506.
- Hunt, T., Carter, R., Zhang, L. ve Yang, S. (2020), "Micro-credentials: the potential of personalized professional development", *Development and Learning in Organizations*, Vol. 34 No. 2, pp. 33-35. <https://doi.org/10.1108/DLO-09-2019-0215>
- Ifenthaler, D., Bellin-Mularski, N., ve Mah, D. K. (2016). *Foundation of digital badges and micro-credentials*. Switzerland: Springer International Publishing.
- IMS Global - 1EdTech Consortium. *Digital Credentials and Badges*. Alınan yer: <https://www.imsglobal.org/activity/openbadges> Erişim tarihi: 10.01.2023
- Jarvis, P. (2007). *Globalization, lifelong learning and the learning society: Sociological perspectives*. Routledge.
- Jones, H. C. (2005). Lifelong learning in the European Union: whither the Lisbon Strategy?. *European Journal of Education*, 40(3), 247-260.
- Joseph, M. A., Natarajan, J., Buckingham, J., ve Al Noumani, M. (2021). Using digital badges to enhance nursing students' attendance and motivation. *Nurse Education in Practice*, 52, 103033.
- Katz, E., Levin, M. L., ve Hamilton, H. (1963). Traditions of research on the diffusion of innovation. *American sociological review*, 237-252.
- Keegan, D. (2013). *Foundations of distance education*. Routledge.
- Kim, K. J., ve Bonk, C. J. (2006). The future of online teaching and learning in higher education: The survey says... *EDUCAUSE quarterly*, 29(4), 22-30.
- Kishore, S., Chan, J., Muthupoltotage, U. P., Young, N., ve Sundaram, D. (2021). *Blockchain-based micro-credentials: Design, implementation, evaluation and*

- adoption. In Hawaii International Conference on System Sciences. Hawaii International Conference on System Sciences.
- Laal, M., ve Laal, A. (2012). Challenges for lifelong learning. *Procediasocial and behavioral sciences*, 47, 1539-1544.
- Lantero, E., Finocchietti, C., ve Petrucci, C. (2021). Micro-credentials in the European Higher Education Area. MICROBOL Project Report. Alınan yer: https://microcredentials.eu/wp-content/uploads/sites/20/2021/02/Microbol_State-of-play-of-MCs-in-the-EHEA.pdf
- Lemoine, P. A., ve Richardson, M. D. (2015). Micro-credentials, nano degrees, and digital badges: New credentials for global higher education. *International Journal of Technology and Educational Marketing (IJTEM)*, 5(1), 36-49.
- Lin, R., Wang, L., Li, B., Lu, Y., Qi, Z., ve Xie, L. (2023). Organizational governance in the smart era: The implications of blockchain. *Nankai Business Review International*, 14(2), 197-229.
- Liyanagunawardena, T. R., Adams, A. A., ve Williams, S. A. (2013). MOOCs: A systematic study of the published literature 2008-2012. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 14(3), 202-227.
- Longworth, N. (2003). Lifelong learning in action: Transforming education in the 21st century.
- Luke, C., ve Young, V. M. (2020). Integrating Micro-Credentials into Professional Learning: Lessons from Five Districts. Digital Promise.
- MacArthur Foundation. (2021). Digital Media and Learning. Alınan yer: <https://www.macfound.org/programs/learning/>
- MacLean, J. R. (1981). Lifelong Learning: An Overview. Paper presented at the National Music Educators' Conference (Minneapolis, MN, April 21, 1981).
- Malkoç, İ. B. (2019). İkinci Şanslar: Bir Yükseköğretim Programını Tamamlamış ve Yeniden Örgün Lisans Eğitimine Başlamış Öğrenciler Üzerine Niteliksel Bir

Araştırma. Journal of University Research, 2(1), 35-49.
<https://doi.org/10.32329/uad.508556>

- Mardisentosa, B., Rahardja, U., Zelina, K., Oganda, F. P., ve Hardini, M. (2021). Sustainable learning micro-credential using blockchain for student achievement records. In Sixth International Conference on Informatics and Computing (ICIC) (pp. 1-6). IEEE.
- Margaryan, A., Littlejohn, A., ve Vojt, G. (2011). Are digital natives a myth or reality? University students' use of digital technologies. Computers ve education, 56(2), 429-440.
- McGreal, R. (2023). Blockchain and Micro-Credentials in Education. International Journal of E-Learning & Distance Education, 38(1), n1.
- Merriam, S. B., ve Baumgartner, L. M. (2020). Learning in adulthood: A comprehensive guide. John Wiley ve Sons.
- Merriam, S. B., ve Kee, Y. (2014). Promoting community wellbeing: The case for lifelong learning for older adults. Adult education quarterly, 64(2), 128-144.
- MicroHE. (2019). Support Future Learning Excellence through Micro-Credentialing in Higher Education. Alınan yer: <https://k4all.org/project/microhe/> .
- Moore, M. G. (2013). The theory of transactional distance. In Handbook of distance education (pp. 84-103). Routledge.
- Moore, M. G., ve Kearsley, G. (2011). Distance education: A systems view of online learning. Cengage Learning.
- Moore, M. G. (1993). Theory of transactional distance. In D. Keegan (Ed.), Theoretical Principles of Distance Education (Vol. 42, Issue 4). Routledge.
- Morgan-Klein, B., ve Osborne, M. (2007). The concepts and practices of lifelong learning. Routledge.
- Mozilla Foundation. Open Badges. Alınan yer: <https://support.mozilla.org/en-US/kb/why-open-badges> Erişim tarihi: 07.10.2022

- Mulligan, K. (2022). Leveraging microcredentials to drive responsiveness and engagement. *The EvoLLLution*, 1-5.
- Nakamoto, S. (2008). Bitcoin. A peer-to-peer electronic cash system, 21260.
- Nørgård, R. T. (2021). Theorising hybrid lifelong learning. *British Journal of Educational Technology*, 52(4), 1709-1723.
- Olakanmi, E. E. (2017). The effects of a flipped classroom model of instruction on students' performance and attitudes towards chemistry. *Journal of Science Education and Technology*, 26, 127-137.
- Oliver, B. (2019). Making micro-credentials work for learners, employers and providers. Alnan yer: dteach.deakin.edu.au/microcredentials.
- Oliver, B. (2022). Towards a Common Definition of Micro-credentials. <http://hdl.voced.edu.au/10707/588576>.
- O'Neill, Geraldine ve Padden, Lisa (2022) *Diversifying assessment methods: Barriers, benefits and enablers*. *Innovations in Education and Teaching International*, 59 (4). pp. 398-409. ISSN 1470-3297
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2023). Micro-credentials for lifelong learning and employability: uses and possibilities.
- Organisation for Economic Cooperation and Development. (2001). Lifelong learning for all: Policy directions.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). Micro-credential Innovations in Higher Education: Who, What and Why?
- Orr, D., Pupinis, M., ve Kirdulytė, G. (2020). Towards a European approach to micro-credentials: A study of practices and commonalities in offering micro-credentials in European higher education. Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2766/7338>.
- Ouane, A. (2009). UNESCO's drive for lifelong learning. In *The Routledge international handbook of lifelong learning* (pp. 302-311). Routledge.

- Palmer, A. (2017). Lifelong learning is becoming an economic imperative. *The Economist*, 12.
- Palmer, B. (2021). An analysis of ‘micro-credentials’ in VET.
- Pathak, S., Gupta, V., Malsa, N., Ghosh, A., ve Shaw, R. N. (2022). Blockchain-based academic certificate verification system—a review. *Advanced Computing and Intelligent Technologies: Proceedings of ICACIT 2022*, 527-539.
- Pirkkalainen, H., Sood, I., Padron Napoles, C., Kukkonen, A., ve Camilleri, A. (2022). How might micro-credentials influence institutions and empower learners in higher education? *Educational Research*, 65(1), 40–63. <https://doi.org/10.1080/00131881.2022.2157302>
- Porter, W. W., Graham, C. R., et al. (2016). Institutional drivers and barriers to faculty adoption of blended learning in higher education. *British Journal of Educational Technology*, 47(4), 748-762.
- Ralston, S. J. (2020). Postdigital prospects for blockchain-disrupted higher education: beyond the theater, memes and marketing hype. *Postdigital Science and Education*, 2(2), 280-288.
- Ranson, S., Rikowski, G., ve Strain, M. (2001). Lifelong learning for a learning democracy. *International handbook of lifelong learning*, 135-154.
- Reed, A., Kong, Y. ve Abramovich, S. (2024). Assessment, credential, or both? Higher education faculty’s design principles for micro-credentials. *Discov Educ* 3, 16. <https://doi.org/10.1007/s44217-024-00100-2>
- Reid, A. J., Paster, D., ve Abramovich, S. (2015). Digital badges in undergraduate composition courses: Effects on intrinsic motivation. *Journal of Computers in Education*, 2, 377-398.
- Resei, C., Friedl, C., Staubitz, T., ve Rohloff, T. (2019). Micro-credentials in EU and global. Corship, July.
- Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of innovations* (5th ed.). Free Press.

- Rogers, E. M., Singhal, A., ve Quinlan, M. M. (2019). Diffusion of innovations 1. An integrated approach to communication theory and research, 415-434. Routledge.
- Rottmann, A. K., ve Duggan, M. H. (2021). Micro-credentials in higher education. In *Handbook of Research on innovations in Non-traditional educational practices* (pp. 223-236). IGI Global.
- Ryan, B., ve Gross, N. C. (1943). The diffusion of hybrid seed corn in two Iowa communities. *Rural Sociology*, 8(1), 15-24.
- Ryan, C., Bergin, M., Titze, S., Ruf, W., Kunz, S., ve Wells, J. S. (2018). ECVET and ECTS credit equivalency in higher education—A bridge too far?. *European Journal of Education*, 53(4), 600-610.
- Saidi, R. M., Sharip, A. A., Abd Rahim, N. Z., Zulkifli, Z. A., ve Zain, S. M. M. (2021). Evaluating students' preferences of open and distance learning (ODL) tools. *Procedia Computer Science*, 179, 955-961.
- Selvaratnam, R., ve Sankey, M. (2020). An integrative literature review of the implementation of micro-credentials in higher education: Implications for practice in Australasia. *Australasian Journal of Educational Technology*, 36(5), 1-19. doi:10.14742/ajet.6642
- Shapiro Futures, H., Anderson, T., ve Nedergaard Larsen, K. (2020). A European approach to micro-credentials. European Commission.
- Shuledirect. (2017). Lean, revise, discuss anywhere, anytime. Alınan yer: <https://www.shuledirect.co.tz/index>
- Simonson, M., Zvacek, S. M., ve Smaldino, S. (2019). Teaching and learning at a distance: Foundations of distance education 7th edition.
- Singh, M., ve Duvekot, R. (2013). Linking Recognition Practices and National Qualifications Frameworks: International Benchmarking of Experiences and Strategies on the Recognition, Validation and Accreditation (RVA) of Non-Formal and Informal Learning. UNESCO Institute for Lifelong Learning. Feldbrunnenstrasse 58, 20148 Hamburg, Germany.

- Slowey, M., ve Schütze, H. G. (2000). Higher education and lifelong learners: international perspectives on change.
- Sorensen, N. (2020). Digital Credentialing Solutions (eg, e-Transcripts). https://www.mhec.org/sites/default/files/resources/Digital_Credentialing_Solutions_RFP_10052020_FINAL.pdf
- Strauss, A. ve Corbin, J. (1990). Basics of qualitative research (Vol. 15). Newbury Park, CA: sage.
- Süral, İ. (2008). Yeni Teknolojiler Işığında Uzaktan Eğitimde Açıklık, Uzaktanlık ve Öğrenme. Belediyeler ve İnternet, 31.
- Uygun, H. (2015). İnsan kaynakları yönetiminde eğitim ve geliştirme faaliyetlerinin çalışan motivasyonuna etkileri ve sağlık sektöründen bir vaka analizi (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Tagoe, M. A. (2012). Sixty years of university-based education in Ghana: Challenges and prospects of making transition into a lifelong learning institution. International Journal of Lifelong Education, 31(2), 135-156.
- Tamoliune, G., Greenspon, R., Tereseviciene, M., Volungeviciene, A., Trepule, E., ve Dauksiene, E. (2023). Exploring the potential of micro-credentials: A systematic literature review. In Frontiers in Education.
- Taylor, J. C. (1995). Distance education technologies: The fourth generation. Australasian Journal of Educational Technology, 11(2).
- Taylor, J. C. (2001). Fifth generation distance education. Instructional Science and Technology, 4(1), 1-14.
- Toffler, A. (1970). Future shock, 1970. Sydney. Pan.
- Turkanović, M., Hölbl, M., Košič, K., Heričko, M., ve Kamišalić, A. (2018). EduCTX: A blockchain-based higher education credit platform. IEEE access, 6, 5112-5127.
- Varadarajan, S., Koh, J. H. L., ve Daniel, B. K. (2023). A systematic review of the opportunities and challenges of micro-credentials for multiple stakeholders:

- learners, employers, higher education institutions and government. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 20(1), 13.
- Vignoles, A., Galindo-Rueda, F., ve Feinstein, L. (2004). The labour market impact of adult education and training: a cohort analysis. *Scottish Journal of Political Economy*, 51(2), 266-280.
- Wang, V. X. (Ed.). (2009). *Handbook of Research on E-Learning Applications for Career and Technical Education: Technologies for Vocational Training*. IGI Global.
- Wheelahan, L., ve Moodie, G. (2021). Analysing micro-credentials in higher education: a Bernsteinian analysis. *Journal of Curriculum Studies*, 53(2), 212-228.
- Wirth, H. (2022). *Experiential Learning versus Microcredentials: Educational Needs of Undergraduate Students and Working Professionals*. University of New Hampshire Scholars Repository, 2022, <https://core.ac.uk/download/518102963.pdf>
- Wilson, B., Osborne, M., ve Guevara, R. (2018). Lifelong learning and sustainable development from the guest editors' desk. *Australian Journal of Adult Learning*, 58(3), 299-309.
- Yılık, M. A. (2021) Micro-credentials, higher education and career development: Perspectives of university students. *Higher Education Governance and Policy*, 2(2), 126-139.
- Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK). (2015). *Türk Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ): Yükseköğretim Perspektifi*. Erişim adresi: https://yokak.gov.tr/Common/Docs/Enqa/tqf_paper_eng.pdf
- Zdunek, K., Dobrowolska, B., Dziurka, M., Galazzi, A., Chiappinotto, S., Palese, A., ve Wells, J. (2024). Challenges and opportunities of micro-credentials as a new form of certification in health science education—a discussion paper. *BMC Medical Education*, 24(1), 1169.

EKLER

EK 1. Birinci Faz Veri Toplama Aracı

1.FAZ GÖRÜŞME PROTOKOLLERİ

Yükseköğretim Kurulu

Değerli Katılımcı,

Bu görüşmenin amacı, Türk yükseköğretiminin en önemli paydaşlardan biri olan Yükseköğretim Kurulunun ve YÖK bünyesinde görev yapan Uzaktan Öğretim Politikaları Komisyonunun *mikro-kredilerin entegrasyonuna* ilişkin görüşlerini belirlemektir. Uzman görüşleri özelinde yapılacak bu çalışma Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalında yürütülmekte olan bir doktora tez çalışması olup, söz konusu görüşmeleri gerçekleştirmek amacıyla Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 25.03.2022 tarihinde gerekli izinler alınmıştır. Tez çalışmasının genel amacı ise mikro-kredilerin ülkemizde uygulanmasına yönelik sistem ihtiyaçlarını ortaya çıkarmak ve potansiyel faydaları ile karşılaşılabilecek zorlukları incelemektir. Bu amaçla idareci, akademisyen, öğrenen gibi çok çeşitli paydaş görüşleri derlenecek ve ihtiyaçlar çerçevesinde tasarlanan bir mikro-kredi uygulaması bir yükseköğretim kurumunda hayata geçirilecektir.

Paydaş görüşleri bağlamında yürütülecek bu çalışmanın ilk fazında siz uzmanların görüş ve deneyimlerini anlamak amacıyla birebir çevrimiçi görüşmelerin yapılması planlanmıştır. Yaklaşık 35-45 dakika sürecek görüşmelerin sizlerin uygunluk durumuna göre 30 Mayıs -10 Haziran 2022 tarihleri arasında yapılması öngörülmüştür. [Bu formda](#) size uygun günü ve saati belirtirseniz vermiş olduğunuz iletişim adresinden sizinle temasa geçilecektir.

İkinci sayfada verilen görüşme protokolünde sıralanan başlıklar ve her başlığın altında bulunan sorular araştırmacının konu ile ilgili detaylı bilgiler edinmesini amaçlamaktadır. Tarafınızla paylaşılan görüşme soruları konu hakkında bilgi edinirken siz katılımcıya görüşme esnasında kolaylık sağlamak içindir. Her soruya içtenlikle açık yanıtlar vermeniz, örneklendirmeniz, ihtiyaçların belirlenmesi açısından ve araştırmanın seyri için kritik öneme sahiptir.

Katılımınız ve değerli görüşlerinizi paylaştığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Araştırmacı: Aslıhan BAĞCI SEZER

e-posta: xxxxxxx

Tel: xxxxxxxxxx

Danışmanı: Prof. Evrim GENÇ KUMTEPE

Anadolu Üniversitesi- Açıköğretim Fakültesi -Eskişehir

Yükseköğretim Kurulu ile Görüşme Protokolü

Bölüm 1: Tanışma

Lütfen kendinizi tanıtırınız.

1. Lütfen kendiniz ve pozisyonunuz hakkında kısaca bilgi veriniz.
 - I. Adınız-soyadınız
 - II. Çalıştığınız kurum ve alanınız
 - III. Mesleki deneyiminiz ve uzaktan eğitim deneyiminiz

Bölüm 2: Mikro-Krediler Hakkında Bilgi, Destek ve Düzenlemeler

Lütfen mikro-krediler konusundaki düşünceleriniz ile söz konusu eğitimin entegrasyonu için gerekli destek ve düzenlemeler hakkında görüşlerinizi paylaşınız.

2. Mikro-krediler hakkında görüş ve deneyimlerinizi paylaşabilir misiniz?
 - I. “Mikro kredi/yeterlik” kavramını tanımlarsınız?
 - II. Sizce mikro-kredilerin farklı paydaşlar (öğrenciler, iş verenler, öğretmenler, yükseköğretim kurumları, politika yapıcılar, akreditasyon ve değerlendirme kuruluşları vb.) açısından sağlayabileceği faydalar ne olabilir?
3. Sizce yükseköğretim mikro-kredi kazandırmaya yönelik uygulamalara ne düzeyde hazırdır? Bununla ilgili:
 - I. Ülkemizde mikro-kredi sisteminin uygulanmasına yönelik bilinen girişimler nelerdir?
 - II. Bunun için nasıl bir dönüşüme ihtiyaç olduğunu düşünüyorsunuz? Ne gibi planlamalar ve uygulamalar yapılabilir (makro/mikro düzeylerde, kurumsal, bireysel vb.)?
 - o Ne tür yönetsel düzenlemeler ve ölçütler gerekecektir (politika ve mevzuat altyapısı, stratejileri, kaynaklar, işleyiş vb.)?

Bölüm 3: Mikro-Kredilerin Uygulanması ve Değerlendirilmesi

Lütfen mikro-kredilerin planlanması ve yürütülmesi esnasında karşılaşılabilecek durumlar hakkındaki görüşlerinizi belirtiniz.

4. Mikro-yeterliliklerin uygulanmasında ne tür engeller olabilir ve bunların üstesinden gelmek için ne tür stratejiler önerirsiniz?
5. Sizce mikro-krediler ile kazanılan kredilerin değerlendirmesi, tanınması/kullanılması nasıl olmalıdır?

Bölüm 4: Gelecek ve Genel Bakış

6. Mikro-kredilerin başarılı bir şekilde uygulanması ve gelecekteki sürdürülebilirliği genellikle hangi faktörlere bağlıdır?

7. Sonuç olarak, size yöneltlen sorular dışında mikro-kredilerin yükseköğretimdeki potansiyel uygulamaları ile ilgili başka eklemek istedikleriniz var mı?

İdareciler ile Görüşme Protokolü

Yönerge

Bu görüşmenin amacı yükseköğretim kurumlarında kritik öneme ve etkiye sahip olan idarecilerin, mikro-kredi sistemine ilişkin görüşlerini tespit etmektir. İdareci görüşleri özelinde yapılacak bu çalışma Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalında yürütülmekte olan bir doktora tez çalışması olup, söz konusu görüşmeleri gerçekleştirmek amacıyla Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 25.03.2022 tarihinde gerekli izinler alınmıştır. Tez çalışmasının genel amacı ise mikro-kredilerin ülkemizde uygulanmasına yönelik sistem ihtiyaçlarını ortaya çıkarmak ve potansiyel faydaları ile karşılaşılabilecek zorlukları incelemektir. Bu amaçla hem paydaş görüşleri derlenecek hem de görüşmeler ve ihtiyaçlar çerçevesinde tasarlanan bir mikro-kredi uygulamasını bir yükseköğretim kurumunda hayata geçirilecektir.

Paydaş görüşleri bağlamında yürütülecek bu ilk çalışmada siz uzmanların görüş ve deneyimlerini anlamak amacıyla çevrimiçi görüşmelerin yapılması planlanmıştır. Görüşme protokolünde sıralanan başlıklar ve her başlığın altında bulunan sorular araştırmacının konu ile ilgili detaylı bilgiler edinmesini amaçlamaktadır. Tarafınızla paylaşılan görüşme soruları konu hakkında bilgi edinirken siz katılımcıya görüşme esnasında kolaylık sağlamak içindir. Her soruya içtenlikle açık yanıtlar vermeniz, örneklendirmeniz, ihtiyaçların belirlenmesi açısından ve araştırmanın seyri için kritik öneme sahiptir.

Katılımınız ve değerli görüşlerinizi paylaştığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Araştırmacı: Aslıhan Bağcı Sezer

Danışman: Prof. Evrim Genç Kumtepe

Anadolu Üniversitesi- Açıköğretim Fakültesi

Bölüm 1: Tanışma

Lütfen kendinizi tanıtırınız.

1. Lütfen kendiniz ve pozisyonunuz hakkında bilgi veriniz.
 - I. Adınız-soyadınız
 - II. Çalışma alanlarınız
 - III. Mesleki deneyiminiz ve varsa uzaktan eğitim deneyiminiz

Bölüm 2: Mikro-Krediler Hakkında Bilgi, Destek ve Düzenlemeler

Bu bölümde mikro-krediler konusundaki düşünceleriniz ile söz konusu eğitimin entegrasyonu için gerekli destek ve düzenlemeler hakkında görüşlerinizi paylaşınız.

2. Mikro-kredi sistemi hakkında görüş ve deneyimlerinizi paylaşabilir misiniz?
 - I. “Mikro-kredi/yeterlilik” kavramını nasıl tanımlarsınız? Bunları geleneksel derslerden farklı kılan özellikler sizce nelerdir?
 - II. Sizce mikro-kredilerin farklı paydaşlar açısından ne gibi potansiyel faydaları olabilir?
3. Sizce yükseköğretim mikro-kredi sistemine ne düzeyde hazırdır? Bununla ilgili:
 - III. Bunun için nasıl bir dönüşüme ihtiyaç var? Ne gibi planlamalar, uygulamalar yapılabilir (makro/mikro düzeylerde)?
 - IV. Ne tür yönetsel düzenlemeler ve ölçütler gerekecektir (politika ve mevzuat altyapısı, stratejileri, kaynaklar, işleyiş vb.)?
4. Kurumunuzda mikro-kredi sisteminin uygulanmasına ilişkin düşünceleriniz nelerdir?
 - a. Sizce bu yeni sistemi uygulamaya geçirmek için öncelikle neler yapılmalıdır?
 - b. Bir idareci olarak bu sistemin uygulanması için ne tür desteklere ihtiyaç duyacağınızı düşünüyorsunuz?

Bölüm 3: Mikro-Kredi Sisteminde Değerlendirme

Lütfen mikro-kredi sisteminin değerlendirilmesi hakkında görüşlerinizi belirtiniz.

5. Sizce mikro-kredi sisteminde alınan kredilerin değerlendirmesi nasıl yapılmalıdır?
6. Mikro-kredi kazandıran derslerden elde edilen kredilerin ileride toplanıp tam bir ders yerine saydırılabilmesi için ne tür düzenlemeler yapılmalıdır?

Bölüm 4: Özetleme

Sonuç olarak, sorulan sorular dışında mikro-kredi sisteminin yükseköğretimdeki potansiyel uygulamaları ile ilgili paylaşmak istedikleriniz var mıdır?

Katılımınız için teşekkürler.

Öğretim Elemanları ile Görüşme Protokolü

Yönerge

Bu görüşmenin amacı yükseköğretimdeki önemli paydaşlarından olan öğretim elemanlarının, mikro-kredilerin entegrasyonuna ilişkin görüşlerini tespit etmektir. Uzman görüşleri özelinde yapılacak bu çalışma Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalında yürütülmekte olan bir doktora tez çalışması olup, söz konusu görüşmeleri gerçekleştirmek amacıyla Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 25.03.2022 tarihinde gerekli izinler alınmıştır. Tez çalışmasının genel amacı ise mikro-kredilerin ülkemizde uygulanmasına yönelik sistem ihtiyaçlarını ortaya çıkarmak ve potansiyel faydaları ile karşılaşılabilecek zorlukları incelemektir. Bu amaçla hem paydaş görüşleri derlenecek hem de görüşmeler ve ihtiyaçlar çerçevesinde tasarlanan bir mikro- kredi uygulamasını bir yükseköğretim kurumunda hayata geçirilecektir.

Paydaş görüşleri bağlamında yürütülecek bu ilk çalışmada siz uzmanların görüş ve deneyimlerini anlamak amacıyla çevrimiçi görüşmelerin yapılması planlanmıştır. Görüşme protokolünde sıralanan başlıklar ve her başlığın altında bulunan sorular araştırmacının konu ile ilgili detaylı bilgiler edinmesini amaçlamaktadır. Tarafınızla paylaşılan görüşme soruları konu hakkında bilgi edinirken siz katılımcıya görüşme esnasında kolaylık sağlamak içindir. Her soruya içtenlikle açık yanıtlar vermeniz, örnekledirmeniz, ihtiyaçların belirlenmesi açısından ve araştırmanın seyri için kritik öneme sahiptir.

Katılımınız ve değerli görüşlerinizi paylaştığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Araştırmacı: Aslıhan Bağcı Sezer

Danışman: Prof. Evrim Genç Kumtepe

Anadolu Üniversitesi- Açıköğretim Fakültesi

Bölüm 1: Tanışma

Lütfen kendinizi kısaca tanıtırınız.

- I. Adınız-soyadınız
- II. Alanınız
- III. Mesleki deneyiminiz ve varsa uzaktan eğitim deneyiminiz
- IV. Verdiğiniz dersler ve düzeyleri

Bölüm 2: Mikro-Krediler Hakkında Bilgi, Destek ve Düzenlemeler

Bu bölümde mikro-krediler konusundaki düşünceleriniz ile söz konusu eğitimin entegrasyonu için gerekli destek ve düzenlemeler hakkında görüşlerinizi paylaşınız.

1. Mikro-kredi sistemi hakkında görüş ve deneyimlerinizi paylaşabilir misiniz?
 - I. “Mikro-kredileri” nasıl tanımlarsınız?
 - II. Sizce mikro-kredilerin farklı paydaşlar için ne gibi faydaları olabilir?
2. Üniversitenizde mikro-kredi sisteminin uygulanmasına ilişkin düşünceleriniz nelerdir?
 - III. Yükseköğretim kurumlarımız mikro-kredi sistemine ne düzeyde hazır olduğunu düşünüyorsunuz?
 - IV. Sizce bu yeni sistemi uygulamaya geçirmek için öncelikle neler yapılmalıdır?
3. Bir eğitimci olarak bu sistemin uygulanması için nasıl bir altyapıya ihtiyaç duyuyorsunuz?

Bölüm 3: Mikro-Kredi Sisteminde Değerlendirme

Lütfen mikro-kredi sisteminin değerlendirilmesi hakkındaki görüşlerinizi belirtiniz.

4. Sizce mikro-kredi sisteminde alınan kredilerin değerlendirmesi nasıl yapılmalıdır?
5. Elde edilen mikro-kredilerin sizin bir dersinizin bir kısmını oluşturmaya nasıl bakarsınız?
6. Mikro-kredi konu alanları arasında öncelikli olması gerektiğini düşündüğünüz alanlar var mıdır? Hangi alanlara daha çok odaklanılmalıdır?
7. Sizce mikro-kredi sistemi gelecekte neler beklemektedir?

Bölüm 4: Özetleme

Sonuç olarak, sorulan sorular dışında mikro-kredi sisteminin yükseköğretimdeki potansiyel uygulamaları ile ilgili paylaşmak istedikleriniz var mıdır?

Katılımınız için teşekkürler.

Öğrenenler ile Görüşme Protokolü

Yönerge

Bu görüşmenin amacı, lisansüstü öğrenenlerin mikro-kredi sistemine ilişkin sahip oldukları bilgi, görüş ve önerileri tespit etmektedir. Öğrenen görüşleri özelinde yapılacak bu çalışma Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uzaktan Eğitim Anabilim Dalında yürütülmekte olan bir doktora tez çalışması olup, söz konusu görüşmeleri gerçekleştirmek amacıyla Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 25.03.2022 tarihinde gerekli izinler alınmıştır. Tez çalışmasının genel amacı ise mikro-kredilerin ülkemizde uygulanmasına yönelik sistem ihtiyaçlarını ortaya çıkarmak ve potansiyel faydaları ile karşılaşılabilecek zorlukları incelemektir. Bu amaçla hem paydaş görüşleri derlenecek hem de görüşmeler ve ihtiyaçlar çerçevesinde tasarlanan bir mikro-kredi uygulamasını bir yükseköğretim kurumunda hayata geçirilecektir.

Paydaş görüşleri bağlamında yürütülecek bu ilk çalışmada siz öğrenenlerin görüş ve deneyimlerini anlamak amacıyla çevrimiçi görüşmelerin yapılması planlanmıştır. Görüşme protokolünde sıralanan başlıklar ve her başlığın altında bulunan sorular araştırmacının konu ile ilgili detaylı bilgiler edinmesini amaçlamaktadır. Tarafınızla paylaşılan görüşme soruları konu hakkında bilgi edinirken siz katılımcıya görüşme esnasında kolaylık sağlamak içindir. Her soruya içtenlikle açık yanıtlar vermeniz, örneklendirmeniz, ihtiyaçların belirlenmesi açısından ve araştırmanın seyri için kritik öneme sahiptir.

Katılımınız ve değerli görüşlerinizi paylaştığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Araştırmacı: Aslıhan Bağcı Sezer

Danışman: Prof. Evrim Genç Kumtepe

Anadolu Üniversitesi -Açıköğretim Fakültesi

Bölüm 1: Tanışma

1. Lütfen kendinizle ilgili bilgi paylaşımında bulunun.

- I. Adınız ve soyadınız
- II. Alanınız
- III. Çalışma durumunuz
- IV. İleriye dönük kariyer hedefiniz
- V. Kayıtlı olduğunuz programda aldığınız veya almakta olduğunuz derslerle, iş sahanızda çalışmaya başlamak için yeterli bir eğitim aldığınızı düşünüyor musunuz?

Bölüm 2: Mikro-Krediler Hakkında Bilgi, Destek ve Düzenlemeler

Bu bölümde mikro-krediler konusundaki düşünceleriniz ile söz konusu eğitimin entegrasyonu için gerekli destek ve düzenlemeler hakkında görüşlerinizi paylaşınız.

1. Mikro-kredi sistemi hakkında görüş ve deneyimlerinizi paylaşabilir misiniz?
 - a. “Mikro-kredileri” nasıl tanımlarsınız? Bunları geleneksel derslerden farklı kılan özellikler sizce nedir?
 - b. Sizce mikro-kredi sisteminin siz öğrenciler için ne gibi faydaları olabilir?
2. Üniversitenizde mikro-kredi sisteminin uygulanmasına ilişkin düşünceleriniz nelerdir?
3. Çevrimiçi mikro-kredi kazandıran dersler
 - a. Arasında öncelikli olması gerektiğini düşündüğünüz alanlar var mıdır? Hangi alanlara daha çok odaklanılmalıdır?
 - b. Planlanırken ve yürütülürken öğrenen ve öğretmenler için dikkat edilmesi gereken konular nelerdir?
 - c. İçin ne tür materyaller olması en faydalı olurdu?
4. Sizce mikro-kredi sisteminde alınan kredilerin değerlendirmesi nasıl yapılmalıdır?
5. Elde edilen mikro-kredileriniz ile neler yapabilmek isterdiniz? Örneğin aldığınız bir dersinizin bir kısmını oluşturmaya nasıl bakarsınız?

Bölüm 3: Özetleme

Sonuç olarak, sorulan sorular dışında mikro-kredi sisteminin yükseköğretimdeki potansiyel uygulamaları ile ilgili paylaşmak istedikleriniz var mıdır?

Katılımınız için teşekkürler.

EK 2. İkinci Faz Veri Toplama Araçları

ALGILANAN YETKİNLİK DÜZEYİ VE DERS DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Bu ölçek sizlerin Mergen Öğrenme Yönetim Sistemi üzerinden kayıtlı olduğunuz mikro-kredili ders hakkındaki deneyimlerinizi öğrenmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışma ile elde edilecek veriler, tamamen bilimsel amaçlarla kullanılacak olup kişisel düzeyde bir değerlendirme yapılmayacaktır. Her soruya içtenlikle yanıt vermeniz, örneklendirmeniz, ihtiyaçların belirlenmesi açısından ve araştırmanın seyri için kritik öneme sahiptir.

Katılımınız ve değerli görüşlerinizi paylaştığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Araştırmacı: Öğr. Gör. Aslıhan Bağcı Sezer

Danışman: Prof. Dr. Evrim Genç Kumtepe
Anadolu Üniversitesi- Açıköğretim Fakültesi

Kişisel Özellikler

1. Cinsiyetiniz: ☐ Kadın ☐ Erkek
2. Yaşınız (yıl):
3. Eğitim Durumunuz: ☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ☐ Diğer (belirtiniz)
4. Mesleğiniz:.....
5. Daha önce istatistik dersi almış mıydınız? ☐ Evet ☐ Hayır

ALGILANAN YETKİNLİK

Yönerge: Aşağıda verilen derslere ilişkin yetkinlik düzeyinizi ne ölçüde görüyorsunuz? Sadece almış olduğunuz derslere ilişkin soruları yanıtlamanız beklenmektedir. Testlere yönelik yetkinliğinizi aşağıdaki derecelendirme ölçeğini dikkate alarak belirtiniz:

- 1 = Yetkin değilim
- 2 = Düşük düzeyde yetkinliğe sahibim
- 3 = Ortalama düzeyde yetkinim
- 4 = Ortanın biraz üzerinde yetkinim
- 5 = İleri düzeyde yetkinim

T testi

1. Verilen bir vakada, araştırma hipotezine göre hangi t-testinin kullanacağına karar verebilirim.	1	2	3	4	5
2. Seçilen testin sayıltı analizlerini gerçekleştirebilirim.	1	2	3	4	5
3. Seçilen testi JASP yazılımını kullanarak yapabilirim.	1	2	3	4	5
4. Sonuçları yorumlayabilirim.	1	2	3	4	5

ANOVA

5. Testin sayıltı analizlerini gerçekleştirebilirim.	1	2	3	4	5
6. Seçilen testi JASP yazılımı ile yapabilirim.	1	2	3	4	5
7. Gerekli olması halinde işlem sonrası testleri gerçekleştirebilirim.	1	2	3	4	5
8. Sonuçları yorumlayabilirim.	1	2	3	4	5

Korelasyon Analizi

9. Testin sayıltı analizlerini gerçekleştirebilirim.	1	2	3	4	5
10. Test JASP yazılımı ile yapabilirim.	1	2	3	4	5
11. Serpme/saçılım grafiğini çizebilirim.					
12. Sonuçları yorumlayabilirim.	1	2	3	4	5

MİKRO KREDİLİ DERSE YÖNELİK DENEYİM

Yönerge: Aşağıdaki ifadelere katılım düzeyinizi aşağıdaki derecelendirme ölçeğini dikkate alarak belirtiniz:

1= Hiç katılmıyorum

2= Katılmıyorum

3= Kararsızım

4= Katılıyorum

5=Tamamen katılıyorum

Dersin yapısı ve materyalleri:

1. Bu eğitimin uzaktan çevrimiçi verilmesi faydalıydı.	1	2	3	4	5
2. Dersler, okumalar ve ödevler birbirini tamamlıyordu.	1	2	3	4	5
3. Ders, temel kavramları anlamama yardımcı olacak şekilde organize edilmişti.	1	2	3	4	5
4. Ders materyalleri (okumalar, verilen etkinlikler, videolar vb.) öğrenmemi kolaylaştırdı.	1	2	3	4	5
5. Öğretim elemanına istediğimde erişebildim.	1	2	3	4	5

Lisansüstü çalışmalar ve iş yaşamı açısından bu eğitim:

6. Kendi hızımda çalışabilme fırsatı buldum.	1	2	3	4	5
7. Bu çalışma alanına olan ilgimi artırdı.	1	2	3	4	5
8. Beklentilerimi karşıladı.	1	2	3	4	5
9. İhtiyaçlarımı karşıladı.	1	2	3	4	5
10. Mesleki performansım için katkı sağladı.	1	2	3	4	5
11. Akademik hayatımda kendimi geliştirmem için katkıda bulundu.	1	2	3	4	5
12. Bu konuyla ilgili daha ileri düzeyde çalışmalar yapmak için beni motive etti.	1	2	3	4	5
13. Tamamen mezun olduktan sonra almak daha faydalı olabilirdi.	1	2	3	4	5

Aşağıdaki ifadelerin altında yer alan derecelerden size uygun olanını yuvarlak içine alınız.

1. Aldığım eğitimden genel olarak memnun kaldım.

1 2 3 4 5 6 7
Hiç Çok

2. Bu yöntemle başka bir eğitim daha almak isterim.

1 2 3 4 5 6 7
Hiç Çok

3. Bu eğitimi başkalarına da tavsiye ederim.

1 2 3 4 5 6 7
Hiç Çok

➤ **Derste en beğendiğiniz özellikler nelerdi?**

➤ **Dersin geliştirilmesi için önerileriniz?**

-Katılımınızdan dolayı teşekkür ederiz-

EK 3. Gönüllü Katılım Kabul Formu

GÖNÜLLÜ KATILIM KABUL FORMU

Bu çalışma, “Yükseköğretimde Mikro-Kredi Sisteminin Uygulanmasına Yönelik Görüşler ve Bir Mikro-Kredi Uygulaması” başlıklı bir tez çalışması olup, ilgili paydaşların konuya ilişkin görüş ve somut önerilerini belirleyip, söz konusu görüşler, literatür ve mevcut uygulamalar doğrultusunda Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde bir mikro-kredi sistemi uygulamasını tasarlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacını taşımaktadır. Çalışmanın sonuçlarının Açık ve Uzaktan Öğrenme alanının gelişimine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

- Bu çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayanmaktadır.
- Çalışmanın amacı doğrultusunda görüşmeler yapılarak ve/veya ölçek uygulanarak sizden veri toplanacaktır.
- Bireysel görüşmeler esnasında veri kaybı yaşanmaması adına ses veya video kaydı alınacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin(yazılı/elektronik) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde sizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Sizden toplanan veriler bulut depolama yöntemi ile korunacak ve araştırma bitiminde belirli bir süre ile arşivlenecek ve ardından imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de katılımınız sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederseniz çalışmadan istediğiniz zaman ayrılabilirsiniz. Çalışmadan ayrılmanız durumunda sizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.

Gönüllü katılım formunu okumak üzere ayırdığınız zaman için teşekkür ederim. Katılımınız araştırmama önemli bir girdi ve destek sağlayacaktır. Araştırmaya ilişkin herhangi bir sorunuz olursa, araştırmacı ile xxxxx_adresinden iletişime geçebilirsiniz.

Araştırmacı: Aslıhan BAĞCI SEZER
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Evrim GENÇ KUMTEPE

Anadolu Üniversitesi -Açıköğretim Fakültesi

Bu çalışmaya tamamen kendi rızamla, istediğim takdirde çalışmadan ayrılabileceğimi bilerek verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ediyorum.

Katılımcı Ad ve Soyadı:

Tarih ve İmza:

XXXXXX

EK 4. İkinci fazda uygulanan Mikro-kredili Eğitimin İzlenesi

JASP ile Temel İstatistiksel Testler- İzlenesi

Eğitmenler:

Prof.Dr. Evrim GENÇ KUMTEPE, Öğr.Gör. Aslıhan BAĞCI SEZER.

Eğitiminin İçeriği

Bu eğitim, sosyal bilimlerde sıkça kullanılan parametrik testleri kapsamaktadır. Öne çıkan testler arasında T-testleri, ANOVA ve Pearson Korelasyonu bulunmaktadır. Eğitim sürecinde istatistiksel analizler için ücretsiz açık kaynaklı bir istatistiksel analiz programı olan JASP tercih edilmiştir.

Önkoşullar:

Bu mikro-kredili eğitime katılmak için herhangi bir ön koşul gerekmez. Ancak ders içeriğini kolaylıkla kavramak ve etkinlikleri başarıyla tamamlayabilmek için temel matematik becerilerine sahip olmanız önerilir.

Bu eğitimin sonunda öğrenenler:

- Verilen bir durumda, araştırma sorusunu dikkate alarak hangi istatistiksel testi kullanacağına karar verebilir.
- Seçtiği testin gerektirdiği sayıltı analizlerini başarıyla gerçekleştirebilir.
- Seçilen testi ilgili yazılımda uygulayabilir.
- Elde edilen sonuçları doğru bir şekilde yorumlayabilir ve bu sonuçları rapor haline getirebilir.

Eğitimin işleyişi ve Değerlendirme:

- Bu eğitim toplamda 4 modülden oluşur. İlk 3 hafta boyunca ders modülleri erişime açılacak, dördüncü haftada ise etkinlik ve kısa sınavlar kapatılıp, Final Projesi erişime açılacaktır. Dersler tamamen **asenkron** şekilde, “Mergen” platformundan yürütülecektir.
- Eğitim sürecinde video anlatımlar, uygulama tabanlı etkinlikler, uygulamalara ilişkin ders notları, kısa sınavlar ve ödevler bulunmaktadır.
- Eğitimin derslerini takip etmek, sınavlara hazırlanmak ve etkinlikleri tamamlamak için haftada ortalama 6-7 saat ayırmanızı öneriyoruz. Final Projesi için ayrıca 3-4 saatlik bir süre planlamalısınız.
- Eğitimi başarılı bir şekilde tamamlayanlara sertifika verilecektir. Sertifika almaya hak kazanabilmek için eğitim etkinliklerinde en az %75 başarı oranına ulaşmanız gerekir. Fakat alacağınız mikro-krediyi UZE560 kodlu derste kullanmak istiyorsanız, eğitimi %90 veya üzeri bir başarı ile tamamlamalısınız.
- Eğitimin kredi bilgisi şu şekildedir: 25 saatlik toplam iş yüküne sahip olan bu ders, “1 AKTS (ECTS)” kredisiyle değerlendirilmiştir.

Yardımcı Öğrenme Kaynakları:

Bu eğitim için zorunlu bir kaynak listesi bulunmasa da konuyla ilgili faydalı olabilecek bazı önerilen kaynaklar şunlardır:

- Selahattin Güriş ve Melek Astar (2015). Bilimsel Araştırmalarda SPSS ile İstatistik
- Şener Büyüköztürk (2007). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı + Cd / İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum.
- JASP Yazılımı web sitesi: <https://jasp-stats.org/>

Değerlendirme:

Notlar, kısa sınavlar, etkinlikler ve final projesinin katkılarına göre belirlenecektir. Toplamda 100 puan üzerinden bu etkinliklerin puan dağılımı şu şekildedir:

- Kısa Sınavlar: %30
- Ödev Etkinlikleri: %30
- Final Projesi: %40

Kısa Sınavlar

Bu eğitimde her konunun ardından çoktan seçmeli kısa sınavlar yapılacaktır. Bu sınavlar, katılımcıların konuyu ne kadar kavradığını ölçmeye ve varsa eksikliklerini belirlemeye yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Etkinlikler

Bazı modüllerin sonlarında, konuları daha iyi kavramanızı sağlamak amacıyla bireysel etkinlik görevlerini tamamlamanız beklenir. Katılımcılar, bu etkinlikler için verdiği yanıtlar hakkında süreç boyunca geribildirim alabileceklerdir.

Final Projesi

Final Projesi, tüm modüllerde ele alınan konuları kapsayıcı ve özetleyici bir değerlendirme olarak hazırlanmıştır. Katılımcıların bu projeyi bireysel olarak, açık kaynak ve gözetimsiz tamamlamaları beklenmektedir. Belirlenen tarihe kadar tamamlanması gereken bu projede, öğrenenlerin soruları JASP istatistiksel bir yazılımı ile analiz ederek yanıtlarını bir Word dosyası olarak hazırlayarak sisteme yüklemeleri gerekmektedir.

***Mikro-kredi Kullanımı:**

Anadolu Üniversitesi'nde verilen UZE560 kodlu- Uzaktan Eğitimde Nicel Araştırma adlı lisansüstü dersin bir parçası olarak bu mikro-krediyi kullanmak istiyorsanız, bu çevrimiçi eğitimi %90 veya üzeri bir başarı oranıyla tamamlamanız ve elde ettiğiniz sertifikayı ilgili dersin öğretim elemanına sunmanız gerekmektedir.

Akademik Dürüstlük:

Lütfen eğitime başlamadan *Akademik Dürüstlük Anlaşması* 'nı okuyunuz.

Akademik Dürüstlük İlkelerini ihlal etmeniz durumunda, aşağıdaki yaptırımlarla karşılaşabilirsiniz:

- İlgili ödev veya sınavdan sıfır puan verilmesi;
- Elde ettiğiniz veya edineceğiniz sertifikanın geri alınması veya iptal edilmesi;

Kurallarını ihlal ettiğinize dair bir tespit yapılırsa bilgilendirileceksiniz ve ihlal sonucunda yapılacak ilgili işlem hakkında bilgilendirileceksiniz.

Birkaç Not:

- Dersin eğitmenleriyle aynı anda çevrimiçi olmanız gerekmeksizin, dilediğiniz zaman mesajlar aracılığıyla sorularınızı iletebilirsiniz.
- Eğitimin bazı bölümlerinde uygulamada zorluk yaşayabileceğiniz konular olabilir. Böyle zamanlarda, ilgili ders videosunu tekrar izlemenizi, önerilen kaynaklardan ek bilgi edinmenizi ve gerektiğinde kısa molalar vermenizi öneriyoruz.
- Eğitimle ilgili geribildirimleriniz bizim için çok değerli. Lütfen, eğitimin sonunda yer alan ankete katılarak düşüncelerinizi bizlerle paylaşın.
- Bu eğitimde ders anlatımları video formatında olduğu için dersleri dinlerken not almanız, öğrenme sürecinizi destekleyecektir.
- Bu eğitim bireysel hıza göre tamamlanabileceği gibi, verilen 3 haftada, ilk hafta tüm T-testleri, ikinci hafta ANOVA ve üçüncü hafta Korelasyon analizi kısımlarının bitirilmesi tavsiye edilir.
- Bu eğitimi tercih ederek kişisel ve mesleki gelişiminizi desteklemeyi seçtiniz; tebrik ederiz!

Eğitimin haftalık modüllere dağılımı şöyledir:

Başlarken

- Sitenin kullanımı hakkında bilgi
- Dersin Eğitmenleri tanıtım
- İzlenç
- Akademik Dürüstlük Anlaşması
- Hoş geldiniz! + JASP Tanıtımı

MODÜL 1: T-Testleri

1.1.T-testlerine Giriş (Kuramsal Çerçeve) Ders videosu

1.1.1. Neler Öğrendim? - Kısa Sınav

1.2.T-testleri Varsayımları ve İşlem Basamakları (Kuramsal Çerçeve) Ders videosu

1.2.1. Neler Öğrendim? - Kısa Sınav

1.3.Tek Örneklem T-testi (Kuramsal Çerçeve) Ders videosu

- 1.3.1. Neler Öğrendim? - Kısa Sınav
- 1.4. Tek Örneklem t-testi UYGULAMA videosu
- 1.5. JASP ile Tek Örneklem t-testi uygulama Ders Notları
- 1.6. Bağımsız Örneklem T-testi (Kuramsal Çerçeve) Ders videosu
- 1.6.1. Neler Öğrendim? - Kısa Sınav
- 1.7. Bağımsız Örneklem T-testi UYGULAMA videosu
- 1.8. JASP ile Bağımsız Örneklem t-testi uygulama Ders Notları
- 1.9. Bağımlı (Eşleştirilmiş) Örneklem T-testi (Kuramsal Çerçeve) Ders videosu
- 1.9.1. Neler Öğrendim? - Kısa Sınav
- 1.10. Bağımlı (Eşleştirilmiş) Örneklem T-testi UYGULAMA videosu
- 1.11. JASP ile Bağımlı (Eşleştirilmiş) Örneklem t-testi uygulama Ders Notları
- 1.11.1. T-testleri ETKİNLİK ÖDEVİ

MODÜL 2: Tek Yönlü Varyans Analizi- ANOVA

- 2.1. ANOVA Varyans Analizi (Kuramsal Çerçeve) Ders videosu
- 2.1.1. Neler Öğrendim? - Kısa Sınav
- 2.2. ANOVA Analizi UYGULAMA videosu-1
- 2.3. ANOVA Analizi (Post-hoc) UYGULAMA videosu-2
- 2.4. JASP ile ANOVA uygulama Ders Notları
- 2.4.1. ANOVA ETKİNLİK ÖDEVİ

MODÜL 3: Korelasyon Analizi

- Pearson Korelasyon Analizi (Kuramsal Çerçeve) Ders videosu
- Neler Öğrendim? - Kısa Sınav
- Korelasyon Analizi UYGULAMA videosu
- JASP ile Korelasyon Ders Notları
- ETKİNLİK ÖDEVİ

Bitirirken

- Çıkış Anketi
- Final Projesi
- Teşekkür ve iyi dilekler...

İletişim Bilgilerimiz:

Bu eğitime ilişkin soru, görüş ve önerileriniz için bizimle iletişime geçebilirsiniz.

Prof. Dr. Evrim GENÇ KUMTEPE

Öğr. Gör. Aslıhan BAĞCI SEZER

Eposta: xxxxxxxxxx

Anadolu Üniversitesi- Açıköğretim Fakültesi

EK 5. Örnek Teorik Konu Anlatım Video Senaryosu

ANOVA

Slayt 1: Giriş

Merhaba, ANOVA hakkındaki bu modüle hoş geldiniz. Bu derste, ANOVA'nın ne olduğunu ne zaman kullanıldığını ve nasıl uygulandığını göreceksiniz.

Slayt 2: ANOVA nedir?

(Varyans Analizi), iki veya daha fazla veri grubu arasındaki anlamlı farklılıkları test etmek için kullanılan, istatistiksel bir yöntemdir. Bu analizde, aynı bağımsız değişkene sahip farklı gruplardaki verilerin ortalamaları arasındaki farklar test edilir. Birbirinden bağımsız bu grupların ya da örneklemelerin ortalamalarının birbirinden önemli ölçüde farklı olup olmadığı ANOVA ile değerlendirilir.

Tek yönlü varyans analizinde verileri gruplara ayıran tek bir bağımsız değişken ve bir faktör vardır. Örneğin, üç farklı sulama yönteminin bitki büyümesi üzerindeki performansını karşılaştırmak için bir çalışma yapılabilir ve burada her bir sulama yöntemine maruz kalan bitkilerin büyüme düzeyi araştırmanın bağımlı değişkenidir.

ANOVA, grupların ortalamaları arasında fark olmadığı yönündeki sıfır hipotezini, fark olduğu yönündeki alternatif hipoteze karşı test eder.

Slayt 3: ANOVA ne zaman kullanılır?

En basit haliyle ANOVA, iki veya daha fazla popülasyon ortalamasının eşit olup olmadığına dair istatistiksel bir test sağlar

ANOVA'nın ne zaman kullanıldığına dair bazı örnekler şunlardır:

- Dört farklı tedavinin tıbbi bir durum üzerindeki etkinliğinin karşılaştırılması
- Üç farklı öğrenci grubunun bir testteki ortalama puanlarının karşılaştırılması
- Bir şirketin farklı departmanlarındaki çalışanların ortalama maaşlarının karşılaştırılması

Slayt 4: ANOVA NASIL YAPILIR VE VARSAYIMLARI NELERDİR?

ANOVA birkaç adımda gerçekleştirilir:

Öncelikle hipotezleri belirliyoruz ardından t testindeki gibi normallik, varyansın homojenliği ve bağımsızlık gibi varsayımları kontrol ediyoruz

Sonra F-istatistiğini hesaplıyoruz. Bu istatistik Gruplar arasındaki varyansın grup içi varyansa oranı olarak ifade edilebilir.

F dağılım tablosu kullanarak hesaplanan, F istatistiğini kritik değerle karşılaştırarak ya da bir yazılım kullanarak olasılık değeri hesaplanabilir. Sıfır hipotezinin doğru olduğu varsayıldığında, gözlemlenen kadar uç bir sonuç elde etme olasılığı değerlendirilir.

Belirlenen alfa düzeyinde Kritik değere ya da olasılık değerine göre sıfır hipotezini reddetme veya reddedememe kararı verilir.

ANOVA için varsayımlar şunlardır:

Normallik: Her gruptaki veriler normal dağılıma sahip olmalıdır

Varyans homojenliği veya eş varyanslık: Grupların varyansları eşit olmalıdır. Bu, bir başka deyişle, puanların sapmasının popülasyonlar arasında benzer olduğu anlamına gelir.

Bağımsızlık: Gözlemler bağımsız olmalıdır. Her örneklemdaki katılımcılar veya gözlemler arasında hiçbir ilişki yoksa ANOVA yapılabilir. Bu, birinci gruptaki deneklerin ikinci grupta da olamayacağı anlamına gelir.

Slayt 5: Sonuçları Yorumlama

Tek yönlü ANOVA sonuçlarını yorumlamak için p-değerine bakarız. Eğer p-değeri anlamlılık düzeyinden (genellikle 0,05) küçükse, sıfır hipotezini reddederiz ve grupların ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna varırız.

Eğer p-değeri anlamlılık düzeyinden büyükse, sıfır hipotezini reddedemeyiz ve grupların ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna varırız.

Slayt 6: Post-hoc testleri

Tek yönlü ANOVA'da sıfır hipotezini kabul edersek sonucu raporlayarak işlemi bitirebiliriz. Öte yandan, sıfır hipotezini reddedersek, hangi grupların birbirinden önemli ölçüde farklı olduğunu belirlemek için işlem sonrası testler olarak adlandırılan, post-hoc testlerini yapmamız gerekir. Tukey's HSD, Bonferroni ve Scheffe gibi kullanılabilecek birçok işlem sonrası test mevcuttur. Bu testler varyansların eşitliği, örneklem büyüklüğü, grup sayısı gibi kriterler dikkate alınarak seçilir.

Örneklem büyüklüğü, işlem sonrası test seçiminde de önemli bir faktördür. Örneklem büyüklüğü arttıkça, işlem sonrası testlerin gücü de artar. Özellikle, parametrik işlem sonrası testleri (örneğin, t-testi, ANOVA) kullanırken, örneklem büyüklüğünün yeterli olması önemlidir.

Grup sayısı, işlem sonrası test seçiminde önemli bir faktördür. ANOVA testi, üç veya daha fazla grup arasındaki farklılıkları tespit etmek için kullanılır. İşlem sonrası test seçimi, grup sayısına bağlıdır. Eğer grup sayısı üç ise, Tukey HSD veya Scheffe işlem sonrası testleri uygun olabilir. Eğer grup sayısı beş veya daha fazlaysa, Tamhane T2 veya Dunnett işlem sonrası testleri uygun olabilir.

Varyansların homojenliği, işlem sonrası testlerin seçiminde önemli bir faktördür. Varyansların homojen olması durumunda, parametrik işlem sonrası testleri (örneğin, Tukey HSD) kullanmak daha uygundur. Varyansların homojen olmadığı durumlarda, parametrik olmayan işlem sonrası testleri kullanmak daha uygun olabilir.

Slayt 7.

F testinde sorduğumuz temel soru: Grupların ortalamaları arasındaki fark, gruplar içindeki değişkenlikten daha mı fazladır?

Şimdi 3 grubun dağılımlarını şekil A ve B özelinde inceleyelim

A'daki dağılımlarda dikkat ederseniz, gruplar arası varyans grup içi varyanslardan daha küçüktür Şekil B'de ise gruplar arası varyanslar büyükken, grup içi varyanslar daha azdır.

F istatistiği gruplar arası varyansın grup içi varyansa oranı olduğuna göre, şekil B'deki dağılımlar A'dakine göre daha büyük bir F değeri üretecektir. Sonuçta, şekil B'de gruplar arasında anlamlı farklılık bulmamız olasıdır.

Slayt 8

Örneğin, bir üniversitenin uzaktan eğitim programında, İngilizce dil eğitimi veriliyor. Program, dil öğretiminde farklı öğretim yöntemlerini kullanıyor. Öğrencilerin bu farklı tekniklerdeki öğrenme performanslarını ölçmek için dersin öğretim elemanı, öğrencileri rastgele üç gruba ayırır. İlk grup, sadece çevrimiçi ders materyallerini kullanarak öğrenirken, ikinci grup, video konferans yoluyla canlı derslere katılıyor ve üçüncü grup ise harmanlanmış bir model kullanarak dil öğreniyor.

Şimdi hipotezlerimizi görelim

Sıfır hipotezimiz, Farklı öğretim yöntemleri arasında öğrenme performansı açısından anlamlı bir fark yoktur.

Alternatif hipotez ise, en az bir grup diğerlerinden farklı öğrenme performansı sergiler şeklindedir.

Hipotezleri belirledikten sonra, Her bir grup için öğrencilerin öğrenme performansını ölçen puanlar toplanır. Ardından Toplanan veriler üzerinde ANOVA analizi yapılır.

Gruplar arasındaki farklılıkları ve grup içi varyansı hesaplamak için ilgili formüller kullanılır.

Sonra belirlenen anlamlılık düzeyine (alfa) göre kritik F değeri belirlenir.

Kritik F değeri, serbestlik dereceleri ve anlamlılık düzeyine bağlı olarak F dağılım tablolarından veya istatistiksel yazılımlardan elde edilir.

Elde edilen F istatistiği, kritik F değeriyle karşılaştırılır.

- Eğer elde edilen F değeri kritik F değerinden k veya eşitse, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna varılır ve H_0 hipotezi kabul edilir.
- Eğer elde edilen F değeri kritik F değerinden bkse, gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılır ve H_0 hipotezi reddedilir. Bundan sonra işlem sonrası testlerle hangi gruplar arasında fark olduğu araştırılır

Özetle; bu analiz ve sonuçlar, ğretim yöntemlerinin öğrenme performansı üzerindeki etkilerini değerlendirmek ve farklı ğretim yöntemlerinin etkinliğini karşılaştırmak için kullanılabilir.

Slayt 9

ANOVA ya da Varyans Analizi, iki veya daha fazla grup veya uygulama arasındaki ortalamaları karşılaştırmak için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir. Karşılaştırılan grupların ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirler. ANOVA, popülasyon ortalamaları hakkında çıkarımlarda bulunmak için gruplar arasındaki ve gruplar içindeki değişkenliği değerlendirir.

Öncelikle Araştırmada ileri sürülen hipotezler belirlenir ve kabul edilme veya reddedilme düzeyi olan anlamlılık düzeyi belirlenir.

Varsayımları kontrol edin:

Normallik: Verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı kontrol edilir.

Varyansların Homojenliği: Farklı grupların varyanslarının benzer olup olmadığı kontrol edilir.

Bağımsızlık: Gözlemlerin birbirinden bağımsız olduğu varsayımı kontrol edilir.

- ANOVA, gruplar arası değişkenliğin grup içi değişkenliğe oranını temsil eden bir F-istatistiği hesaplar. F-istatistiği yeterince bkse ve ortaya çıkan p-değeri önceden belirlenmiş bir anlamlılık düzeyinin (genellikle 0,05) altındaysa, grup ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılır. Bu da gruplardan en az birinin diğerlerinden farklı olduğunu gösterir. Bundan sonra işlem sonrası testlerle hangi gruplar arasında fark olduğu araştırılır...

EK 6. Örnek Kısa Sınav (JASP Eğitiminden)

Başlık: Altıncı Video

1. Aşağıda verilen durumlardan hangisinde varyans analizi **kullanılamaz?**

- a. Dört farklı yazlık lastik tipinin aracın performansı üzerindeki etkinliğinin karşılaştırılması
- b. Üç farklı okul türünün bir derse yönelik sınavdaki ortalama puanlarının karşılaştırılması
- c. Bir okuldaki farklı branşlardaki öğretmenlerin ortalama maaşlarının karşılaştırılması

d. Bir şirkette çalışanların yaşları ve maaşları arasındaki ilişkinin incelenmesi.

Yanıt:

Doğru yanıt d seçeneğidir. Varyans analizi (ANOVA), farklı grupların ortalamalarının karşılaştırılmasında kullanılan bir istatistiksel testtir. Bu nedenle, varyans analizi (ANOVA) ilişkisiz değişkenlerin (kategorik veya gruplar) etkilerini değerlendirmek için kullanılırken, ilişkili değişkenlerin (sürekli) arasındaki ilişkiyi incelemek için uygun bir test değildir. Bir başka deyişle, bir şirkette çalışanların yaşları ve maaşları arasındaki ilişkinin incelenmesi seçeneği doğru cevaptır. Çünkü yaş ve maaş değişkenleri sürekli (ilişkili) değişkenlerdir ve aralarındaki ilişkiyi değerlendirmek için korelasyon analizi veya regresyon analizi gibi uygun istatistiksel testler kullanılmalıdır.

3. Aşağıda *tek yönlü* varyans analizinin sayıtlarıyla ilgili verilen ifadelerden hangisi **yanlıştır?**

- a. Her gruptaki verilerin normal dağılması gerekir
- b. Her gruptaki varyansların eşit olması gerekir
- c. Veri setindeki gözlem sayısının eşit olması gerekir.**
- d. Verideki gözlemlerin bağımsız olması gerekir

Yanıt:

Doğru yanıt c. Seçeneğidir. Tek yönlü varyans analizinde, her grup için gözlem sayısının eşit olması gerekmez. Gruplar arasında farklı gözlem sayılarına sahip olabilirsiniz ya da grupların gözlem sayıları eşit olabilir. Ancak, diğer seçenekler doğrudur:

- a. Tek yönlü varyans analizi için, her bir grup içindeki verilerin normal dağılıma yakın olması önemlidir.
- b. Tek yönlü varyans analizinde, gruplar arasındaki varyansların homojen olması tercih edilir. Ancak, eşit varyans varsayımı bazen gevşetilebilir, özellikle gruplar arasında büyük farklar varsa ve grup büyüklükleri birbirinden çok farklı değilse.

d. Tek yönlü varyans analizi için, gözlemlerin gruplardaki gözlemlerin bağımsız olması önemlidir. Yani, bir gözlem bir gruba ait olduğunda, diğer gruplardaki gözlemlerden bağımsız olmalıdır.

4. Bir araştırmacı, farklı egzersiz programlarının kilo kaybı üzerindeki etkisini incelemektedir. Araştırmaya katılan 150 kilolu birey rastgele olarak üç gruba ayrılmıştır. Her gruba farklı bir egzersiz programı uygulanmıştır. Programların etkisini değerlendirmek için bireylerin kilo kaybı ölçülmüştür.

Grup 1 (N=50): Aerobik egzersiz programı

Grup 2 (N=50): Kuvvet antrenmanı programı

Grup 3 (N=50): Kombine egzersiz programı

Bu durumda, programların etkisini belirlemek için aşağıdaki hipotezlerden hangisi sorgulanmalıdır?

a. H0: Tüm egzersiz programları arasında kilo kaybı açısından fark yoktur.

H1: En az bir egzersiz programı diğerlerinden farklıdır.

b. H0: Tüm egzersiz programları arasında kilo kaybı açısından fark vardır.

H1: Hiçbir egzersiz programı diğerlerinden farklı değildir.

c. H0: Herhangi bir egzersiz programı kilo kaybıyla ilişkili değildir.

H1: En az bir egzersiz programı kilo kaybına etki eder.

d. H0: Her grup arasında kilo kaybı açısından anlamlı bir fark vardır.

H1: Gruplar arasında kilo kaybı açısından fark yoktur.

Yanıt:

Doğru yanıt a seçeneğidir. Bu hipotezlerde, H0 hipotezi tüm egzersiz programlarının kilo kaybı açısından aynı etkiye sahip olduğunu ifade etmelidir. H1 hipotezi ise en az bir egzersiz programının diğerlerinden farklı bir etki gösterdiğini ifade eder. Bu durumda, araştırmacı programların etkisini belirlemek ve farklı programların kilo kaybı üzerindeki etkilerini karşılaştırmak için a seçeneğindeki hipotezleri sorgulamalıdır.

b ve d seçenekleri hatalıdır çünkü H0 hipotezlerinde tüm egzersiz programlarının kilo kaybı açısından farklı olduğunu iddia etmektedir. Bu, araştırmanın amacına aykırıdır çünkü H0 hipotezi adı üstünde farksızlık hipotezidir.

c seçeneği hatalıdır çünkü herhangi bir egzersiz programının kilo kaybıyla ilişkili olmadığını iddia etmektedir. Bu, araştırmanın temel varsayımına ve amacına aykırıdır çünkü bu araştırma bir ilişki testi gerçekleştirmeyecektir.

5. Bir araştırmacı, farklı egzersiz programlarının fiziksel dayanıklılık üzerindeki etkisini değerlendirmek istemektedir. Bunun için üç farklı egzersiz programı olan A, B ve C

grupları oluşturulmuştur. Her bir grupta 20 katılımcı bulunmaktadır. Egzersiz programı uygulandıktan sonra katılımcıların fiziksel dayanıklılık seviyeleri ölçülmüştür.

Tek yönlü varyans analizi sonrasında, gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Hangi grupların farklılık gösterdiğini belirlemek için hangi test yöntemini kullanmak en uygun olur?

a. **Post-hoc testleri**

b. Levene testi

c. Welch testi

d. Normallik testi

Yanıt:

Doğru yanıt a seçeneğidir. Varyans analizi (ANOVA), gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için kullanılan bir test yöntemidir. Varyans analizi sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu belirlendiğinde, hangi grupların farklılık gösterdiğini belirlemek için post-hoc (işlem sonrası) testleri kullanılır.

Levene testi, grupların varyanslarının homojen olup olmadığını kontrol etmek için kullanılır. Welch testi ise grupların varyansları homojen olmadığı durumlarda kullanılan bir varyans analizi yöntemidir. Normallik testi ise grupların dağılımlarının normal dağılıma uygun olup olmadığını değerlendirmek için kullanılır. Bu testler, ANOVA'nın öncesindeki önemli ön koşullardır ve varyans analizinin geçerliliğini sağlamak için kullanılırlar. Ancak, hangi gruplar arasında farklılık olduğunu belirlemek için post-hoc testleri kullanmak daha doğrudur.

EK 7. Teorik Ders Anlatım Videolarından Örnek Ekran Alıntıları

t-Testi Nedir?

«Ortalamalar arasındaki farklılıklar»

t-testi

- Tek örneklem (one-sample)
- Bağımlı örneklem (paired-samples)
- Bağımsız örneklem (independent-samples)

- İki grubun ortalamalarını /veya/ tek bir grubun ortalamasını bilinen bir değerle karşılaştırmak içindir.

Tek Örneklem t-Testi

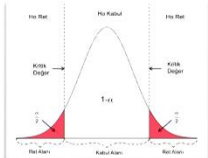
➤ bir örneklem ortalaması bir popülasyon ortalamasından önemli ölçüde farklı mı?

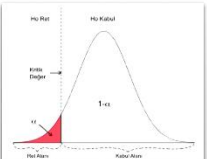
- H_0 : Örneklem ortalaması popülasyon ortalamasına eşittir.
- H_1 : Örneklem ortalaması popülasyon ortalamasından önemli ölçüde farklıdır.

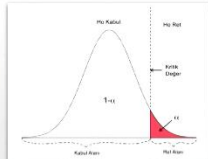
Hipotezlerin Sınanması

$H_0: \mu_1 = \mu_2$
 $H_1: \mu_1 \neq \mu_2$

$H_0: \mu_1 - \mu_2 \geq 0$
 $H_1: \mu_1 - \mu_2 < 0$

$H_0: \mu_1 - \mu_2 \leq 0$
 $H_1: \mu_1 - \mu_2 > 0$

EK 8. Uygulamalı Ders Anlatım Videolarından Örnek Ekran Alıntıları

	TeorikPuan	UygulamaPuan	SBFDurum
1	90	90	SBF'den mezun oldum
2	90	88	SBF'den mezun oldum
3	86	88	SBF'den mezun oldum
4	86	88	SBF'den mezun oldum
5	83	90	SBF'den mezun oldum
6	90	83	SBF'den mezun oldum
7	84	88	SBF'den mezun oldum
8	90	82	SBF'den mezun oldum
9	81	90	SBF'den mezun oldum
10	79	90	SBF'den mezun oldum
11	78	90	SBF'den mezun oldum
12	80	88	SBF'den mezun oldum
13	82	85	SBF'den mezun oldum
14	76	90	SBF'den mezun oldum
15	75	90	SBF'den mezun oldum
16	77	88	SBF'den mezun oldum
17	80	83	SBF'den mezun oldum
18	82	81	SBF'den mezun oldum
19	79	83	SBF'den mezun oldum

One Sample T-Test

Variables: UygulamaPuan

Tests: ☒ Student, ☐ Wilcoxon signed-rank, ☐ Z Test

Test value: 60

Std. deviation: 1

Additional Statistics: ☐ Location estimate, ☐ Effect size, ☐ Descriptives, ☐ Descriptives plots, ☐ Bar plots

Alternative Hypothesis: ☒ ≠ Test value, ☐ > Test value, ☐ < Test value

Results

One Sample T-Test

	t	df	p
UygulamaPuan	8.099	199	< .001

Note: For the Student t-test, the alternative hypothesis specifies that the mean is different from 60.

Note: Student's t-test.

EK 9. Örnek Etkinlik Ödevi (JASP Eğitiminden)

TEK YÖNLÜ VARYANS ANALİZİ ETKİNLİĞİ

Ulusal bir araba markası olan Canvas, tamamen elektrikli araç olarak geliştirdiği EA1 isimli otomobilini test sürüşüne açmış ve 175 potansiyel müşteri, EA1'in sürüş deneyimini test etmiştir. Sürüş testi sonucunda müşteriler, 5'li Likert tipi biçiminde oluşturulan memnuniyet ölçeğinin yer aldığı anketi doldurmuştur. Ayrıca anket üzerinde test sürüşünü gerçekleştiren müşterilerin üç seçenekten oluşan daha önceden elektrikli araç kullanma durumları (1 = Hiç Kullanmadım; 2 = Hibrit Kullandım; 3 = Tamamen Elektrikli Kullandım) sorulmuştur. Böylelikle 175 müşteriden veri toplanmıştır. Canvas yöneticileri, müşterilerin test sürüşüne ilişkin memnuniyetlerinin daha önceden elektrikli araç kullanma durumları açısından farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek istemiştir. Bunun için veri seti hazır hale getirilmiştir. Öyle ki, 175 müşteriden toplanan veride yer alan memnuniyet ölçeğinin aritmetik ortalaması alınmış ve memnuniyet ölçeğinin maddeleri, kafa karışıklığı oluşturmaması diye veri setinden çıkarılmıştır. Böylelikle veri setinde yalnızca şu değişkenler bırakılmıştır:

- **Anket numarası:** Anket numarasını ifade etmektedir.
- **MEM_ORT:** Müşterilerin test sürüşünden sonra doldurdıkları memnuniyet ölçeğine ilişkin aritmetik ortalamadır. Bu ortalamanın 1'e yakın olması (örneğin 1,13), müşterilerin test sürüşünden memnun olmadıklarını ifade ederken 5'e yakın olması (örneğin 3,99), müşterilerin test sürüşünden memnun olduğunu göstermektedir.
- **EAKD:** Müşterilerin daha önceden elektrik araç kullanma durumlarını ifade etmektedir.
 - 1 = Hiç Kullanmadım,
 - 2 = Hibrit Kullandım,
 - 3 = Tamamen Elektrikli Kullandım

Bu bağlamda; JASP kullanarak bu analizi aşağıdaki adımları takip ederek gerçekleştiriniz:

1. Öncelikle bu teste ilişkin " H_0 ve H_1 " hipotezlerinizi kurunuz ve tür 1 hata yapma olasılığınızı (alfa seviyesi) belirleyiniz.
2. Seçtiğiniz test için tek değişkenli normal dağılım varsayımını kontrol ediniz:
 - a. İsterseniz grafiksel yöntemleri (Histogram, kutu-bıyık vb.) kullanabilirsiniz ya da
 - b. Mutlaka değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerlerine ilişkin z-skorlarını (standart puanlar) hesaplayınız. Değerlendirmede Kim'in (2013) katılımcı sayısına göre belirttiği eşik değerleri kullanınız.
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3591587/pdf/rde-38-52.pdf>
3. Uyguladığınız testlerin sonunda tanımlayıcı istatistikleri ve test sonuçlarını (ilgili istatistikler, p-değerleri vb.) APA stilinde raporlayıp yorumlayınız.

EK 10. Örnek Ek Okuma Materyali (JASP Eğitiminden)

JASP ile Tek Yönlü ANOVA

ANOVA, kullanıcının çoklu grup ortalamaları arasındaki farkı analiz etmesini sağlar.

Varsayımlar

- Bağımlı değişken yaklaşık olarak normal dağılım göstermelidir.
- Bağımsız değişkenler kategorik, bağımlı değişken ise sürekli.
- Bağımlı değişkenin varyansı her grup için aynıdır. Buna varyansların homojenliği denir.
- Gruplar bağımsızdır.

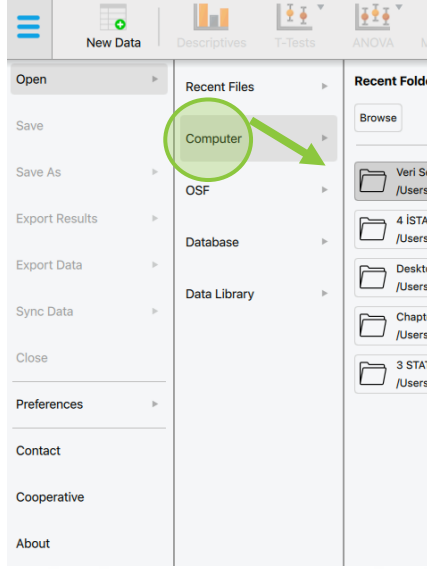
Örnek Veri Seti: ANOVA_verisi.sav

Canvas, bir ulusal araba markası, EA1 isimli tamamen elektrikli otomobilini 175 potansiyel müşteriye test sürüşü için sunmuştur. Müşteriler, test sürüşünün ardından 5'li Likert tipi bir memnuniyet ölçeği içeren anketi doldurmuşlar ve daha önce elektrikli araç kullanıp kullanmadıklarını belirten üç seçenekli bir soruya da cevap vermişlerdir (1 = Hiç Kullanmadım; 2 = Hibrit Kullandım; 3 = Tamamen Elektrikli Kullandım).

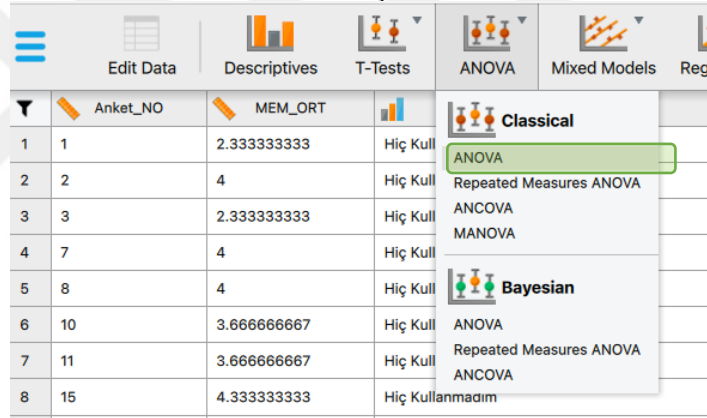
Toplanan verilerde, anket numarası, müşterilerin memnuniyet ortalaması (MEM_ORT) ve elektrikli araç kullanım durumları (EAKD) yer almaktadır. Memnuniyet ortalaması, 1'e yakın bir değer müşterilerin memnun olmadığını, 5'e yakın bir değer ise memnun olduklarını göstermektedir. Canvas yönetimi, müşterilerin memnuniyetlerini elektrikli araç kullanma deneyimleriyle karşılaştırmak istemektedir.

UYGULAMA ADIMLARI

1. **Adım: Veriyi açın veya oluşturun.** Veri setinizi yüklemek için programın en sol üst köşedeki Ana Menüü Göster (Show main Menu) seçeneğine tıklayın ve ardından "Aç"ı (Open) seçin. Bilgisayarınızdaki veri setini açmak için "Bilgisayar" (Computer) komutundan verinizi seçin.

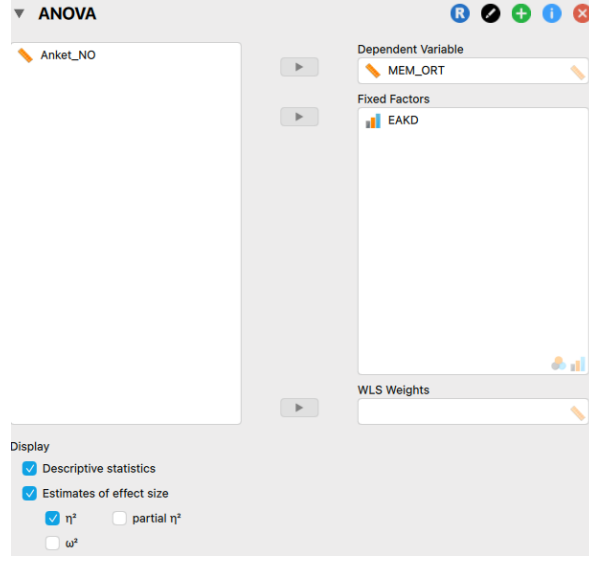

2. **Adım: Testinizi Seçin.** Açılan veri dosyasında isterseniz “Veri Düzenle” (Edit Data) seçeneğinden verinizi düzenleyebilirsiniz. Şeritteki analiz menüsünde "ANOVA" ve ardından "ANOVA"ı seçin.

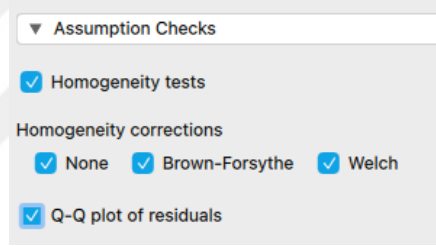

3. **Adım: Değişkenleri ve analiz seçeneklerini belirleyin.**

Bağımlı Değişkene (Dependent Variable) Memnuniyet ortalamalarını ve Sabit Faktörler (Fixed Factor) kutusuna EAKD gruplamalarını koyun. İlk olarak Tanımlayıcı istatistikleri ve etki büyüklüğü olarak η^2 'yi işaretleyin;

Varsayımlar kontrollerinde tüm seçenekleri işaretleyin:

4. Adım: İlk sonuçları Yorumlayın

Betimsel istatistik tablosundan görülebileceği gibi müşterilerin memnuniyetleri elektrikli araç kullanma deneyimlerine göre farklılaşmaktadır.

Descriptives - MEM_ORT					
EAKD	N	Mean	SD	SE	Coefficient of variation
Hibrit Kullandım	82	3.541	0.766	0.085	0.216
Hiç Kullanmadım	39	2.684	0.949	0.152	0.354
Tamamen Elektrikli Kullandım	54	3.710	0.756	0.103	0.204

Tanımlayıcı istatistikler, Tamamen Elektrikli Araç Kullanan müşterilerin test sürüşünün ardından tasarlanan yeni araca en yüksek düzeyde memnun olduklarını göstermektedir. Daha önce elektrikli araç kullanmayanların ise memnuniyet düzeyleri en düşük düzeydedir.

ANOVA – MEM_ORT

Homogeneity Correction	Cases	Sum of Squares	df	Mean Square	F	p	η^2
None	EAKD	26.820	2.000	13.410	20.605	< .001	0.193
	Residuals	111.938	172.000	0.651			
Brown–Forsythe	EAKD	26.820	2.000	13.410	19.078	< .001	0.193
	Residuals	111.938	116.124	0.964			
Welch	EAKD	26.820	2.000	13.410	16.338	< .001	0.193
	Residuals	111.938	88.896	1.259			

Note. Type III Sum of Squares

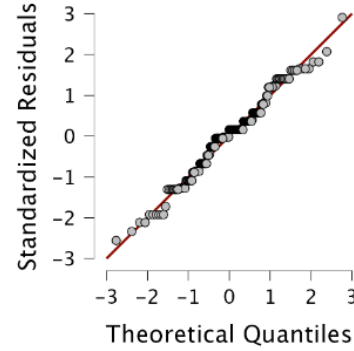
Ana ANOVA tablosunun ilk bölümü (None) varyansların homojen olma varsayımı ihlal edilmediğinde kullanılır. Buna göre testin F-istatistiğinin anlamlı olduğu ($p < .001$) ve büyük bir etki boyutu² olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, 3 müşteri grubundan en az bir tanesinin ortalaması diğerlerinden anlamlı düzeyde farklıdır. ANOVA bize söz konusu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu söyleyemez. Bunu anlamak için İşlem Sonrası (Post Hoc) testleri yapmamız gerekir. Bu testlere geçmeden önce ANOVA için gerekli varsayımlardaki herhangi bir ihlal kontrol edilmelidir.

Assumption Checks ▼

Test for Equality of Variances (Levene's)

F	df1	df2	p
1.430	2.000	172.000	0.242

Q-Q Plot

Sayıltı analizlerinden Levene testi varyans homojenliğinin sağlandığını ($p > 0,05$) göstermektedir. Ancak, Levene testi varyansta önemli bir fark olduğunu gösteriyorsa

² **Küçük Etki:** Eta kare (η^2) değeri 0.01 civarında ise, bu genellikle küçük bir etki olarak kabul edilir. Bu, bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerinde çok sınırlı bir etkisi olduğunu gösterir.

Orta Etki: Eta kare değeri 0.06 civarında olduğunda, bu orta derecede bir etkiyi temsil eder. Bu durumda, bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerinde daha belirgin bir etkisi vardır.

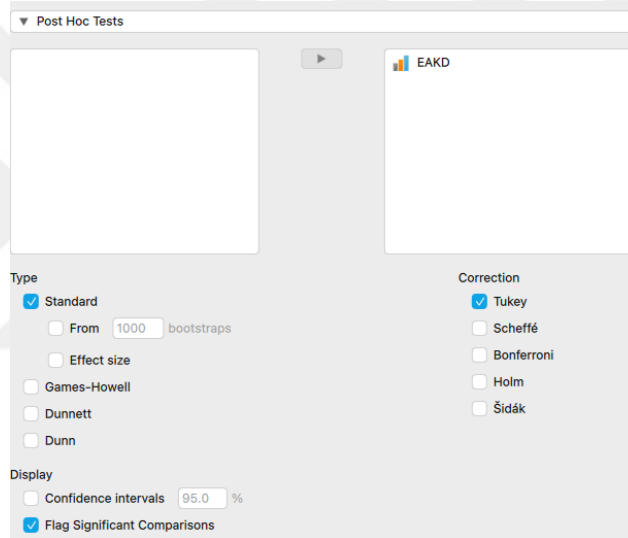
Büyük Etki: Eta kare değeri 0.14 veya daha yüksekse, bu büyük bir etki olarak kabul edilir. Burada, bağımlı değişkendeki varyansın önemli bir kısmı bağımsız değişken tarafından açıklanmaktadır.

(testin $p < 0,05$), Brown-Forsythe veya Welch düzeltmesi rapor edilmelidir. Yani ilk ANOVA tablosunun 2. ve 3. Satırlarındaki test sonuçları rapor edilmelidir.

Q-Q grafiği, verilerin normal dağılımlı ve doğrusal olduğunu göstermektedir. Eğer veri noktaları, grafiğin üzerindeki referans çizgisi (teorik normal dağılımı temsil eder) boyunca yakından hizalanıyorsa, bu verilerin normal dağılıma yakın olduğunu gösterir. Noktaların bu çizgiden önemli ölçüde sapması, verilerin normal dağılımdan sapma gösterdiğinin bir işareti olabilir.

5. Adım: Gruplararası Farkları İnceleyin.

ANOVA anlamlı ise artık işlem sonrası (post hoc) test yapılabilir. “İşlem Sonrası Testler” (Post Hoc Tests) bölümünde sağdaki analiz kutusuna EAKD grup değişkenini ekleyin, Standart türü işaretleyin, post hoc düzeltmesi için Tukey kullanın ve anlamlı karşılaştırmaların gösterilmesi (Flag Significant Comparisons) işaretleyin.

Post Hoc testi, “Hiç Elektrikli Araba Kullanmamış” müşterilerin memnuniyet seviyesinin daha önce Hibrit ($p < 0,001$) ve tamamen Elektrikli araba kullanma ($p < 0,001$) deneyimlerine sahip müşterilerden anlamlı düzeyde düşük olduğunu ve farklılaştığını göstermiştir. Ancak, hibrit ve elektrikli araba kullananların yeni elektrikli arabaya yönelik memnuniyetlerinde herhangi bir farklılık gözlenmemiştir ($p = 0,456$). Cohen's d, bu farklılıkların büyük bir etki boyutuna sahip olduğunu göstermektedir.

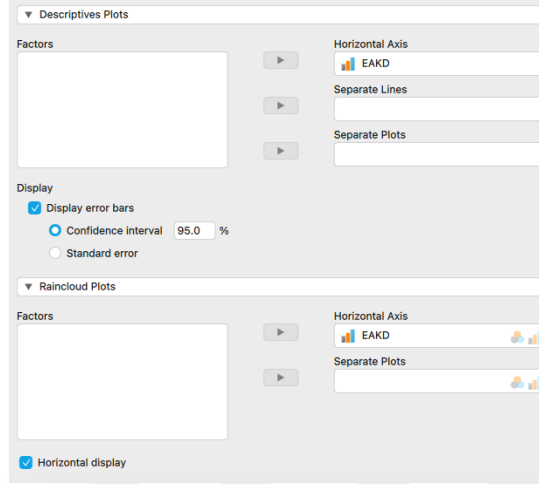
Post Hoc Comparisons – EAKD

		Mean Difference	SE	t	Cohen's d	Ptukey
Hiç Kullanmadım	Hibrit Kullandım	-0.857	0.157	-5.461	-1.062	< .001***
	Tamamen Elektrikli Kullandım	-1.026	0.170	-6.054	-1.272	< .001***
Hibrit Kullandım	Tamamen Elektrikli Kullandım	-0.169	0.141	-1.198	-0.210	0.456

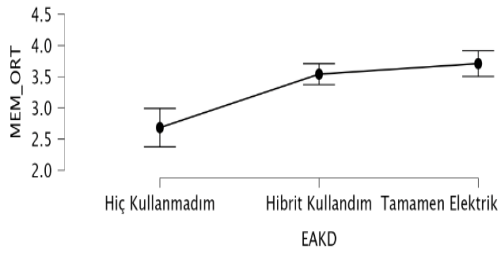
Note. P-value adjusted for comparing a family of 3

*** $p < .001$

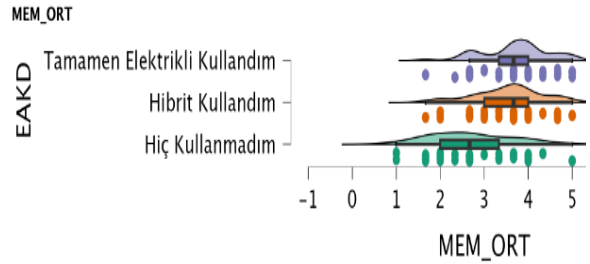
Ayrıca, Tanımlayıcı Grafiklerde (Descriptive Plots) yatay eksene (Horizontal Axis) “EAKD” grup faktörünü ekleyin ve “Hata çubuklarını görüntüle”yi (Display error bars) işaretleyin ve “Yağmur Bulutu” (Raincloud) grafiklerinde de aynısını yapın.

Descriptives plots

Raincloud plots ▼

Testin APA yorumu:

Levene testi, her üç grup için de eşit varyans olduğunu göstermiştir: $F(2,172) = 1.43$, $p=0,242^3$. Bağımsız tek yönlü ANOVA, kullanıcı deneyimlerinin yeni geliştirilen elektrikli arabanın test sürüşünden sonraki memnuniyetler üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermiştir ($F(2, 172) = 20,605$, $p<0,001$, $\eta^2=0,193$). bunun büyük bir etki boyutuna sahip olduğu düşünülebilir. Bir diğer deyişle, müşterilerin yeni tasarlanan elektrikli araca ilişkin memnuniyet düzeyleri araç deneyimlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır.

³ Levene's testi varyansta anlamlı bir farklılık gösteriyorsa Brown-Forsythe veya Welch düzeltmesi rapor edilmelidir.

Tukey düzeltmesi ile tahmin edilen marjinal ortalamaların ikili karşılaştırmaları kullanılarak yapılan işlem sonrası (post hoc) testi, hibrit araç kullanma deneyimine sahip olanların ($\bar{x}=3,54$, $s=0,766$) ve tamamen elektrikli araç kullananların ($\bar{x}=3,71$, $s=0,756$) her ikisinin de hiç elektrikli araç kullanmayanlara ($\bar{x}=2,68$, $s=0,95$) göre anlamlı derecede ($p<0,001$) daha yüksek memnuniyet ile sonuçlandığını ortaya koymuştur. Hibrit araç ve tamamen elektrikli araç deneyimleri arasında memnuniyet açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p=0,456$).

Bu adımlar genel bir bakış sağlarken, ayrıntıların kullandığınız JASP sürümüne göre değişebileceğini lütfen unutmayın. Kesin yönergeler ve güncellemeler için her zaman resmi JASP sitesindeki belgelere başvurun.

EK 11. İkinci Faz Görüşme protokolü

Öğrenen Görüşme Soruları

1. Bu dersi başlamadan önce kendinize belirlediğiniz öğrenme hedefleri nelerdi ve bu hedeflere ne ölçüde ulaştığınızı değerlendirir misiniz?

2. Mikro-krediye dayalı bu eğitimin:

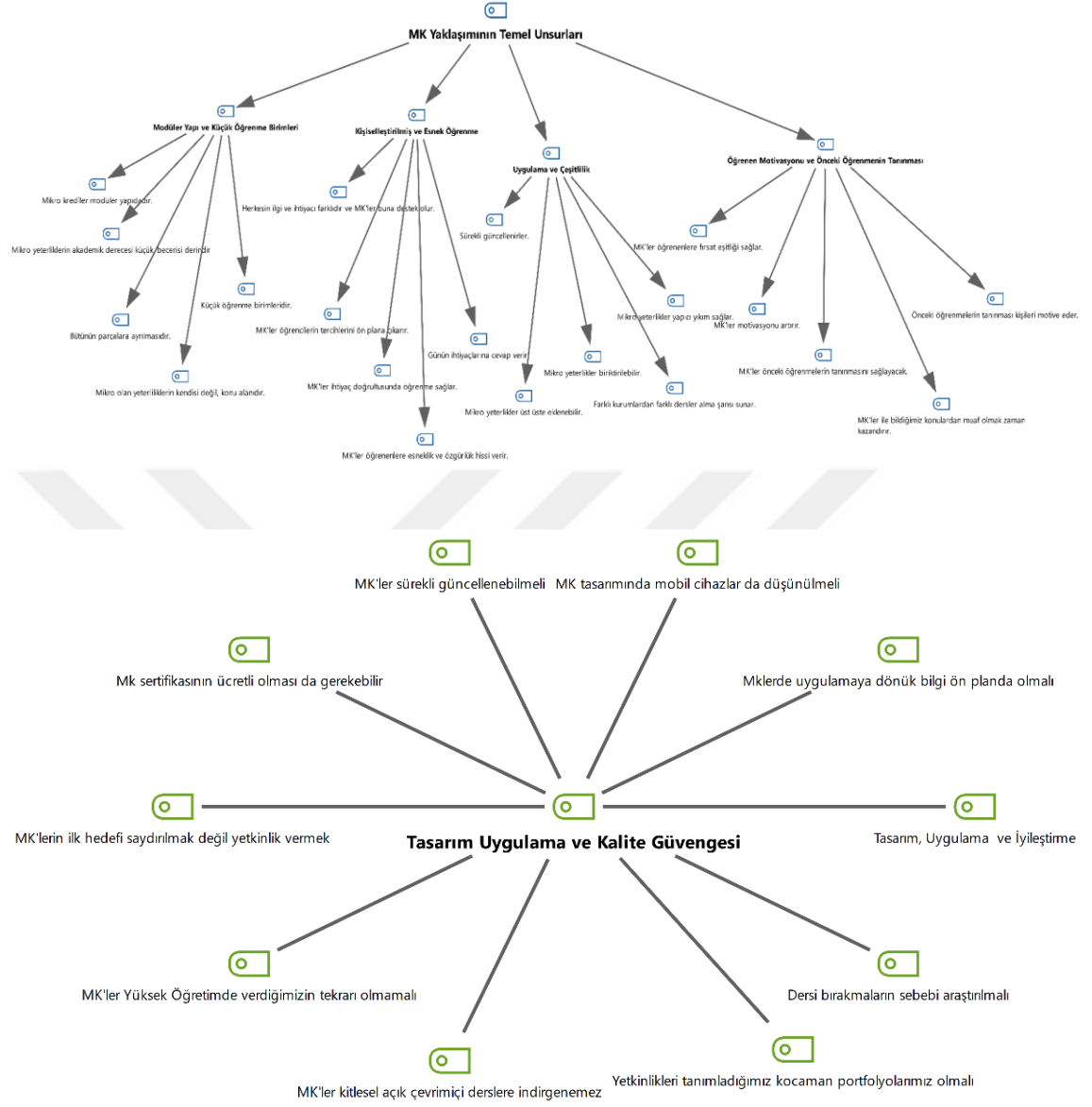
- İş yaşamınız ve lisansüstü eğitiminizle uyum düzeyini nasıl değerlendiriyorsunuz?
- Kişisel veya profesyonel gelişiminize (olası) katkısı hakkında düşüncelerinizi paylaşır mısınız?

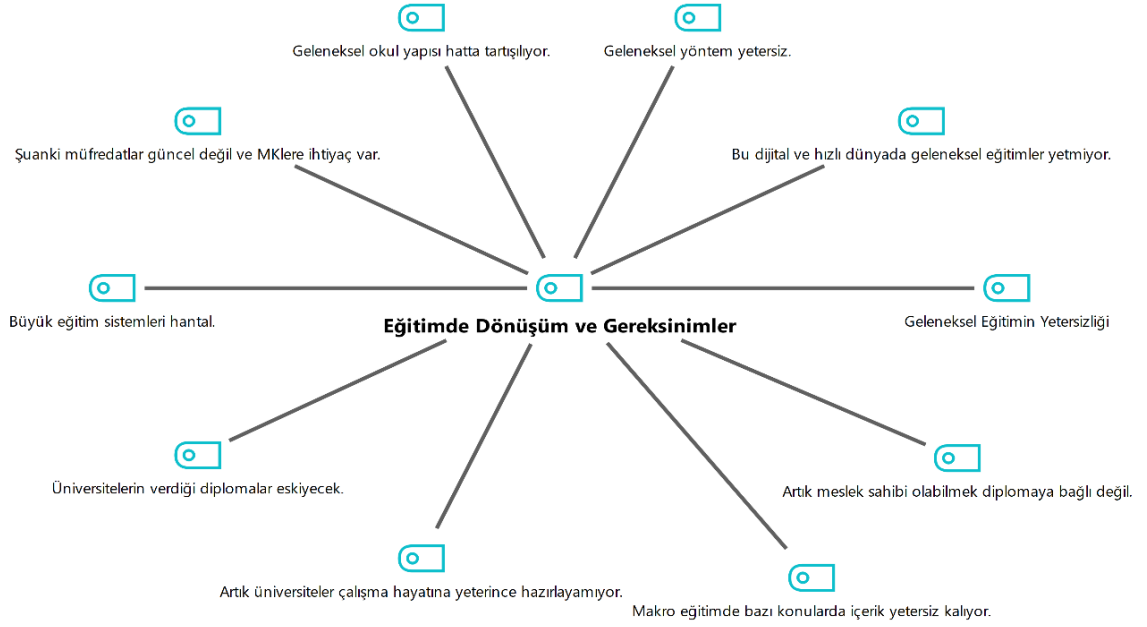
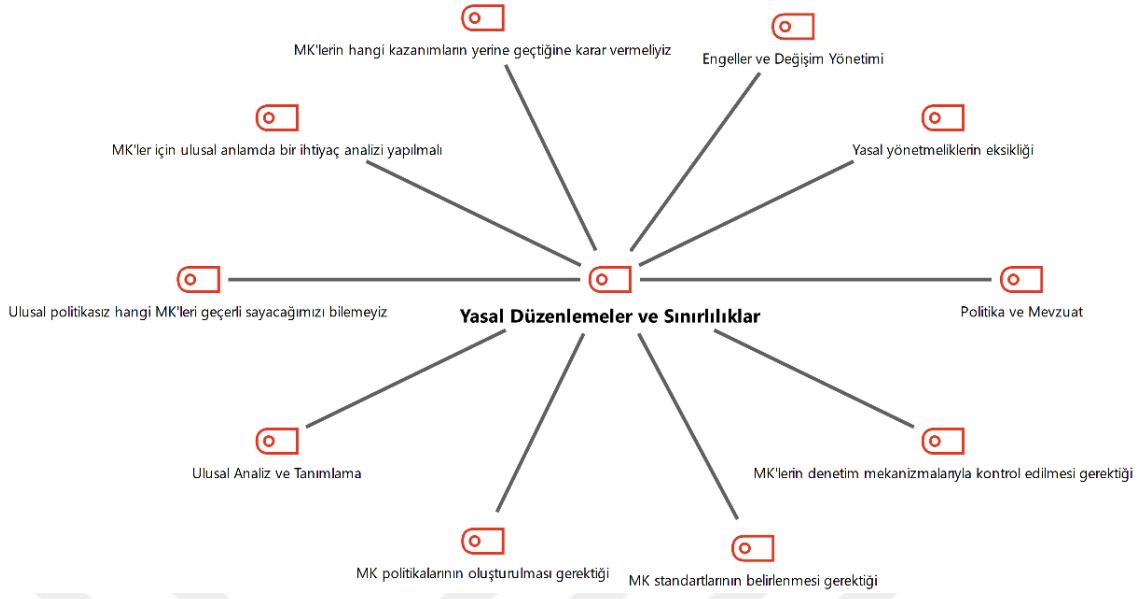
3. Bu dersten aldığınız bilgi ve becerileri, eğitim veya mesleki hayatınıza nasıl entegre edeceğinizi örneklerle açıklar mısınız? Bu ders sayesinde hayatınızda neyi farklı yapmayı planlıyorsunuz?

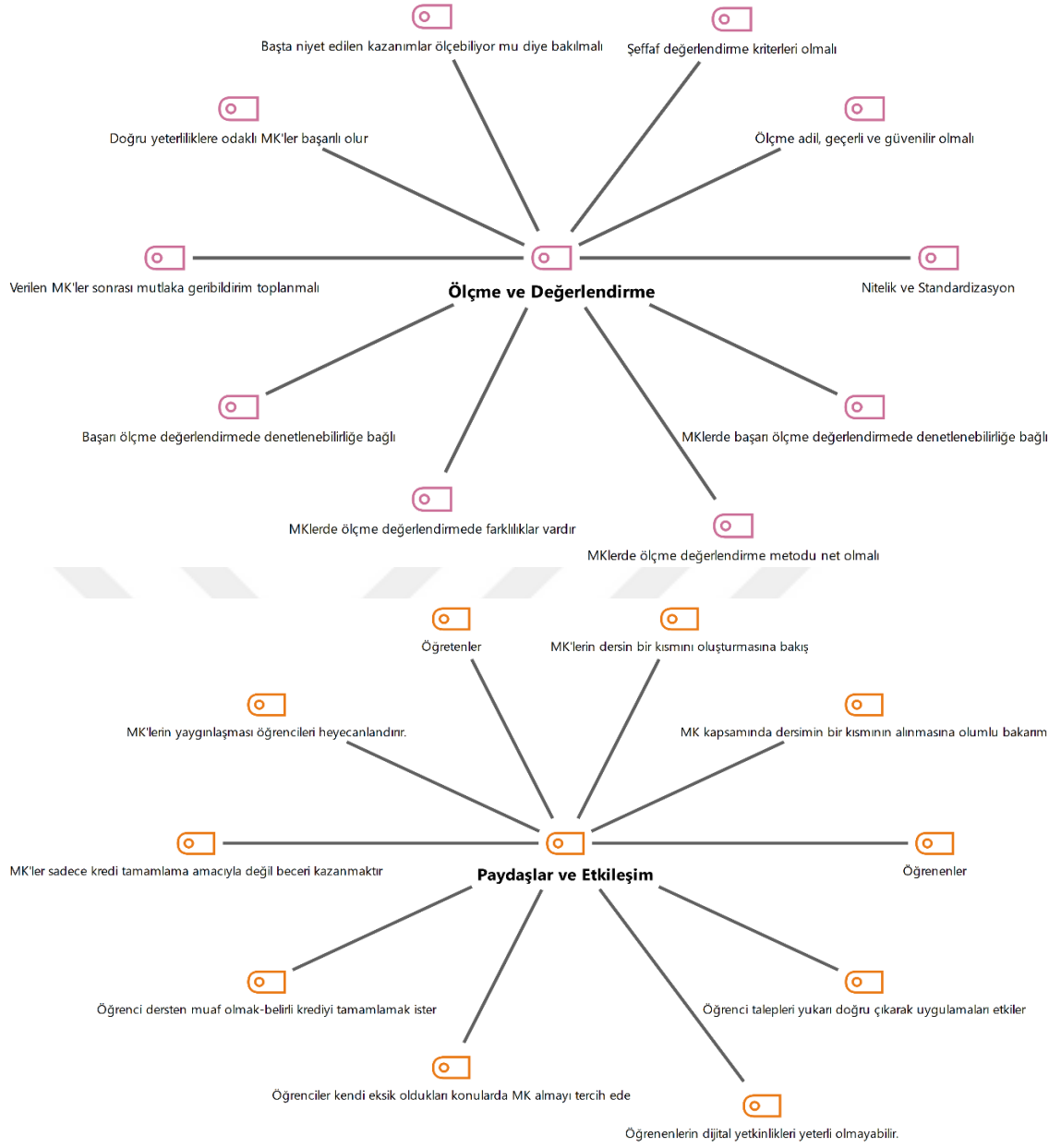
4. Bu derse dair yaşadığınız olumlu ve olumsuz deneyimler nelerdir? Dersin hangi yönlerini en çok beğendiniz veya beğenmediniz? Bu dersi iyileştirmemiz için geribildirimleriniz çok değerli vs....

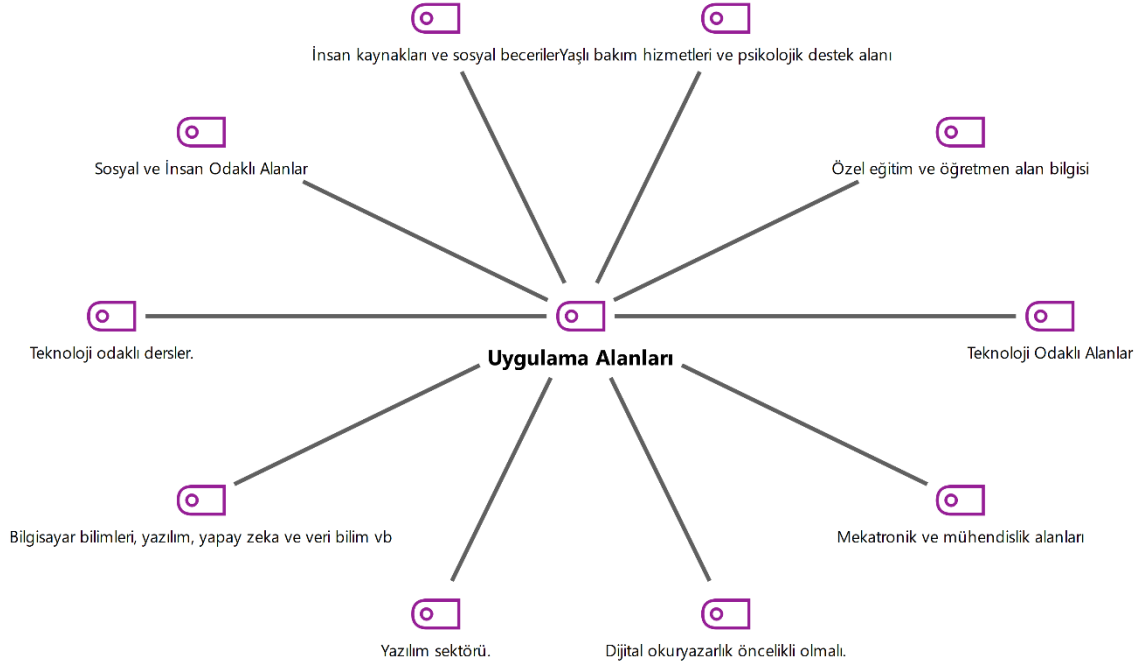
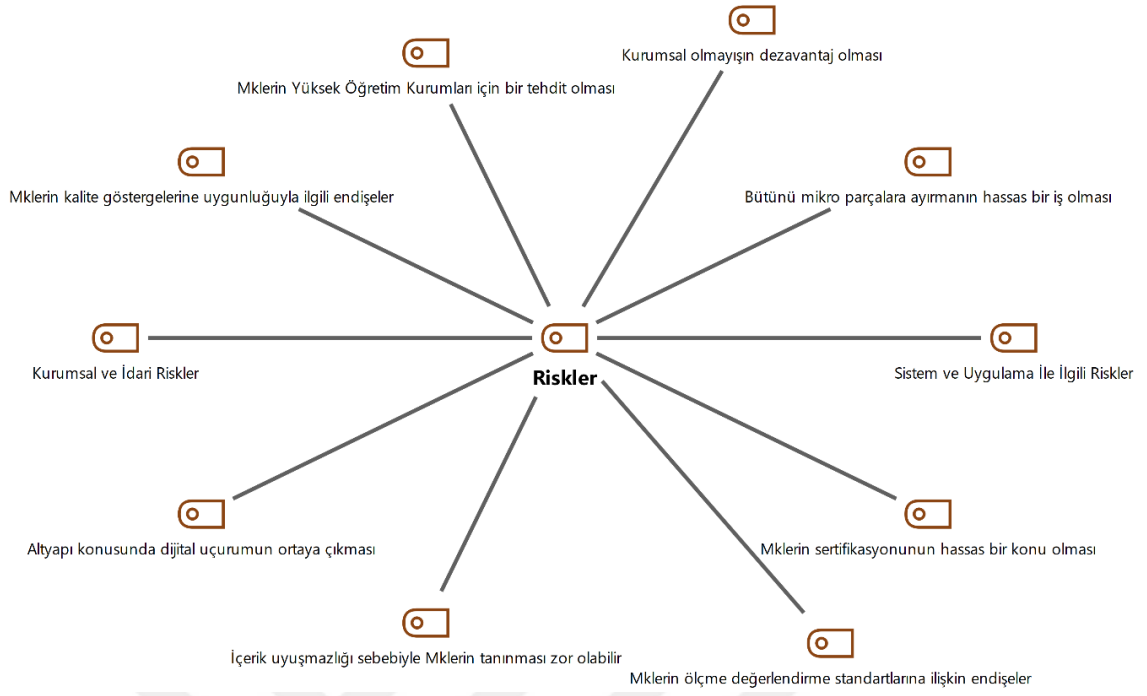
5. Bu ders gibi başka bir ders almayı düşünür miydiniz? Eğer evet ise, hangi konular ilginizi çekiyor, neden?"

EK 12. Nitel Veri Analizlerinden çıkan Ana ve alt Temalara ait Modeller

EK 13. Etik Kurul Onay Belgesi

Ana. Üni. Evrak Tarih ve Sayısı: 10.05.2023-E.525000

Evrak Kayıt Tarihi: 14.03.2022

Protokol No: 287748

Tarih: 25.03.2022

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERÎ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
KARAR BELGESİ

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Doktora Tez Çalışması
KONU:	Sosyal Bilimler
BAŞLIK:	Yükseköğretimde Mikro-Kredi Sisteminin Uygulanmasına Yönelik Görüşler ve Bir Mikro-Kredi Uygulaması
PROJE/TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ:	Prof. Dr. Evrim GENÇ KUMTEPE
TEZ YAZARI:	Aslıhan BAĞCI SEZER
ALT KOMİSYON GÖRÜŞÜ:	-
KARAR:	Olumlu

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Aslıhan BAĞCI SEZER

Yabancı Dil: İngilizce

Doğum Yeri ve Yılı: .xxxxx.../...xxxxxx.....

E-Posta:xxxxxxxxx.....

Eğitim ve Mesleki Geçmişi:

- 2015, Boğaziçi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Lisans programı
- 2018, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İngilizce Öğretmenliği Bölümü, Yüksek Lisans Programı
- 2017- halen, Öğretim Görevlisi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu

Yayınları ve/veya Bilimsel/Sanatsal Faaliyetleri:

- Artsın M. Ve Bağcı Sezer A. 2022, Açık ve Uzaktan Öğrenmede Metaverse: Bir SWOT Analizi, JOURNAL OF HIGHER EDUCATION AND SCIENCE (YUKSEKOGRETİM VE BİLİM DERGİSİ) , cilt.12, sa.3, ss.497-507
- Bağcı, A. 2020, Review: Open and Distance Education Theory Revisited Implications for the Digital Era, TURKISH ONLINE JOURNAL OF DISTANCE EDUCATION , cilt.21, sa.2, ss.204-206
- Ataizi, M., Öztürk Ö., Demir, M. İşcan, A., İşkol, S., Bağcı, A., vd. 2019, Examining Mooc Videos in Terms of Learning Theories, Journal of Educational Technology and Online Learning , cilt.2, sa.1, ss.34-55